ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

Αρχείο 34.1

ΕΤΟΣ 38 - ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 1-2
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1983

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ

Τρακτέρ BELARUS (ΜΠΕΛΑΡΟΥΣ) Δέν τό σταματάει τίποτα!

Τά τρακτέρ ΜΠΕΛΑΡΟΥΣ σάς εξασφαλίζουν:

Υψηλή άπόδοση
- Μεγάλος άργόστροφος κινητήρας μέ τεράστια ἔλξη.
- Αὐτόματο ὑδραυλικό σύστημα διπλῆς ἐνέργειας.
- Υδραυλικό τιμόνι.
- Μεγάλη κλίμακα ταχυτήτων γιά σωστή ἐκμετάλλευση.

Τεράστια άντοχή
- Μέ ἐνισχυμένο πλαίσιο κινητῆρος (σασί) πού περιορίζει τίς ζημιές στό ἐλάχιστο, ἐξασφαλίζοντας μεγάλη διάρκεια ζωῆς στόν κινητήρα.

Δυνατότητα πολλαπλῆς χρήσης
- Κατάλληλα γιά ὅλη τή σειρά τῶν ἀπαραίτητων γεωργικῶν ἐξαρτημάτων καί ἐργαλείων.
- Διατίθενται καί μέ διπλό διαφορικό.
- Δέχονται κομπρεσέρ καί σύστημα ἀερόφρενων γιά ἔλξη μεγάλων φορτίων.
- Προσφέρονται μέ φορτωτή καί περονοφόρο ἀνυψωτικό.

Ασύγκριτη οἰκονομία
- Μικρή κατανάλωση σέ καύσιμα καί λιπαντικά.
- Εὔκολο στίς ἐπισκευές μέ φθηνά ἀνταλλακτικά.

Η ΣΠΕΚΑ σάς εγγυάται:

- Καλές τιμές καί ὅρους πληρωμῆς.
- Ἄμεση καί πλήρη τεχνική ἐξυπηρέτηση.
- Μεγάλη παρακαταθήκη ἀνταλλακτικῶν.

Η ΣΠΕΚΑ σέβεται τόν ἀγρότη

• T-25A/29HP • T-40/46HP • MTZ-50/64HP • MTZ-52/64HP (Διπλό διαφορικό) • MTZ-50/70HP (Σοῦπερ) • 6M/68HP • MTZ-80/80HP • MTZ-82/80HP (Διπλό διαφορικό) • T150K/180HP

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ
ΣΠΕΚΑ Α.Ε. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΑΘΗΝΑ - Σολωμοῦ 55-57 Τηλ:
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Τέρμα ὁδοῦ Γιαννιτσῶν Τηλ: - ΛΑΡΙΣΑ - Τέρμα ὁδοῦ Σωκράτους Τηλ:
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Interad Advertising

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ

ΕΤΟΣ 38 - ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 1-2
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1983

ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΠΑΣΕΓΕΣ ('Υπηρεσία Τύπου)
ΓΡΑΦΕΙΑ:
Σοφοκλέους 41 'Αθήνα (112)
Τηλ. 3253511-19

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
Διευθύνεται άπό Συντακτική 'Επιτροπή
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ
(ύπεύθυνος σύμφωνα μέ τό νόμο)
ΔΗΜ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ
(Μπαρμπάνου 3α 'Αθήνα Τ. 409)
'Επιμέλεια-Διορθώσεις
Δ. Μάζης-Γ. 'Ιωακείμ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Φωτοστοιχειοθεσία:
Κ. ΦΡΟΝΙΣΤΑ Τηλ. 9224.273
'Αναπαραγωγή-φίλμς-μοντάζ
'Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία: Α.Σ.Ε. ΑΕ.
'Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
Ι. Δεληγιάννης
Δ. Πολιορκητοῦ 6-Θεσσαλονίκη

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ:
- Ενώσεων Γεωργ. Συνεταιρισμών, Κεντρικών Ενώσεων, Κοινοπραξιών, Βιομηχανιών, Τραπεζών, Ν.Π.Δ.Δ. και λοιπών Οργανισμών Δρχ. 2.000
- Συνεταιρισμών 1.000
- Ιδιωτών εν γένει 500
- Συνεταιρισμένων Αγροτών 400
- Σπουδαστών 300
- Εξωτερικού (μετά αερ. ταχ. τελών) 1.000

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 50
Παράκληση: οί συνδρομές νά άπευθύνονται μέ ταχ. έπιταγή στή Διεύθυνση: περιοδικό 'Αγροτικός Συνεργατισμός Σοφοκλέους 41 'Αθήνα (112)
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: 'Ιδιαίτερες συμφωνίες (τηλ. 3253511-19)

Τα νέα Προεδρεία των Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Διακύρηξη της Νέας Διοίκησης της ΠΑΣΕΓΕΣ προς τον Αγροτικό Κόμο 3
- Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή σ' όλες τις Γεωργικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις 4
- Οι Συνεταιρισμοί παίρνουν στα χέρια τους την επίλυση των αγροτικών προβλημάτων 6
- Οι Νέοι Ηγέτες των Συνεταιριστικών Οργανώσεων 8
- Η Ηγεσία των Αγροτών στο Καστρί 10
- Θέσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ για τις τιμές των αγροτικών προϊόντων 12
- Συνάντηση της Διοίκησης της ΠΑΣΕΓΕΣ με τους εκπρόσωπους της ΟΣΥΓΟ 13
- Επίσκεψη του Υπουργού Γεωργίας στην ΠΑΣΕΓΕΣ 14
- Ο Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός είναι επιδίωξη της Αγροτιάς 17
- Το νέο καθεστώς της οινικής αγοράς 20
- Για τον Αγροτοβιομηχανικό Συνεταιρισμό 22
- Η θεμελίωση του πενταετούς προγράμματος 24
- Η πείνα θερίζει τον Τρίτο Κόσμο 27
- Το Συνεταιριστικό Κίνημα στην Ινδία 30
- Λουί Μπλάν, πρωτοπόρος του συνεργατισμού 34
- ΚΙΛΕΛΕΡ: επίκαιρο σύμβολο της Αγροτιάς 36
- Η ανάπτυξη της αλιείας από τους Συνεταιρισμούς της Γαλλίας 39
- Οι Συνεταιρισμοί το 2.000 46
- Διεθνή Γεωργικά Νέα 50
- Δασικός πλούτος 52
- Φυτική και ζωϊκή παραγωγή 57
- Αγροτικά και Συνεταιριστικά νέα 64

Αγρότη, Αγρότισσα

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ, με την ανάληψη των καθηκόντων της, στα πλαίσια των νέων ευνοϊκών συνθηκών που διανοίγονται σήμερα για την ελληνική γεωργία και της προσπάθειάς της να διευρύνει τη δραστηριότητά της και στον τομέα της έγκαιρης πληροφόρησης, ενημέρωσης και επιμόρφωσης των αγροτών, αποφάσισε το περιοδικό «Αγροτικός Συνεταιρισμός» να γίνει το ζωντανό μέσο πληροφόρησης του αγροτικού κόσμου για όλα τα ζητήματα που τον απασχολούν και παράλληλα να προβάλει στο ευρύτερο κοινό τα αγροτικά προβλήματα και αιτήματα και να μάχεται για τη δίκαιη επίλυσή τους.

«Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ» θά γράφεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα. θα είναι αντικειμενικός προς όλες τις κατευθύνσεις. θα είναι αγωνιστικός και μαχητικός. Δηλαδή δεν θα είναι ένα απλό δελτίο ειδήσεων και ξεπερασμένων απόψεων. θα γράφεται από μια ομάδα εκλεκτών δημοσιογράφων-συνεργατών και επιστημόνων, που θα δίνουν κάθε μήνα τον παλμό των γεγονότων και θα προβάλουν δυναμικά τους πόθους και τα προβλήματα των ανθρώπων της γής, που προσφέρουν τόσα πολλά και απολαμβάνουν τόσα λίγα.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ αγροτική και συνεταιριστική δραστηριότητα, η αύξηση της παραγωγικότητας, η υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογικά μεθόδων στην παραγωγή και την Εμπορία, η ασφάλιση και η σωστή αξιοποίηση της γεωργικής παραγωγής κλπ. αποτελούν ασφαλώς το μεγάλο κεφάλαιο αυτού του τόπου.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ όμως αυτά, χρειάζεται να εφαρμοστούν νέοι, πιό σύγχρονοι μέθοδοι σ΄ όλους τους τομείς της γεωργικής και συνεταιριστικής δραστηριότητας. Αυτό είναι ένα μεγάλο έργο που θα κάνουν άνθρωποι οι οποίοι έχουν ανάγκη από συνεχή ενημέρωση, επιμόρφωση, ενθουσιασμό και πίστη την αποστολή τους.

Σ΄ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ και σ΄ αυτούς τους ανθρώπους θα απευθύνεται και αυτούς θα εκφράζει «Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ».
θα παρουσιάζει την καθημερινή πραγματικότητα σ΄ ότι αφορά και ενδιαφέρει τον αγρότη, τις καλλιεργητικές, τεχνολογικές, οικονομικές και οργανωτικές δυνατότητες στον αγροτικό χώρο και θα προβάλει ιδιαίτερα τη συνεταιριστική δράση και γενικότερα τους πρωτοπόρους της υπαίθρου.

ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ότι αποτελεί βασικό καθήκον όλων των αγροτών και κυρίως των συνεταιρισμένων να αγκαλιάσουν με αγάπη και ενδιαφέρον την προσπάθεια αυτή του «Αγροτικού Συνεργατισμού» που διεκδικεί να γίνει κοντά σας, ο πιο τακτικός και πιστός σύντροφος, συμπαραστάτης και αγωνιστής για τα δίκαια αγροτικά και συνεταιριστικά μας προβλήματα.

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΣ αυτή έχει σα σκοπό να σας ζητήσει όχι μόνο να γίνεται συνδρομητής του περιοδικού μας αλλά και να το διαδώσετε σε κάθε αγρότη και αγρότισσα της περιοχής σας.

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΥΜΕ ότι η συνδρομή για κάθε άτομο είναι 500 δρχ. το χρόνο και ειδικά για τους συνεταιρισμένους αγρότες το περιοδικό μας κάνει έκπτωση 20%, δηλαδή η ετήσια συνδρομή για τους συνεταιρισμένους θα είναι 400 δρχ.

ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ότι η «ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ» θα σας προσφέρει κάθε μήνα κάτι πραγματικά χρήσιμο και ενδιαφέρον, πιστεύουμε ότι θα δεχτείτε την προσπάθεια μας αυτή και σαν δική σας προσπάθεια που θα σας βοηθήσει και θα μας βοηθήσει όλους στους αγώνες μας για ένα πιο δραστήριο και δυναμικό «ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΑΜΤΙΣΜΟ».

ΔΙΑΚΥΡΗΞΗ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΚΟΣΜΟ

Η νέα Διοίκηση της ΠΑΣΕΓΕΣ χαιρετίζει εγκάρδια και αγωνιστικά τους αγρότες και τις αγρότισσες για τη μεγάλη νίκη που πέτυχαν με τους μακρόχρονους αγώνες-τους και που εκφράστηκε με τις εκλογές των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των βαθμίδων.

Σημειώνει ιδιαίτερα τη συντριπτική ήττα του συνεταιριστικού κατεστημένου που επί 10ετίες ολόκληρες κηδεμόνευε το συνεταιριστικό κίνημα και εφάρμοζε πιστά την αντιαγροτική πολιτική της δεξιάς.

Το Δ.Σ. της ΠΑΣΕΓΕΣ, που αποτελεί την κορυφαία συνεταιριστική οργάνωση, θα πραγματώσει αταλάντευτα την επιθυμία για αλλαγή στο συνεταιριστικό κίνημα της χώρας-μας, πιστό στην πρόσφατη, αβίαστη και ελεύθερη ετυμηγορία της αγροτιάς.

Βασικοί άξονες της πολιτικής-μας είναι:

- Η διαφύλαξη της ενότητας του συνεταιριστικού χώρου.
- Η εξυγίανση των συνεταιριστικών οργανώσεων, η αποκάλυψη των σκανδάλων και η παραπομπή στη δικαιοσύνη των ενόχων.
- Η αποκατάσταση της ισορροπίας του διπλού χαρακτήρα των συνεταιριστικών οργανώσεων σαν οικονομικών και κοινωνικών οργανώσεων των αγροτών.
- Η επιδίωξη της ολοκλήρωσης του εκδημοκρατισμού των συνεταιριστικών οργανώσεων με την εισήγηση στην Κυβέρνηση της ψήφισης νέου νόμου για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς και την εισαγωγή της απλής αναλογικής σ΄ όλη την κλίμακα των συνεταιριστικών οργανώσεων.
- Η προνομιακή ενίσχυση από την Κυβέρνηση των συνεταιριστικών οργανώσεων, τόσο από την πλευρά υλικών μέσων όσο κι από πλευρά ειδικά εκπαιδευμένου επιστημονικού δυναμικού.
- Η συναδελφική συνεργασία με τον αγροτικό συνδικαλισμό, τους αγροτικούς συλλόγους, που ήταν και είναι όργανα αγώνων και που πρωτοστάτησαν σ΄ όλους τους ταξικούς και κοινωνικούς αγώνες της αγροτιάς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ εκφράζει την πεποίθηση ότι η αγροτιά-μας, πιστή στις δημοκρατικές και αγωνιστικές παραδόσεις-της, θα συνεχίσει τις προσπάθειές-της, κάτω από τις σημερινές ευνοϊκές συνθήκες, για ένα γνήσιο και δημοκρατικό συνεταιριστικό κίνημα, που να εξυπηρετεί τα συμφέροντά-της και προς όφελος της Εθνικής Οικονομίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΚΟΥΛΑΣ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ

Ο κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΚΟΥΛΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Με απόλυτη πλειοψηφία, ο συνδυασμός «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή» κέρδισε τις εκλογές που έγιναν στις 8 του Γενάρη 1983 για την ανάδειξη της νέας Διοίκησης της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Από τους 486 αντιπρόσωπους των Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που πήραν μέρος στην ψηφοφορία, τον παραπάνω συνδυασμό ψήφισαν 264 αντιπρόσωποι (ποσοστό 54,54%), το συνδυασμό «Αδέσμευτη Συνεταιριστική Κίνηση» 151 (ποσοστό 31,19%) και το συνδυασμό «Λαϊκή Ενότητα» 69 (ποσοστό 14,27%).

Ο πρώτος συνδυασμός πέτυχε 11 έδρες, ο δεύτερος 7 και ο τρίτος 3.

Όπως ανακοίνωσε η Εφορευτική Επιτροπή, τα 21 μέλη της νέας Διοίκησης που εκλέχτηκαν κατά συνδυασμό και σειρά επιτυχίας, είναι:

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (Από τον πρώτο συνδυασμό)

1. Σκουλάς Ευάγγελος Ε.Γ.Σ. Ηρακλείου
2. Γαϊτανίδης Δημήτριος Ε.Γ.Σ. Γιαννιτσών
3. Δρύς Γεώργιος Ε.Γ.Σ. Κερκύρας
4. Βελώνης Σπυρίδων Ε.Γ.Σ. Λεβαδείας
5. Χαρδαλιάς Ιωάννης Ε.Γ.Σ. Αγρινίου
6. Δαμιανίδης Χαράλαμπος Ε.Γ.Σ. Κομοτινής
7. Διαμαντής Κων/νος Ο.Γ.Σ. Θεσσαλονίκης
8. Πολύζος Σωτήριος Ε.Γ.Σ. Φαρσάλων
9. Σεϊτανίδης Ηλίας Ε. Αγελ. Σ. Δράμας-Καβάλας
10. Σάμιος Αριστοτέλης Ε.Γ.Σ. Αττικής-Μεγαρίδας
11. Ζαρκινός Βασίλειος Ε.Γ.Σ. Καρδίτσας

(Από το δεύτερο συνδυασμό)

1. Χρονόπουλος Ηλίας Ε.Γ.Σ. Ηλείας-Ολυμπίας
2. Αγγελίδης Δημήτριος Ε.Γ.Σ. Καβάλας
3. Κάρκαρης Θωμάς Ο.Γ.Σ. Θεσσαλονίκης
4. Μητσογιάννης Νικόλαος Ε.Γ.Σ. Λάρισας-Τυρνάβου-Αγιάς
5. Γιαννακός Στέφανος Ε.Γ.Σ. Τρικάλων
6. Γκερμπεσιώτης Γρηγόριος Ε.Γ.Σ. Καρδίτσας
7. Κουτσαμποϊκίδης Γρηγόριος Ε.Γ.Σ. Καστοριάς

(Από τον τρίτο συνδυασμό)

1. Ροδάς Παναγιώτης Ε.Γ.Σ. Καβάλας
2. Παπαδημητρίου Ηλίας Ε.Γ.Σ. Λαρίσης-Τυρνάβου-Αγιάς
3. Παληκύρας Σπυρίδων Ε.Γ.Σ. Κερκύρας,

Επίσης με την ίδια σειρά εκλέχτηκαν στο Εποπτικό Συμβούλιο:

α. Ουζούνη Ευθαλία (Λαγκαδάς), Κελεσίδης Παναγιώτης (Διδυμοτείχου), Ζάρας Λάμπρος (Λάρισας), Κυριακούλης Παναγιώτης (Δωδεκανήσου).

β. Σταυρόπουλος Σταύρος (Γιαννιτσών), Παπαδόπουλος Ευστράτιος (Σερρών).

γ. Θεοδοσιάδης Αθανάσιος (Κομοτινής).

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ συγκροτήθηκε σε σώμα με την εξής κατανομή αξιωμάτων.

Πρόεδρος εκλέχτηκε ο κ. Ευάγγελος Σκουλάς (Ηρακλείου)

Α' Αντιπρόεδρος ο κ. Σωτήριος Πολύζος (Φαρσάλων)

Β' Αντιπρόεδρος ο κ. Ηλίας Παπαδημητρίου (Λάρισας)

Γενικός Γραμματέας ο κ. Αριστοτέλης Σάμιος (Αττικής-Μεγαρίδας)

Ταμίας ο κ. Χαράλαμπος Δαμιανίδης (Κομοτινής).

Επίσης εκλέχτηκαν οι κ.κ. Δ. Γαϊτανίδης (Γιαννιτσών), Βασίλειος Ζαρκινός (Καρδίτσας) και Ηλίας Σεϊτανίδης (Δράμας-Καβάλας), που μαζί με τον Πρόεδρο, τους δύο Αντιπροέδρους και το Γενικό Γραμματέα αποτελούν τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθώς και ο κ. Χαρδαλιάς Ιωάννης (Αγρινίου) μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Για το Εποπτικό Συμβούλιο εκλέχτηκαν:

Προϊστάμενος ο κ. Παναγιώτης Κυριακούλης (Δωδεκανήσου)

Αναπληρωτής Προϊσταμένου η Δίδα Ουζούνη Ευθαλία (Λαγκαδά).

Σε δηλώσεις του, αμέσως μετά την εκλογική-του νίκη, ο νέος Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Σκουλάς, αναφερόμενος στους στόχους της νέας Διοίκησης, υπογράμμισε μεταξύ άλλων τα εξής:

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΣΤΗ ΝΕΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ

«Οι προχθεσινές αρχαιρεσίες επιβεβαίωσαν πανηγυρικά τους στόχους και τις αρχές που έθετε ο ν. 1257/82 περί εκδημοκρατισμού του συνεταιριστικού κινήματος, αφού στο σύνολο των τριτοβάθμιων οργανώσεων της χώρας εκλέχτηκαν οι δημοκρατικές-προοδευτικές δυνάμεις, βάζοντας τέρμα οριστικά στην παρουσία του αγροτοπατερισμού που ταλάνισε για δεκαετίες τον αγροτικό κόσμο της χώρας. Οι νέες δυνάμεις που πήραν στα χέρια-τους την ηγεσία του συνεταιριστικού κινήματος, πέρα απ' την εξυγίανση που αποτελεί δέσμευση και υποχρέωση της νέας ηγεσίας απέναντι στο εκλογικό σώμα, σύντομα θα καθορίσουν τους όρους για την ανάπλαση και το ζωντάνεμα των συνεταιρισμών, ώστε ο νέος νόμος-πλαίσιο που επεξεργάζεται η Κυβέρνηση να βρει τους αγρότες-μας έτοιμους ν' αναλάβουν τους αγροτοβιομηχανικούς συνεταιρισμούς.

Γι' αυτές τις επιδιώξεις θα καταβάλλουμε προσπάθεια για να είμαστε σταθερά και μόνιμα δίπλα και κοντά στον κόσμο-μας.

Από δω και πέρα, εκτός από ενημέρωση και πληροφόρηση, οι αγρότες μας θα μας έχουν μαζί-τους ενεργητικά συμμέτοχους στα προβλήματα που μας απασχολούν, κάνοντας την ΠΑΣΕΓΕΣ σπίτι των συνεταιρισμών και όχι απομονωμένο οχυρό αντίδρασης-μεθόδευσης-συντήρησης, όπως ήταν μέχρι τώρα.

Το εκλογικό αποτέλεσμα ήταν ένα μήνυμα ενότητας, παραγωγικής παρουσίας και ανάπλασης του συνεταιριστικού κινήματος. Εμείς θα τηρήσουμε το συμβόλαιο που υπογράψαμε με την εκλογή-μας.

Καλούμε τους συνεταιρισμένους αγρότες, τις οργανώσεις-τους, πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες, όλοι μαζί ενωμένοι χέρι-χέρι να κάνουμε τα όνειρα, τους πόθους, τις ελπίδες και τις λαχτάρες των αγροτών-μας πραγματικότητα. Είμαστε αισιόδοξοι έχοντας δεδομένη και την κυβερνητική θέληση για στήριξη των προσπαθειών-μας».

ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ

Μεγάλη νίκη σημείωσε και στην Ελαιουργική ο συνδυασμός «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή». Από τους 177 εκπροσώπους που έλαβαν μέρος στην ψηφοφορία τον παραπάνω συνδυασμό ψήφισαν 123 (ποσοστό 69,5%), το συνδυασμό «Ανεξάρτητη Συνεταιριστική Κίνηση» 31 (ποσοστό 17,51%) και το συνδυασμό «Λαϊκή Ενότητα» 23 (ποσοστό 12,99%).

Ο πρώτος συνδυασμός κέρδισε 6 έδρες, ο δεύτερος 2 και ο τρίτος μία. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγη ο κ. Μανώλης Γαβαλάς από το Ηράκλειο Κρήτης και Αντιπρόεδροι οι κ.κ. Ν. Χατζηδάκης και Δ. Παπαθανασίου. Στο Εποπτικό Συμβούλιο Προϊστάμενος εξελέγη ο κ. Α. Πετράκης και αναπληρωτής-του ο κ. Ιασ. Κουλεντάκης.

Η Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή σημείωσε επίσης μεγάλη πλειοψηφία και στις άλλες Κεντρικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, όπως φαίνεται από τα παρακάτω αποτελέσματα:

ΚΥΔΕΠ

α. «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή» ψήφοι 140 (ποσοστό 48,4%) έδρες 7.

β. «Δημοκρατική Συνεταιριστική Παράταξη» ψήφοι 69 (ποσοστό 23,7%), έδρες 4.

γ. «Ανεξάρτητη Συνεταιριστική Κίνηση» ψήφοι 44 (ποσοστό 15,1%), έδρες 2.

δ. «Λαϊκή Ενότητα» ψήφοι 36 (ποσοστό 12,4%), έδρες 2.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγη ο κ. Κώστας Μαρκούλης από το Παρθένι Θεσ/νίκης.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ

α. «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή» ποσοστό 54,40% έδρες 5.

β. «Αδέσμευτη Συνεταιριστική Κίνηση» ποσοστό 35,14%, έδρες 3.

γ. «Λαϊκή Ενότητα» ποσοστό 10,4%), έδρες 1.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγη ο κ. Σπύρος Σταυρόπουλος από τα Καραμεσιναΐϊκα Αχαΐας.

ΚΣΟΣ

α. «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή» (ποσοστό 100%) πήρε όλες τις έδρες. Στην ΚΣΟΣ δεν υπήρξε δεύτερο ψηφοδέλτιο.

Συνέχεια στη σελίδα 8

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ-ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Ομιλία του Υπουργού Γεωργίας προς τα νέα Προεδρεία των Γεωργικών Συνεταιρισμών

Το κράτος μπορεί να δημιουργήσει το απαραίτητο πλαίσιο, να καθιερώσει θεσμούς, να δώσει χρηματοδοτικά κίνητρα και να παράσχει τεχνική βοήθεια στους συνεταιρισμούς, αλλά σωστή αξιοποίηση των μέσων αυτών θα υπάρξει μόνο αν οι συν/σμένοι πάρουν στα χέρια-τους την επίλυση των προβλημάτων-τους.

Αυτά τόνισε μεταξύ άλλων ο Υπουργός Γεωργίας Κώστας Σημίτης προσφωνώντας τα προεδρεία των τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων που τον επισκέφτηκαν στις 11 του Γενάρη στο Υπουργείο Γεωργίας. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν τα προεδρεία της ΠΑΣΕΓΕΣ, Ελαιουργικής, Κτηνοτροφικής και ΚΥΔΕΠ.

Η προσφώνηση του κ. Σημίτη έχει ως εξής:

«θέλω να σας εκφράσω την ιδιαίτερή-μου χαρά για τη σημερινή συνάντησή-μας. Σοβαρό εμπόδιο για την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος αποτελούσε η αμφισβήτηση γύρω από τη νομιμότητα των διοικήσεων των συνεταιριστικών οργανώσεων, η άρνηση ενός μεγάλου τμήματος της συνεταιριστικής βάσης ότι η συνεταιριστική ηγεσία την εκπροσωπεί. Με τις αρχαιρεσίες που ολοκληρώθηκαν χτές, το συνεταιριστικό κίνημα αποκτησε ηγεσία της οποίας την αντιπροσωπευτικότητα και τη νομιμότητα δεν μπορεί να αμφισβητήσει πια κανένας. Όχι μόνο εφαρμόστηκαν στις αρχαιρεσίες αυτές αδιάβλητες διαδικασίες εκλογής, αλλά για πρώτη φορά πήραν μέρος τόσο πολλοί αγρότες στις διαδικασίες. Το ποσοστό συμμετοχής στις συνελεύσεις των τριτοβάθμιων οργανώσεων ξεπέρασε το 90%, ενώ άλλοτε δεν έφτανε συνήθως το 50%.

Οι εκλογές δεν αποτελούσαν αυτοσκοπό. Είναι το πρώτο βήμα μιας μακράς διαδικασίας για την ανανέωση του ελληνικού συνεταιριστικού κινήματος και την αναδιάρθρωση της ελληνικής γεωργίας.

Το συνεταιριστικό κίνημα παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα. Οι περισσότεροι από τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς δεν παρουσιάζουν αξιόλογη δραστηριότητα. Πολλές από τις ενώσεις των συνεταιρισμών είναι υποχρεωμένες και μέχρι σήμερα φρόντιζαν περισσότερο τα συμφέροντα προσώπων και ομάδων παρά τα συμφέροντα όλων των συνεταιρισμένων. Η συμμετοχή των συνεταιρισμών στην εμπορία και μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων είναι μικρή (φρούτα και λαχανικά).

Απέναντι στα προβλήματα αυτά, υπάρχουν δυό στάσεις. Η μια εναποθέτει την επίλυσή-τους στο Κράτος και την Κυβέρνηση. Είναι η αντίληψη που θεωρεί την κηδεμόνευση των συνεταιρισμών απαραίτητη, γιατί δεν εμπιστεύεται ότι οι αγρότες μπορεί να έχουν την πρωτοβουλία, τη γνώση, την ικανότητα να λύσουν οι ίδιοι τα προβλήματά-τους. Η άλλη, και αυτή είναι η αντίληψη της σημερινής Κυβέρνησης, θεωρεί ότι η επίλυση όλων αυτών των προβλημάτων μπορεί και πρέπει να είναι αποτέλεσμα της δραστηριοποίησης και της πρωτοβουλίας των ίδιων των αγροτών. Το Κράτος μπορεί να δημιουργήσει το απαραίτητο πλαίσιο, να καθιερώσει θεσμούς, να δώσει χρηματοδοτικά κίνητρα, να εξασφαλίσει κεφάλαια, να παράσχει τεχνική βοήθεια. Αλλά σωστή αξιοποίηση των μέσων αυτών δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο αν οι ίδιοι οι συνεταιρισμένοι πάρουν στα ίδια τα χέρια-τους την επίλυση των προβλημάτων-τους. Γιατί η αναδιάρθρωση της γεωργίας-μας θα είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξης και πρωτοβουλίας των συλλογικών φορέων των αγροτών, των συνεταιρισμών, αποτέλεσμα ουσιαστικής αποκέντρωσης, στη διαδικασία της οποίας όλο και περισσότερες αρμοδιότητες και εξουσίες θα μεταφέρονται από το κράτος στους συλλογικούς φορείς, θα είναι αποτέλεσμα της αυτοδιαχείρισης των προβλημάτων-τους από τους ίδιους τους αγρότες.

Έχετε μεγάλο και βαρύ έργο να πραγματοποιήσετε. Από σας προσδοκούν όσοι απασχολούνται με τη γεωργία – κι αυτοί αποτελούν το 1/3 περίπου του ελληνικού πληθυσμού – να επιλύσετε τα χρόνια προβλήματα του αγροτικού τομέα. Από σας προσδοκούν να δώσετε νέα πνοή στο συνεταιριστικό κίνημα, ώστε να μπορέσει και εδώ στον τόπο-μας, όπως και σε άλλες χώρες, να βελτιώσει σημαντικά το εισόδημα και την ποιότητα ζωής των αγροτών, οργανώνοντας ορθολογικά, συλλογικά την παραγωγή, εμπορία και μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων. Το έργο αυτό θα μπορέσετε να το επιτελέσετε με συστηματική δουλειά, αλλά και πρωτοβουλία, θάρρος, θέληση να αντιμετωπίσετε και όχι να υπεκφύγετε τα προβλήματα. Η κυβέρνηση θα σας παράσχει κάθε βοήθεια στην προσπάθειά-σας. Η επιτυχία η δική-σας θα είναι και επιτυχία δική-της, μια που πιστεύει ότι η αναδιάρθρωση της ελληνικής γεωργίας πρέπει να είναι έργο του συνεταιριστικού κινήματος. Ας αγωνιστούμε λοιπόν μαζί στην προσπάθεια το Συνεταιριστικό Κίνημα να γίνει ο φορέας αλλαγής στην ελληνική γεωργία.

Στιγμιότυπα από την πρώτη επίσκεψη της νέας Διοίκησης της ΠΑΣΕΓΕΣ στον Υπουργό Γεωργίας κ. Κώστα Σημίτη. Πάνω, ο κ. Υπουργός, πλαισιούμενος από τον Πρόεδρο της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Σκουλά και τους Αντιπροέδρους κ.κ. Ηλία Παπαδημητρίου και Σωτήριο Πολύζο, ενώ συγχαίρει το νέο Προϊστάμενο του Εποπτικού Συμβουλίου κ. Παναγιώτη Κυριακούλη.

Κάτω, ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Σκουλάς στη πρώτη τηλεοπτική συνέντευξή του προς τον ανταποκριτή της ΕΡΤ κ. Γιώργο Κούβαρη.

ΤΟ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Αναφερόμενος στις εκλογές ο υπουργός Γεωργίας είπε ότι αυτές έγιναν ομαλά σ' όλες τις οργανώσεις και ότι ο στόχος για ανανέωση του στελεχικού δυναμικού του συνεταιριστικού κινήματος επιτεύχθηκε, δεδομένου ότι το 90% των μελών που εκλέχτηκαν για τα Δ.Σ., είναι άτομα που εκλέγονται για πρώτη φορά.

Και πρόστεσε ότι θα είναι ενεργός η συμμετοχή των διοικήσεων στις συνεταιριστικές οργανώσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της γεωργίας.

Ο υπουργός Γεωργίας είπε ότι υπάρχει πλέον νομιμοποιημένο συνεταιριστικό κίνημα, το οποίο σε διάλογο με το υπουργείο Γεωργίας θα προχωρήσει στην κατάρτιση του νέου νομοσχεδίου για τους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς.

Εξάλλου σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του υπουργού Γεωργίας κ. Κ. Σημίτη, στις εκλογές των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών πήρε μέρος το 70% των 800.000 συνεταιρισμένων αγροτών. Άλλοτε συμμετείχε το 30% περίπου και οι συνεταιρισμένοι αγρότες ήταν πολύ λιγότεροι. Στις αρχαιρεσίες των τριτοβάθμιων οργανώσεων πήρε μέρος το 90% των αντιπροσώπων που ήταν 4πλάσιοι απο αλλοτε. Άλλοτε η συμμετοχή σπάνια υπερέβαινε το 51%. Οι αριθμοί αυτοί αποδεικνύουν ότι στις εκλογικές διαδικασίες συμμετέσχε και εκφράστηκε η συντριπτική πλειοψηφία των αγροτών. Υπό τις συνθήκες αυτές, η αμφισβήτηση της δημοκρατικότητάς-τους αποτελεί αμφισβήτηση της δημοκρατίας.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΗΓΕΤΕΣ

ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΑΥΡΙΟ

Την απόφαση και τη θέλησή τους να δουλέψουν εντατικά για την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος και την ουσιαστική βελτίωση της θέσεως του Έλληνα αγρότη, εξέφρασαν με δηλώσεις-τους τα νέα Ηγετικά Στελέχη Κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, που παραθέτουμε παρακάτω συνοπτικά μαζί με σχετικά βιογραφικά-τους σημειώματα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ι. ΣΚΟΥΛΑΣ
(Πρόεδρος ΠΑΣΕΓΕΣ)

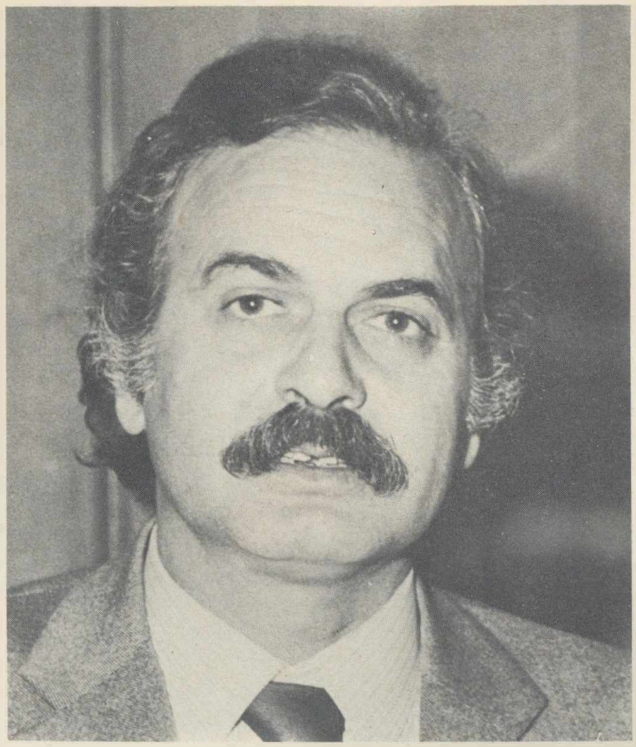

Γεννήθηκε το 1939, στα Ανώγεια Ρεθύμνης-Κρήτης και μένει μόνιμα στο Ηράκλειο.

Είναι το μικρότερο παιδί 6μελους οικογένειας του γνωστού Παπα-Γιάννη του θρυλικού ιπτάμενου παπά της Εθνικής Αντίστασης της Κρήτης (αλεξιπτωτιστή, σαμποτέρ, κομάντος).

Μετά το Γυμνάσιο, συνέχισε τις σπουδές-του στην Αθήνα και πήρε το πτυχίο της Παντείου και της Νομικής Σχολής.

Παράλληλα με τις σπουδές-του, από μικρός ασχολήθηκε με τη γεωργία και είναι σήμερα καλλιεργητής σουλτανίνας και ελιών σε 40 στρέμματα χωράφια.

Συμμετέχει στους αγώνες της αγροτιάς από το 1962 μέσω των συνεταιρισμών. Ξεκίνησε από το Γ.Π.Σ. Κεραμουτσίου Ηρακλείου. Από το 1977 εκλέγεται αντιπρόσωπος στην Ε.Γ.Σ. Ηρακλείου και από το 1978 Αντιπρόσωπος στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Είναι παντρεμένος με την Ιωάννα το γένος Ιωάννου Σείμενη και έχουν μια κόρη φοιτήτρια Νομικής και δύο γιούς μαθητές του Λυκείου.

ΠΡΩΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ:

«Η σημερινή διοίκηση της ΠΑΣΕΓΕΣ,που εκφράζει κατά τον γνησιότερο και δημοκρατικότερο τρόπο τη θέληση των συνεταιρισμένων αγροτών μας, θα μελετήσει και θα αγκαλιάσει τα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Συνεταιριστικές μας οργανώσεις. Είναι αλήθεια ότι μέχρι σήμερα η κορυφαία συνεταιριστική οργάνωση δηλαδή η ΠΑΣΕΓΕΣ, ήταν σε ένα βαθμό ξεκομμένη από τις συνεταιριστικές οργανώσεις του πρώτου και δεύτερου βαθμού. Οι πρώτες μας ενέργειες είναι η αποκατάσταση των σχέσεων με τους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς για την καλύτερη επίλυση των προβλημάτων του αγροτικού χώρου και η χάραξη νέας αγροτικής πολιτικής».

ΜΑΝΩΛΗΣ ΓΑΒΑΛΑΣ
(Πρόεδρος Ελαιουργικής)

Κατάγεται από το Ηράκλειο Κρήτης και είναι 41 χρόνων. Παντρεμένος, έχει τρεις γιούς.

Ασχολείται με το συνεταιριστικό κίνημα από το 1960. Είναι ένας επιτυχημένος αγρότης, με αναπτυγμένη γεωργική εκμετάλλευση. Έχει υποστεί πολλές διώξεις από το συνεταιριστικό κατεστημένο.

ΠΡΩΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ:

Να δουλέψουν τα εργοστάσια της οργάνωσης και να προωθηθεί η κατανάλωση λαδιού. Γι' αυτό ξεκινάει διαφημιστική καμπάνια για το λάδι.

«Οι ευθύνες που αναλάβαμε απέναντι των Ελλήνων Ελαιοπαραγωγών είναι πάρα πολύ μεγάλες και θα χρειαστεί να καταβάλλουμε τεράστιες προσπάθειες για να δικαιώσουμε τους πόθους και τα οράματά-τους.

Τα πρώτα μέτρα που θα πάρει η διοίκηση αφορούν την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας της οργάνωσης απαραίτητου όρου για οποιαδήποτε μακροπρόθεσμη πολιτική. Πιο συγκεκριμένα, θα πάρουμε τα εξής μέτρα:

α) Ολοκλήρωση των διαχειριστι-

Συνεχεια απο την σελίδα 3

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγη ο κ. Παναγιώτης Τσακίρης από το Ηράκλειο Κρήτης.

Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε.

α. «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή» ψήφοι 67, έδρες 4.

β. «Αδέσμευτη Ανεξάρτητη Συνεταιριστική Κίνηση» ψήφοι 24, έδρες 1.

γ. «Λαϊκή Ενότητα» ψήφοι 21, έδρες 1.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγη ο κ. Αντώνης Μυλήνης.

Κ.Ο.Π.

α. «Συνεταιριστική Αγροτική Αλλαγή» ποσοστό 67,34%), έδρες 3.

β. «Αδέσμευτη Συνεταιριστική Κίνηση» ποσοστό 24,48%, έδρες 1.

γ. «Λαϊκή Ενότητα» ποσοστό 8,16%), έδρες 1.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εξελέγη
Ο κ. Πίκης Σωτήριος

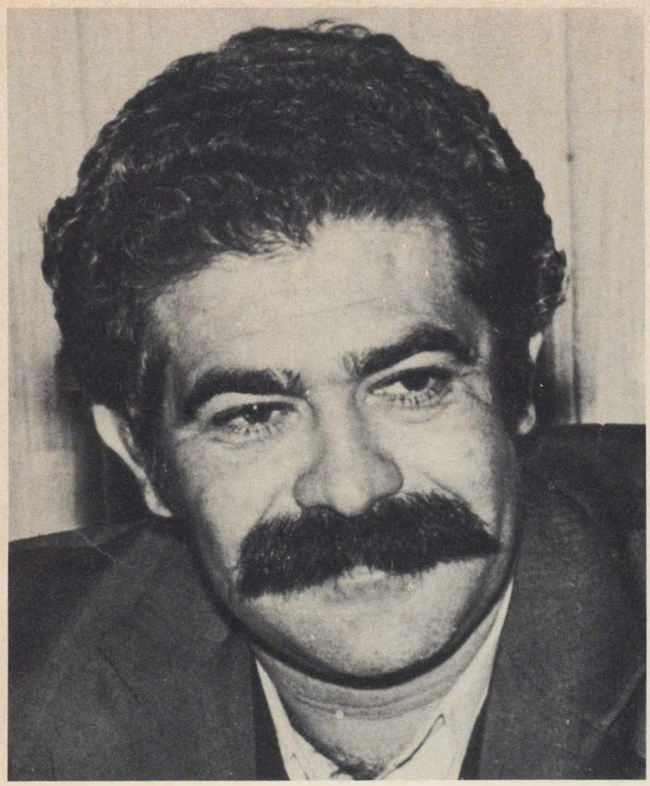

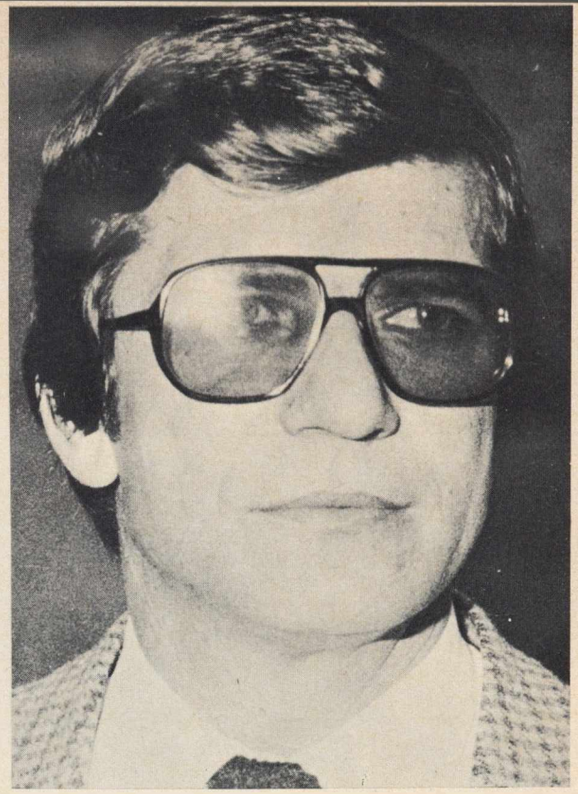

κών και τεχνικών ελέγχων που ξεκινήσαμε προ καιρού για να εξακριβώσουμε λάθη και παραλείψεις του παρελθόντος και γενικότερα την κατάσταση της οργάνωσης. Οι έλεγχοι αυτοί έχουν χαρακτήρα εξυγιαντικό και απογραφικό.

β) Αλλαγές στη διάρθρωση και τη δομή της οργάνωσης για την οργανωτική αναβάθμιση και την αποτελεσματικότητά της.

Από κει και πέρα μόνιμη και καθημερινή πολιτική θα είναι η ενίσχυση της μεταποιητικής ικανότητας και της εμπορίας των προϊόντων-μας.

Με πίστη στις δυνάμεις-μας καλούμε τους παραγωγούς να στηρίξουν ενεργά τη νέα προσπάθεια που ξεκινάμε με την καθημερινή και συνεχή δράση-τους. Επίσης επισημαίνουμε σ' όλους τους Έλληνες καταναλωτές την ανάγκη να στηρίξουν τα συνεταιριστικά προϊόντα για το δικό-τ υς συμφέρον και το συμφέρον της Εθνικής Οικονομίας».

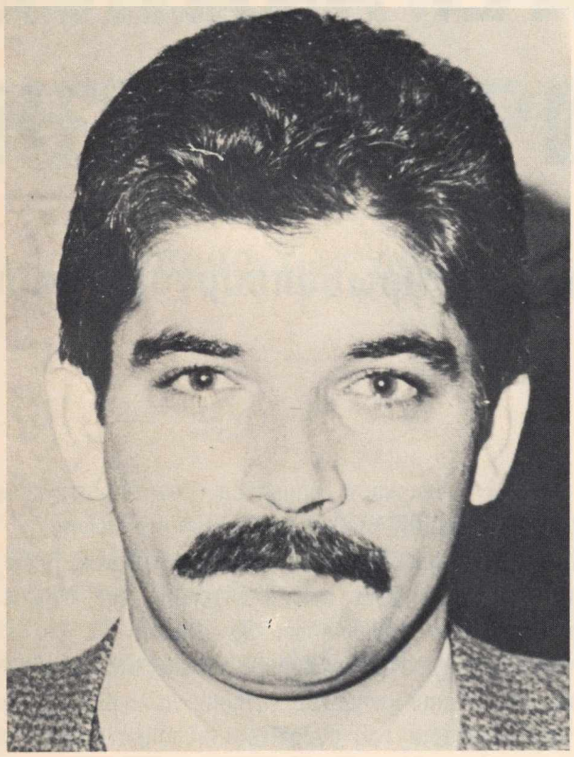

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΚΟΥΛΗΣ
(Πρόεδρος της ΚΥΔΕΠ)

Γεννήθηκε στο Παρθένι Θεσσαλονίκης, το 1949. Ασχολείται με το συνεταιριστικό κίνημα από το 1975. Είναι καλλιεργητής βαμπακιού, σταριού και σπαραγγιού. Παντρεμένος, έχει ένα γιό και μια κόρη.

ΠΡΩΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ:

Αποθήκες... Αποθήκες... Αποθήκες. Να φτιάξει η ΚΥΔΕΠ αποθήκες για να μην καταστρέφονται τα αγροτικά προϊόντα.

«Οι πρώτες ενέργειες της ΚΥΔΕΠ είναι να επιταχύνει να δύο τομεακά προγράμματα του FEOGA για σιλό, ξηραντήρια και αποθήκες, το συνολικό ύψος των οποίων ξεπερνά τα 8 δισ δρχ. Ήδη τομεακό πρόγραμμα βρίσκεται εν εξελίξει και πολλές αποθήκες βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής, ενώ άλλες δημοπρατούνται. Επίσης η ΚΥΔΕΠ θα δραστηριοποιηθεί:

- Στο κύκλωμα παραγωγής, εμπορίας και εξαγωγής δημητριακών.
- Στη δυνατότητα παραγωγής στην Ελλάδα υβριδίων, ώστε να μην εξάγεται συνάλλαγμα αλλά και να μην εξαρτάται η χώρα-μας από τρίτους.
- Στη διακίνηση των σπόρων και των υβριδίων αποκλειστικά μέσω των Συνεταιριστικών Οργανώσεων των Παραγωγών.

ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
(Πρόεδρος Κτηνοτροφικής)

Γεννήθηκε το 1954, στο χωριό Καραμεσιναίικα Αχαΐας, όπου και μένει. Είναι απόφοιτος της Εμπορικής και έχει μονάδα αναπαραγωγής προβάτων Χίου.

ΠΡΩΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ:

Προσπάθεια και αγώνας για φτηνό, ντόπιο κρέας. Οι κτηνοτρόφοι να μπούν στην εμπορία και να δημιουργήσουν μονάδες αναπαραγωγής.

«Πρώτη μας δουλειά είναι να αναδιοργανώσουμε την «Κτηνοτροφική», ώστε να μην εισάγει μόνο ζώντα ζώα για πάχυνση, αλλά να ασχοληθεί και με την εισαγωγή και εμπορία του κρέατος, ώστε να φύγουν οι μεσάζοντες που μεγαλώνουν τις τιμές. Μέχρι τώρα η «ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ» έφερνε ζώντα ζώα για πάχυνση τα οποία μοίραζε στους κτηνοτρόφους. Εμείς, θα αναπτύξουμε τις δραστηριότητές της με πρώτο μέλημα την προστασία του εισοδήματος του Έλληνα κτηνοτρόφου και κατά δεύτερο λόγο του καταναλωτή που δικαιούται φθηνό και καλό κρέας».

Η ΗΓΕΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τόνισε ο Πρωθυπουργός στους

Τον Πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου επισκέφτηκαν στο Καστρί, στις 14 του Γενάρη, τα νέα Προεδρεία της ΠΑΣΕΓΕΣ, της ΚΥΔΕΠ, της ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ, της ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ και της ΚΣΟΣ καθώς και της ΓΕΣΑΣΕ, που αποτελούν όλη την ηγεσία του αγροτικού συνεταιριστικού και συνδικαλιστικού κινήματος της χώρας.

Στη συνάντηση παραβρέθηκε και ο υπουργός Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης καθώς και ο Γραμματέας Συνεταιριστικών και Αγροτών του ΠΑΣΟΚ κ. Γεράσιμος Μπριστογιάννης.

Οι εκπρόσωποι των αγροτών εξέθεσαν στον κ. Πρωθυπουργό τα προβλήματα που απασχολούν τον αγροτικό κόσμο και αφού τόνισαν ότι θα αγωνιστούν για την ανάπτυξη υγιούς, μαζικού, ακηδεμόνευτου συνεταιριστικού και συνδικαλιστικού κινήματος, ζήτησαν να ληφθούν μέτρα για την προστασία του αγροτικού εισοδήματος και την

Η Αγροτική Συνεταιριστική και Συνδικαλιστική Ηγεσία με τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Γεωργίας.

ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΙ ΔΙΝΕΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

εκπροσώπους των αγροτών

Στιγμιότυπα από την πρώτη επίσκεψη της Ηγεσίας του Ελληνικού Συνεταιριστικού κινήματος στο Καστρί. Αριστερά ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου πλαισιούμενος από τα νέα ηγετικά συνεταιριστικά στελέχη ενώ συγχαίρει τον νέο Πρόεδρο της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Ευάγγελο Σκυλά. Δεξιά αναμνηστική φωτογραφία, στον περίβολο της πρωθυπουργικής κατοικίας. Ο κ. Παπανδρέου πλαισιούμενος από τον Υπουργό Γεωργίας κ. Κ. Σημίτη και τα νέα Προεδρεία της ΠΑΣΕΓΕΣ και των Κεντρικών Συνεταιριστικών και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων.

ενίσχυση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων.

Στη συνέχεια τον ευχαρίστησαν για την ιδιαίτερη συμπαράσταση της Κυβέρνησης στο λαό της υπαίθρου και υποσχέθηκαν ότι μαζί με ολόκληρο τον αγροτικό κόσμο συμπαρατάσσονται και συμπαραστέκονται στο έργο της Κυβέρνησης.

Απαντώντας στους εκπροσώπους του αγροτικού κόσμου ο κ. Πρωθυπουργός επισήμανε την μεγάλη σημασία της νίκης των δυνάμεων της Αλλαγής στις πρόσφατες εκλογές στο αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα και υπογράμμισε ότι «η Κυβέρνηση μέσα στα σημερινά πολιτικά και οικονομικά πλαίσια, δίνει μεγάλη προτεραιότητα στην ανάπτυξη της υπαίθρου και ιδιαίτερα στον οικονομικό, βιομηχανικό, κοινωνικό, μορφωτικό και πολιτιστικό τομέα».

ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ 1983/84

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ στη συνεδρίασή-του της 3.2.83, αφού μελέτησε τις προτάσεις της Επιτροπής της ΕΟΚ για τον καθορισμό των τιμών των αγροτικών προϊόντων στην περίοδο 1983-1984, και ύστερα από συζήτηση, διαπιστώνει:

1. θεωρεί απαράδεκτες τις προτεινόμενες αυξήσεις στις τιμές των αγροτικών προϊόντων κατά 5,5% κατά μέσο όρο, σε ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ECU) για τους Έλληνες αγρότες.

2. Οι Έλληνες αγρότες δεν είναι δυνατό να αποδεχτούν τις προτάσεις αυτές που καταλήγουν σε ένα ποσοστό αύξησης των τιμών των αγροτικών προϊόντων μικρότερο ακόμα και από το ελάχιστο 7%, που προκύπτει από την εφαρμογή της Αντικειμενικής Μεθόδου, η οποία αποβλέπει στην κάλυψη του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων και ενός λογικού κέρδους, και η οποία δεν μπορεί να ισχύει στη χώρα-μας αφού ο ρυθμός πληθωρισμού είναι υπερδιπλάσιος του μέσου όρου των χωρών της ΕΟΚ.

3. Η Επιτροπή της ΕΟΚ, με τις απαράδεκτες αυτές προτάσεις-της, θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του αγροτικού τομέα, αφού η πτώση στα αγροτικά εισοδήματα θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε πτώση των επενδύσεων και θα επιταχύνει τη συνεχιζόμενη ύφεση και ανεργία.

Ιδιαίτερα θα πληξει τους Έλληνες αγρότες, αφού ήδη τα εισοδήματά-τους είναι συγκριτικά χαμηλότερα από τα εισοδήματα των συναδέλφων-τους της ΕΟΚ.

4. Ύστερα από τις παραπάνω διαπιστώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ, που εκφράζει τη θέληση όλων των Ελλήνων αγροτών, εμμένει στις θέσεις που διαμόρφωσε στα συλλογικά όργανα η εκπροσώπηση των αγροτών σε επίπεδο ΕΟΚ και καλεί την Κυβέρνηση, τους Έλληνες ευρωβουλευτές και όλους τους άλλους αρμόδιους φορείς να υποστηρίξουν:

α. Διαμόρφωση τιμών για τους Έλληνες αγρότες που να καλύπτουν το κόστος παραγωγής και ένα λογικό κέρδος, αίτημα πάγιο και ως τώρα ανικανοποίητο.

β. Παροχή αυξημένων ενισχύσεων και επιδοτήσεων για τα προϊόντα που προβλέπονται από τους κανονισμούς της ΕΟΚ με συντόμευση του χρόνου της μεταβατικής περιόδου.

γ. Θέσπιση ειδικών μέτρων για τις χώρες με ψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού που να ενισχύουν το εισόδημα των θιγόμενων από τον πληθωρισμό παραγωγών.

δ. Θέσπιση μέτρων για την αυστηρή εφαρμογή της αρχής της «Κοινοτικής Προτίμησης», ώστε η ΕΟΚ να απορροφά πρώτα τα προϊόντα της κοινοτικής παραγωγής, χωρίς περιορισμούς και ιδιαίτερα για τις προσφορότερες στη χώρα καλλιέργειες.

ε. Ανάληψη υποχρέωσης από τα κοινοτικά όργανα για την υποβολή σε σύντομο χρονικό διάστημα προτάσεων για την ευνοϊκότερη μεταχείριση των μεσογειακών προϊόντων και την εφαρμογή ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων στις μεσογειακές περιοχές της Κοινότητας.

5. Τέλος, η ΠΑΣΕΓΕΣ καλεί όλους τους αρμόδιους φορείς για την έγκαιρη λήψη απόφασης για τις τιμές που θα ισχύσουν για την περίοδο 1983-84, γιατί κάθε χρονική καθυστέρηση θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στα εισοδήματα των αγροτών. Αίτημα των αγροτών παραμένει οι τιμές να καθορίζονται πριν από την καλλιεργητική περίοδο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Σχετικά με το θέμα της αύξησης της τιμής των λιπασμάτων, η ΠΑΣΕΓΕΣ ανακοίνωσε τα εξής:

«Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι τα στοιχεία που διαμορφώνουν το κόστος των λιπασμάτων έχουν μεταβληθεί ουσιαστικά μέσα στα τελευταία τρία χρόνια στα οποία οι τιμές-τους είχαν μείνει σταθερές. Όμως μια μεταβολή της τάξης του 40%, είναι γεγονός ότι ανατρέπει κάθε προσπάθεια συγκράτησης του κόστους παραγωγής γεωργικών προϊόντων σε λογικά επίπεδα, ιδίως αφού εκ των πραγμάτων συμπίπτει με σοβαρές ανατιμήσεις στα καύσιμα, στα φάρμακα, στα μηχανήματα, στα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων κλπ.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ θεωρεί ότι η συσσώρευση αυτών των υψηλών αυξήσεων θα καταλήξει τελικά σε βάρος των εισοδημάτων των παραγωγών. Ως εκφραστής των απόψεων όλων των συνεταιρισμένων παραγωγών, η ΠΑΣΕΓΕΣ ζητεί να επανεξεταστεί το θέμα με γνώμονα την πραγματική προστασία του αγροτικού εισοδήματος».

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Το Προεδρείο της ΠΑΣΕΓΕΣ δέχτηκε στις 12 του Γενάρη τους εκπροσώπους της Ομοσπονδίας Συνεταιριστικών Υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων (ΟΣΥΓΟ) με επικεφαλής τον Πρόεδρό-της κ. Παναγιώτη Ανδρεαδάκη.

Απευθυνόμενος ο κ. Ανδρεαδάκης προς το νέο Πρόεδρο της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Ευάγγελο Σκουλά, είπε μεταξύ άλλων τα εξής:

«Κύριε Πρόεδρε,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας-μας καθώς και των 7.000 συνεταιριστικών υπαλλήλων όλης της χώρας, δεχθείτε τα θερμά-μας συγχαρητήρια με την ευκαιρία της ανάληψης της Διοίκησης της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Είμαστε βέβαιοι πως ο αγροτικός κόσμος της Χώρας βρήκε στο πρόσωπό-σας τον άξιο ηγέτη, που μαζί με τους εκλεκτούς συνεργάτες-σας θα σταθείτε δίπλα-του, θα μελετήσετε τα προβλήματά-του και θα θεραπεύσετε κατά το δυνατόν τις αδυναμίες-του.

Με τη βοήθεια της Κυβέρνησης, που έμπρακτα έχει αποδείξει το πάθος-της για τον αγρότη, πιστεύουμε πως θα κατορθώσετε να τον απαλλάξετε από την εκμετάλλευση των διαφόρων μεσαζόντων και καιροσκόπων, με στόχο να καταλάβει ο αγρότης στο κοινωνικό σύνολο τη θέση που του αξίζει ανάλογα με κείνα που προσφέρει.

Κύριε Πρόεδρε, η ΟΣΥΓΟ θα βρίσκεται στο πλευρό-σας για την υλοποίηση αυτών των σκοπών. Σας παρακαλούμε να υπολογίσετε στη δική-μας συμβολή και συμπαράταξη στο δύσκολο έργο που σας περιμένει.

Οι συνεταιριστικοί υπάλληλοι έχουν συμβάλει πολύ σε όσα έγιναν μέχρι σήμερα στο Συνεταιριστικό κίνημα της Χώρας. Παραδεχόμαστε πως δεν έγιναν όσα έπρεπε, αλλά σ' αυτό δεν φταίνε οι υπάλληλοι. Φταίνε οι κυβερνήσεις που πέρασαν, γιατί ήθελαν τον αγρότη δέσμιο του κεφαλαίου και των ολίγων αετονύχηδων και εκμεταλλευτών του ιδρώτα-του.

Οι συνεταιριστικοί υπάλληλοι ήταν πάντα οι φτωχοί συγγενείς, ο κλάδος δηλαδή που αμείβεται χαμηλότερα από όλες τις άλλες τάξεις εργαζόμενων στις τράπεζες και τους οργανισμούς, ίσως γιατί έχουν ταχθεί να υπηρετούν την πιο φτωχιά, αλλά πιο τίμια τάξη του ελληνικού λαού, τον αγρότη.

Πιστεύουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι θα δείτε με συμπάθεια τα προβλήματά-μας και θα μας βοηθήσετε να φθάσουμε, σε εύλογο χρονικό διάστημα, τους συναδέλφους-μας της Αγροτικής Τράπεζας, για να υλοποιηθεί και η επαγγελία της Κυβέρνησης, για ίση δηλαδή αμοιβή όλων των εργαζόμενων στον αγροτικό τομέα. Έτσι θα μπορούμε απερίσπαστοι και δίχως το άγχος της καθημερινής διαβίωσης, να αφοσιωθούμε στο βαρύ έργο που περιμένει όλους-μας.

Τελειώνοντας, η Διοίκηση της ΟΣΥΓΟ εκφράζει την ειλικρινή ευχή, οι γνωστοί μεγαλόπνοοι στόχοι-σας να υλοποιηθούν, για το καλό του Έλληνα αγρότη και γενικότερα της εθνικής-μας οικονομίας».

Απαντώντας ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Σκουλάς, είπε ότι η νέα Διοίκηση της ΠΑΣΕΓΕΣ αποβλέπει με πραγματικό ενδιαφέρον στη μεγαλύτερη δραστηριοποίηση των συνεταιριστικών υπαλλήλων, για την ουσιαστική ανάπτυξη των συνεταιριστικών οργανώσεων και τη βελτίωση της θέσης του Έλληνα αγρότη και τόνισε ότι θα δει με κατανόηση τα προβλήματα που τους απασχολούν.

Εξάλλου το Προεδρείο της ΠΑΣΕΓΕΣ την ίδια μέρα δέχτηκε τους Προϊσταμένους των υπηρεσιών της ΠΑΣΕΓΕΣ και ζήτησε να ενημερωθεί στην υπάρχουσα διάρθρωση της Συνομοσπονδίας και στους επί μέρους τομείς δραστηριότητάς-της.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ

Σχετικά με το θέμα των αμερικάνικων βάσεων, η ΠΑΣΕΓΕΣ ανακοίνωσε τα εξής:

«Η ΠΑΣΕΓΕΣ, εκφράζοντας το αίσθημα αγανάκτησης που προκάλεσε στον Αγροτικό Κόσμο της Ελλάδας η εκβιαστική πρόταση της Αμερικανικής Κυβέρνησης στο Κογκρέσσο για να μεταβληθεί η αναλογία της στρατιωτικής βοήθειας προς τις δύο χώρες, πρόταση που συνδέεται άμεσα με τις διεξαγόμενες ελληνοαμερικανικές διαπραγματεύσεις για τις αμερικάνικες βάσεις στη χώρα μας, ανακοινώνει τα εξής.

Αποκρούει τον αμερικάνικο εκβιασμό σε βάρος της χώρας-μας, γιατί η πρόταση Ρήγκαν βάζει σε κίνδυνο την ειρήνη στην περιοχή μας αλλά και την παγκόσμια, οδηγώντας στην ανατροπή της ισορροπίας δυνάμεων στο Αιγαίο.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ ζητά από την Κυβέρνηση την απομάκρυνση των αμερικάνικων βάσεων από την Ελλάδα, σε σύντομα καθορισμένο χρονικό διάστημα έτσι ώστε να εξασφαλίζονται τα εθνικά μας συμφέροντα.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ δηλώνει ότι σταθερή θέση της αγροτιάς μας είναι η απομάκρυνση των ξένων βάσεων από τη χώρα μας γιατί βλάπτουν τα εθνικά μας συμφέροντα όπως και η δημιουργία απύραυλης Βαλκανικής και η απομάκρυνση απ' τη Μεσόγειο και την Ευρώπη της ξένης στρατιωτικής παρουσίας και των πυρηνικών όπλων, γιατί έτσι μόνο εξασφαλίζεται η ειρήνη στην περιοχή μας.

Ανακοινώνει τέλος ότι θα πάρει ενεργά μέρος σε όλες τις συγκεντρώσεις και εκδηλώσεις κατά των ξένων βάσεων, υπέρ της εθνικής μας ανεξαρτησίας και ειρήνης, εκφράζοντας την αμέριστη συμπαράστασή-της στην Ελληνική Κυβέρνηση στις δύσκολες αυτές ώρες που περνά η χώρα μας».

Στιγμιότυπα από την επίσκεψη του Υπουργού Γεωργίας κ. Κώστα Σημίτη στα Γραφεία της ΠΑΣΕΓΕΣ. Πάνω, ο κ. Υπουργός, πλαισιούμενος από τα μέλη του νέου Προεδρείου της ΠΑΣΕΓΕΣ, ενώ απευθύνει χαιρετισμό τόσο προς τα αιρετά όσο και προς τα υπηρεσιακά στελέχη της ΠΑΣΕΓΕΣ. Κάτω, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και υπηρεσιακά στελέχη της ΠΑΣΕΓΕΣ ενώ παρακολουθούν την ομιλία του κ. Υπουργού Γεωργίας.

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΙΑΣ ΝΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΟΥΜΕ

Στις 27 του Γενάρη ο Υπουργός Γεωργίας κ.Κ. Σημίτης επισκέφτηκε την ΠΑΣΕΓΕΣ, όπου, αφού τον προσφώνησε ο πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Βαγγέλης Σκουλάς, απεύθυνε χαιρετισμό, παρουσία του προσωπικού της, στη νέα Διοίκηση της Συνομοσπονδίας και τόνισε μεταξύ άλλων τα εξής:

«Κυρίε Προεδρε, ευχαριστώ πάρα πολύ για το χαιρετισμό-σας. θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι εδώ, γιατί η στιγμή αυτή είναι η συνέχιση και το ξεκίνημα μιας νέας προσπάθειας για να αναμορφώσουμε τον ελληνικό αγροτικό χωρο. Η Κυβέρνηση έχει τονίσει επανειλημμένα ότι το μέλλον της αγροτιάς, το μέλλον του αγροτικού χώρου στηρίζεται οτη συλλογική προσπαθεια, ότι πρεπει να ενισχυθεί το συνεταιριστικό κίνημα, πρεπει να ενισχυθούν οι αγροτικοί συλλογοι. Εμεις δεν πιστευουμε οτι ο μεμονωμενος αγροτης μπορεί, χωρίς βοηθεια, να ξεπερασει τα προβληματά-του. Εμεις πιστεύουμε ότι τα προβλήματα μπορεί να λυθούν αν όλοι μαζί καταπιαστούμε μ' αυτά. Υπάρχουν πολλα παραδειγματα σε πολλες χωρες οτι οι συλλογικοί φορεις ειναι ο δρομος που θα βοηθησει για να αντιμετωπίσουμε τα προβληματα. Οι συνεταιρισμοί σε άλλες χώρες έχουν αναπτύξει τεράστια δραστηριοτητα. Αντίθετα στη δικιάμας χώρα οι συνεταιρισμοι ειναι περιορισμενοι. Οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί, πολλες φορες, δεν ειναι παρα πρακτορεία της Αγροτικής Τραπεζας. Πολλές δευτεροβάθμιες Ενώσεις έχουν αναπτυξει ορισμενες δραστηριοτητες αλλες όμως όχι. Και υπαρχουν προϊοντα, τα οποια ειναι πάρα πολύ σημαντικά για την ελληνική γεωργική παραγωγή και τα οποία σε ελάχιστο βαθμό διακινουνται μέσω των συνεταιρισμών.

Καλέσαμε, εδώ και ενα χρονο, τους αγροτες να ενισχύσουν το συνεταιριστικο κινημα. Και με το νόμο που καθόρισε τις εκλογές

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ κ.Κ. ΣΗΜΙΤΗ ΣΤΗΝ ΠΑΣΕΓΕΣ

Στιγμιότυπο από την συνεδρίαση του μικτού Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ, που έγινε παρουσία του Υπουργού Γεωργίας κ. Σημίτη την ημέρα της πρώτης επίσκεψης–του στα Γραφεία–της.

ΝΕΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΧΩΡΟ

στους συνεταιρισμούς, δημιουργήσαμε τις προϋποθέσεις εκείνες, για να μπορέσουν να συμμετάσχουν όσο το δυνατόν περισσότεροι στις εκλογικές διαδικασίες, στη διοίκηση, στη λειτουργία των συνεταιρισμών.

Αυτό από την πεποίθηση, ότι όσο περισσότεροι αγρότες συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων τόσο πιο αποφασιστικό θα είναι το βήμα προόδου που θα κάνουν οι συνεταιρισμοί.

Τελείωσαν οι εκλογές και, όπως πολύ σωστά είπατε, τελείωσε μια πρώτη φάση, που θα έλεγα μια φάση προετοιμασίας. Τώρα αρχίζει η δεύτερη, η πιό δύσκολη φάση, εκείνη προς την οποία πρέπει να στρέψουμε όλοι την προσπάθειά μας. Να αποδείξουμε ότι σωστά η Κυβέρνηση, σωστά το συνεταιριστικό κίνημα, σωστά οι αγρότες της χώρας – και αυτό είναι το πιο σημαντικό, – βλέπουν στη συνεταιριστική προσπάθεια το μέλλον τους. Πρέπει να δώσουμε ψυχή, πρέπει να δώσουμε ουσία στους συνεταιρισμούς, πρέπει να δώσουμε τις δυνατότητες στο Συνεταιριστικό Κίνημα, να διαμορφώσει πραγματικά τον αγροτικό τομέα.

Η Κυβέρνηση θα συμπαρασταθεί με κάθε τρόπο στην προσπάθεια αυτή. Και έχουμε πει επανειλημμένα: Εμείς μπορούμε να δημιουργήσουμε το πλαίσιο, να δώσουμε τα χρηματοδοτικά κίνητρα, να διαρθρώσουμε τους θεσμούς, να κάνουμε ορισμένες κοινωνικές διευθετήσεις, για να μπορέσουν οι συνεταιρισμοί να αναπτύξουν την πρωτοβουλία. Αλλά η ίδια η πρωτοβουλία, οι ιδέες του τί θα κάνουν οι συνεταιρισμοί, πρέπει να καθοριστούν από τους ίδιους τους συνεταιρισμούς και τους αγρότες. Το Κράτος δεν μπορεί να παρέμβει σ' αυτό το σημείο. Υπάρχει λοιπόν ένα μεγάλο έργο, ένα βαρύ έργο, το οποίο πρέπει να κάνετε. Από σας προσδοκούν όσοι ασχολούνται με τη γεωργία – και αυτοί αποτελούν το 1/3 του ελληνικού πληθυσμού – να επιλύσετε τα χρόνια προβλήμα-

τα του αγροτικού τομέα. Από σας προσδοκούν να δώσετε νέα πνοή στο συνεταιριστικό κίνημα, ώστε να μπορέσει και στον τόπο-μας να γίνει καθοριστικό στη ζωή των αγροτών. Το έργο αυτό μπορεί να το εκτελέσετε με συστηματική δουλειά, αλλά και με πρωτοβουλία, θάρρος, θέληση ν΄ αντιμετωπίσετε τα προβλήματα. Εμείς θα σας παράσχουμε κάθε βοήθεια στην προσπάθειά-σας. Η επιτυχία η δικιά-σας, θα είναι και επιτυχία δικιά-μας, μια και πιστεύουμε ότι η αναδιάρθρωση της ελληνικής γεωργίας πρέπει να είναι έργο του συνεταιριστικού κινήματος. Ας αγωνιστούμε λοιπόν μαζί στην κοινή προσπάθεια για να γίνει το συνεταιριστικό κίνημα φορέας της αλλαγής».

Στη συνέχεια ο κ. Υπουργός Γεωργίας, απευθυνόμενος προς το προσωπικό της ΠΑΣΕΓΕΣ, ζήτησε από τα υπηρεσιακά στελέχη-της να μην περιορίζονται μόνο στην εκτέλεση ή διεκπεραίωση ορισμένου έργου ή ορισμένων αποφάσεων, αλλά να δραστηριοποιηθούν, να παίρνουν πρωτοβουλίες και να κάνουν τις κατάλληλες εισηγήσεις για να βοηθήσουν τη Διοίκηση στο εργο-της. «Η αποδοτικότητα των αποφάσεων της Ηγεσίας, είπε ο κ. Υπουργός, εξαρτιέται σε μεγάλο βαθμό και από την ποιότητα της δουλειάς, του μηχανισμού που στηρίζει την ηγεσία. Η ποιότητα των αποφάσεων και η ορθότητα των αποφάσεων εξαρτιώνται από την πληροφόρηση που θα δώσουν πολλές φορές οι υπάλληλοι, από την παρουσίαση του προβλήματος, από το πως θα συγκεντρώσουν τα στοιχεία, από τις επιλογές που θα κάνουν σε πρώτο βήμα για να παρουσιάσουν αργότερα το πρόβλημα. Δηλαδή και η πολιτική σε μεγάλο βαθμό και η επιτυχία μιας προσπάθειας εξαρτιέται από την προετοιμασία που θα κάνει ο μηχανισμός ενός οργανισμού, όπως βέβαια εξαρτιέται και η εκτέλεση από το μηχανισμό ενός οργανισμού, γιατί μια απόφαση μπορεί να μείνει στα χαρτιά αν ο μηχανισμός αδιαφορεί».

Ο κ. Σημίτης επανέλαβε ότι η Κυβέρνηση δίνει τεράστια σημασία στο συνεταιριστικό κίνημα, και ζήτησε από τα στελέχη της ΠΑΣΕΓΕΣ να βοηθήσουν πραγματικά τη Συνομοσπονδία και τους συνεταιρισμούς για να φέρουν σε πέρας το εργοτους.

Τέλος ο κ. Υπουργός είπε ότι είναι η πρώτη φορά που επισκέπτεται τα γραφεία της ΠΑΣΕΓΕΣ, και αυτό γιατί υπήρχε μια αμφισβήτηση γύρω από την αντιπροσωπευτικότητα και τη νομιμότητα της προηγούμενης ηγεσίας της ΠΑΣΕΓΕΣ.

«Αυτό δεν αφορούσε, τόνισε ο κ. Σημίτης, τις πολιτικές πεποιθήσεις ή την πολιτική γραμμή. Αφορούσε το γεγονός ότι η πολιτική παράταξη που ήρθε στην εξουσία πίστευε ότι οι διαδικασίες εκλογής της ηγεσίας του συνεταιριστικού κινήματος δεν ήταν αυτές οι οποίες κατοχύρωναν την έκφραση των συνεταιρισμένων αγροτών, και γι΄ αυτό δεν θεωρούσε σκόπιμο να έρθει σε επαφή και σε συνεννοήση πέραν από μια τυπική επαφή η οποία υπήρχε μαζί-τους. Αυτό αφορούσε ένα καίριο θέμα πολιτικής που είναι καίριο θέμα για την Κυβέρνησή-μας σ΄ όλους τους τομείς: ότι οι συλλογικοί φορείς πρέπει να έχουν έκφραση νομιμοποιημένη από τη βάση. Και επειδή γύρω απ΄ αυτό υπήρχε αμφισβήτηση, γι΄ αυτό και δεν είχα έρθει μέχρι σήμερα εδώ.

Η αμφισβήτηση αυτή λύθηκε, γιατί έγιναν εκλογές και έγιναν εκλογές με διαδικασίες οι οποίες είναι απόλυτα δημοκρατικές. Εμείς πιστεύουμε ότι δεν μπορεί να τις αμφισβητήσει κανείς στο ελάχιστο. Γιατί και ένας τεράστιος αριθμός αγροτών πήρε μέρος στις εκλογές αυτές η συμμετοχή ήταν γύρω στο 60% και πάνω, ενώ άλλοτε ήταν γύρω στο 30% στους συνεταιρισμούς ενώ στις τριτοβάθμιες οργανώσεις η παρουσία έφτανε το 90%.

Αυτή τη στιγμή λοιπόν, η ηγεσία που υπάρχει εκφράζει πραγματικά τη βάση· και την εκφράζει και για έναν άλλο λόγο, γιατί συμμετέχουν σ΄ αυτήν άνθρωποι που έχουν διαφορετικές πολιτικές απόψεις και εκφράζουν διαφορετικές πολιτικές τάσεις. Αυτό είναι κάτι το οποίο χαιρετίζω, γιατί πιστεύω ότι θα είναι γόνιμος ο διάλογος, θα μπορεί να γίνονται πραγματικές συζητήσεις εδώ, για το τι είναι καλύτερο για το συνεταιριστικό κίνημα. Οι μονοκόμματοι δρόμοι, οι μονόπλευροι δρόμοι, οι μονόδρομοι δεν είναι σωστοί. Υπάρχουν λοιπόν οι προϋποθέσεις για ένα σωστό ξεκίνημα. Και σ΄ αυτό το ξεκίνημα πρέπει να βοηθήσουμε όλοι, γιατί όπως είπα και πριν η αλλαγή στην ελληνική γεωργία εξαρτιέται κύρια από το τι θα γίνει εδώ. Δεν είναι το Υπουργείο Γεωργίας το οποίο θα δώσει την ουσία. Η πνοή θα έρθει από το συνεταιριστικό κίνημα, θα έρθει και από τη δουλειά τη δικιά-σας. Και αλλαγή πρέπει να γίνει στον αγροτικό τομέα, γιατί οι τελευταίες εκλογές πιστεύω έδωσαν ένα σαφέστατο μήνυμα, ότι ο κόσμος δεν ήταν ευχαριστημένος. Το μήνυμα λοιπόν πιστεύω ότι είναι σαφές για όλους-μας, ότι η ελληνική αγροτιά θέλει να υπάρξουν νέες δομές, νέες διαδικασίες πιο αποδοτικές, νέα οργάνωση. Και οι συνεταιριστικές εκλογές το επιβεβαίωσαν. Την εντολή αυτή έχουμε υποχρέωση να την εκτελέσουμε όλοι-μας, άσχετα που βρισκόμαστε. Μπορεί να διαφωνούμε στο τι είναι σωστό να γίνει, ποιά κατεύθυνση να ακολουθήσει, όμως έχουμε υποχρέωση να αγωνιστούμε για κάτι καλύτερο και για κάτι κ α ι ν ο ύ ρ γ ι ο. Ελπίζω αυτό να ξεκινήσει και σύντομα».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ κ.ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΣΚΟΥΛΑ

Προσφωνώντας προηγουμένως τον Υπουργό Γεωργίας ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ.Βαγγέλης Σκουλάς είπε τα εξής:

«Κύριε Υπουργέ, αποτελεί ξεχωριστή τιμή για την ΠΑΣΕΓΕΣ και το προσωπικό-της και χαροποιεί περίσσια ολόκληρο το Συνεταιριστικό Κίνημα η σημερινή παρουσία-σας στο σπίτι του Έλληνα συνεταιρισμένου παραγωγού. Η παρουσία-σας, κύριε Υπουργέ, αναμεσά-μας θέλω να πιστεύω ότι δεν αποτελεί ανταπόδοση της δικής-μας επίσκεψης στο Υπουργείο Γεωργίας, αμέσως μετά τη συγκρότηση σε σώμα με την ανάληψη των καθηκόντων-μας, αλλά τονίζει τόσο το προσωπικό-σας ενδιαφέρον όσο και το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης, για την ανάπλαση και ανάπτυξη ενός μαζικού, αυτοδύναμου, αυτοδιαχειριζόμενου, πολιτικοποιημένου και ενωτικού συνεταιριστικού κινήματος. Ενός κινήματος που το καλούν νομοτελειακά οι σημερινές περιστάσεις να σατρατευτεί και να περάσει στην αγροτοβιομηχανική φάση-του και την ουσιαστική παρέμβαση στη διακίνηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά αλλά και στο εξωτερικό. Θα πρέπει να τονιστεί, κύριε Υπουργέ, η προσωπική συμβολή-σας στον εκδημοκρατισμό που έφτασε στο συνεταιριστικό χώρο, που ήταν αποτέλεσμα από τη μια μεριά των αψεγάδιαστων δημοκρατικών διαδικασιών και εγγυήσεων του νόμου 1257/82, του οποίου υπήρξατε ο πρωτομάστορας, και από την άλλη των μακρόχρονων αγώνων της συνεταιρισμένης αγροτιάς-μας, που σταθερά, αταλάντευτα και ανένδοτα πάλεψε και έφερε τη συνεταιριστική αλλαγή.

Αλλά, κύριε Υπουργέ, για να επιτευχθεί η ενδυνάμωση και η ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματός-μας, δεν αρκεί μόνον ο εκδημοκρατισμός του χώρου, ούτε τα ευχολόγια, οι αφορισμοί και οι καλές προθέσεις, ούτε ακόμα ο ενθουσιασμός και η καλή θέληση των νέων Διοικήσεων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Απαιτείται ουσιαστική βοήθεια και συνδρομή της Πολιτείας για το οικονομικό δυνάμωμα και την επάνδρωση με ειδικό επιστημονικό προσωπικό, με έργα υποδομής, των Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Απαιτούνται ακόμα αλλαγές μεθόδων, νόμων και αντίληψης, ώστε οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις να γίνουν σωστές οικονομικές επιχειρήσεις, προς όφελος των Ελλήνων παραγωγών, αλλά και του κοινωνικού συνόλου. Διεκδικητικά και μαχητικά αναμένουμε τη βοήθειά-σας, κύριε Υπουργέ, την οποία άλλωστε και δικαιούμαστε.

Κύριε Υπουργέ, σας καλωσορίζουμε και πιστεύουμε ότι εγκαινιάζεται σήμερα μια νέα εποχή, εποχή δημιουργική και γόνιμη για το Συνεταιριστικό Κίνημα, τον Έλληνα γεωργό και γενικά για την Ελληνική Γεωργία.

Ο ΑΓΡΟΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΖΩΝΤΑΝΕΜΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις δραστηριοποιούνται να κάνουν πράξη το όραμα του αγροτικού κόσμου.

Η έννοια «Συνεταιρισμός» είναι σε όλους γνωστή: «Ελεύθερη ένωση οικονομικά αδύνατων προσώπων που στηρίζεται στην αρχή της ισονομίας και αυτοβοηθειας των μελών». Προέχει το πρόσωπο του συνεταίρου, ενώ το κεφάλαιο, που δεσπόζει στις εταιρίες κεφαλαίου, στο συν/σμό έχει υποταγμένη θέση. Στη χώρα-μας, οι πρώτοι συν/σμοί ιδρύθηκαν το 1915 μετά την ψήφιση του νόμου 602 από την Κυβέρνηση Βενιζέλου, στις 31 Δεκεμβρίου 1914. Το πνεύμα που επικράτησε μετά την επανάσταση του 1909, ο ξεσηκωμός του Κιλελέρ λίγο αργότερα και η εκμετάλλευση, που γινόταν σε βάρος των αγροτών δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την ίδρυση των πρώτων συν/σμών.

Το Κίνημα ήταν μια κατάκτηση των αγροτών, η οποία όμως γρήγορα υπονομεύτηκε από το κεφάλαιο, που ανησύχησε από τη συσπείρωση και το αγωνιστικό φρόνημα των ανθρώπων που αποτελούσαν τη νέα κίνηση. Σειρά από αντιδραστικές διατάξεις άλλαξε σταδιακά το περιεχόμενο και το νόημα του νόμου 602, με αποτέλεσμα να περιοριστεί η δημοκρατική λειτουργία των συν/σμών και η οικονομική-τους δράση.

Στην Ελλάδα λειτουργούν σήμερα 7.000 πρωτοβάθμιοι συν/σμοί διαφόρων κατηγοριών, που έχουν στη δύναμή-τους 700.000 μέλη. Σε νομαρχιακό και επαρχιακό επίπεδο υπάρχουν ακόμη 133 Ενώσεις Γ. Συν/σμών. Συν/κές οργανώσεις τρίτου βαθμού και με έδρα την Αθήνα, είναι η Ελαιουργική, η ΚΣΟΣ, η ΚΥΔΕΠ, η Κτηνοτροφική, που έχουν μέλη-τους ενώσεις συν/σμών με παραγωγή όμοια προς το αντικείμενο δραστηριότητάς-τους. Το σύνολο του συν/κού δυναμικού της Χώρας, σε μια κλιμάκωση πυραμίδας, έχει σαν κορυφαία οργάνωση την ΠΑΣΕΓΕΣ, η οποία ιδρύθηκε το 1935 και είχε σκοπό να καλύψει ιδεολογικά και επαγγελματικά όλο το Συν/κό κίνημα.

Με την ένταξη της χώρας-μας στην Κοινή Αγορά και την υποχρέωση εναρμόνισης της αγροτικής-μας πολιτικής προς το καθεστώς της Κοινότητας, έπρεπε να αλλαξει και ο νόμος που ρύθμιζε τη λειτουργία των γεωργικών συν/σμών. Έτσι, το 1979 ψηφίστηκε ο νόμος 921, που θέτει σε ακόμα μεγαλύτερη κηδεμονία και εξάρτηση τα Συν/κό κίνημα. Οι πόρτες γίνανε διάπλατα ανοιχτές στο μεγάλο κεφάλαιο, να μπεί μέσα με την αγαθή τάχα πρόθεση της συγκρότησης Α.Ε. μαζί με τις Συν/κές οργανώσεις και της συνεργασίας «προς όφελος των παραγωγών». Το αποτέλεσμα είναι εύκολο να το καταλάβουμε: Έμμεσος έλεγχος της αγροτικής οικονομίας από τον παράγοντα εκείνον προς τον οποίον οι συν/κές οργανώσεις βρίσκονται σε πλήρη ιδεολογική και οικονομική αντίθεση. Στο σημείο αυτό, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε ότι η Αγροτική Τράπεζα ξέφυγε από τον αρχικό της προορισμό και βοήθησε να αναπτυχθούν διάφορα οικονομικά σχήματα, που σε τελευταία ανάλυ-

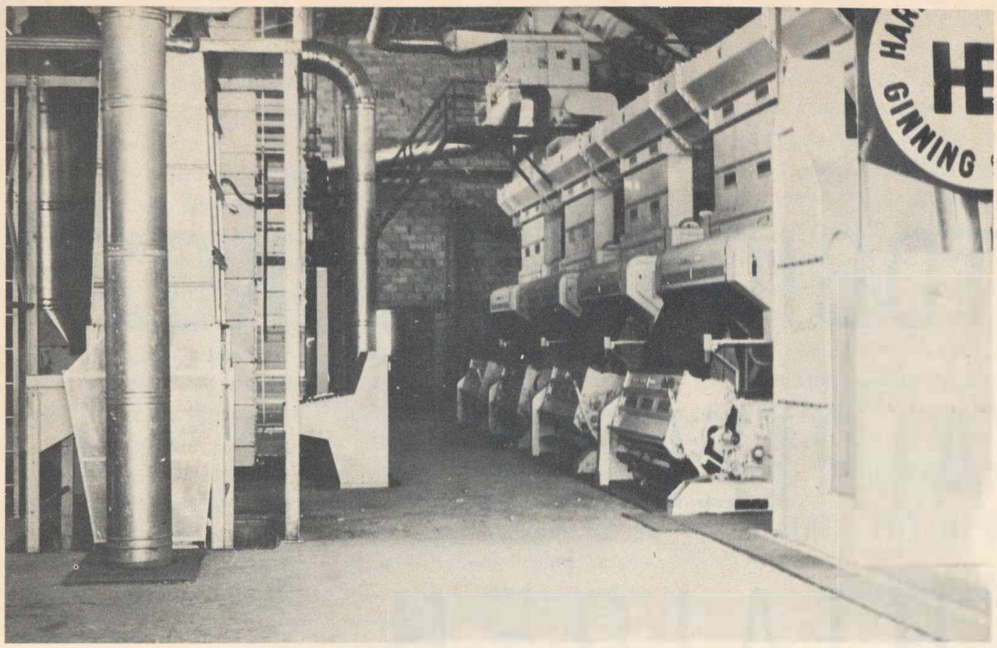

ση αντιστρατεύτηκαν την ορθόδοξη συνεταιριστική δραστηριότητα. Κάτω από τις παραπάνω συνθήκες, ιδρύθηκε και λειτούργησε το Συν-/κό κίνημα στη Χώρα-μας. Αν τώρα θελήσουμε να αξιολογήσουμε το εργο των γεωργικών συν/σμών στις τόσες δεκαετίες που πέρασαν από τήν ίδρυσή-τους ως σήμερα, δεν έχουμε το δικαίωμα να εκφράσουμε ούτε αισιοδοξία ούτε και ικανοποίηση.

Ο αρχικός ενθουσιασμός και η επιθυμία των αγροτών να συσπειρωθούν μέσα στις οικονομικές-τους οργανώσεις για την προστασία της παραγωγής και τη βελτίωση της οικονομίας-τους γρήγορα μετατράπηκε σε απογοήτευση, που στη συνέχεια προκάλεσε το ευρύ αντι-συνεταιριστικό πνεύμα που επικρατεί σ' ολόκληρη την ελληνική ύπαιθρο. Τα αίτια είναι πολλά. Ο πιό σημαντικός όμως λόγος, πέρα από την αντιαγροτική και αντισυνεταιριστική πολιτική, που υπαγόρευε η οικονομική ολιγαρχία από το παρασκήνιο, ήταν ο καθε λογής αγροτοπατερισμός, που επικράτησε μόνιμα στη λειτουργία των οργανώσεων δεύτερου και τρίτου βαθμού.

Οι οργανώσεις αυτές είχαν κύριο προορισμό τη συγκέντρωση, επεξεργασία και διακίνηση της αγροτικής παραγωγής. Με ελάχιστες φωτεινές εξαιρέσεις, δεν στάθηκαν στο ύψος της αποστολής-τους και δεν λειτούργησαν σύμφωνα με το συμφέρον και τις προσδοκίες του αγροτικού κόσμου. Γι' αυτό και το ποσοστό της συνολικής εθνικής αγροτικής παραγωγής, που επεξεργάστηκαν κατά τομείς, ήταν πολύ μικρό, αλλά και τα αποτελέσματα, στις περισσότερες περιπτώσεις, απογοητευτικά. Δεν θα είναι υπερβολή αν ισχυριστεί κανείς, ότι εκείνο που σίγουρα πέτυχαν οι πιό πολλές απ' αυτές, ήταν να δώσουν ένα τέτοιο μέτρο σύγκρισης, που όχι μόνο να καλύψει την ασυδοσία του εμπορίου, αλλά και να του επιτρέψει τον ισχυρισμό, ότι ο ρόλος-του είχε περίπου κοινωνικό χαρακτήρα. Για όλη αυτή την κατάσταση, μεγάλη ευθύνη φέρνουν πρόσωπα άσχετα με το αγροτικό επάγγελμα, που αναρριχήθηκαν στις διοικήσεις συν-/κών οργανώσεων, για να ικανοποιήσουν τη φιλοδοξία-τους ή και άλλους ιδιοτελείς στόχους. Ο Αγροτοβιομηχανικός συν/σμός που έχει εξαγγείλει η σημερινή δημοκρατική Κυβέρνηση θα λύσει πολλά από τα προβλήματα των συνεταιρισμένων αγροτών, αν κατά πρώτο λόγο ο νόμος που θα τον διέπει του εξασφαλίσει σωστή θεσμική δόμηση, και δεύτερο εφόσον από τη λειτουργία-του λείψουν οριστικά οι αγροτοπατέρες και τα τρωκτικά. Η δραστηριότητα αυτών των συνεταιρισμών πολύ σωστά έχει διακηρυχτεί ότι θα ξεκινά από το χωράφι και θα καταλήγει στο καλάθι της νοικοκυράς. Εδώ μπορεί να βρεί την εφαρμογή-της μια βασική αρχή του συνεργ(ι)σμού, σύμφωνα με την οποία α μέσα παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων πρέπει να αποτελούν ιδιοκτησία των οργανώσεων των παραγωγών.

Η αύξηση του κλήρου από σχολάζουσες γαίες ιδιωτών ή από εκτάσεις που ανήκουν στο Κράτος, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Εκκλησία, θα βοηθήσουν σε μια πιο συστηματική παραγωγική προσπάθεια, θα εξασφαλίσουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα στους αγρότες της κάθε περιοχής και θα δημιουργήσουν προϋποθέσεις παραμονής όλου αυτού του αγροτικού δυναμικού στα χωριά, που μέχρι χτές ζούσε κάτω από μια δικαιολογημένη αβεβαιότητα. Οι αγροτοβιομηχανικοί συν/σμοί, παράλληλα με τους οικονομικούς στόχους, μπορούν να αναπτύσσουν κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, ξεκινώντας πάντα από την εκτέλεση έργων υποδομής, σε στενή συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους κοινωνικούς φορείς. Ένας ευρύς προγραμματισμός, που θα αλλάξει σιγά-σιγά τη μορφή της ζωής στην ύπαιθρο, μπορεί να αποτελέσει καταστατικό χάρτη στη δραστηριότητα και το έργο των παραπάνω νέου τύπου συν/σμών. Μεγάλο μέρος επιστημονικού και εργατικού δυναμικού θα χρησιμοποιηθεί για να πλαισιώσει τις υπηρεσίες των συνεταιρισμών. Έτσι, οι φορείς αυτοί θα συμβάλλουν και στη μείωση της ανεργίας. Οι αγροτοβιομηχανικοί συν/σμοί μπορεί να έχουν δομική εξέλιξη ανάλογη με τις κοινωνικές εξελίξεις που θα πραγματοποιηθούν στην πορεία προς το συνεργατικό μετασχηματισμό της κοινωνίας. Γι' αυτό πρέπει, ταυτόχρονα με την ίδρυσή-τους, να γίνει πλήρης διαφώτιση στους αγρότες, που θα τους αποτελέσουν, ώστε να κατανοήσουν απόλυτα τόσο τις υποχρεώσεις όσο και τα δικαιώματά-τους. Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας και η εθελοντική συμμετοχή θα είναι βασικός όρος. Όμως, μέσα στην ευρύτερη έκταση, που θα εκτελείται μια μεγάλη συν/κή καλλιέργεια, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα υποχρεωτικής ενοικίασης υπέρ του συν/σμού.

Με τον τρόπο αυτό, η γή θα γίνει πιο αποδοτική, η κατοπολέμηση των ασθενειών θα είναι αποτελεσματικότερη και λιγότερο δαπανηρή, το εργοστάσιο θα έχει την πρώτη ύλη διπλα στις εγκαταστάσεις-του, η παραγωγή θα είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της αγοράς (ντόπιας και ξένης) και η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, που σήμερα είναι μεγάλο πρόβλημα, θα γίνει απλό θέμα. Τα μέλη θα γνωρίζουν ότι το προσωπικό-τους συμφέρον βρίσκεται στα πλαίσια εξυπηρέτησης του γενικότερου συμφέροντος. Σε κάθε βήμα καλλιεργειών ή άλλης παραγωγικής προ-

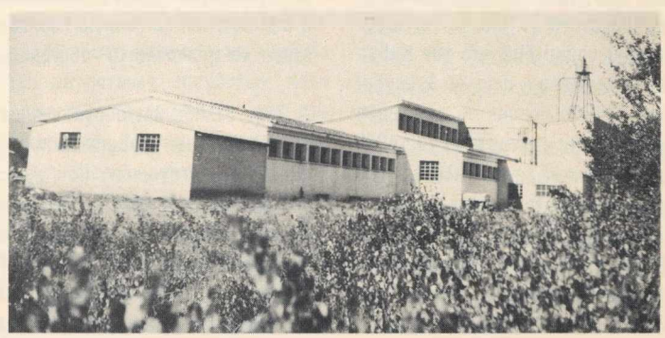

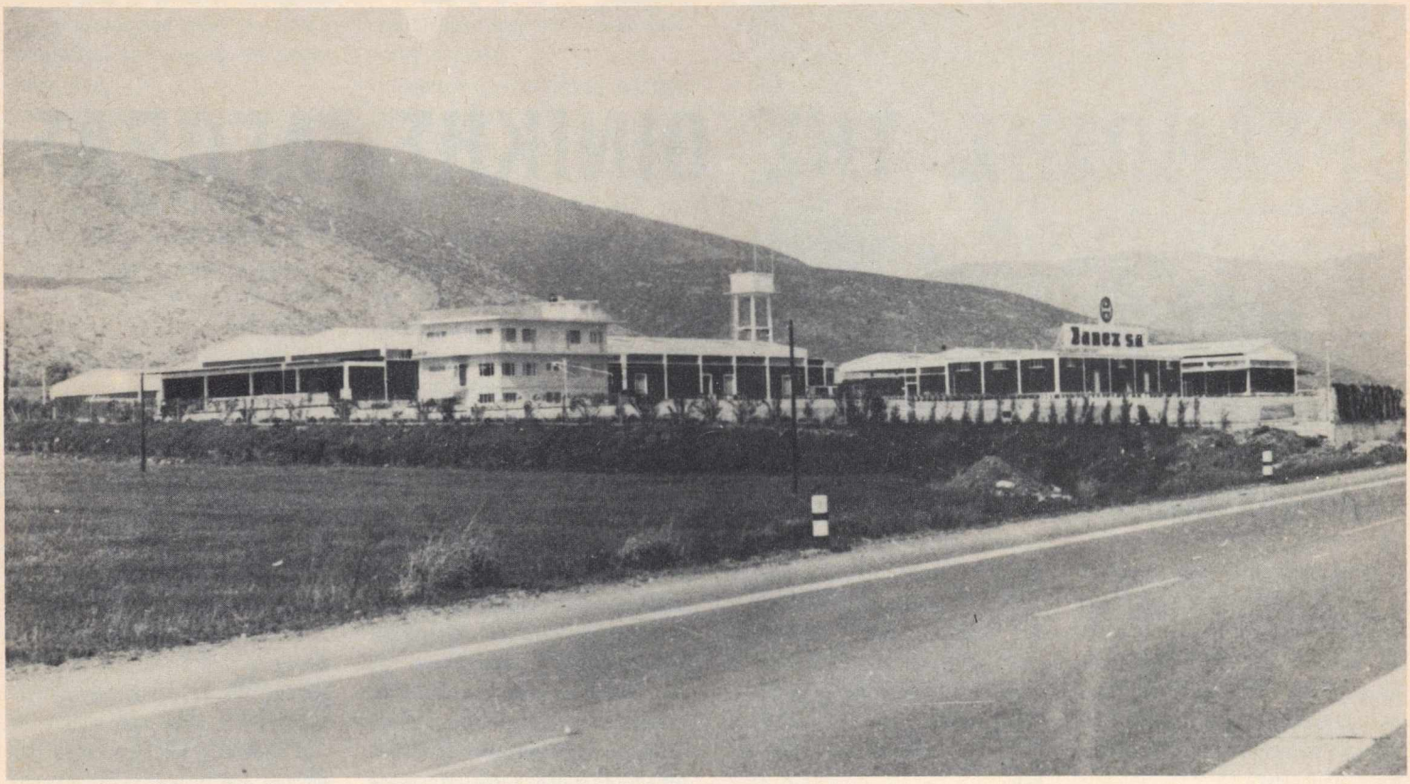

σπάθειας, πρέπει να προηγούνται αυστηρές οικονομικοτεχνικές μελέτες, που θα εγγυώνται το οικονομικό αποτέλεσμα. Οι προχειρότητες και οι τσαρλατανισμοί πρέπει να σταματήσουν οριστικά. Σε γενικές γραμμές, οι αγροτοβιομηχανικοί συν/σμοί θα είναι στο μέλλον τα όργανα εκείνα που θα ανεβάσουν το οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο ζωής σ' όλη την ελληνική ύπαιθρο. Ένα απέραντο εργαστήρι, με μια παραγωγική μηχανή, στη λειτουργία της οποίας θα προσφέρουν όλοι ανάλογα με τις δυνατότητές-τους και θα αμείβονται ανάλογα με την προσφορά-τους σε προσωπική εργασία και περιουσιακά στοιχεία. Αυτός ο χώρος μπορεί να πάρει όποια και όση χρειάζεται κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη με την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και οδοποιίας, τη δημιουργία σύγχρονου οικισμού, υγειονομικού σταθμού, πνευματικού κέντρου, παιδικού σταθμού, κέντρου ψυχαγωγίας κλπ. Για την υλοποίηση αυτών των στόχων θα χρειαστεί συνεργασία ανάμεσα στο συν/σμό και την τοπική αυτοδιοίκηση, που θα πρέπει να έχουν κοινούς γενικότερους στόχους, αφού θα υπηρετούνται και θα απαρτίζονται από τους ίδιους ανθρώπους.

Η επιτυχής λειτουργία των συν-/σμών θα βοηθήσει τα μέλη-τους να συλλάβουν περισσότερο το νόημα της συνεργασίας και αλληλεγγύης, που είναι βασικοί παράγοντες στην ομαλή κοινωνική ζωή του ανθρώπου μέσα στο Δημοκρατικό Πολίτευμα.

Με αυτόν επίσης τον τρόπο, θα αλλάξει η δομή στο συν/κό κίνημα και θα μετατραπούν οι συν/σμοί σε ζωντανά κύτταρα αναδημιουργίας και αναγέννησης. Θα φυσήξει ένας νέος άνεμος προόδου και ευημερίας. Γι' αυτό και είναι ανάγκη να ξεκινήσουν αμέσως να ιδρύονται, όπου υπάρχουν ευνοϊκές τοπικές συνθήκες, για να αποτελέσουν πρότυπα, που θα αντιγράψουν στη συνέχεια, με όποιες παραλλαγές επιβάλλεται, και οι άλλες περιφέρειες. Τέλος, θα είναι μεγάλη παραλειψη αν δεν τονίσουμε ιδιαίτερα, ότι μέσα σ' όλη αυτή την συν/κή παραγωγική προσπάθεια, μόνο κατ' οικονομία επιτρέπεται να μετέχουν, σαν διοικητικά όργανα, πρόσωπα που δεν ασχολούνται κύρια και δεν αποζούν από τη γεωργία.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας βεβαιώνει, ότι η ανάμιξη στις διοικήσεις των συν/κών οργανώσεων προσώπων άσχετων με το αγροτικό κίνημα παρεμπόδισε την ανάπτυξη του συν/κού κινήματος.

Είναι καιρός πια να μείνει ελεύθερο για να βρεί τον ορθό-του προσανατολισμό.

Η θυσία και οι αγώνες των αγωνιστών συνεταιριστών μας βάζει σαν ιερή παρακαταθήκη να εκπληρώσουμε το χρέος-μας με πίστη και συνέπεια στην ανάπτυξη ενός γνήσιου, μαζικού, πολιτικού, αυταδιαχειριζόμενου συνεταιριστικού κινήματος.

Γιώργος Πράσινος

ΤΟ ΝΕΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

της κ. Φανής Μαγγανάρη

Τον Αύγουστο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ε.Ε.Ε.Κ.) L 277, ο κανονισμός 2144/82 με τον οποίο τροποποιηθηκε ο καν. 337/79 που ίσχυε ως τώρα για τη λειτουργία της οινικής αγοράς.

Παρουσιαζονται στη συνέχεια τα κυριότερα σημεία της κοινής οργάνωσης της αγοράς των επιτραπεζίων κρασιών και ειδικότερα όσα αναφέρονται στο καθεστώς των παρεμβάσεων, που κατά κύριο λόγο είναι το αντικείμενο της τροποποίησης που έγινε.

Όπως είναι γνωστό, η παρέμβαση στην αγορά του κρασιού πετυχαίνεται με δυο δέσμες μέτρων: α) την ιδιωτική αποθεματοποίηση και β) την απόσταξη ορισμένων ποσοτήτων από το προϊόν. Τα μέτρα αυτά εξεταζονται αναλυτικά στη συνέχεια.

Α. Αποθεματοποίηση.

Το μέτρο αυτό έχει θεσμοθετηθεί (άρθρο 7 του τροποποιηθέντος καν. 337/79) για να ενθαρρυνθούν οι παραγωγοί ώστε να αποσύρουν από την αγορά ορισμένες ποσότητες κρασιών ή μούστου και να επανέλθει η ισορροπία στην αγορά. Για το λόγο αυτό χορηγούνται ενισχύσεις για την ιδιωτική αποθεματοποίηση των κρασιών, οι οποίες καλούνται να καλύψουν τα εξοδα αποθεματοποίησης και τους τόκους του κυκλοφοριακού κεφαλαίου που δεσμεύεται.

Η αποθεματοποίηση μπορεί να είναι:

- Βραχυπρόθεσμη (τρίμηνης διάρκειας τουλάχιστον).

Αποφασίζεται όταν η αντιπροσωπευτική τιμή της αγοράς του προϊόντος συμβαίνει να είναι μικρότερη της τιμής ενεργοποίησης επί δυο συνεχείς εβδομάδες.

- Μακροπρόθεσμη (εννεάμηνης διάρκειας).

Η δυνατότητα σύναψης μακροπρόθεσμων συμφωνητικών παρέχεται όταν από τα στοιχεία του ισοζυγίου χρήσης για τη νέα οινική περίοδο προκύπτει ότι οι διαθέσιμες ποσότητες υπερβαίνουν τις συνολικά προβλεπόμενες ανάγκες της περιόδου κατά 4 τουλάχιστον μήνες κατανάλωσης. Στην περίπτωση αυτή, τα συμφωνητικά μπορεί να υπογράφονται από 16 Δεκεμβρίου μέχρι 15 Φεβρουαρίου κάθε χρόνου.

Επίσης έχουν θεσμοθετηθεί ενισχύσεις για ιδιωτική αποθεματοποίηση μούστου συμπυκνωμένου ή ανακαθαρισθέντος μούστου σταφυλιών.

Β. Απόσταξη.

Το νέο σύστημα των αποστάξεων έχει ως εξής:

- Υποχρεωτική απόσταξη υποπροϊόντων οινοποίησης (άρθρο 39).

Με στόχο να εξασφαλιστεί η ποιότητα της κοινοτικής παραγωγής, απαγορεύεται η υπερπίεση των σταφυλιών και η πίεση της οινόλασπης. Κατεξαίρεση η διάταξη αυτή μπορεί να μην ισχύσει στη χώρα-μας μεχρι την αμπελουργική περίοδο 1986-87, με την προϋπόθεση όμως ότι το λαμβανόμενο από την υπερπίεση προϊόν θα προορίζεται αποκλειστικά για απόσταξη.

Έτσι, σύμφωνα με το μέτρο αυτό, κάθε παραγωγός υποχρεώνεται να παραδίνει στην απόσταξη τα υποπροϊόντα της οινοποίησης και ενδεχομένως μια ποσότητα της οινικής-του παραγωγής, έτσι που η αλκοόλη που περιέχεται στα προς απόσταξη προϊόντα να αντιστοιχεί σε ποσοστό του συνολικού όγκου της αλκοόλης της παραγωγής-του. Το ποσοστό, αυτό δεν υπερβαίνει:

- το 8% εφόσον το κρασί παράγεται από άμεση οινοποίηση σταφυλιών
- το 3% εφόσον το κρασί παράγεται από οινοποίηση.
- Υποχρεωτική απόσταξη κρασιών που προέρχονται από μη οινοποιήσιμες ποικιλίες σταφυλιών.

Το μέτρο αυτό της υποχρεωτικής απόστάξης επεκτάθηκε για όλες τις μη οινοποιήσιμες ποικιλίες σταφυλιών, συμπεριλαμβανόμενων και των σταφιδάμπελων. Έτσι αποστάζονται υποχρεωτικά, στο τέλος της οινικής περιόδου, οι ποσότητες των κρασιών που προέρχονται από μη οινοποιήσιμες ποικιλίες σταφυλιών και οι οποίες δεν εξάγονται.

Η τιμή αγοράς των προς απόσταξη κρασιών της κατηγορίας αυτής καθορίζεται στο 50% της τιμής προσανατολισμού των κρασιών του τύπου AI.

- Υποχρεωτική απόσταξη των κρασιών σύμφωνα με το άρθρο 41*.

Το μέτρο αυτό θα αποφασίζεται όταν από τα στοιχεία του ισοζυγίου χρήσης της νέας παραγωγής προκύπτει ότι οι διαθέσιμες ποσότητες του προϊόντος υπερβαίνουν περισσότερο από 5 μήνες κατανάλωσης την συνολικά αναμενόμενη κατανάλωση.

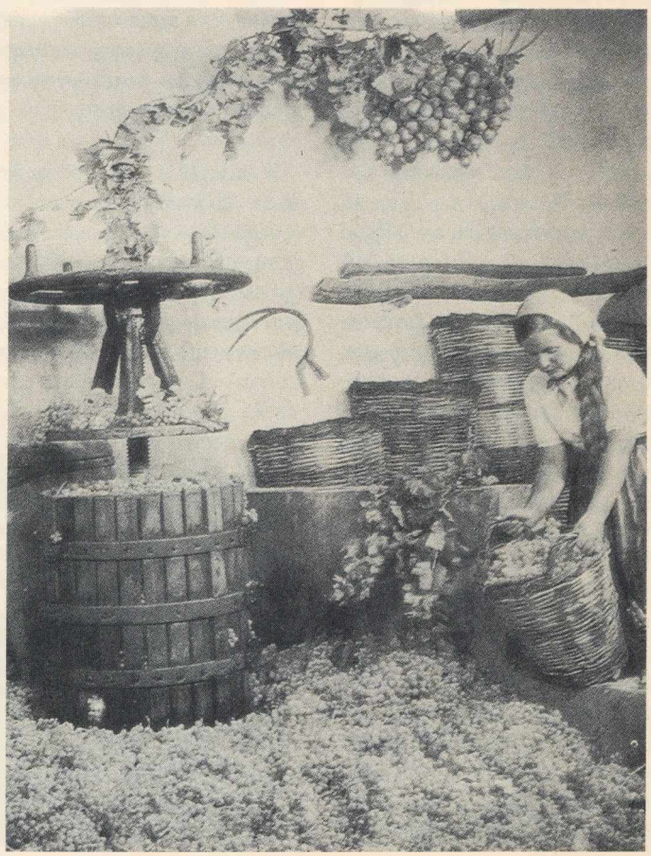

Η ποσότητα του κρασιού που θα πρέπει κάθε παραγωγός να αποστάξει καθορίζεται το αργότερο μέχρι τις 20 Ιανουαρίου κάθε χρόνου και αντιστοιχεί σε ποσοστό της παραγωγής-του.

Η τιμή αγοράς των κρασιών που θα αποστάζονται στα πλαίσια του μέτρου αυτού ανέρχεται στο 60% της τιμής προσανατολισμού που θα ισχύει για τον αντίστοιχο τύπο κρασιού.

– ειδικά για τη φετινή οινική περίοδο, η τιμή αυτή καθορίζεται στο 65% της τιμής προσανατολισμού.

– Προληπτική απόσταξη (άρθρο 11).

Όταν κρίνεται αναγκαία, λόγω υπερπαραγωγής η προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των κρασιών που κυκλοφορούν στην αγορά, παρέχεται η δυνατότητα της εθελοντικής προληπτικής απόσταξης.

Η τιμή αγοράς των κρασιών που θα αποστάζονται στα πλαίσια της απόσταξης αυτής θα καθορίζεται στο 60% της τιμής προσανατολισμού κάθε τύπου κρασιού. Ειδικά για τη φετινή οινική περίοδο, 1982-83 αυτή θα καθοριστεί στο 65% της τιμής προσανατολισμού.

Όταν πάλι θα αποφασίζεται η προληπτική απόσταξη χωρίς να μπαίνει σε ισχύ το μέτρο της υποχρεωτικής απόσταξης του άρθρου 41, η ελάχιστη τιμή αγοράς των προς απόσταξη κρασιών θα αντιστοιχεί στο 65% της τιμής προσανατολισμού (70% για φέτος).

– Απόσταξη σε μια εγγυημένη τιμή (άρθρο 15*).

Η Επιτροπή έχει επίσης τη δυνατότητα, αν η κατάσταση της αγοράς το απαιτεί, να αποφασίζει να αποσταχθούν ορισμένες ποσότητες κρασιών με εγγυημένη την τιμή της αγοράς-τους στο ύψος του 82% της τιμής προσανατολισμού, καθορίζοντας τον τύπο του κρασιού που θα αποσταχθεί και τις αμπελουργικές ζώνες από τις οποίες αυτό θα προέρχεται.

Το μέτρο αυτό, όπως και τα υπόλοιπα που στοχεύουν στη στήριξη της αγοράς, επιφυλάσσεται για τους παραγωγούς που έχουν ήδη εκπληρώσει τις υποχρεώσεις-τους στα πλαίσια των υποχρεωτικών αποστάξεων (των άρθρων 39,40,41).

Η ποσότητα των κρασιών που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο του μέτρου αυτού δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 5 εκ. Hl κάθε οινική περίοδο.

– Απόσταξη σαν εγγύηση καλού τέλους (άρθρο 12α*).

Η απόσταξη αυτή επιφυλάσσεται για κρασιά που έχουν ήδη μακροπρόθεσμα αποθεματοποιηθεί, χωρίς οι συνθήκες της αγοράς να έχουν βελτιωθεί. Έτσι στο τέλος της οινικής περιόδου και όταν οι αντιπροσωπευτικές τιμές παραμένουν χαμηλότερες της τιμής ενεργοποίησης τουλάχιστον επί 3 εβδομάδες, τα αποθεματοποιημένα ήδη μακροπρόθεσμα κρασιά μπορεί να αποσταχθούν.

Στην περίπτωση αυτή, οι παραγωγοί απολαμβάνουν το 91,5% ή το 90% της αντίστοιχης τιμής προσανατολισμού ανάλογα αν πρόκειται για κρασιά κόκκινα ή άσπρα.

Αναλυτικότερα για τη φετινή οινική περίοδο 1982-83, μέχρι στιγμής ισχύουν τα εξής:

● Η τιμή προσανατολισμού σύμφωνα με τον Καν. 1434/82 (Ε.Ε.Ε.Κ.L 162) έχει καθοριστεί στις:
3,27 ECU/%vol.HL για οίνους τύπου R_I ή 26,11 δρχ/1t οίνου
3,27 ECU/%vol.Lt για οίνους τύπου R_{II} ή 29,29 δρχ/1Lit οίνου
3,02 ECU/%vol.HL για οίνους τύπου A_I ή 24,51 δρχ/lit οίνου

● Η τιμή ενεργοποίησης των επιτραπέζιων οίνων καθορίστηκε με τον κανονισμό 3341/82 (Ε.Ε.Ε..Κ. L 253) στις
3,02 ECU/%vol.H1 για οίνους τύπου R_I R_{II} η 24,12 δρχ/lit οίνου 12⁰
2,75 ECU/%vol.H1 για οίνους τύπου A_I ή 21,96 δρχ/1t. οίνου 12⁰

● Επίσης με τους κανονισμούς 3149/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 331) και 3316/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 351) καθορίστηκαν οι τιμές αναγωγής και οι τιμές αναγωγής «ελεύθερο στα σύνορα» αντίστοιχα των οινικών προϊόντων για τη νέα οινική περίοδο 1982-83.

● Εγκρίθηκε η δυνατότητα σύναψης βραχυπρόθεσμων συμφωνητικών αποθεματοποίησης γλευκών σταφυλής σύμφωνα με τον Καν. 2500/82 Ε.Ε.Ε.Κ.* 267.

● Χορηγήθηκε η δυνατότητα σύναψης συμφωνητικών μακροπρόθεσμης αποθεματοποίησης κρασιών και μούστων σύμφωνα με τους κανονισμούς 3476/82 και 3477/82 αντίστοιχα, που δημοσιεύτηκαν στην Ε.Ε.Ε.Κ. L 365. Το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται καταποκοπή ανά ημέρα αποθήκευσης, εκατόλιτρο και ποιοτική κατηγορία του αποθηκευόμενου προϊόντος.

● Η τιμή αγοράς του οινικού παρακρατήματος ανέρχεται σύμφωνα με τον Καν. 2457/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 262) όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. 2982/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 314) σε:
2 ECU/%vol,HL ή 7,98 δρχ/lit παρ. 12⁰.

● Εγκρίθηκε η προληπτική απόσταξη των κρασιών σύμφωνα με τον Καν. 2499/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 267).

Η προθεσμία υποβολής των συμφωνητικών απόσταξης στην ΥΔΑΓΕΠ για έγκριση λήγει την 1 Μαρτίου 1983, σύμφωνα με τελευταία απόφαση της Επιτροπής (24.1.1983). Η ελάχιστη τιμή αγοράς προς απόσταξη οίνων έχει καθοριστεί στις:
2,13 ECU/%vol.H1 για οίνους τύπου R_I,R_{II} η 17 δρχ/lit οίνου 12⁰
1,96 ECU/%vol.H1 για οίνους τύπου A_I ή 15,65 δρχ/lit οίνου 12⁰.

Σε περίπτωση που δεν έχει αποφασιστεί, μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 1985, η υποχρεωτική απόσταξη του άρθρου 41, η ελάχιστη τιμή αγοράς αυξάνεται κατά:
0,16 ECU/%vol.H1 για οίνους τύπου R_I R_{II} ή 1,27 δρχ/lit οίνου 12⁰.
0,15 ECU/%vol.H1 γιο οίνους τύπου A_I ή 1,19 δρχ/lit οίνου 12⁰.

● Έχουν καθοριστεί επίσης, με τον καν. 2456/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 262), όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον καν. 2982/82 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 314) οι όροι παράδοσης για απόσταξη των κρασιών που προέρχονται από ποικιλίες σταφυλιών που δεν αναγράφονται σαν οινοποιήσιμες. Η τιμή αγοράς των κρασιών αυτών καθορίστηκε στις 1,51 ECU/%vol.H1 ή 12,06 δρχ/lit οίνου 12⁰.

● Οι επιστροφές τέλος κατά την εξαγωγή οινικών προϊόντων καθορίζονται στον καν. 3474 (Ε.Ε.Ε.Κ. L 365).

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ε.Ε.Ε.Κ.: Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ECU: Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα. Μια ECU αντιστοιχεί με 66,5526 δρχ.

%vol: Αλκοολικός τίτλος κατ' όγκο (μας δίνει τον αριθμό των όγκων άνυδρης αλκοόλης που περιέχεται σε 100 όγκους του προϊόντος).

R_I: Ερυθρός οίνος αλκοολικού τίλτου 10-12%vol.

R_{II}: Ερυθρός οίνος αλκοολικού τίτλου 13-14%vol.

A_I: Λευκός οίνος αλκοολικού τίλτου 10-12%vol.

---

* Του κανονισμού 337/79 όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον καν. 2144/82.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ

ΘΕΣΕΙΣ-ΙΔΕΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΩΝ

Του δημοσιογράφου Γ. Καύβαρη

- Τι πρέπει να είναι
- Πως να λειτουργεί και να αναπτύσσεται

Σε συνεργασία με την Ηγεσία του Συνεταιριστικού Κινήματος, που πρόκυψε με δημοκρατικές διαδικασίες με βάση το ν. 1257/82, το Υπουργείο Γεωργίας θα προχωρήσει σύντομα στη σύνταξη σχεδίου νόμου-πλαίσιου που θα ρυθμίζει τη λειτουργία των συνεταιρισμών κατά δημοκρατικό τρόπο, ώστε να υπάρξει ανάπτυξη του Συνεταιριστικού Κινήματος.

Όπως ανακοινώθηκε, στο σχέδιο νόμου θα συμπεριλαμβάνονται και ρυθμίσεις ίδρυσης και ανάπτυξης αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών. Επειδή ήδη οι συνεταιριστικές οργανώσεις δραστηριοποιούνται, χρησιμοποιώντας σ' αυτό και το ν. 1262/82 «περί Κινήτρων για την Περιφερειακή Ανάπτυξη», πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμο να αναφέρουμε σκέψεις σημαντικής μερίδας συνεταιριστών για το τι πρέπει να είναι και πώς πρέπει να λειτουργεί και να αναπτύσσεται ο Αγροτικός Συνεταιρισμός.

Ο Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός είναι ελεύθερη ένωση ατόμων ασχολούμενων με τη γεωργία, για την αντιμετώπιση όλων των σταδίων της παραγωγικής διαδικασίας, από την πρωτογενή παραγωγή, στη μεταποίηση μέχρι και την τελική διάθεση.

Το μέγεθος του συνεταιρισμού, συνάρτηση του χώρου και των δραστηριοτήτων, θα προσδιορίζεται με κριτήρια οικονομικά και κοινωνικά, με βάση τις εδαφικές ζώνες, τις κλιματεδαφικές συνθήκες, τα παραγόμενα προϊόντα, τη δημογραφική κατάσταση και την ενγένει υποδομή της περιοχής.

Ο Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ότι διαφέρει απλά και μόνο φραστικά από τους συνεταιρισμούς που σήμερα λειτουργούν, που στις καλύτερες περιπτώσεις είτε παρέχουν υπηρεσίες και μέσα σε ορισμένα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας είτε ακόμα (λιγοστοί άλλωστε) καλύπτουν όλο το κύκλωμα της παραγωγής. Διαφέρει ειδικά απ' αυτούς, γιατί μέσα απ' αυτόν θα πραγματοποιηθούν όχι μονάχα οικονομικοί και κοινωνικοί σκοποί, αλλά οι μεγάλοι στόχοι του μετασχηματισμού της κοινωνίας.

Εκτιμώντας ότι η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη θα πρέπει να στηρίζεται στη συμμετοχή και δραστηριοποίηση όλων των εργαζομένων και στην αξιοποίηση όλων των πόρων και τομέων της οικονομίας, ο Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός θα αποτελέσει τον βασικότερο παράγοντα ανάπτυξης, όχι μόνο στο χώρο της γεωργίας, αλλά και στους άλλους χώρους, γιατί σ' αυτόν θα στηριχτεί βασικά η περιφερειακή ανάπτυξη και η αποκέντρωση. Καλύπτοντας όλο το κύκλωμα της παραγωγικής διαδικασίας με τις δικές-του δυνάμεις που θα στηρίζονται **στην ελεύθερη συμμετοχή των αγροτών,** στα δικά του μέσα παραγωγής και στις δικές του υπηρεσίες, θα αγκαλιάζει ολόκληρη την περιοχή με κριτήρια οικονομικά και κοινωνικά.

Εξασφαλίζοντας παραγωγική απασχόληση σ' όλους τους εργαζομένους, ακόμα και σε κείνους των προβληματικών περιοχών, που η στηριξή-τους επιβάλλεται για γενικότερους λόγους, ο Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός θα διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο όχι μόνο στην άσκηση και εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής, αλλά θα επηρεάζει καθοριστικά σαν βασική υποδομή την παραπέρα οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Έτσι, με τον Αγροτοβιομηχανικό Συνεταιρισμό, ο τομέας της γεωργίας και γενικά η ύπαιθρος, όχι μόνο θα επιβιώσει αλλά και θα δοθεί λύση με τη δημιουργία καταλλήλων οικισμών με πολλαπλά κριτήρια σ' όλο τον ελλαδικό χώρο, στην ισόρροπη ανάπτυξη και αποκέντρωση.

Ο Αγροτοβιομηχανικός Συνεταιρισμός, για να λειτουργήσει αποτελεσματικά, πέρα από την εξασφάλιση του απαραίτητου δημοκρατικού κλίματος, δεν θα πρέπει να έχει την αποστεωμένη δυσκαμψία ενός κάποιου μοντέλου, που η λειτουργικότητά-του θα εξαρτιέται αποκλειστικά από τη σχολαστική τήρηση αυστηρών κανόνων, που καθορίζουν τους σκοπούς, τα μέσα και τις δραστηριότητες, όπως συμβαίνει με τον ισχύοντα νόμο, που, μέσα από μια δαιδαλώδη και γριφώδη νομικο-τεχνικο-οικονομική φρασεολογία, το μόνο που πετυχαίνει είναι να θυσιάζεται η ουσία στο όνομα της τυπολατρείας.

Για τη συγκρότηση και λειτουργία του Αγροτοβιομηχανικού Συνεταιρισμού, βασική προϋπόθεση αποτελεί η ελεύθερη συμμετοχή των αγροτών με τις ιδιοκτησίες-τους.

Δύο είναι οι βασικές αρχές που θα διέπουν τους συνεταιρισμούς:

1. Η εθελοντική συμμετοχή,
2. Η κυριότητα του αγρότη πάνω στη γη-του.

Σήμερα η αγροτική γη, με εξαίρεση μικρό ποσοστό που ελέγχεται από την εκκλησία και το Κράτος,

είναι ιδιοκτησία φυσικών προσώπων, των αγροτών.

Σημαντικό όμως ποσοστό αυτής, γύρω στο 25%, βρίσκεται σε χέρια ατόμων ξένων πρός τη γεωργία (κληρονομικές διαδοχές, προικοδοτήσεις, αλλά και επενδυτές που τελευταία έχουν εισβάλει στον αγροτικό χώρο). Γνωστό είναι άλλωστε ότι η αγροτική ιδιοκτησία (γεωργικός κλήρος) είναι μικρή και κατακερματισμένη και πως δεν υπάρχουν τα απαραίτητα εγγειοβελτιωτικά έργα.

Με το δεδομένο ότι ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος δεν μπορεί να αξιοποιήσει τη σύγχρονη τεχνολογία, με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις, η νομική μεγέθυνση της καλλιεργούμενης έκτασης που θα πραγματοποιηθεί με τη συμμετοχή των μελών μικροϊδιοκτητών στον Αγροτοβιομηχανικό Συνεταιρισμό, θα εξουδετερώσει τις αδυναμίες της μικρής ιδιοκτησίας στην πρωτογενή παραγωγή και με την ολοκληρωμένη επεξεργασία και διάθεση των προϊόντων θα αριστοποιήσει τους συντελεστές παραγωγής.

Για τη σωστή λειτουργία και απόδοση, ο Συνεταιρισμός σ' όλους του στόχους θα στηρίζεται στο δημοκρατικό προγραμματισμό, με τη συμμετοχή όχι μόνο των μελών-του, αλλά και άλλων φορέων οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης (Τοπική Αυτοδιοίκηση, περιφερειακή διοίκηση), κι αυτό γιατί η όλη-του δράση θα εντάσσεται μέσα στο γενικότερο πρόγραμμα ανάπτυξης.

Ειδικότερα η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να παίξει βασικό ρόλο στη δημιουργία και ανάπτυξη των συνεταιρισμών νέου τύπου τόσο στο μεταβατικό στάδιο όσο και στη διαρκή εξελικτική-τους ανάπτυξη. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στη διοίκηση όλων των διαβαθμίσεων του συνεταιρισμού νέου τύπου, δηλαδή σε τοπικό επίπεδο, σε επίπεδο νομού και σε περιφερειακό επίπεδο. Η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κρίνεται απαραίτητη για τους παρακάτω λόγους:

- Σαν εκλεγμένη αρχή λαϊκής βάσης εκφράζει το δικαίωμα της πλειοψηφίας για καλύτερη ποιότητα ζωής.
- Γνωρίζει τις ανάγκες του συνεταιρισμού για βελτίωση ή διάνοιξη αγροτικών δρόμων που θα συντελέσουν σε σημαντική βελτίωση των συνθηκών παραγωγής.
- Προωθεί τις ανάγκες για εγγειοβελτιωτικά έργα, ειδικά στο μεταβατικό στάδιο, που τόσο ανάγκη έχουν οι αγροτικές εκτάσεις.
- Συμβάλλει στη σωστή χωροταξική διαμόρφωση της κοινότητας ή του δήμου.

Η τελική εκκαθάριση στον αγροτοβιομηχανικό συνεταιρισμό θα γίνεται μετά τη διάθεση των παραγόμενων προϊόντων και θα αναλογεί σε πρώτη φάση στο αντίστοιχο της μερίδας-του. Εξυπακούεται, ότι για την εργασία-του σ' όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, το κάθε μέλος θα πληρώνεται τουλάχιστο με το τρέχον ημερομίσθιο.

Μια τέτοια μορφή συνεταιρισμού, όπως ο Αγροτοβιομηχανικός, διαφέρει από τους αναγκαστικούς συνεταιρισμούς, γιατί στηρίζεται στην ελεύθερη βούληση των μελών.

Διαφέρει από τις ομαδικές καλλιέργειες, γιατί είναι άτυπες μορφές συνεργασίας που, στις περισσότερες περιπτώσεις, μέρος του κυκλώματος καλύπτουν άλλοτε στην πρωτογενή παραγωγή, άλλοτε στη μεταποίηση και εμπορία.

Διαφέρει από τους παραγωγικούς συνεταιρισμούς, γιατί πρώτο και κύριο σαν μονάδες παραγωγής είναι περιορισμένων δυνατοτήτων από την πλευρά μεγέθους και σπάνια ολοκληρώνουν το κύκλωμα της παραγωγής, παίζοντας ρόλο χώρων άμυνας που μέσα σ' αυτούς οι συνεταίροι ασύνδετοι με τον αγροτικό περίγυρο κι ακόμα περισσότερο με τον ευρύτερο χώρο, παλεύουν απεγνωσμένα.

Αυτός σε γενικές γραμμές είναι ο Συνεταιρισμός Νέου Τύπου, που αυταπόδειχτα ξεχωρίζει από τους σημερινούς.

Όμως, για να έχει ολοκληρωμένη έκφραση και για να μη καταλήξει σ' ένα απλό όργανο του οικονομικού συστήματος, θα πρέπει οι εργαζόμενοι-μέλη του συνεταιρισμού να αποβάλλουν το αίσθημα της εξάρτησης, όπως συμβαίνει με τους εργαζόμενους στις ιδιωτικές καπιταλιστικού χαρακτήρα επιχειρήσεις. Αυτό μπορεί να γίνει, αν από το ξεκίνημα της οργάνωσης και

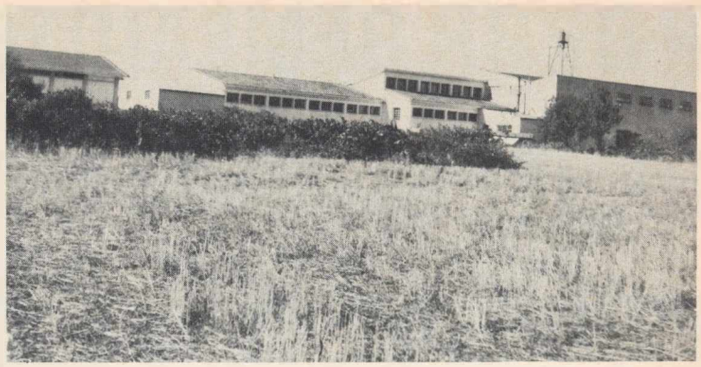

της λειτουργίας του συνεταιρισμού δοθεί η δυνατότητα στους συνεταίρους, με την υπεύθυνη συμμετοχή-τους, μόνοι-τους να συνειδητοποιήσουν ότι δεν αποτελούν απλά και μόνο εξαρτήματα του μηχανισμού της παραγωγής, που γι' αυτή-τους την προσφορά θα πάρουν μια κάποια αμοιβή, έστω μεγαλύτερη, από ό,τι θα έπαιρναν αν εργάζονταν ή έδιναν τα προϊόντα-τους στην ιδιωτική επιχείρηση, αλλά ότι είναι αυτοί οι ίδιοι εργοδότες και εργαζόμενοι, και πέρα από το οικονομικό ατομικό-τους συμφέρον, θα εξυπηρετείται και το γενικότερο συμφέρον του τόπου.

Τούτο είναι αυτονόητο, γιατί με την καθιέρωση νέας αντίληψης στις παραγωγικές σχέσεις, ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός θα δώσει περιεχόμενο στην προσφορά των εργαζόμενων και η εργασία από αντικείμενο εκμετάλλευσης θα γίνει ο βασικός συντελεστής της κοινωνικής αλλαγής.

Οι εργαζόμενοι στο συνεταιρισμό δεν θα πληρώνονται μόνο με το ημερομίσθιο που είναι απλά και μόνο η εξαγορά της εργατικής-τους δύναμης, αλλά στο τέλος της οικονομικής χρήσης θα παίρνουν το αντίτιμο της συμμετοχής-τους από την πώληση των προϊόντων, που είναι δημιούργημα της συλλογικής προσπάθειας.

Εξυπακούεται, πως ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός, αν και αυθύπαρκτος, δεν θα ενεργεί αυτόνομα αλλά θα συνδέεται και με άλλους φορείς άσκησης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, Αυτοδιοίκηση, περιφερειακή διοίκηση. Η σύνδεση αυτή δεν θα έχει την έννοια της κηδεμόνευσης, αλλά θα αποβλέπει στην εξυπηρέτηση του συνεταιρισμού, τόσο στον τομέα της παραγωγής όσο και στη διαμόρφωση των πιο κατάλληλων προϋποθέσεων, για το ανέβασμα της ποιότητας της ζωής των μελών του συνεταιρισμού, που θα ζούν στο χώρο-του (στέγη, υγεία, εκπαίδευση, πολιτιστικές ανάγκες).

Με αυτούς τους προσανατολισμούς, ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός δεν θα είναι μια οικονομιστική οργάνωση, αλλά το αποφασιστικότερο μέσο για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, μια και θα αποτελέσει το απέραντο εργαστήρι όπου οι συνεταίροι θα αισθάνονται πραγματικά κοντά ο ένας στον άλλο, γιατί θα τους συνδέει η ίδια σχέση εργασίας, εργαζόμενου προς εργαζόμενο, και που αυτός ο δεσμός θα επεκτείνεται και στον έξω από το χώρο της δουλειάς-τους περίγυρο της κοινωνικής-τους ζωής, με την υπεύθυνη συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση και σε κάθε συλλογική προσπάθεια.

Έτσι, ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός δεν έρχεται να αντικαταστήσει μερικούς μηχανισμούς, αμφίβολης αποτελεσματικότητας, για να μη πούμε αποτυχημένους όπως τους ταιριάζει (αναγκαστικούς, παραγωγικούς συνεταιρισμούς, ομαδικές καλλιέργειες), αλλά φιλοδοξεί να κάνει τη βαθειά τομή, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για την αυτοδιαχείριση.

Ξεκινώντας με βασικές αρχές τις ελεύθερες και ισότιμες σχέσεις στα μέλη, το δημοκρατικό προγραμματισμό όπου θα διασφαλίζονται τα συμφέροντα όλων, ενταγμένα μέσα στο σύνολο και αντιμετωπίζοντας τα μέσα παραγωγής και ανταλλαγής με κριτήρια κοινωνικο-οικονομικά, μέ βάση την ατομική ιδιοκτησία, είναι βέβαιο ότι ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός μπορεί και πρέπει να γίνει πραγματικότητα, με προϋπόθεση το κατάλληλο πολιτικό κλίμα και την υπεύθυνη συμμετοχή και περισσή περίσκεψη όλων.

Η ΟΡΘΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΕΤΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ (1983-1987)

Του δημοσιογράφου
κ.Πασχάλη Τσαμπάση

Για να πετύχει τους στόχους-του ένα οποιοδήποτε πρόγραμμα πρέπει, κατά τη γνώμη των ειδικών, πριν ν' αρχίσει να εφαρμόζεται, να πείθει ότι εκπληρώνει ορισμένες βασικές προϋποθέσεις όπως:

- Να είναι απλό και ρεαλιστικό, με σαφείς τους στόχους που επιδιώκει να πετύχει, και

- Να έχει εξασφαλίσει τα απαραίτητα μέσα σε χρήματα και σε καταλληλο προσωπικό που να το κατευθύνει προς τους στόχους-του.

Ανακύπτει τώρα το ερώτημα: Έχουν εξασφαλιστεί οι παραπανω προϋποθέσεις για το πενταετές 1983-87; Κανείς ως τώρα δεν μπορεί θετικα και ξεκαθαρα ν' απαντήσει, γιατί καμια αρμόδια και υπεύθυνη πηγή δεν εχει προβεί σε σχετικές ανακοινώσεις.

Πάντως, από δημοσιογραφικές πηγές, έγινε γνωστό ότι οι εργασίες για την καταρτιση του πενταετους (1983-87) προγραμματος οικονομικης ανάπτυξης της Ελλαδας προχωρουν και υπολογιζεται, να ανακοινωθουν μέσα στο πρωτο εξαμηνο του 1983.

Σκοπος αυτου του αρθρου δεν είναι ν' ασχοληθεί με τη θεωρητική «προγραμματολογία», δηλαδή με τη φιλοσοφία του νέου πενταετούς προγράμματος σε σχεση με τα αντίστοιχα προηγουμενα, οσα καταρτίστηκαν και εφαρμόστηκαν κατά τα τελευταία 25 χρόνια, αλλά να επισημανει την ιδιομορφία-του και την αναγκη να ληφθούν έγκαιρα τα καταλληλα μέτρα ωστε να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για να προχωρησει ομαλα προς τους αντικειμενικούς στόχους-του.

Είναι ιδιόμορφο αλλά και δύσκολο. Γιατί;

Κατά τη γνώμη των ειδικών, η ιδιομορφία-του οφείλεται στο γεγονός ότι καταρτίζεται κάτω από ρευστές συνθήκες, συνεχώς μεταβαλλόμενες (πληθωρισμός, έλλειψη καταλλήλου μηχανισμού μελέτης και έρευνας για την κατάρτισή-του και την εφαρμογή-του, μη επίτευξη ακόμα της σύνδεσης-του με το Κοινοτικό κεκτημένο, το επίσης συνεχώς μεταβαλλόμενο, απουσία πλήρους ενημέρωσης και καταλληλης εκπαίδευσης των αγροτών κ.ά.).

Για τους παραπάνω λόγους είναι το πρόγραμμα αυτό και δύσκολο. Γι' αυτό οι ειδικοί, όταν τους ρωτούν ποιά η γνώμη-τους για τους στόχους και τα αποτελέσματά-του, είναι σκεπτικοί και φειδωλοί σε λόγια, γιατί κι αυτοί αμφιβάλλουν τι θα αποδώσει.

Εκείνο στο οποίο οι περισσότεροι από τους παραπάνω ειδικούς συμφωνούν είναι ότι από όλους τους κλάδους της εθνικής-μας οικονομίας η γεωργία-μας παρουσιάζει σήμερα τις περισσότερες δυσκολίες, γι' αυτό και η προσοχή-μας πρέπει να είναι μεγαλύτερη και το ενδιαφέρον-μας αμέριστο για τον πρωτογενή αυτό κλάδο παραγωγής-μας.

Ο επιμερισμός των έργων στο γεωργικό τομέα.

Αυτές ακριβώς οι δυσκολίες επιβάλλουν να γίνει επιμερισμός των έργων στον τομέα γεωργίας, και ένα μέρος ν' ανατεθεί και σ' άλλους φορείς, εκτός του κεντρικού που είναι το υπουργείο Γεωργίας. Τέτοιοι βασικοί φορείς επενδύσεων και ανάπτυξης της αγροτικής-μας οικονομίας είναι η ΑΤΕ και οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί που επιτέλεσαν κατά την τελευταία 35ετία σημαντικό έργο.

Οι παραπάνω ειδικοί τονίζουν εμφαντικά ότι την κύρια ευθύνη για την κατάρτιση και εφαρμογή του όλου προγράμματος γεωργίας, όπως ανέκαθεν, θα έχει και τώρα το υπουργείο Γεωργίας, αλλά την επιμέρους ευθύνη για τα έργα, που κατόπιν συμφωνίας θα αναλάβουν οι άλλοι φορείς, θα την έχουν αυτοί, συνεργαζόμενοι στενά για την πορεία-τους με τον κεντρικό κρατικό φορέα. Μιά τέτοια αποκέντρωση των έργων μπορεί να προχωρήσει ακόμα περισσότερο προς τα κάτω, ώστε να περιλάβει και Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών που πραγματοποιούν σήμερα επενδύσεις πολλών εκατομμυρίων δραχμών για την ανέγερση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων που σκοπεύουν στην ανάπτυξη και οργάνωση της παραγωγής προϊόντων ποιότητας που, μετά την επεξεργασία-τους, διαθέτουν στο έμπόριο του εξωτερικού και εσωτερικού.

Η αρχή το ήμισυ του παντός.

Κατά τη γνώμη των ειδικών και πεπειραμένων γεωτεχνικών και γεωργοοικονομολόγων, για να έχει επιτυχία ένα γεωργικό πρόγραμμα και μάλιστα πενταετές, που να καλύπτει ολόκληρη τη γεωργική Ελλάδα, πρέπει να εξασφαλιστούν πρώτα οι απαραίτητες βασικές και επιμέρους προϋποθέσεις που θα το στηρίξουν πάνω σε στερεά θεμέλια.

Οι προϋποθέσεις αυτές είναι:

- Η οργάνωση επιτελείου έρευνας και εφαρμογής.
- Η μετεκπαίδευση των νέων

γεωτεχνικών στα παραπάνω θέματα.

- Η πλατειά διαφώτιση και πλήρης ενημέρωση των αγροτών.
- Η επαρκής χρηματοδότηση του προγράμματος επενδύσεων.

Κατά τη γνώμη των παραπάνω ειδικών, η εκπλήρωση των πιο πάνω προϋποθέσεων σημαίνει ότι έχει συντελεστεί έργο τόσο σημαντικό ώστε να ισοδυναμεί σχεδόν με τα 50% των στόχων του τελικού προγράμματος.

Δυστυχώς όμως, τονίζουν οι ίδιοι ειδικοί, αυτό δεν συμβαίνει. Το αντίθετο μάλιστα: Να φτάνουμε δηλαδή κοντά στην ημερομηνία έναρξης των έργων με ελλείψεις όχι λίγες και να τρέχουμε ύστερα λαχανιασμένοι να κλείσουμε όπως – όπως τις ρωγμές που παρουσιάζουν οι μελέτες.

Ακόμα τονίζουν ότι, ενώ πλησιάζει το ξεκίνημα για την εφαρμογή του προγράμματος, διαπιστώνουμε ότι δεν έχει ακόμα συγκροτηθεί το σώμα των γεωπόνων εφαρμογής, ώστε να είναι επαρκές σε αριθμό και επιτούτο εκπαιδευμένο για ν' αρχίσει αμέσως το έργο της ανάπτυξης σύμφωνα με το πρόγραμμα.

Τα στοιχεία του προγράμματος.

Μέχρι σήμερα τα στοιχεία πάνω στα οποία στηρίζονταν τα γεωργικά προγράμματα ήταν ενδογενή, δηλαδή εγχώριας προέλευσης. Με το νέο όμως πανταετές 1983-87 θα χρησιμοποιηθούν και στοιχεία εξωγενή, λόγω της ένταξης από 1.1.81 της χώρας-μας στην ΕΟΚ και της συνεργασίας-της με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες-μέλη, κυρίως τις μεσογειακές, Γαλλία και Ιταλία, λόγω των ιδιαίτερα κοινών συμφερόντων. Είναι μάλιστα ευτυχής συγκυρία γιατί, ταυτόχρονα με την Ελλάδα, καταρτίζει και η Γαλλία πενταετές πρόγραμμα (1983-87) ανάπτυξης της γεωργίας-της που θ' αποτελέσει πηγή άντλησης πολύτιμων στοιχείων για τον ορθότερο προσανατολισμό της δικής-μας γεωργίας.

Για την προσαρμογή όμως των νέων συστημάτων και μεθόδων ανάπτυξης της γεωργίας-μας, οι Έλληνες ειδικοί υποστηρίζουν ακόμα ότι κατά την πρώτη εφαρμογή κάθε καινούργιου, αυτό δεν πρέπει να γενικεύεται και να καλύπτει μονομιάς και ταυτόχρονα ολόκληρη τη γεωργική Ελλάδα, αλλά πρέπει να περιορίζεται σε μερικά μόνο παραδείγματα που, μετά την πειραματική δοκιμή και την επιτυχία-τους στην πράξη, να διαδίδονται και να γενικεύονται σ' όλη τη χώρα.

Το σύστημα «της κυλιόμενης κλίμακας».

Επειδή όμως δεν υπάρχει τώρα επαρκής χρόνος για την πειραματική δοκιμασία του κάθε νέου, ενώ τα εμπειρα στελέχη είναι πολύ λίγα σήμερα, γι' αυτό επιβάλλεται να εφαρμοστεί, ταυτόχρονα με την έναρξη του πενταετούς προγράμματος, το σύστημα «της κυλιόμενης κλίμακας», δηλαδή παράλληλα με την έρευνα να διεξάγεται ταυτόχρονα και η πειραματική εφαρμογή του νέου, ώσπου να δείξει ποιά τα αποτελέσματά-του. Και αν μεν είναι θετικά, τότε να εγγράφεται στο ενεργητικό, αν δε είναι αρνητικά, τότε ν' απορρίπτεται.

Προτείνουν ακόμα να εμπλουτιστεί το Επιτελείο του Υπουργείου Γεωργίας με όλα τα κατάλληλα και έμπειρα στελέχη για την έρευνα και εφαρμογή,

Στη δύσκολη φάση της μάχης για την ανάπτυξη της γεωργίας-μας, που διεξάγεται σήμερα υπό τόσο αντίξοες συνθήκες, πρέπει όλοι όσοι θα επιστρατευτούν να εκπληρώσουν όσο μπορούν καλύτερα έναν τόσο μεγάλο εθνικό σκοπό.

Οι επί τόπου μονάδες εφαρμογής.

Η οργάνωση του Υπουργείου

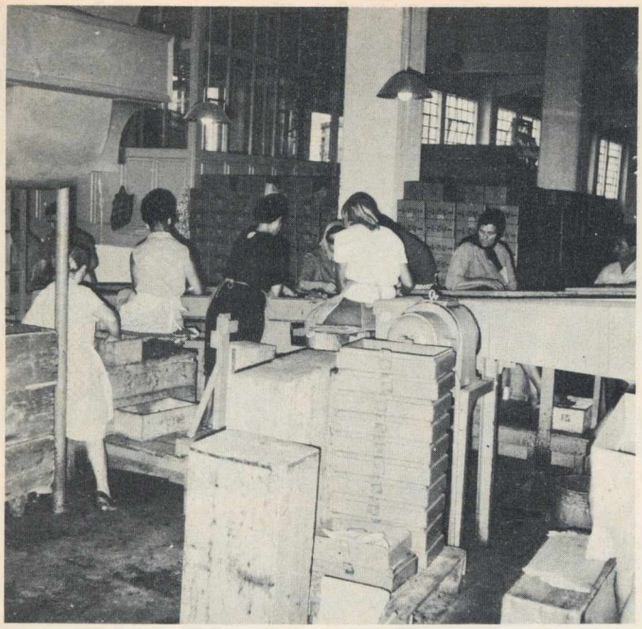

Γεωργίας στην περιφέρεια, στηριγμένη στη Διεύθυνση Γεωργίας κατά νομό, προσφέρεται για την υπεύθυνη και καλή εφαρμογή του προγράμματος, αρκεί να συμπληρωθούν τα κενά, όπου υπάρχουν, με προσωπικό που σήμερα αδρανεί και με προσλαμβανόμενο νέο ειδικευμένο όπου η ανάγκη επιβάλλει.

Το σύστημα άλλωστε αυτό ακολουθεί και η Γαλλία που έχει, ως γνωστό, υψηλού επιπέδου διοικητικό σύστημα στην περιφέρεια.

Οι τέως γεωπόνοι «γεωργικών εφαρμογών» που ονομάζονται τώρα «γεωπόνοι ανάπτυξης» και που υπηρετούν εδώ και 8 χρόνια στην ύπαιθρο, έχουν ήδη αποχτήσει αρκετή πείρα και ικανότητες να εκλαϊκεύουν και να μεταφέρουν στους αγρότες το κάθε νέο, ωφέλιμο και αποτελεσματικό στην προσπάθειά-τους για την αύξηση της παραγωγής και παραγωγικότητας και τη βελτίωση του εισοδήματός-τους. Σ΄ αυτούς κοντά πρέπει να βρίσκονται οι νέοι γεωπόνοι, για να αποκτήσουν κι αυτοί οι ίδιοι την πείρα που χρειάζεται και να προσφέρουν στους αγρότες περισσότερα.

Έτσι θα γνωρίσουν από κοντά την ελληνική γεωργία και θ΄ αγαπήσουν με πάθος τον κλάδο που διάλεξαν να σπουδάσουν, θα συνδεθούν στενά μ΄ αυτόν και θα θεωρούν σα δική-τους τη γεωργική εκμετάλλευση, βοηθώντας τον οικογενειάρχη – αγρότη στην προσπάθειά-του να αυξήσει το εισόδημα που θα συγκρατήσει τον ίδιο, τη γυναίκα-του και τα παιδιά-του στο χωριό, για να μή φεύγουν για τα αστικά κέντρα.

Ο ρόλος των επιμέρους φορέων εφαρμογής.

Σε μια τόσο μεγάλη προσπάθεια, με την εφαρμογή του πενταετούς σ΄ ολόκληρη τη γεωργική Ελλάδα, μόνο οι γεωπόνοι του υπουργείου Γεωργίας δεν φτάνουν. Πρέπει να χρησιμοποιηθούν και οι υπηρετούντες στην ΑΤΕ και στις γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

Η χρησιμοποίηση και των γεωπόνων αυτών αποτελεί ανάγκη, όταν μάλιστα και οι δυό αυτοί φορείς, όπως σημειώθηκε παραπάνω, χρησιμοποιηθούν και αναλάβουν υπεύθυνα μέρος των έργων του προγράμματος.

Σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής στοιχεία, το Υπουργείο Γεωργίας διαθέτει σήμερα 4.000 περίπου γεωτεχνικούς, η ΑΤΕ περί τους 500 και οι συνεταιριστικές οργανώσεις 250, ήτοι σύνολο 4.750.

Αν για τις ανάγκες του προγράμματος χρησιμοποιηθούν τα 50%, αυτό σημαίνει ότι 2.375 έμπειροι γεωτεχνικοί θ΄ αναλάβουν και θα παρακολουθούν την πορεία και την πραγμάτωση των προγραμματισμένων έργων ανάπτυξης σ΄ όλη την Ελλάδα.

Συγκεκριμένα η ΑΤΕ, διοχετεύοντας το διαθέσιμο πιστωτικό-της χρήμα στην ύπαιθρο για την πραγματοποίηση προγραμματισμένων επενδύσεων και οι Γεωργικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, αξιοποιώντας το χρήμα αυτό για την ανέγερση και οργάνωση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων, θα βοηθήσουν σημαντικά στην επίτευξη των βασικών στόχων του προγράμματος.

Η συνεργασία των δύο παραπάνω φορέων με τον κεντρικό φορέα, το Υπουργείο Γεωργίας, όταν συνεχιστεί προγραμματισμένα και αρμονικά, θα έχει ευεργετικές επιπτώσεις όχι μόνο κατά τη διάρκεια της πορείας του πενταετούς προγράμματος 1983-87, αλλά και των παράλληλων και συναφών με το εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης της γεωργίας-μας σχεδίων για τον προσανατολισμό της γεωργίας-μας, τα οποία μπορεί να χρηματοδοτήσει το FEOGA σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που χαράσσει η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η ιδιομορφία του νέου πενταετούς.

Κατά τη γνώμη των ειδικών προγραμματολόγων, όλα τα μεσοπρόθεσμα – πενταετή προγράμματα που καταρτίστηκαν και εφαρμόστηκαν κατά την τελευταία 25ετία στηρίχτηκαν περισσότερο σε ενδογενή-εγχώρια στοιχεία. Το ενδιαφέρον όμως πενταετές (1983-87) παρουσιάζει μια ιδιομορφία και δίνει μια ευκαιρία να χρησιμοποιηθούν νέα και ενδιαφέροντα στοιχεία εξωγενή, εξωτερικής δηλαδή προέλευσης, περισσότερα τώρα παρά ποτέ στο παρελθόν. Είναι εκείνα που παρέχει η μεγάλη πηγή της ΚΑΠ και η γεωργική πολιτική που εφαρμόζουν οι δυό μεγάλες μεσογειακές χώρες, Γαλλία και Ιταλία.

Η χώρα μας, που ως γνωστό έγινε τακτικό μέλος της ΕΟΚ την 1 Ιανουαρίου 1981, είχε την ευκαιρία, μέσα στα δυο χρόνια που διέρρευσαν από τότε, να παρακολουθήσει προγράμματα ανάπτυξης της γεωργίας των άλλων χωρών-μελών της ΕΟΚ, να αντλήσει πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία και να καταλήξει σε πολύτιμα συμπεράσματα. Αρκεί να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία αυτά παραγωγικά και να τα αφομοιώσει σε βαθμό που να γίνουν κι αυτά ελληνικά.

Για να πετύχει όμως μια τέτοια προσπάθεια, οι Έλληνες ειδικοί ερευνητές και εφαρμοστές υποστηρίζουν ότι, παράλληλα με την προσπάθεια για την επίτευξη των προγραμματισμένων βασικών στόχων του νέου προγράμματος, πρέπει ταυτόχρονα να δοκιμάζεται πειραματικά κάθε τι το νέο, που προέρχεται από τον Ευρωπαϊκό χώρο, πάνω στην ελληνική γεωργική γη και στην περιοχή που προσφέρεται καλύτερα, εκείνη δηλ. που διαθέτει ευνοϊκές συνθήκες (φυσικές, τεχνικές, οικονομικές και κοινωνικές).

Έτσι και οι Έλληνες θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθούν από κοντά τα νέα συστήματα και τις νέες μεθόδους καλλιέργειας και εκτροφής, να συνδέονται μ΄ αυτά και να μπορούν κατόπι οι ίδιοι να τα εφαρμόζουν εύκολα και με επιτυχία.

Την ίδια ευεργετική επίδραση για την επιμόρφωση των αγροτών-μας θα έχει και η δοκιμαστική εφαρμογή στην ύπαιθρο, εκτός των τεχνικών βελτιώσεων και των νέων οικονομικών συστημάτων και οργανωτικών σχημάτων ευρωπαϊκής προέλευσης που λειτουργούν αποδοτικά και που μπορούν να μεταφυτευτούν και να αφομοιωθούν από τους ευφυείς και δραστήριους Έλληνες αγρότες.

Σαν επίλογος.

Κατά τη γνώμη των παραπάνω ειδικών, η κατάρτιση ενός απλού και ρεαλιστικού προγράμματος ανάπτυξης της γεωργίας είναι δύσκολη υπόθεση, δυσκολότερη όμως είναι η ορθολογική και αποτελεσματική εφαρμογή-του. Προς το παρόν δεν μπορεί κανείς να κρίνει αντικειμενικά την κατάρτιση του νέου πενταετούς προγράμματος και με ακρίβεια, αφού ακόμα δεν το ανακοίνωσε η Κυβέρνηση. Όσον αφορά όμως την εφαρμογή-του, αυτής τα αποτελέσματα θ΄ αρχίσουν να κρίνονται μετά το πρώτο έτος της έναρξης των έργων, δηλαδή μέσα στο 1984.

Προς το παρόν ας ευχηθούμε και ας ελπίζουμε ότι όλα θα πάνε καλά.

η πεινα θεριζει τον τριτο κοσμο

Η παγκόσμια σοδειά δεν μοιράστηκε σωστά

Για τους ανθρώπους του εκβιομηχανισμένου-προηγμένου κόσμου, τα λίγα τελευταία χρόνια δεν ήταν εύκολα. Ωστόσο, στις φτωχότερες χώρες του Τρίτου Κόσμου, η συνεχής οικονομική ύφεση απειλεί όχι μόνο το επίπεδο του τρόπου ζωής, αλλά την ίδια την επιβίωση. Ταυτόχρονα, η συνεχώς φθίνουσα Δυτική βοήθεια για ενίσχυση της ανάπτυξης θέτει σε κίνδυνο την πραγματική πρόοδο που συντελέστηκε στον Τρίτο Κόσμο κατά τη διάρκεια της περασμένης δεκαετίας.

Τα πιεστικά εγχώρια προβλήματα στη Δύση οδηγούν σε μια οικονομικο-κοινωνική συντηρητική στάση που δεν διατίθεται ευνοϊκά απέναντι σε θέματα ανάπτυξης και εφοδιασμού σε τρόφιμα για τα φτωχότερα μέρη του κόσμου. Οι κυβερνήσεις πολλών προηγμένων χωρών δυσκολεύονται να υποστηρίξουν προγράμματα εξωτερικής βοήθειας όταν ακόμα και το εσωτερικό «ευ ζην» απειλείται.

Ιδιωτικοί φορείς και οργανισμοί που ασχολούνται με την ανάπτυξη του Τρίτου Κόσμου γνωρίζουν καλά την κατάσταση. Η Παγκόσμια ημέρα Επισιτισμού, που καθιερώθηκε από τον FAO, κάθε Οκτώβρη, εξυπηρετεί και σκοπούς σαν την υπενθύμιση προς κυβερνήσεις και πληθυσμούς της ανάγκης να ενισχυθούν η αγροτική ανάπτυξη και η παραγωγή τροφίμων ακόμα περισσότερο.

Στο παρελθόν, η έμφαση δινόταν στη σοβαρότητα των προβλημάτων της παγκόσμιας διατροφής, αλλά πολλοί πίστευαν πως αυτό συντέλεσε σε μια αίσθηση απογοήτευσης στη Δύση για την αναπτυξιακή βοήθεια προς τον Τρίτο Κόσμο. Επισκίασε – κατά κάποιο τρόπο – την πραγματικά πολύ μεγάλη πρόοδο που επιτεύχθηκε προς την κατεύθυνση της αυτάρκειας σε τρόφιμα.

Για παράδειγμα, ενώ ο αριθμός των σοβαρά υποσιτιζόμενων ανθρώπων στον κόσμο αυξήθηκε τα τελευταία δέκα χρόνια, μειώθηκε σαν ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού.

Ο FAO εκτιμά πώς δόθηκε η δυνατότητα να τραφούν «αρκετά ικανοποιητικά» περισσότερα από τα δύο τρίτα της ανερχόμενης σε 230 εκατομμύρια αύξησης του πληθυσμού, μεταξύ των ετών 1970 και 1975, στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Σαν σύνολο, οι αναπτυσσόμενες χώρες κατάφεραν να αυξήσουν την παραγωγή τροφίμων μέχρις ορίου 3,2% ετησίως, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970, πετυχαίνοντας έτσι μια σημαντικά καλύτερη θέση στο τέλος της δεκαετίας.

Το 1981 οι αναπτυσσόμενες χώρες αύξησαν την παραγωγή-τους σε δημητριακά κατά 5%. Σε συνολική παγκόσμια κλίμακα, η παραγωγή σιτηρών ανέβηκε κατά 6%, επιτρέποντας στα επιπλέον αποθέματα δημητριακών να φτάσουν το 18% της ετήσιας παγκόσμιας κατανάλωσης. Αυτό το επίπεδο θεωρείται από τον FAO σαν το εντελώς απαραίτητο, το έσχατο minimum για την εξασφάλιση αποθεμάτων τροφίμων.

Δυστυχώς, η βελτιωμένη παγκόσμια «σοδειά» δεν μοιράστηκε σε όλους. Το 1982, η πιο δυστυχισμένη περιοχή του κόσμου είναι η νότια της Σαχάρας Αφρική, όπου τα επίπεδα παραγωγής τροφής στην πραγματικότητα σημείωσαν πτώση. Όμως ακόμα και η Αφρική αυτή, που πλήττεται από το λιμό, είναι δυνατό να πάρει κουράγιο από επιτυχίες σ' άλλες περιοχές του κόσμου. Για παράδειγμα, η Ινδία έχει πλέον καταστεί κατά μέγιστο μέρος αυτάρκης σε δημητριακά, οι Φιλιππίνες στο ρύζι, το δε Μπαγκλαντές και η Ινδονησία κινούνται προς τον ίδιο στόχο.

Οι πρόσφατες αυξήσεις στην παραγωγή δημητριακών χρωστούν πολλά στην «πράσινη επανάσταση» και στη χάρη σ' αυτήν εισαγωγή νέων, υψηλής απόδοσης σε σοδειά ποικιλιών καρπών. Αλλά η «επανάσταση» αυτή είχε και τα προβλήματά-της. Συγκρινόμενοι με τις παραδοσιακές ποικιλίες οι υψηλής απόδοσης καρποί αυτοί είναι περισσότερο ακριβοί να αγοραστούν και απαιτούν περισσότερο λίπασμα, περισσότερο νερό – και το νερό είναι αγαθό τόσο σπάνιο όσο η γη σ' ορισμένες χώρες.

Το μεγαλύτερο κόστος και οι αυξημένες επενδύσεις που απαιτεί, συχνά παρεμπόδισαν τον μικροκτηματία να «προσχωρήσει» στην «επανάσταση». Ο αγρότης που καλλιεργεί ίσα-ίσα για μια δική-του συντήρηση δεν ωφελήθηκε καθόλου.

Σ' ορισμένες χώρες, η «πράσινη επανάσταση» οδήγησε σε μια εκτόπιση των μικρών αγροτών. Δοσμένης της ανάγκης για ακριβές επενδύσεις και βελτιωμένες μεθόδους καλλιέργειας, ευνόησε τον μεγαλοχτηματία και τον ισχυρότερο οικονομικά αγρότη. Αλλά, δοσμένης και της αναμφισβήτητα ψηλότερης σοδειάς, δεν πρέπει να εγκαταλειφθούν οι νέες τεχνικές. Η προοπτική είναι να καταστούν προσιτές και για τους μικρούς παραγωγούς του κόσμου.

Με την τρέχουσα, σύγχρονη τεχνολογία, είναι σίγουρα δυνατό

για τη γή μας να μπορεί να θρέψει τον πληθυσμό της. Στην πραγματικότητα, τα παγκόσμια αποθέματα σε «βρώσιμη ενέργεια» είναι τώρα περίπου 10% ψηλότερα από το απολύτως αναγκαίο για την επικάλυψη των επισιτιστικών απαιτήσεων του παγκόσμιου πληθυσμού. Ακόμα και οι αναπτυσσόμενες χώρες διαθέτουν επιτοπλείστον αρκετά τρόφιμα για να καλύψουν τις οικείες ανάγκες, αλλά οι άνθρωποι εκεί πεινούν ακόμα, γιατί σπάνια, αν ποτέ, διανέμεται η παραγωγή, η τροφή, ανάλογα με τις ανάγκες.

Κίνητρα και επενδύσεις.

Στις αναπτυσσόμενες χώρες, η πείνα βαδίζει πλάϊ-πλάϊ με τη φτώχεια – έλλειψη γης για καλλιέργεια και έλλειψη χρημάτων για την αγορά της. Και δυστυχώς, όταν οι φτωχοί δεν μπορούν να πληρώσουν την τροφή, αυτοί που έχουν γη διαθέτουν μικρό κίνητρο να την παράγουν.

Η κατάσταση στον αναπτυσσόμενο κόσμο, ιδιαίτερα σε τμήματα της Αφρικής, χειροτερεύει με την ανάπτυξη της έτσι αποκαλούμενης «οικονομίας του ψωμιού». Η προμήθεια φτηνού εισαγόμενου σταριού και αλεύρου αποσπά τον αστικό πληθυσμό από τους τοπικά παραγόμενους σχετικούς καρπούς όπως το κεχρί και το sorghum, ένα ειδικό ζαχαροχορτο.

Η ευνοιοκρατία προς τους κατοίκους αστικών κέντρων καθρεφτίζεται στην υπερβολική έμφαση στην ανάπτυξη της παραγωγικότητας των μεγάλων και των μεσαίων κτημάτων. Για λογαριασμό τους, οι χωρικοί και οι μικροϊδιοκτήτες αγρότες μικρά έχουν κίνητρα να παράγουν περισσότερη τροφή απ' όση οι ίδιοι και οι οικογένειές τους χρειάζονται.

Και όμως, η εμπειρία της Ινδίας δείχνει ότι η παραγωγικότητα δεν εξαρτάται απαραίτητα από το μέγεθος του κτήματος. Στην πραγματικότητα, στις φτωχές περιοχές της Αφρικής – όπου οι άνθρωποι διαθέτουν κατά μέσο όρο 10% λιγότερη τροφή, απ' όση διέθεταν για κατανάλωση δέκα χρόνια πριν – η αυξημένη παραγωγή τροφής θα βασιστεί στις προσπάθειες, κυρία, του μικροκτηματία.

Μια πρόσφατη μελέτη του FAO, *(Γεωργία: Προς το 2.000)* δείχνει πως είναι απαραίτητη μια αύξηση στις παραγωγικές πηγές χάρη της γεωργίας – ανάπτυξη στην εξεύρεση γης, νερού – ώστε να ενεργοποιηθεί η παραγωγή τροφής στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η μελέτη βρήκε πως πολλά από τα ποσά που απαιτεί μια τέτοια επένδυση θα μπορούσε να εξευρεθούν από τις ίδιες της χώρες, αλλά τουλάχιστον οι μη πετρελαιοπαραγωγές χώρες θα χρειαστούν εξωτερική βοήθεια που θα ανέρχεται από περίπου 5 δισ. δολάρια επί του παρόντος σε 15 με 18 δισ. δολάρια κάθε χρόνο, μέχρι την αλλαγή της εκατονταετίας (με τιμές του 1975).

Αν διατίθενταν τα χρήματα, θα δημιουργιόταν μια καλή ευκαιρία να τεθεί η παγκόσμια πείνα υπό έλεγχο. Αλλά παραμένει ακόμα το ερώτημα, πώς η βοήθεια διοχετεύεται καλύτερα σ' αυτούς που την έχουν ανάγκη; Στο παρελθόν οι εκβιομηχανισμένες χώρες ευχαρίστως «χρησιμοποιούσαν» διεθνείς οργανισμούς – για τον FAO – σαν μεσολαβητές.

Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός για διεθνή επιρροή και από τις μεγάλες και από τις «μεσαίες» δυνάμεις, μαζί με τα πιεστικά εγχώρια προβλήματά τους έφεραν αλλαγή στη συμπεριφορά ως προς την εξωτερική βοήθεια. Όχι μόνο διατίθενται λιγότερα χρήματα, αλλά οι προηγμένες χώρες ζητούν και κάποιο ανταλλάγμα για τη βοήθεια που παρέχουν.

Ένα ολοένα αυξανόμενο μέρος εξωτερικής βοήθειας δίνεται σαν «διμερής βοήθεια», δηλαδή, βοήθεια κατευθυνόμενη από τον δωρητή σε μια επιλεγμένη αναπτυσσόμενη χώρα ή για ειδικά προγράμματα. Οι κυβερνήσεις βρήκαν αυτής της μορφής τη «δεσμευμένη βοήθεια» ευκολότερο να δικαιολογηθεί στο εσωτερικό, γιατί με λεπτομέρεια μπορούν να καταδείξουν πώς τα χρήματα ξοδεύτηκαν και να επιδείξουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα οφέλη.

Μερικές φορές η διμερής βοήθεια δίνεται υπό τον όρο τα ποσά να ξοδευτούν στην εισαγωγή αγαθών από τη χώρα-δωρητή, εγκαθιδρύοντας έτσι μια νέα ή ισχυρότερη εμπορική σχέση. Άλλες φορές η διμερής βοήθεια «αγοράζει» υποστήριξη για τη χώρα – δωρητή σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.

Ένα μειονέκτημα της διμερούς βοηθειας – στα μάτια του FAO – είναι πώς είναι αδύνατο να εξασφαλιστεί ότι τα χρήματα πηγαίνουν στις περισσότερο σε θέση ανάγκης χώρες, και πώς ξοδεύονται κατά τον πιο χρήσιμο τρόπο. Για παράδειγμα, η μείωση των πολυμερών συμφωνιών μειώνει σε σοβαρό βαθμό τη βοήθεια που προσφέρεται μέσω του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ενωμένων Εθνών (UNDP). Στο παρελθόν, το UNDP ήταν η κύρια πηγή χρηματοδότησης για τεχνική βοήθεια στη γεωργία. Το 1981 μόνο, ο FAO μοίρασε περίπου 182,6 εκατομμύρια δολάρια από το κεφάλαιο του UNDP για

προγράμματα σε περισσότερες από 120 χώρες.

Η πτώση, με λίγα λόγια, των πολυμερών συμφωνιών βοηθειας είναι ένα σύμπτωμα της Δυτικής πρόκλησης στην ιδέα της βοηθειας προς τον Τρίτο Κόσμο. Οι παλιές απαιτήσεις, οι βασισμένες σε ηθικά και συγκινησιακά επιχειρήματα, είναι απίθανο να ασκήσουν μεγάλη επίδραση εφόσον και η ευημερία των αδυνατων οικονομικά στις αναπτυγμένες χώρες δέχεται πλήγματα.

Η πτώση της βοηθειας θα σταματήσει μόνο όταν οι αναπτυγμένες χώρες πειστούν ότι είναι μέσα στα συμφεροντά-τους να παρέχουν μαζί βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βοηθεια για την εξασφάλιση αρκετής τροφής για τον καθένα.

Καλύτερες εμπορικές προοπτικές για τον Τρίτο Κόσμο.

Εμπορικές συμφωνίες μεταξύ των αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών ασκούν μια ισχυρή επίδραση στον αγώνα του Τρίτου Κόσμου για αυτοπεποίθηση. Τα αγροτικά προϊόντα αντιστοιχούν στο 1/3 περίπου των κερδών απο εξαγωγές εκείνων των αναπτυσσόμενων χωρών χωρίς πετρελαιοπαραγωγικές πηγές. Αυτό το εισόδημα από τις εξαγωγές είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις χώρες που πρέπει να εισάγουν ύστερα έτοιμα τρόφιμα. Μεγαλύτερα εξαγωγικά κέρδη θα βοηθούσαν τις αναπτυσσόμενες χώρες να χρηματοδοτήσουν και τις εισαγωγές βασικών ειδών τροφίμων και τις εισαγωγές εξοπλισμού, λιπασμάτων και άλλων απαραίτητων υλικών για την αύξηση της συνολικής αγροτικής παραγωγής.

Περισσότερο σταθερές τιμές σε ύψος που θα προσφέρει δίκαιη ανταμοιβή για τις χώρες-παραγωγούς, είναι ζωτικής σημασίας. Πρέπει ακόμα να υπάρξει δραστηριότητα προς την κατεύθυνση της μείωσης ή της άρσης των φραγμών στο εμπόριο, που ορθώνουν οι εκβιομηχανισμένες χώρες ενάντια στις εξαγωγές από τον Τρίτο Κόσμο, ιδιαίτερα στις εξαγωγές κατεργασμένων ή μισο-κατεργασμένων προϊόντων.

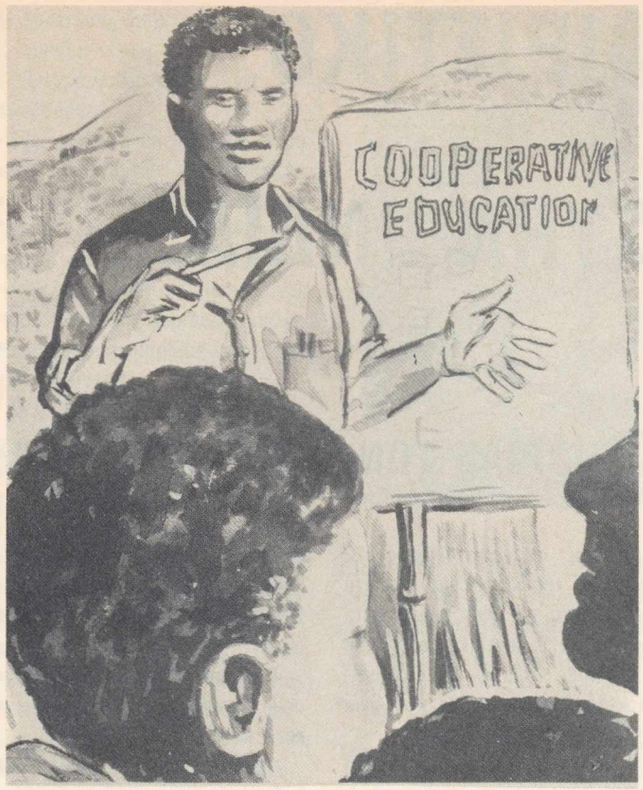

Η Δύση ούτε και οικονομικά δεν μπορεί ν' αγνοήσει τις δυνατότητες του Τρίτου Κόσμου σαν εμπορικού εταίρου. Τελικά, η ολοκληρωτική συμμετοχή του οποίου είναι μέχρι τώρα γνωστός σαν «αναπτυσσόμενος κόσμος» στην παγκόσμια οικονομία θα μειώσει την ανάγκη για εξωτερική υποστήριξη. Η ισορροπία που θα επακολουθήσει θα ωφελήσει τους σύγχρονους φτωχούς και πλούσιους ταυτόχρονα.

Ο κόσμος μπορεί να θρέψει τον εαυτό-του.

Ο πληθυσμός ολόκληρου του κόσμου, όταν η γεωργία και η συστηματική καλλιέργεια άρχισαν, πριν 10.000 χρόνια, ανερχόταν περίπου στα 15 εκατομμύρια. Σήμερα, η Ινδία μόνη-της προσθέτει αυτο το νούμερο στον πληθυσμό-της σε ένα μόνο χρόνο. Παρ' όλα αυτά, ο κόσμος μπορεί να θρέψει τον εαυτό-του καταλληλα, αν τα έθνη δώσουν μεγαλύτερη κατά πολύ έμφαση στην αγροτική ανάπτυξη και, ιδιαίτερα, στην αύξηση παραγωγής τροφίμων.

Όπως λέει ο Γενικός Διευθυντής του FAO E. Saouma, «δεν υπάρχει άλλη λύση, από το να αυξηθούν τα διαθέσιμα αποθέματα τροφίμων και να βελτιωθεί η κατανομή-τους και μέσα και ανάμεσα στις χώρες». Αυτές οι λύσεις προϋποθέτουν ένα βαθμό συνεργασίας και υποστήριξης της αγροτικής ανάπτυξης, που ακόμα δεν έχει βρεθεί. Αύξηση της αλληλεξάρτησης στο σύγχρονο κόσμο σημαίνει ότι όλες οι χώρες και οι άνθρωποι, όμοια φτωχοί και πλούσιοι, πρέπει να βοηθήσουν στη λύση των προβλημάτων επισιτισμού.

Θα ήταν αληθινή τραγωδία αν οι κυβερνήσεις των αναπτυγμένων χωρών συνεχίσουν να ελαττώνουν το βαθμό υποστήριξής-τους, τη στιγμή που πολλές αναπτυσσόμενες χώρες παρουσιάζουν αληθινή πρόοδο στην αγροτική-τους ανάπτυξη και αύξηση στην παραγωγή τροφίμων.

Ευρυλένα Παπάζογλου

ΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΙΝΔΙΑ

ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το συνεταιριστικό κίνημα στην Ινδία παρουσιάζει τεράστια ανάπτυξη και παίζει καθοριστικό ρόλο στην παραγωγή, διακίνηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων σ' αυτή τη χώρα.

Βασικό κύτταρο της δημοκρατίας, αλλά και ουσιαστικός συντελεστής της κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπλασης της υπαίθρου οι γεωργικοί συνεταιρισμοί συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική πρόοδο της Ινδίας και στη μετατροπή-της σε προηγμένη χώρα.

Τις διαπιστώσεις αυτές έκανε ομάδα Ελλήνων εμπειρογνωμόνων, η οποία περιόδευσε πρόσφατα επί δεκαήμερο στις ινδικές επαρχίες και είχε επαφές με κρατικούς παράγοντες για να διερευνήσει τις δυνατότητες διακρατικής συνεργασίας σε διάφορους τομείς.

Στην ομάδα εμπειρογνωμόνων συμμετείχε ο υπάλληλος του υπουργείου Γεωργίας, κ. Βασίλειος Παπαστεφάνου, γεωπόνος-οικονομολόγος, ειδικός σε θέματα εμπορίας των γεωργικών προϊόντων, με σπουδές στο πανεπιστήμιο του Λονδίνου.

Ο κ. Παπαστεφάνου είχε την καλωσύνη να μας παραθέσει στοιχεία για τη δραστηριότητα των γεωργικών συνεταιρισμών της Ινδίας, τα οποία δημοσιεύουμε κατ' αποκλειστικότητα στον «Αγροτικό Κόσμο - Συνεργατισμό» για ενημέρωση των αναγνωστών-του.

Η Ινδία είναι μια απέραντη χώρα με πληθυσμό περίπου 700 εκατομμύρια και αποτελείται από 22 Πολιτείες, που καθεμιά χωριστά έχει τη δική της κυβέρνηση State Government. Η κεντρική κυβέρνηση της χώρας (Union Government) βρίσκεται στο Νέο Δελχί, που είναι η πρωτεύουσα της χώρας.

Η Κεντρική αυτή κυβέρνηση συντονίζει όλες τις κυβερνήσεις όλων των Πολιτειών, προγραμματίζει, θέτει στόχους και προτεραιότητες και γενικά ασκεί την κοινή πολιτική της χώρας στον οικονομικό, πολιτικό, βιομηχανικό, γεωργικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, επιστημονικό και άλλους τομείς.

Η Ινδία εφαρμόζει σύστημα ημιελεγχόμενης μικτής οικονομίας, δηλαδή παράλληλη ανάπτυξη του δημόσιου, συνεταιριστικού και ιδιωτικού φορέα, αλλά παράλληλα ασκεί βασική πολιτική αυτάρκειας στην παραγωγή όλων των προϊόντων.

Σχεδόν το μισό του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της Ινδίας προέρχεται από τη γεωργία, η οποία απασχολεί περίπου το 75% του ενεργού πληθυσμού της χώρας.

Ο γεωργικός κλήρος είναι μικρός και πολυτεμαχισμένος, η αρδευόμενη έκταση ανέρχεται στο 10% περίπου της συνολικά καλλιεργούμενης έκτασης, και η εκμηχάνιση στη γεωργία είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Οι μουσώνες προκαλούν τρομακτικές καταστροφές στις καλλιέργειες και δεν είναι δυνατό να γίνει καμμιά προβλεψη στη γεωργική παραγωγή. Το ζωτικό αυτό πρόβλημα αντιμετωπίζεται μέχρι κάποιο βαθμό με τη διατήρηση αποθεμάτων των βασικών γεωργικών προϊόντων.

Τα κυριότερα γεωργικά προϊόντα που παράγονται στην Ινδία είναι κατά κατηγορίες:

α. Σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, ρύζι, όσπρια.

β. Ζαχαροκάλαμο, βαμπάκι, καπνός, γιούτα, ελαιούχα φυτά και

γ. φρούτα και λαχανικά.

Η κτηνοτροφία και η αλιεία δεν είναι πολύ αναπτυγμένες, γιατί το κράτος ενδιαφέρεται κατά κύριο λόγο για την εξασφάλιση των πρωτεϊνούχων και βιομηχανικών φυτών, δηλαδή για καλλιέργειες που διασφαλίζουν και ικανοποιούν βασικές ανάγκες διατροφής του λαού.

Το συνεταιριστικό κίνημα στην Ινδία.

Το συνεταιριστικο κίνημα της Ινδίας, το οποίο ξεκίνησε πριν 75 χρόνια με τους Βρετανούς, είναι πολύ ισχυρό και οι συνεταιριστικές οργανώσεις πολύ καλά οργανωμένες, ώστε να παρεμβαίνουν και να παίρνουν ενεργό μέρος στα αγροτικά θέματα της χώρας.

Ο συνεταιριστικος φορέας, μαζί με το δημόσιο φορέα, ασκούν απόλυτο έλεγχο στην παραγωγή, διακίνηση και εμπορία των κυριότερων γεωργικών προϊόντων. Μ' αυτό τον τρόπο ο ιδιωτικός φορέας δεν είναι σε θέση να κερδοσκοπεί σε βάρος του παραγωγού, αλλά αντίθετα συμβάλλει πολλές φορές στην ομαλότερη λειτουργία του κυκλώματος παραγωγής και εμπορίας.

Σε ολόκληρη την χώρα υπάρχουν περίπου 300.000 συνεταιρισμοί όλων των κατηγοριών, όπως λόγου χάρη αρδευτικοί, πιστωτικοί, παραγωγικοί, γάλατος, ζαχαρης κλπ. Απ' αυτούς οι 100.000 περίπου είναι μικροί αγροτικοί συνεταιρισμοί, κυρίως πιστωτικοί, παραγωγικοί, διακίνησης αγροτικών προϊόντων, εξηλεκτρισμού κλπ.

Η γενική κατάταξη των συνεταιριστικών οργανώσεων έχει την παρακάτω μορφή:

– Συνεταιρισμοί εμπορίας (πρωτοβάθμιοι) που φτάνουν περίπου τους 3.600. Αποτελούν τη σημαντικότερη μορφή συνεταιρισμού, του οποίου μέλη είναι μόνο παραγωγοί. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται 126 συνεταιρισμοί που διαχειρίζονται μόνο ένα γεωργικό προϊόν ο καθένας.

– Κεντρικές ενώσεις εμπορίας, που φτάνουν τις 1.972. Οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις διαχειρίζονται ένα ή το πολύ δύο γεωργικά προϊόντα και διαθέτουν εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταποίησης της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

– Ομοσπονδίες Συνεταιρισμών σε επίπεδο Πολιτείας ή μεγάλης περιοχής, που φτάνουν τις 30, και

– η Συνοσπονδία Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της Ινδίας. Η Συνομοσπονδία έχει ένα δίκτυο 32 υποκαταστημάτων σε

ολόκληρη τη χώρα και λειτουργεί σαν ένας οργανισμός εμπορίας των γεωργικών προϊόντων σε επιχειρηματική βάση, που συντονίζει τη διακίνηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων στην εσωτερική και διεθνή αγορά και βοηθάει τους μικρούς συνεταιρισμούς για την παραπέρα ανάπτυξή-τους.

Οι συνεταιριστικές οργανώσεις διακινούν κάθε χρόνο 6,5 εκατομμύρια τόνους γεωργικών προϊόντων της χώρας. Συγκεκριμένα διακινούν τα παρακάτω ποσοστά της παραγωγής κατά προϊόν: σιτάρι 28%, ρύζι 19%, βαμπάκι 25%, γιούτα 10%, ζαχαροκάλαμο 56%.

Σύμφωνα με το νέο πενταετές γεωργικό πρόγραμμα, τα ποσοστά αυτά προβλέπεται να αυξηθούν. Η υπόλοιπη ποσότητα παραγωγής διακινείται από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα (ο δημόσιος τομέας λόγου χάρη διακινεί το 10% και το 16% της παραγωγής ρυζιού και βαμπακιού αντίστοιχα).

Οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η επιτυχία του συνεταιριστικού κινήματος στην Ινδία είναι οι εξής:

α. *Κυβερνητική πολιτική.*

Η κυβέρνηση χρηματοδοτεί τις συνεταιριστικές οργανώσεις με χαμηλότοκα δάνεια για τη δημιουργία έργων υποδομής, π.χ. κτιριακές εγκαταστάσεις, αγορά μηχανημάτων, εγγειοβελτιωτικά έργα κλπ. κι επιπλέον παρέχει σ' αυτές βραχυπρόθεσμα δάνεια με πολλές διευκολύνσεις.

β. Κρατική μέριμνα.

Το Κράτος είναι μέτοχος σε πολλές συνεταιριστικές οργανώσεις και τις βοηθάει προσφέροντας χρήματα και τεχνική βοήθεια για την ουσιαστική ανάπτυξή-τους. Για παράδειγμα, έχουν κατασκευαστεί 230 μεγάλα ψυγεία στη χώρα για τη συντήρηση των κρεάτων και των οπωροκηπευτικών. Παρά τη συμμετοχή-του ωστόσο στις συνεταιριστικές οργανώσεις, το Κράτος δεν αναμιγνύεται κατά τρόπο αρνητικό στη διαχείριση και τη λειτουργία-τους.

γ. Κρατική βοήθεια.

Το Κράτος διαθέτει στους συνεταιρισμούς ειδικούς επιστήμονες για την παροχή βοήθειας στον τεχνικό και επιστημονικό τομέα, όπως σύνταξη μελετών σχετικά με την οργάνωση, διαχείριση, παραγωγή, εμπορία κλπ.

δ. Προγράμματα μόρφωσης και εκπαίδευσης.

Στη χώρα υπάρχει ένα ευρύ δίκτυο ινστιτούτων και κολεγίων, στα οποία οι υπάλληλοι των συνεταιρισμών αποκτούν τις βασικές γνώσεις για τους τομείς της διοίκησης, διαχείρισης και προγραμματισμού των συνεταιρισμών καθώς επίσης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.

Συγκεκριμένα υπάρχουν 84 κεντρικά ινστιτούτα συνεταιριστικής εκπαίδευσης, 17 κολέγια εκπαίδευσης κι ένα Εθνικό Ινστιτούτο συνεταιριστικής εκπαίδευσης.

Το κράτος δίνει υποτροφίες στους υποψήφιους υπαλλήλους των συνεταιριστικών οργανώσεων για να παρακολουθούν στα ινστιτούτα και τα κολέγια αυτά συνεταιριστικά προγράμματα της αρέσκειάς-τους.

Ας σημειωθεί ότι ανάλογα προγράμματα διαχείρισης, εμπορίας κλπ. μεταδίδονται από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

ε. Διεθνής συνεργασία.

Οι συνεταιριστικές οργανώσεις συνεργάζονται όχι μόνο μεταξύτους, στο εσωτερικό της χώρας, αλλά διατηρούν παράλληλα συνεχή συνεργασία σε διεθνές επίπεδο με διεθνή ινστιτούτα και ξένες κυβερνήσεις. Για παράδειγμα, η Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της Ινδίας είναι μέλος της Διεθνούς Συνεταιριστικής Οργανώσεως (International Co-operative Alliance - I.C.A.) που εδρεύει στο Λονδίνο. Μ' αυτό τον τρόπο υπάρχει επικοινωνία και συνεχής ενημέρωση για την κατάσταση και εξέλιξη του συνεταιριστικού κινήματος σε διεθνή κλίμακα.

Χάρη στα παραπάνω μέτρα, το συνεταιριστικό κίνημα της Ινδίας είναι σήμερα σε θέση να συμβάλει ουσιαστικά στην εκμετάλλευση της πρωτογενούς παραγωγής σε όλες τις φάσεις παραγωγής-διακίνησης-εμπορίας, στην απαλλαγή από τους μεσάζοντες, στη μείωση του κόστους παραγωγής και εμπορίας, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην εξασφάλιση του εισοδήματος των παραγωγών.

Αγροτοβιομηχανίες.

Στην Ινδία υπάρχουν σήμερα 154 αγροτοβιομηχανικά συγκροτήματα παραγωγής ζάχαρης μεγάλης κλίμακας, 130 συγκροτήματα κλωστοϋφαντουργίας μεγάλης κλίμακας και 270 συγκροτήματα μεταποίησης διαφόρων άλλων προϊόντων.

Με την ίδρυση και λειτουργία των αγροτοβιομηχανικών συγκροτημάτων έχει επιτευχθεί η καθετοποίηση της παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας της ζάχαρης, του βαμπακιού και άλλων προϊόντων, με όλα τα γνωστά πλεονεκτήματα της καθετοποίησης, δηλαδή μείωση του κόστους παραγωγής, μεγαλύτερη ευελιξία στις συναλλαγές, καλύτερο σύστημα πληροφόρησης κλπ.

ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. Σιτάρι, κριθάρι, ρύζι, καλαμπόκι.

Από τη συνολική παραγωγή των προϊόντων αυτών 40-50% εμπορεύεται ο δημόσιος φορέας, 28% ο συνεταιριστικός φορέας και 22-32% ο ιδιωτικός φορέας.

Η κεντρική κυβέρνηση καθορίζει κάθε χρόνο τις κατώτατες τιμές ασφαλείας. Όταν οι τιμές πέφτουν κάτω από την ελάχιστη τιμή, παρεμβαίνει το κράτος, αγοράζοντας και αποθηκεύοντας τα προϊόντα.

Όταν οι τιμές κυμαίνονται σε επίπεδα ανώτερα της ελάχιστης τιμής, το κράτος επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση του προϊόντος στην αγορά.

Όταν, τέλος, σημειώνεται σε κάποια χρονική περίοδο έλλειψη του προϊόντος από την αγορά με άμεσο κίνδυνο την αύξηση των τιμών, το κράτος πουλάει τις ανάλογες ποσότητες του προϊόντος που έχει αποθηκεύσει για να κρατηθούν οι τιμές στα κανονικά επίπεδα.

Εξαγωγές δημητριακών δεν κάνει η Ινδία. Μερικές φορές, αντίθετα, γίνονται εισαγωγές σε μικρές ποσότητες, ανάλογα με το ύψος της παραγωγής. Το 1981 που η συνολική παραγωγή σταριού έφτασε τα 32 εκατομμύρια τόνους, έγινε εισαγωγή 2 εκατ. τόνων, δηλ. περίπου 6% της εγχώριας παραγωγής.

Με το παραπάνω σύστημα παρέμβασης, η κυβέρνηση της Ινδίας ελέγχει απόλυτα τις τιμές και την εμπορία των δημητριακών και του ρυζιού.

II. Φρούτα και λαχανικά.

Η Ινδική κυβέρνηση ενδιαφέρεται κατά κύριο λόγο να εξασφαλίσει πρωτεινούχο τροφή στους κατοίκους της χώρας και δεν λαμβάνει κανένα απολύτως μέτρο για τη διακίνηση και εμπορία των φρούτων και λαχανικών, η οποία γίνεται αποκλειστικά και μόνο από τον ιδιωτικό φορέα και τους συνεταιρισμούς.

Τα διαδοχικά στάδια της εμπορίας οπωροκηπευτικών είναι τα εξής: ο ιδιώτης έμπορος προαγοράζει τα προϊόντα μιας ορισμένης έκτασης και, ανάλογα με το προϊόν, ή τα αποθηκεύει (μήλα, αχλάδια κλπ.) για να τα εμπορευτεί αργότερα, ή τα στέλνει απευθείας στον τόπο κατανάλωσης, όπου ο χονδρέμπορος το διαθέτει στους λιανοπωλητές για να φτάσουν μέσω αυτών στον

καταναλωτή. Δηλαδή μεταξύ του παραγωγού και του καταναλωτή παρεμβάλλονται δύο-τρεις το πολύ μεσάζοντες.

Υπάρχουν, όμως, και περιπτώσεις στις οποίες ο συνεταιρισμός τροφοδοτεί απευθείας τους καταναλωτές, χωρίς την παρέμβαση κανενός μεσάζοντος. Για παράδειγμα, 150 χλμ. εξω από την περιοχή της Βομβαης υπάρχει ένας μεγάλος συνεταιρισμός, που τροφοδοτεί απευθείας με φρούτα και λαχανικά τα μεγάλα εστιατόρια και ξενοδοχεία της πόλης αυτής.

III. Καφές - τσαί.

Οταν οι τιμές των προϊόντων αυτών στην εσωτερική αγορά βρίσκονται σε επίπεδα κατώτερα από τη διεθνή τιμή πώλησης, τότε η κυβέρνηση επιδοτεί τους παραγωγούς αφενός μεν για να μη διαταραχτεί η εσωτερική αγορά κι αφετέρου για να συνεχιστούν απρόσκοπτα οι εξαγωγές, σύμφωνα με τα OUOTA που τους επιβάλλει ο Διεθνής Οργανισμός Καφέ (στο τσαί δεν υπάρχουν OUTA εξαγωγής). Μερικές φορές, ωστόσο, η πώληση των προϊόντων αυτών στο εξωτερικό γίνεται απευθείας με πλειστηριασμό.

Οταν οι τιμές στην εσωτερική αγορά κυμαίνονται σε επίπεδα ανώτερα της διεθνούς αγοράς, τότε η κυβέρνηση επιβάλλει εξαγωγικό δασμό στους εξαγωγείς ανάλογο με τη διαφορά των δύο τιμών, ώστε ν' αποφευχθεί η διαταραχή της εσωτερικής αγοράς.

Οταν, τέλος οι τιμές της εσωτερικής αγοράς κυμαίνονται στα διεθνή επίπεδα, η κυβέρνηση δεν παρεμβαίνει, αλλά αφήνει ελεύθερη τη διαμόρφωση των τιμών ανάλογα με την προσφορά και τη ζήτηση. Η προσφορά καφέ στην εγχώρια αγορά ελέγχεται από τον Οργανισμό Καφέ, ο οποίος ανάλογα με την εσωτερική ζήτηση πουλάει με το σύστημα του πλειστηριασμού ανάλογες ποσότητες καφέ στους συνεταιρισμούς ή σε ιδιωτικές επιχειρήσεις.

IV. *Ζαχαροκάλαμο.*

Σχετικά με το εμπόριο ζάχαρης, έχουν καθιερωθεί ποσοτικοί περιορισμοί στις εξαγωγές, δηλαδή, αφού υπολογιστεί η ποσότητα της ζάχαρης που είναι απαραίτητη για την κάλυψη της εγχώριας ετήσιας κατανάλωσης, επιτρέπεται να εξαχτεί το πλεόνασμα.

Το κράτος από τη μια μεριά καθορίζει την ελάχιστη τιμή πώλησης του ζαχαροκάλαμου από τους παραγωγούς (τιμή ασφάλειας) κι από την άλλη επιδοτεί την εξαγωγή της ζάχαρης, που γίνεται κυρίως από τον ενιαίο φορέα του ζαχαροκάλαμου.

V. *Βαμπακι - καπνός - γιούτα.*

Στον τομέα των βιομηχανικών φυτών, υπάρχουν οι ανάλογοι ενιαίοι ημικρατικοί φορείς, δια μέσου των οποίων το Δημόσιο και οι συνεταιριστικές οργανώσεις ελέγχουν την παραγωγή, διακίνηση και εμπορία των προϊόντων στην εσωτερική και εξωτερική αγορά.

Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η κυβέρνηση της Ινδίας μέσω των κρατικών και ημικρατικών οργανισμών ασκεί ουσιαστικό έλεγχο στη διακίνηση και εμπορία των κυριότερων γεωργικών προϊόντων. Οι δομές της ινδικής οικονομίας και η οργάνωση και λειτουργία του δημόσιου και συνεταιριστικού φορέα συμβάλλουν στην εφαρμογή των μέτρων της κυβερνητικής παρεμβατικής πολιτικής στο γεωργικό τομέα, με αποτέλεσμα να αποφεύγεται: α) η διατάραξη της εσωτερικής αγοράς και κυρίως η δημιουργία τεχνητής έλλειψης των προϊόντων, β) η μεγάλη διακύμανση των τιμών στην εσωτερική αγορά και γ) η εκμετάλλευση των παραγωγών και των καταναλωτών από τους μεσάζοντες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από τα παραπάνω στοιχεία θα μπορούσε να εξαχθούν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα για τη θετικότερη αντιμετώπιση ορισμένων προβλημάτων στο γεωργικο τομέα της χώρας-μας.

1. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις θα πρέπει να οργανωθούν και να λειτουργήσουν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να συμβάλουν στην ουσιαστική εφαρμογή των μέτρων παρεμβατικής πολιτικής του κράτους, για την εξυγίανση του κυκλώματος της εμπορίας και τη βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών.

Για να βελτιωθεί, όμως, το συνεταιριστικό κίνημα της χώρας, πρέπει οι συνεταιριστικές οργανώσεις:

– Να λειτουργούν ως εμπορικές επιχειρήσεις για το συμφέρον των αγροτών.

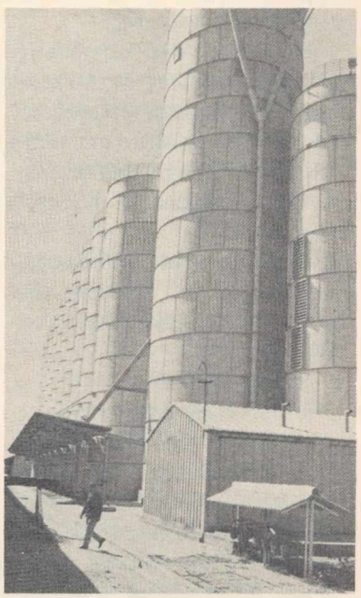

– Να επιλέγουν κατάλληλα και ικανά στελέχη για την οργάνωση και διαχείριση-τους.

– Να χρησιμοποιούν ειδικούς επιστήμονες για την παροχή βοήθειας στον τεχνικό κι επιστημονικό τομέα.

– Να εκπαιδεύουν τα ικανα στελέχη-τους σε σχολές συνεταιριστικής εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού, ώστε να αποκτούν βασικές γνώσεις στους τομείς της οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας των συνεταιρισμών, καθώς επίσης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.

– Να συνεργάζονται μεταξύτους και να ανταλλάσσουν έγκαιρα σχετικές πληροφορίες με ταχύ σύστημα πληροφόρησης.

2. Η πολιτική κρατικής παρέμβασης στα δημητριακά και στα βιομηχανικά φυτά πρέπει να συνεχιστεί, με ουσιαστικότερη συμμετοχή του δημόσιου και του συνεταιριστικού φορέα.

3. Η κατασκευή ψυκτικών χώρων για την ουσιαστική επέκταση της παρεμβατικής κρατικής πολιτικής μέσω του δημόσιου και του συνεταιριστικού φορέα στον τομέα των φρούτων και των λαχανικών θα αποτελούσε την αναγκαία υποδομή για τη βελτίωση του συστήματος εμπορίας-τους.

4. Η ίδρυση ενιαίου φορέα που θα κατευθύνει και θα συντονίζει το όλο σύστημα στην εμπορία των οπωροκηπευτικών είναι απαραίτητη. Συντονισμός σημαίνει ουσιαστικός ελεγχος των ατόμων που κινούνται μέσα στο σύστημα, ακριβές και ταχύ δίκτυο πληροφόρησης, όσο το δυνατόν μικρότερη επέμβαση του κράτους σχετικά με τον έλεγχο των τιμών, χορήγηση επιδοτήσεων κλπ., γιατί παρόμοιες παρεμβάσεις τις περισσότερες φορές οδηγούν σε αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Παντως, όλες οι ενέργειες συντονισμού θα πρέπει να αφήνουν περιθώρια, ώστε να λειτουργεί όσο το δυνατόν καλύτερα ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης, ο οποίος παίζει και το σημαντικότερο ρόλο στη διαμόρφωση των τιμών.

5. Η ίδρυση και λειτουργία Ινστιτούτων συνεταιριστικής εκπαίδευσης και η χορήγηση κρατικών υποτροφιών στους υποψήφιους των συνεταιριστικών οργανώσεων θα αποτελούσε ένα θετικό βήμα για την ανύψωση του συνεταιριστικού κινήματος στη χώρα-μας.

6. Η χρηματοδότηση για την ίδρυση αγροτοβιομηχανικών συνεταιριστικών συγκροτημάτων στον τομέα των φρούτων και λαχανικών ή και άλλων γεωργικών προϊόντων θα επηρέαζε σημαντικά το όλο κύκλωμα της εμπορίας και θα συνέβαλλε στην παραπέρα βελτίωσή-του.

7. Η χορήγηση τεχνικής και οικονομικής βοήθειας στις συνεταιριστικές οργανώσεις θα πρέπει να είναι το πρωταρχικό μέλημα της Πολιτείας για την προοδο των συνεταιρισμών και τη βελτίωση του κοινωνικού, βιοτικού και οικονομικού επιπέδου των αγροτών-μας.

Θ.Μ.

Μιά μεγάλη, σύγχρονη,
συνεπής ἀσφαλιστική ἑταιρία
- ἀγροτικῶν καί γενικῶν
ἀσφαλειῶν -
μέ δίκτυο ἐξυπηρέτησης
ἀπ᾽ ἄκρη σ᾽ ἄκρη στήν Ἑλλάδα,
πού προσφέρει τά κέρδη της
σέ ἀναπτυξιακούς, κοινωνικούς
καί πολιτιστικούς σκοπούς.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

κοντά σας ὁ,τι κι αν τύχει

Οι προτοπόροι του Διεθνούς

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

ΛΟΥ·Ι· ΜΠΛΑΝ

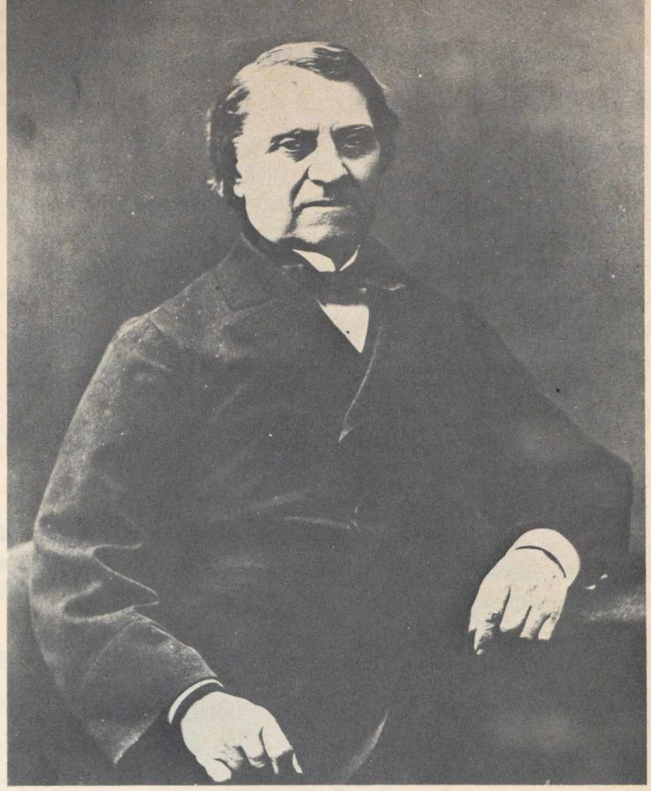

(1813-1882) ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ-ΤΟΥ

Γράφει ο Δρ.. Αριστείδης Δ. Πανου

«Οι συνεταιρισμοί είναι παιδιά της ανάγκης». Το σλόγκαν αυτό, που στο παρελθόν τουλαχιστον ακουγόταν με μεγάλη και πολλή συχνότητα, δεν έχει χάσει καθόλου, ούτε στις ημέρες-μας, την πολύτιμη σημασία-του.

Και δεν είναι λίγοι αυτοί που ισχυρίζονται και σήμερα ακόμη, που η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται σε μια πολύ δύσκολη καμπή, πως η παγκόσμια αυτή κρίση περνάει μέσα από τη λύση που λέγεται συνεταιρισμός.

Αν όμως ο συνεργατισμός και η πρακτική-του εκδήλωση ο συνεταιρισμός θεωρούνται από πολλούς sine qua non, δεν συμβαίνει το ίδιο και με τους πρωτοπόρους και πρωτεργάτες της ιδέας αυτής.

Έτσι θεωρητικοί του θεσμού, ουμανιστές, διανοούμενοι, σοσιαλιστές και πολιτικοί, ιδιαίτερα του περασμένου αιώνα, του αιώνα της βιομηχανικής επανάστασης που στην πρώτη φάση-της δημιούργησε την αθλιότητα στον ευρωπαικό χώρο, αν δεν είναι τελείως άγνωστοι ή ξεχασμένοι, μας έχουν παραδοθεί σχεδόν μ΄ ένα στίγμα. Σαν ουτοπιστές σοσιαλιστές οι περισσότεροι. Κι ανάμεσα σ΄ αυτούς ο πατέρας του συνεργατισμού ο Ρόμπερτ Όουεν, ο Ουίλιαμ Κίνγκ, ο Φερδινάνδος Λασσάλ, ο Φιλίπ Μπουσσέ, ο Λουΐ Μπλάν και τόσοι άλλοι.

Μ΄ αυτόν τον τελευταίο θα ασχοληθούμε σ΄ αυτό το κείμενο, με την ευκαιρία συμπλήρωσης εκατό χρόνων από το θάνατό-του.

(Στο μέλλον ίσως μας δοθεί η ευκαιρία να ασχοληθούμε με τις βιογραφίες μερικών άλλων από τους πιο σημαντικούς πρωτεργάτες του Συνεταιριστικού Κινήματος).

Ο Λουΐ Μπλάν γεννήθηκε στις 28 Οκτωβρίου 1813 στη Μαδρίτη όπου ζούσε η οικογένεια-του, μιας και ο πατέρας-του, τμηματάρχης του υπουργείου Οικονομικών του βασιλιά Ιωσήφ Βοναπάρτη, υπηρετούσε τότε εκεί.

Υπήρξε ένας σοσιαλιστής πολιτικός με απέραντη πίστη στη δημοκρατία και παρά το γεγονός ότι από πολιτική σκοπιμότητα κατηγορήθηκε σαν ουτοπιστής, εντούτοις είναι ο θεωρητικός που μαζί με τους σαινσιμονιστές([1]) εφοδίασε τους κλασικούς του μαρξισμού με τα συνθήματα που σε τόση έκταση χρησιμοποίησαν αργότερα αυτοί. «Από τον καθένα σύμφωνα με τις ικανότητές του, στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες τους» διακήρυσσε πολύ νωρίτερα από τους κατήγορούς-του.

Ο Λουΐ Μπλάν θεωρείται σήμερα από τους πιο επιφανείς οπαδούς του κρατικού σοσιαλισμού και ένας από τους πιο γνωστούς προδρόμους των συνεταιρισμών παραγωγής.

Παρά την αυστηρή κριτική που του έχουν ασκήσει, εντούτοις οι ιδέες-του για τους παραγωγικούς συνεταιρισμούς και τα συνεταιριστικά εργαστήρια «αποτέλεσαν τη βάση για τους εργατικούς παραγωγικούς συνεταιρισμούς στη Γαλλία, οι οποίοι αργότερα αναπτύχθηκαν και επεκτάθηκαν και στους άλλους κλάδους της οικονομίας».([2])

Σήμερα οι παραγωγικοί συνεταιρισμοί, που ευαγγελίστηκε ο Λουΐ Μπλάν και που από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα άρχισαν να αναπτύσσονται και διαδίδονται και έξω από τη Γαλλία και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, παίζουν ένα σημαντικό ρόλο γενικότερα στην ανάπτυξη της οικονομίας των χωρών αυτών και στη βελτίωση των συνθηκών της οικονομίας των μελών-τους.

Ο Λουΐ Μπλάν είναι ένας αυτοδίδακτος διανοητής, με δικές-του πρωτότυπες ιδέες για την εποχή-του, φανατικός υποστηριχτής της ανάγκης κοινωνικοποίησης των μέσων παραγωγής και της δημιουργίας μιας νέας κοινωνίας, οργανωμένης σε συντεχνιακές βάσεις, που καταδίκαζε με πάθος την αθλιότητα και την αμάθεια των μαζών, υποστηρίζοντας με τον ίδιο ενθουσιασμό την ελευθερία της σκέψης και της συνείδησης. Δημοσιολόγος-ιστορικός, πολιτικός και συνεταιριστής ο Λουΐ Μπλάν, ιδρυτής της «Revue du Progrès» (1839) (Επιθεώρηση της Προόδου) ενός περιοδικού για κοινωνικές μελέτες, υπήρξε εξέχουσα προσωπικότητα της Επανάστασης, στη διάρκεια της οποίας διατέλεσε και υπουργός.

Ως πολιτικός, υποστήριξε «την εφαρμογή κρατικού σοσιαλισμού, την ίδρυση από το Κράτος εθνικών εργαστηρίων για την απασχόληση των εργατών, τη βαθμιαία αντικατάσταση των κεφαλαιοκρατικών επιχειρήσεων με συνεταιριστικές. Είναι από τους κύριους προδρόμους των συνεταιρισμών παραγωγής μέσα σε κρατικό σοσιαλιστικό σύστημα»([3]).

Ο Λουΐ Μπλάν υπήρξε πολύ γνωστός και δημοφιλής. Σε αντίθεση με άλλους ομοϊδεάτες-του, όπως ο Φιλίπ Μπουσσέ που έζησε στο εξωτερικό

(1) Οπαδούς του Σαιν Σιμόν.

(2) Π. Αβδελίδη: Ο Συνεταιρισμός και ο Μαρξισμός, Εκδόσεις Νέα Σύνορα – Αν. Λιβάνης, Αθηνα, 1981, σελ. 50.

σχεδόν άγνωστος, ο Λουϊ Μπλάν μετά το 1848 που ονομάστηκε υπουργός της επαναστατικής κυβέρνησης έγινε πολύ γνωστός και στο εξωτερικό, γιατί στο εσωτερικό ήταν ήδη γνωστός από τα είκοσί-του χρόνια σαν δημοσιογράφος αλλά και από το σύγγραμμά-του που είχε τίτλο «Η οργάνωση της Εργασίας» (1840), στο οποίο ανέπτυσσε τη θεωρία-του για τα «κοινωνικά εργαστήρια» τα οποία αντιπαραθέτε στα λειτουργούντα από το κράτος «εθνικά εργαστήρια». Άλλα έργα-του που τον έκαναν επίσης γνωστό είναι η «Ιστορία των Δέκα χρόνων» (1841) και η «Ιστορία της Γαλλικής Επανάστασης» (1847).

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα κείμενά-του έχουν επηρεάσει το γνωστό σοσιαλιστή ηγέτη και συνεταιριστή, γνωστότερο στην επιστήμη της οικονομίας από τον «σιδηρούν Νόμο-του», τον Φερδινάνδο Λασσάλ.

Ήταν τόση η απήχηση του έργου του Λουϊ Μπλάν στην εποχή-του ώστε οι γνωστοί Γερμανοί συνεταιριστικοί αποστολοι, όπως ο καθηγητής Βίκτωρ Αιμέ Χούμπερτ και ο Έρμαν Σούλτσε-Ντέλιτς, δεν μιλάνε σχεδόν καθόλου... (για άλλους θεωρητικούς του συνεργατισμού)... αντίθετα «ασχολούνται» πάρα πολύ με τον Λουϊ Μπλάν». «Άλλοι δε Γερμανοί συγγραφείς συνεταιριστές και διανοούμενοι οι οποίοι έχουν συνδεθεί με τον συνεταιρισμό, δηλ. το συνεργατισμό, περιλαμβάνουν τον Λουϊ Μπλάν ως τον μοναδικό πατέρα της ιδέας της συνεταιριστικής παραγωγής με κρατική βοήθεια ή κρατικό δανεισμό»([4]).

Όμως τι ακριβώς υποστήριζε ο Λουϊ Μπλάν στις θεωρίες-του για τους συνεταιρισμούς παραγωγής;

Σε αντίθεση με μεταγενέστερους θεωρητικούς του συνεργατισμού, για τους οποίους ο συνεργατισμός σήμαινε αυτοβοήθεια και αλληλοβοήθεια, κατά τον Λουϊ Μπλάν το κράτος πρέπει να είναι ο θεμελιωτής των συνεταιρισμών.

Η ενιαία οργάνωση, η ενιαία διεύθυνση της εθνικής οικονομίας μέσω του κράτους πρέπει να εμποδίζει κάθε ανταγωνισμό κάτω από ορισμένους παραγωγικούς συνεταιρισμούς.

Ειδικότερα υποστήριξε ότι έπρεπε να εκλείψει ο ανταγωνισμός, και τούτο θα μπορούσε να επιτευχθεί συνεταιριστικά, με την οικονομική ενίσχυση του κράτους, ώστε οι συνεταιρισμοί να αποκτήσουν τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και τα απαραίτητα κεφάλαια για την εκκίνηση-τους. Συγκεκριμένα υποστήριζε:

1) Την ανάπτυξη μιας οικονομίας που σχεδιάζεται και κατευθύνεται από το κράτος με την εθνικοποίηση των τραπεζών, της ασφάλειας, των σιδηροδρόμων και των ορυχείων και με την αυστηρή ρύθμιση του εμπορίου, ώστε το κράτος να μεταβληθεί στο μεγαλύτερο κάτοχο κεφαλαίου και τελικά να γίνει ο μόνος ιδιοκτήτης των μεγαλύτερων μέσων παραγωγής.

2) Τη δημιουργία, με τη βοήθεια του κράτους, παραγωγικών συνεταιρισμών των βιομηχανικών και αγροτικών εργατών ή των κοινωνικών εργαστηρίων, όπως τα ονόμαζε. Αρχικά το κράτος, ως πιστωτής που διάθεσε το κεφάλαιο, θα ασκούσε έλεγχο, αλλά στη συνέχεια οι συνεταιρισμοί θα αποκτούσαν την αυτονομία-τους.

Ακόμα υποστήριξε ο Λουϊ Μπλάν ότι «θα εξέλιπαν οι κεφαλαιοκρατικές επιχειρήσεις και θα εδημιουργείτο τρόπον τινά η δημοκρατία στην παραγωγή, ανάλογη προς την πολιτική δημοκρατία»([5]).

Εξάλλου υποστήριζε τη θεωρία ότι εν ονόματι των αρχών περί ισότητας και αδελφότητας οι μισθοί θα έπρεπε να είναι ίσοι για όλους. Η καλύτερη όμως ή η περισσότερη εργασία των πιό ικανών εργατών θα ήταν προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, δηλ. προς όφελος του συνόλου των συνεταιρισμένων παραγωγών. Αργότερα όμως κατάλαβε ότι οι ικανότεροι και εργατικότεροι από τους εργαζόμενους δεν θα ήταν πρόθυμοι να εργάζονται περισσότερο ή καλύτερα χωρίς καλύτερη αμοιβή και υποστήριξε ότι τα κέρδη πρέπει να διανέμονται σύμφωνα με μια «ιεραρχία λειτουργίας» δηλαδή σύμφωνα με τη σπουδαιότητα της εργασίας που εκτελούσαν. Αυτό όμως προσωρινά και τούτο εξαιτίας της «πλαστής και αντικοινωνικής εκπαίδευσης που δίνεται στην παρούσα γενιά»([6]).

Παράλληλα με την εξάλειψη των ανταγωνισμών, για τους οποίους σημειώσαμε παρά πανω, ο Λ. Μ. πίστευε ότι θα αναπτυσσόταν ένα νέο εργατικό ήθος με την εκπαίδευση των εργαζομένων. Πίστευε τέλος στο μέλλον και συγκεκριμένα σε μια «κοινωνική δόξα» όπως την ονομάζει και είναι αυτή που παρωθεί τους μεγάλους άντρες της επιστήμης, της τέχνης και της προκοπής στη χαρά της προσφοράς.

Στη διάρκεια της υπουργίας-του και κάτω από τις συμβουλές και παροτρύνσεις-του, δημιουργήθηκαν στα 1848 κοινωνικά εργαστήρια ραπτών, σελοποιών και υφαντουργών. Αλλά δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το δικό-του πνεύμα. Παράλληλα, η μικρή οικονομική ενίσχυση από το κράτος δεν τους έδωσε περιθώρια ανάπτυξης, ενώ συγχρόνως η κολοσσιαία ανεργία που έπληττε την εποχή εκείνη το Παρίσι και τη Γαλλία, ανάγκασαν τη γαλλική κυβέρνηση να προσπαθήσει να δώσει κάποιες έστω και «πυροσβεστικές» λύσεις. Στην προσπάθεια-της να απασχολήσει τις τεράστιες μάζες εργατών που παρέμεναν άνεργες και υπέφεραν από την πείνα, έσπευσε να τους απασχολήσει σε διάφορα δημόσια έργα αμφίβολης ωφελιμότητας, για να τις καθησυχάσει([7]). Έτσι δημιουργήθηκαν τα «εθνικά εργαστήρια» (Ateliers Nationaux), που δεν είχαν καμία σχέση με τους συνεταιρισμούς παραγωγής που διακήρυσσε ο Λ.Μ.

Η αποτυχία του πειράματος αυτού, που δεν είχε σκοπό την οργάνωση των εργαζόμενων σε συνεταιρισμούς παραγωγής, αλλά την εξασφάλιση ενός ημερομίσθιου στους εργαζόμενους, συμπαρασύρε, γιατί ταυτίστηκε και παρεξηγήθηκε, και τα «κοινωνικά εργαστήρια» (Ateliers Sociaux) που πρέσβευε ο Λ.Μ. Παρ' όλα αυτά ο πρωτεργάτης αυτός του συνεργατισμού, καταβαλε πολλές προσπάθειες. Με διακριτικότητα, για να μην θεωρηθεί ότι εκμεταλλεύεται τη θέση-του ως υπουργός της προσωρινής κυβέρνησης, χωρίς να θέλει να αρπάξει την ευκαιρία και να βάλει τις ιδέες-του σε εφαρμογή, κάλεσε τους περισσότερους από τους επιφανείς σοσιαλιστές της χώρας-του σε συνδιάσκεψη για να βρούν τρόπους βελίωσης της μοίρας των εργαζόμενων, για τη διάδοση των κοινωνικών ιδεών-του, για την υλοποίηση του συνεργατισμού.

Η εκλογική ήττα όμως του κόμματός-του τον Απρίλιο του 1848, και πιο συγκεκριμένα όταν η προσπάθεια που έγινε μετά τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου να δημιουργηθούν 56 επιχορηγούμενοι από το κράτος παραγωγικοί συνεταιρισμοί απέτυχε, ζημίωσαν μακροπρόθεσμα και για αρκετό διάστημα την έννοια του συνεργατισμού.

Μετά τις πολιτικές ανωμαλίες στη χώρα-του, αναγκάστηκε να φύγει και να ζήσει εξόριστος στη Μεγάλη Βρετανία όπου παράμεινε μέχρι τον Αύγουστο του 1870.

Ξαναγύρισε στην πατρίδα του τη χρονιά αυτή και τον επόμενο χρόνο εκλέχτηκε βουλευτής. Συνέχισε να αγωνίζεται για τις ιδέες-του μέχρι το τέλος της ζωής-του. Στις 6 Δεκεμβρίου 1882 όμως τον βρήκε ο θάνατος στις Κάνες της Γαλλίας, χωρίς βεβαία να έχει δεί τις ιδέες-του να καρποφορούν, αλλά με το συναίσθημα του ανθρώπου που έχει κάνει το καθήκον-του.

Σήμερα στην ιστορία του συνεταιριστικού κινήματος και του συνεργατισμού ο Λ.Μ. κατέχει μια εξέχουσα θέση. Αυτή είναι η αμοιβή-του από το ανθρώπινο γένος, από όλους τους συνεταιριστές του κόσμου.

Αν συνοψίζαμε σε λίγες γραμμές τις αξίες που οριοθετούσαν τη «φιλοσοφία» του Λ.Μ., θα λέγαμε ότι έβλεπε την ανάπτυξη της κοινωνίας στις ακόλουθες τρείς αρχές: του κύρους που κυριαρχούσε το Μεσαίωνα ανάμεσα στις ανθρώπινες αξίες, του ατομικισμού που εδραιώθηκε στην αστική κοινωνία και την αρχή της αδελφότητας που βρίσκει την πραγματοποίηση-της στις αρχές του συνεργατισμού.

---

(3) Αρ Κλημη: Τι ειναι και τι δεν ειναι Ο ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ-ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ, Εκδοσεις «Συνεργασια», 1980, σελ. 102.

(4) V. Totomianz: BLanc International Handwoeterbuch des Genossenschaftswesens, εκδοτης ο ιδιος, Berlin, 1935, σελ. 120.

(5) Θ. Τζωρτζακη: Συνεταιριστικη Οικονομια, Αθηνα, 1973, σελ. 64.

(6) Louis Blanc: Organisation der Arbeit, (Organisation du Travail).

(7) Θ. Τζωρτζακη οπ. π. σελ. 66.

ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΠΑΝΤΑ ΦΩΤΕΙΝΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΑΣ

ΤΟ ΚΙΛΕΛΕΡ

Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΤΩΝ ΚΟΛΙΓΩΝ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Εβδομήντα Τρία χρόνια μετά τον ξεσηκωμό των κολίγων της θεσσαλίας, το Κιλελέρ είναι πάντα το φωτεινό σύμβολο των αγώνων του αγροτικού κόσμου.

Ο Κεφαλλονίτης Μαρίνος Αντύπας αντιπροσώπευε στά 1904 - 1907 τή σοσιαλιστική κίνηση.

6 Μαρτίου 1910. Πρωτού καλά καλά ξημερώσει, όλη η αγροτιά της θεσσαλίας κατευθύνεται για την πρώτη παναγροτική συγκέντρωση της Λάρισας, με μαύρες και κόκκινες σημαίες. Ο Μέραρχος κι ο Νομάρχης καλούνε νά 'ρθει στρατός στο Βόλο. Απ' όλα τα χωριά του θεσσαλικού κάμπου ομάδες-ομάδες καταφθάνουν στο χώρο της συγκέντρωσης ειρηνικά και άοπλες. Πληθαίνουν, γεμίζουν την πλατεία. Είχε έρθει η μέρα να διεκδικήσουν αγωνιστικά τα δικαιώματά-τους.

Σ' ένα χωριουδάκι της Λάρισας, στο Κιλελέρ (Κυψέλη) οι κολίγοι κατεβαίνουν τραγουδώντας και ζητωκραυγάζοντας, να πάρουν το τραίνο για να φτάσουν στη Λάρισα. Ο διευθυντής των θεσσαλικών Σιδηροδρόμων Πολίτης, διατάζει τους σιδηροδρομικούς υπαλλήλους να κατεβάσουν απ' το τραίνο «αυτό το σκυλολόι», που αρνιόταν να πληρώσουν εισιτήριο! Οι κολιγάδες κατεβαίνουν και σπάζουν τα τζάμια της αμαξοστοιχίας με πέτρες.

Ένα χιλιόμετρο πιο κάτω μια άλλη ομάδα καμιά σκτακοσαριά κολίγων σταματάει το τραίνο. «Θέλουμε απαλλοτρίωση» φωνάζουν. Ζητάνε ν' ανέβουν στο τραίνο και μερικοί σκαρφαλώνουν. Ο Πολίτης καλεί τον επικεφαλής του στρατού, που πήγαινε με το τραίνο στη Λάρισα να«προστατεύσουν την τάξιν... από τας αναρχικάς επιθέσεις αυτών των κτηνών». Κι ο Καραβανάς στέκεται προσοχή, χαιρετάει τον Πολίτη και διατάσσει τους ευζώνους και τους φαντάρους να πυροβολήσουν...

Δυο αγρότες, Αθ. Ντασούλης και Αθ. Μπόκας, ξαπλώνονται κάτω νεκροί, ενώ ένας άλλο πληγώνεται βαρειά. Το τραίνο συνεχίζει το δρόμο του. Μισοκατασταλαγμένο απ' τις πέτρες φτάνει στο σταθμό Τσουχάρ. Και κει μαζεμένοι πολλοί κολίγοι. «Ζήτω η Λευτεριά μας! Κάτω οι τσιφλικάδες!» φωνάζουν. Το τραίνο δεν σταματάει. Ο πετροπόλεμος των αγροτών συνεχίζεται και τα μαλιγχερ των τσολιάδων ρίχνουν νεκρούς άλλους δυο αγρότες: Τον Στέφανο Ακριβούση και τον Μπατάλα. Άλλοι δεκαπέντε πληγωμένοι. Η αγροτιά μπαμπέσικα και ανάνδρα δολοφονιόταν απ' τα ανυποψίαστα - αγροτόπαιδα κι αυτά - ευζωνάκια και φανταράκια...

Στη Λάρισα, όταν μαθαίνουν τη δολοφονική επίθεση, οι αγρότες αρχίζουν να διαμαρτύρονται. Αρνούνται να διαλυθούν. «Κάτω οι τσιφλικάδες», κραυγάζουν. «Πυρ», διατάζει ο υπίλαρχος. Ο αγρότης Απόστ. Μπάνταρης πέφτει χάμω πληγωμένος. Την ίδια στιγμή τρεις καβαλαρέοι πέφτουν απ' τ' άλογά τους κι ο υπίλαρχος πληγώνεται κι αυτός.

Η μάχη κρατάει είκοσι λεπτά. Η αγροτιά σπάει τη γραμμή και τραβάει στην πλατεία. Νέα επέλαση, πληγώνονται οι αγρότες Καραμπέρης και Γκουλέμας. «Χτυπάτε τα σκυλιά, τους αναρχικούς», ουρλιάζει ο ανθυπίλαρχος Σκανδάλης. Κι οι καβαλλαρέοι χτυπάνε τους άοπλους αγρότες, που αμύνονται με πέτρες κι ό,τι άλλο βρουν. Η στρατιωτική ζώνη σπάει. Κοντά στο μεσημέρι καμιά χιλιάδα αγρότες μπαίνουν στην πολη σε αλυσίδες, σπάνε την πύλη του ιππικού και φτάνουν στους υπόλοιπους. Αγκαλιάζονται, φιλιούνται και μπαίνουν όλοι μαζί στην πλατεία: «Ζήτω οι κολίγοι! Κάτω οι τσιφλικάδες!», «Κάτω η σκλαβιά!», «Λευτεριά!».

Το ψήφισμα της συγκέντρωσης

Οι σκλάβοι της γης, υποταγμένοι τόσα χρόνια θεριεύουν, αντρειώνονται, σπάνε δεσμά κι αλυσίδες!

Ο μέραρχος Ψαρροδήμος στέλνει εμπιστευτική διαταγή: «Αντί πάσης θυσίας και εν ανάγκη να γίνη χρησις όπλων, πρέπει να καταστολή των χωρικών η ανταρσία».

Νέα επέλαση του ιππικού. Νέος πετροπόλεμος. Η αγροτιά προχωρεί! Μόλις φτάνει η αγροτομάζα στο ξενοδοχείο «Πανελλήνιο», ο λόχος του μηχανικού αρχίζει π υ ρ ά ο μ α δ ό ν ! Οι καβαλαρέοι πυροβολούν κι αυτοί με τα πιστόλια τους. Κι οι αξιωματικοί - φυγάδες του '97 οι πιο πολλοί - υψώνουν τα σπαθιά τους και φωνάζουν: «Βαράτε τα σκυλιά! Στο κρέας!».

Μερικοί υπαξιωματικοί από το Βόλο και τον Πειραιά, (που 'χαν διαβάσει μερικά σοσιαλιστικά φυλλάδια) ορμηνεύουν τους φαντάρους να πυροβολούν ψηλά. «Μη παιδιά χτυπάτε στο κρέας! ΕΙΝΑΙ ΑΔΕΡΦΙΑ ΜΑΣ!».

Και τα σκαπανάκια δεν πυροβολούν! Ο νομάρχης, ο αστυνόμος κι ο φρούραρχος, βλέποντας τα σκούρα αναγκάζονται να διατάξουν το στρατό να πάψει να πυροβολεί.

Το μανιασμένο πλήθος της αγροτιάς παραμερίζει δυο-τρεις πολιτικάντηδες, που πήγαν να βγάλουν λόγο και εγκρίνει κείνη τη μέρα, 6 Μαρτίου 1910, Σάββατο στην πλατεία της Λάρισας, το παρακάτω ψήφισμα, που στάλθηκε τηλεγραφικά στη Βουλή και την κυβέρνηση:

« Άπας ο γεωργικός λαός Λαρίσης συνελθών πανακεί σήμερον Λάρισαν, ίνα εκφράση βαθύν πόνον και πικρόν παράπονον δια την μη υποβολήν και επιψήφισιν του νόμου περί απαλλοτριώσεως των τσιφλικίων και προικοδοτήσεως γενναιοτέρας του Γεωργικού Ταμείου

Απαιτεί

1. Την άμεσον επιψήφισιν του νομοσχεδίου περί απαλλοτριώσεως των τσιφλικίων και διανομήν των Ζαππείων κτημάτων.

2. Την γενναιοτέραν προικοδότησιν του γεωργικού ταμείου δια της διαθέσεως του όλου φόρου των αροτριώντων κτηνών και παντός ό,τι νομίζει η Κυβέρνησις καλύτερον.

3. Εκφράζει την βαθείαν λύπην και οδύνην του δια την εκ μέρους των Αρχών της Πολιτείας άδικον επίθεσιν κατά του φιλησύχου και νομοταγούς λαού ου θύματα υπήρξαν άοπλοι και λευκοί σκλάβοι της Θεσσαλίας».

Έτσι, τελειωσε η πρώτη παναγροτική συγκέντρωση, στη Λάρισα το 1910, αιματηρά και νικηφόρα για την αγροτιά της πατρίδας μας.

Η κυβέρνηση Στέφανου Δραγούμη μετά τα γεγονότα απ' τη μια έβγαλε διαταγή να πιαστούν και να φυλακιστούν «οι πρωταίτιοι» κι απ' την άλλη διόρισε μια μεγάλη Επιτροπή για να... μελετήσει το αγροτικό πρόβλημα. Μα στην συνεδρίαση της Βουλής μίλησε με λύσσα υπέρ των τσιφλικάδων και κατά των κολίγων.

Ο Γ. Θεοτόκης βρήκε πως το ζήτημα είναι «νομικόν», ενώ ο Δ. Ράλλης δήλωσε πως πρέπει να «επιβληθεί το κράτος του νόμου».

Αρχισαν συλλήψεις και τρομοκρατία. Εκατοντάδες αγρότες απ' όλη τη Θεσσαλία κλείστηκαν μήνες στις φυλακές Χαλκίδας και Λαμίας.

Αυτό είναι το ιστορικό της πρώτης παναγροτικής εξέγερσης του θεσσαλικού κάμπου, όπως το περιγράφει ο Γιάννης Κορδάτος στο βιβλίο του «Ιστορία του Αγροτικού Κινήματος στην Ελλάδα».

Τα γεγονότα της 6 του Μάρτη 1910 αποτέλεσαν ένα μεγάλο σταθμό στην ιστορία των αγώνων της ελληνικής αγροτικής τάξης. Τα ονόματα των νεκρών αγωνιστών έμειναν και μένουν ιερά και αξέχαστα:

Στον Μπατάλα έγειρες δίπλα Στάφανε Ακριβούση, άφησες ανεκτέλεστο το ένταλμα.

– Σαν ήρθε ο φορατζής κλειστό βρήκε το σπίτι.

Σάλιωσε το μολύβι και σημείωσε:

«Προσωπική κράτηση αδύνατη λόγω θανάτου».

Το «Κιλελέρ» σ' όλα τα κατοπινά χρόνια έγινε φωτεινό σημείο αναφοράς όλων των μετέπειτα λαϊκών αγώνων και σύμβολο που καθοδηγούσε και καθοδηγεί τους αγώνες της αγροτιάς, κι ολόκληρου του λαού, για μια πιο δίκαιη, ανθρώπινη κοινωνία.

Το ιστορικό γεγονός δεν ήρθε από μόνο του. Δεν είναι ξεκομμένο απ' το σύνολο της αγροτικής πάλης κι απ' τους αγώνες του Λαού μας. Είναι το αποκορύφωμα – χωρίς νά 'ναι το τέλος της – σε κείνες τις συνθήκες, της αγροτικής πάλης, που άρχισε παλιότερα σαν επιτακτική αναγκαιότητα των τότε συνθηκών.

Ακόμα και μετά το ξεσήκωμα του '21, η μεγάλη αγροτική μάζα της φεουδαρχικής Ελλάδας, οι ραγιάδες στον Τούρκο και σκλάβοι στον τσιφλικά δεν βλέπει άσπρη μέρα, μ' όλο που αυτή αγωνίστηκε κι αυτή είναι για αιώνες η ραχοκοκαλιά του ρωμέικου, γιατί με την επανάσταση τίποτα δεν άλλαξε σε κοινωνικό επίπεδο. Έφυγε ο Τούρκος κι έμεινε ο ντόπιος αφέντης.

Με τον μεγάλο απελευθερωτικό αγώνα του 1821 οι φτωχογρότες – που τον στήριξαν – πίστεψαν πως θα πάρουν αυτοί πια τα τούρκικα τσιφλίκια. Όμως γελάστηκαν πικρά από κοτσαμπάσηδες και Εκκλησία. Στα χρόνια του Όθωνα απ' το ένα εκατομμύριο του ρωμέικου οι 700.000 (70%) είναι αγρότες.

Οι αγρότες ξεσηκώνονται

Οι αχτήμονες – σύμφωνα με τον Γερμανό Πήρς – φτάνουν τους 500.000! ενώ οι ιδιοκτήτες γής είναι μονάχα 200.000. Απ' τα 6-7 εκατομμύρια στρέμματα τόπο καλλιεργήσιμο, τα 4 εκατ. είναι ιδιόχτητα και τα 3 εκατ. εθνικά. Στα ιδιόχτητα μετριούνται και τα τσιφλίκια των προυχόντων, των κοτσαμπάσηδων και της Εκκλησίας, πράγμα που περιορίζει την μικροϊδιοχτησία στο ένα εκατ. στρέμματα.

Σ' αυτά τα χρόνια, το μισό και κατεστραμμένο βασίλειο του Όθωνα η φτωχολογιά λέει το ψωμί-ψωμάκι. Οι μεγαλογαιοχτήμονες με σφετερισμούς κατάφεραν να πάρουν το πιο μεγάλο μέρος της γής. Οι αγρότες που δεν ανέχονταν τον εμπαιγμό ξεσηκώνονται, καταδιώκονται, γίνονται κλέφτες.

Το αγροτικό ζήτημα συζητιέται, ξανασυζητιέται, ανακινείται στη Βουλή για χρόνια και χρόνια. Τα παντοδύναμα τζάκια στο μεταξύ έχουν αρπάξει τεράστιες εκτάσεις. Η φτωχοαγροτιά πεινούσε, δυστυχούσε έχοντας πάντα σκυμμένο το κεφάλι, παρακαλώντας μοιρολατρικά το Θεό!

Με τις παραχωρήσεις του 1871 και τις χαριστικές πωλήσεις δόθηκαν χτήματα άφθονα όχι στους πραγματικούς γεωργούς, αλλά στους «ημέτερους» και τους «παράγοντες του κόμματος». Οι τοκογλύφοι οργιάζουν. Οι αγρότες που πήραν λίγα χτήματα αναγκάζονται να τα υποθηκεύσουν και τελικά να τα χάσουν. Κι έτσι ξαναγεννιώνται αχτήμονες.

Στα 1887 η κυβέρνηση Τρικούπη χαρίζει 250.000 στρέμματα γης της Μανωλάδας στο... Διάδοχο! Το κράτος τσακιστή δεκάρα δεν δίνει για την ανάπτυξη της γεωργίας. Ο αγρότης απλό υποζύγιο. Μόνο για φόρους τον θυμόνανε...

Έτσι ως τις αρχές του 20ου αιώνα στην αγροτική Ελλάδα τίποτα ουσιαστικά δεν άλλαξε για τη ζωή των αγροτών...

Αλλεπάλληλα αγροτικά κινήματα αναπτύσσονται σ' όλο τον ελλαδικό χώρο αυτή την περίοδο. Οι εγγλέζικες σφαίρες θερίζουν τους εξεγερμένους αγρότες της Κεφαλλονιάς, το 1883. Στα 1881 απελευθερώνεται η Άρτα. Ο αγροτικός πληθυσμός της, κολίγοι, σκλάβοι των τσιφλικάδων και κύρια του Καραπάνου, του χειρότερου εκμεταλλευτή των Αρτινών αγροτών, πού 'χε γδύσει κι είχε γδάρει την αγροτιά λίγο πριν, τον βλέπουν τώρα... προστατευόμενο του ελληνικού κράτους!

Την ίδια χρονιά μπαίνει στρατός και στη Θεσσαλία, όχι σαν απελευθερωτής – σημειώνει ο Κορδάτος – αλλά σαν... καταχτητής! Οι αγροτοδούλοι της Καρδίτσας και της Λάρισας, που τον υποδέχτηκαν με δάκρυα χαράς, βλέπουν τα όνειρα και τις ελπίδες–τους να σβήνουν, καθώς ο στρατός – ο ελληνικός στρατός – χτυπάει... αυτούς τους ίδιους.

Μέσα στην τόση εκμετάλλευση και αδικία γεννιώνται οι πρώτες φωνές διαμαρτυρίας. Αρχές του 1900 ο δικηγόρος του Βόλου Σοφοκλής Τριανταφυλλίδης με την εφημερίδα του «Πανθεσσαλική», σαλπίζει το κύρυγμα της απαλλοτρίωσης των τσιφλικιών. Σε λίγο κάνει την εμφανιση–της και η θρυλική μορφή του Μαρίνου Αντύπα.

Ο Αντύπας, από γενιά μικροαστική, βγάζει το γυμνάσιο με χίλιες στερήσεις, μπαίνει στη Νομική κι αρχίζει αξιόλογη επαναστατική δραση. Με την εφημεριδούλα του «Ανάστασις» (1900-1907) που βγάζει στην Κεφαλλονιά, απ' όπου καταγόταν, θέλει να δώσει λύσεις «ριζικές» σ' όλα τα ζητήματα.

Είναι ουτοπιστής. Φαντασιοκόπος, όπως τον θέλει ο Κορδάτος, «Ζητούμεν την παγκόσμιον ελευθερίαν – ισότητα – αδελφότητα», λέει στο «Πρόγραμμά» του. «Θέλομεν ό,τι θέλει ο Χριστός: "Ουκ εστιν Έλλην ή Ιουδαίος, ουκ εστι ελεύθερος ή δούλος" ήτοι θέλομεν την κατάργησιν των φυλών και των πατρίδων, την κατάργησιν των αφέντων και των δούλων».

Στα 1906 αφήνει τους εργάτες του Πειραιά και γίνεται ο σημαιοφόρος του αγροτισμού. Πηγαίνει στη θεσσαλία και στη Λάρισα αρχίζει έντονη αγροτική δράση. Αν και είναι διορισμένος επιστάτης στο τσιφλίκι του μπάρμπα του, κάνει καθημερινά περιοδείες και προπαγανδίζει την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών.

Οι τσιφλικάδες προσπαθούν να τον «νουθετήσουν», να τον τρομοκρατήσουν κι όταν δεν τα καταφέρνουν βάζουν τον έμπιστό–τους Ιωάννη Κυριακό και τον δολοφονεί το 1907, τη νύχτα στις 9 του Μάρτη.

Η θυσία του δεν πάει χαμένη. Ένας καινούργιος αέρας φυσάει αυτά τα χρόνια στον θεσσαλικό κάμπο. Οι κολιγάδες ξυπνάνε και υψώνουν τη γροθιά τους!

Στις αρχές του 1910, ενώ ο θεσσαλικός κάμπος δεν έχει στεγνώσει ακόμα απ' τα πολλά νερά, ενώ οι αμυγδαλιές με τα λουλούδια τους προαγγέλαν την άνοιξη κι οι κολιγάδες βολοδέρνουν στα χωράφια – που δεν είναι δικά τους, ένα σύνθημα πλανιέται πάνω απ' όλο τον κάμπο: «Απαλλοτρίωση!».

Στις 27 Φλεβάρη γίνονται παναγροτικά συλλαλητήρια σε τρεις θεσσαλικές πόλεις. Όλος ο κάμπος είναι στο πόδι. Καβαλαρέοι και γκράδες πηγαινοέρχονται, οι αγρότες στους δρόμους της Καρδίτσας. Την ίδια μέρα σταματάνε το τραίνο. Γίνονται οι πρώτες συλλήψεις. Στους Σοφάδες αγρότες σταματάνε το τραίνο κι ανεβαίνουν ζητώντας να ταξιδέψουν τζάμπα: «Δεν πληρώνουμε εισητήρια! Τόσα χρόνια μας γδέρνει η Εταιρεία. Ήρθε η δική–μας σειρά!».

Στα Φάρσαλα κλείνουν τα μαγαζιά. Η κυβέρνηση Στέφ. Δραγούμη γίνεται έξω φρενών. Τρομοκρατία. Συλλήψεις. Το ηθικό των εξεγερμένων κολίγων δεν πτοείται. Στις 6 Μάρτη 1910, νομοτελειακά, ήρθε το Κιλελέρ, να γράψει τη λαμπρότερη σελίδα στην ιστορία του αγροτικού κινήματος της πατρίδας–μας.

Στα 1917 ψηφίστηκε νόμος, που κανόνιζε την απαλλοτρίωση της τσιφλικάδικης ιδιοχτησίας. Το αγροτικό πρόβλημα όμως δεν λύνεται. Οι αγροτικές εξεγέρσεις δεν σταματούν. Και συνέχεια οι αγρότες καταχτάνε όλο και περισσότερα δικαιώματα. Στα χρόνια της Εθνικής Αντίστασης η αγροτιά, σπονδυλική στήλη του Έθνους, θα δώσει αγωνιστικό παρόν στον αγώνα κατά του καταχτητή. Θα στρατευτεί μαζικά στον αγώνα του για Εθνική Ανεξαρτησία και Λαϊκή Κυριαρχία.

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΙΛΕΛΕΡ

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΗΚΩΜΟΣ ΠΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΕ ΟΤΙ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΔΕΝ ΖΗΤΙΑΝΕΥΕΤΑΙ - ΠΑΙΡΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΒΙΑ

Κιλελέρ, τραγουδώ
τα δρεπάνια,
τους κασμάδες,
τους νεκρούς σου
Νταφούλη, Μπόκα, Σάλτα,
Μπαταλά. Ακριβούση...

Με σπαραγμό ψυχής ο δεκανέας Μπατάλας, που πήρε μέρος στη σφαγή των αγροτών, θα διηγηθεί αργότερα στη δίκη των πρωταιτίων για τα επεισόδια, το διάλογο με τον αδελφό-του, που ήταν αργότερα στους αγρότες διαδηλωτές:

– «Καλύτερα να φύγεις. Έχουμε διαταγή να ρίξουμε στο κρέας».

Αλλά ο μάρτυρας της αγροτικής ιδέας Μπατάλας, δεν θα φύγει, δεν θα ακούσει την προειδοποίηση του αδελφού-του για να πέσει σε λίγο νεκρός. Κλαίγοντας ο δεκανέας με στολή θα περιγράψει στο δικαστήριο το γεγονός με τέτοιο τρόπο που κανείς δεν ήξερε αν κατέθεσε σαν μάρτυρας κατηγορίας ή υπεράσπισης. Απλούστατα η οδύνη του αδικού χαμού του αδερφού είχε κάνει τον υπαξιωματικό Μπατάλα να αλλάξει στρατόπεδο και να τιμήσει το νεκρό-του.

Η υπόθεση Μπατάλα, που αντιτασσει αδελφό εναντία σε αδελφό δίνει τη δραματική διάσταση του Κιλελέρ αλλά και το μέτρο κάθε εμφύλιου σπαραγμού. Μια παρόμοια διάσταση δεν προσπάθησε να περιγράψει ο Καζαντζάκης στους «Αδερφοφάδες».

Στην περίφημη δίκη η αγωνιστική διάθεση και η κοινωνική και ταξική αλληλεγγύη εμπνέει και φρονηματίζει μερικούς από τους μάρτυρες κατηγορίας. Έτσι ο Κωνσταντίνος Βλινόπουλος, από το Λουτρό Ελασσόνας, θερμαστής, που οι λευκοί σκλάβοι σαν επιτέθηκαν στο τραίνο, τον έριξαν κάτω και χτύπησε άσχημα στο κεφάλι του, καταθέτει:

«Όχι δεν θυμάμαι πώς έγινε, ούτε και ποιός με έσπρωξε. Δεν πόνεσα πολύ. Στο κάτω-κάτω δεν έχει σημασία». Λέγοντας με τον τρόπο αυτό στους δικαστές: ότι ο μικροτραυματισμός-του δεν βαραίνει στην υπόθεση και υποδείχνοντας-τους να στρέψουν αλλού την προσοχή-τους και ν' αναζητήσουν τους πραγματικούς ένοχους ανάμεσα σε κείνους που διάταξαν και εκτέλεσαν την άδικη και ματωμένη επίθεση κατά των χωρικών.

★

★ ★

Ένας από τους κατηγορουμένους αγρότες δειλιάζει και καρφώνει τους συναγωνιστές-τους. Ο Ευτύμης Μπαζής από τα Κουμαδιανά. Καταθέτει ότι είναι ενάντια στην απαλλοτρίωση των τσιφλικιών. Υποδείχνει σαν υπεύθυνο, κύριο ένοχο και πρωταίτιο τον Μπούσδρα.

Ο αγωνιστής δεν κρίνεται από τη συμμετέχει-του στους αγώνες αλλά κι απ' την παραπέρα-του στάση. Ιδίως στις δύσκολες στιγμές της σύλληψης, της δίωξης. Όσο θα υπάρχουν αγώνες κι αγωνιστές θα υπάρχουν και άνθρωποι που θα λυγίζουν και θα προδίνουν τους συντρόφους τους.

★

★ ★

Στην ιστορία της ελληνικής Δικαιοσύνης δεν έχουμε μόνο τις φωτεινές εξαιρέσεις που λέγονται Τερτσέτης, Πολυζωίδης, Σαρτζετάκης. Συνηθέστερο φαινόμενο είναι οι υπαλληλίσκοι με την υπηρεσιακή νοοτροπία που εκτελούν εντολές και υπηρετούν το κατεστημένο. Ο εισαγγελέας που ήρθε από τη Λιβαδειά έκανε το καθήκον-του. Αποκάλεσε τους κολήγους ζώα. Είπε ότι «Τρώνε τ' αχλάδια σαν γουρούνια, κλέβουνε τους τσιφλικάδες». ★

★ ★

Στα γεγονότα πρωτοστάτησε ένας παπάς, ο Βασίλειος Νικολάου Παπαδημητρόπουλος, Καλλιφώνιος. Σηκώθηκε πρωί-πρωί, φόρεσε το καλιμαύχι-του, βρόντηξε τις καμπάνες της εκκλησιάς και οδήγησε στη διαδήλωση τους χωριανούς-του. Στο δεξί-του το χέρι κράδαινε ένα γκρά από τον πόλεμο του 1897. Στη δίκη, ο χωροφύλακας Δημήτρης Παλαμιώτης, 41 χρονών από τη Λάρισα, κατάθεσε ότι ο παπα-Βασίλης ξεσήκωσε τους χωρικούς και ο ίδιος πυροβόλησε «πλειστάκις» κατά της εξουσίας.

Αλλά το δικαστήριο τον απάλλαξε λόγω αμφιβολιών. Έτσι το Κιλελέρ αποκτησε τον Παπαφλέσσα του στο πρόσωπο του παπα-Βασίλη.

★

★ ★

Αλλά κι ενας άλλος παπάς θα παίξει κάποιο ρόλο στα γεγονότα. δεν θα πάρει μέρος ο ίδιος στη σύγκρουση της θεσσαλιώτισσας αγροτιάς με το στρατό του αστοτσιφλικάδικου κράτους, αλλά θα 'χει το θάρρος να υπερασπίσει δυό συγχωριανούς-τους. καταθέτει στη δίκη ότι: «Οι κατηγορούμενοι Μανιάς και Γκανιάς, από τον Κοσκινά, άοπλοι κινήσανε για το συλλαλητήριο. Ότι είναι αθώοι. Και ότι γνωρίζω μ' όλη μου την καρδιά πόσο υποφέρουν οι κολήγοι του Κοσκινά και ότι έχουν δίκιο που ζητούν τη γη τους».

Το όνομά του: παπα-Βασίλης Κουτσελιάς.

★

★ ★

Σημαντική μορφή του Κιλελέρ είναι ο γιατρός Βασίλης Γρίβας από τα Συλιανά. Δεν έχασε τη φυτρατού. Γιος φτωχού κολήγου πολυμελούς οικογένειας σπούδασε μέσα σε στερήσεις. Έκοβαν την μπουκιά το ψωμί-τους οι δικοί-του για να τον σπουδάσουν. Σαν άρχισε ο σηκωμός δεν ξέχασε την καταγωγή-του. Καβάλησε το άλογό-του και γύριζε τα χωριά όπου ήταν κοσμαγάπητος, γιατί γιάτρευε τους φτωχούς τζάμπα. Χτυπούσε χαράματα τα σπίτια, ξυπνούσε τους κολήγους. Τους έλεγε:

– «Σηκωθείτε αδέρφια. Ήρθε η ώρα».

★

★ ★

Από το Κιλελέρ δεν λείψανε και το εύθυμα, που έγιναν μάλιστα ξακουστά για την εποχή ανέκδοτα. Ανάμεσα στους κατηγορουμένους ο Ευτύμης Πιπεράς από τον Πύργο Ματαράγκας, απολογείται ότι άδικα τον κατηγορούν, γιατί αυτός όχι μόνο δεν πήρε μέρος στα γεγονότα αλλά δεν βγήκε καθόλου από το σπίτι-του εκείνη τη μέρα.

Δυό μάρτυρες κατηγορίας όμως θα αντιταξουν απευθυνόμενοι στο δικαστήριο.

– Πώς είναι δυνατό να μη βγήκε από το σπίτι-του αφού αυτός είναι που έφαγε τον περισσότερο χαλβά από το τραίνο. Ρωτήστε τον, κύριε πρόεδρε, τότε να μας πεί, γιατί του βγάλαν το παρανόμι Χαλβατζής;

Με το ερώτημα αυτό κόλησαν στον τοίχο τον Ευτύμη Πιπερά που δεν μπόρεσε ν' απαντήσει τίποτα.

Διευκρίνηση: Σαν χτύπησαν οι διαδηλωτές το τραίνο βρήκαν στο τελευταίο βαγόνι ένα φορτίο χαλβά. Μέσα στην επαναστατική-τους ανωριμότητα και λαϊκή-τους αφέλεια πέσανε πάνω και τον καταβρόχθισαν. Στη μάχη αυτή πρωταγωνίστηκε ο Πιπεράς, ο επιλεγόμενος ο Χαλβατζής. ★

★ ★

Στο μεγάλο συλλαλητήριο της Λάρισας αυτοσχέδιοι ρήτορες σκαρφαλώνουν σε βαρέλια, στα πεζούλια, σε τραπέζια των γύρω καφενείων ή τους σηκώνουν στις πλάτες-τους οι συναδελφοί-τους. Ανάμεσα στους πολλούς διακρίθηκε ο θανάσης ή Αναγνώστης Καραμήτρος από το χωριό Σιαμπαλή Πετρίνου, που είπε τα παρακάτω λόγια:

«Είμαι εβδομηνταπέντε χρονώ κι όργωσα τη γη με την ψυχή-μου. Καλά τα πήγαινα μαζί-της. Δε μπορώ να πώ το ίδιο για τους τσιφλικάδες. Τους επιστάτες δεν ήξερα να κολακεύω. Τους χρωστάω όμως κάποια ευγνωμοσύνη. Με δίδαξαν με τις εξώσεις, τη σκληρότητά-τους, πετώντας-με να κοιμηθώ στο χιόνι, ότι το δίκιο δε ζητιανεύεται, παίρνεται με τη βία».

Σταράτα λόγια και σοφά. Με τρείς φράσεις έδωσε ο θανάσης ή Αναγνώστης Καραμήτρος το αγροτικό πρόβλημα γιατί δεν ήταν χαλασμένος από την καθαρευουσιάνικη παιδεία.

Μια αξιοπρόσεχτη προσπάθεια των Αγροτ. Συν/μσών της Ν. Γαλλίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΑΛΙΕΙΑ:
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Κώστα Ανανιάδη
Τεχν. Συμβούλου της ΠΑΣΕΓΕΣ σε θέματα Αλιείας

Πρόλογος.

Το άρθρο αυτό που γράφηκε με αφορμή προσφατη μεταβαση-μου στο Μεζ της Νότιας Γαλλίας για επίσκεψη του Κέντρου Ερευνών και Επεξεργασίας Υδρολυμάτων του Μεζ (Centre de Recherches Pluridisciplinaires-Station de Lagunage de Meze) βρίσκεται σήμερα στο επίκεντρο της επικαιρότητας, λόγω του ιδιαίτερου ενδιαφεροντός-του από περιβαλλοντολογική κι αναπτυξιακή άποψη.

Δεν είναι πολλά χρόνια που στη χώρα-μας, όπως και σ' άλλες πολλές χώρες του πλανήτη-μας, αρχισε να συνειδητοποιείται το γεγονος οτι βρισκομαστε στο κεντρο μιας νεας κρισης, της περιβαλλοντολογικής κρίσης.

Ακάθαρτα νερά, απορρυπαντικα, εντομοκτονα, ζιζανιοκτονα και άλλες χημικές ουσίες, άλλαξαν σε σημαντικό βαθμό μερικές από τις ιχθυοτρόφες λίμνες (Βιστωνίδα, Ιωαννίνων, Καστοριάς κ.ά.) και τα ποτάμια-μας (Νέστος, Πηνειός, Αξιός κ.ά.), με τα άλλοτε γάργαρα νερά-τους, και τις μετάτρεψαν σε οχετούς από ακάθαρτα νερά. Ωραιότατοι κόλποι και αγκάλες των ακτων-μας (όπως ο Σαρωνικός, ο Κόλπος της Θεσσαλονίκης, ο Παγασητικος και άλλοι), με γαλανα νερα και γραφικές παραλίες, έγιναν κυριολεκτικα βόθροι, ακαταλληλοι σχεδον για τις ανάγκες των κατοίκων (κολύμβηση, ψάρεμα κλπ). Το φαινόμενο αυτό δεν είναι μοναδικό στον ελληνικό χώρο. Ακτές θαλασσων και λιμνων σε ολο τον κοσμο, με πλήθος απο φυτα και ζωα, μεταβαλλονται σιγα-σιγα σε υποθαλασσιες ερημους. Πολλες ακτές της Ν. Ιταλίας και της Γαλλίας ήταν γνωστές για τα οστρακοδερματους (στρειδια και μυδια). Υπηρχαν μαλιστα κι εγκαταστασεις ελεγχομενης καλλιεργειας-τους. Μέσα σε λιγοτερα απο 10 χρονια εξαφανιστηκαν. Ολα τα υψηλής ζήτησης ψάρια (λαβράκια, τσιπούρες, σαργοί κ.ά.) στον Κόλπο της Νεάπολης χαθηκαν εντελως.

Πρεπει να δεχτουμε αραγε πως αυτες οι αλλαγες αποτελουν αναγκαια συνεπεια της τεχνολογικης προοδου;

Δεν θα μπορουσε μηπως να υπάρξει ενας συνδυασμός, μια εναρμονιση της βιομηχανικης αναπτυξης με την προστασια του περιβαλλοντος;

Στο ερωτημα αυτο επιχειρειται, με το παρον άρθρο, να δοθει μια απαντηση, με τη συνοπτικη περιγραφη ενος αναπτυξιακου εργου που συνδυαζει την προστασια του περιβαλλοντος με την οικονομικη αναπτυξη.

Αντιμετώπιση του προβλήματος.

Όπως είναι γνωστό, το περιβάλλον είναι βασικός παραγοντας της ποιοτητας ζωης και συνεπως η προστασία, ή και η βελτίωση των φυσικών συνθηκών που αλλοιώθηκαν, αποτελουν οχι αυτοσκοπο, αλλα βασικο στοχο οποιουδηποτε σχεδιασμου ή αναπτυξιακου προγραμματος. Πολυπλευρες ειναι σημερα οι προσπαθειες που καταβαλλονται για την αντιμετωπιση της ρυπανσης και ειδικοτερα εκεινης που αφορα τα ακαθαρτα νερα των πολεων και της αγροτικης υπαιθρου.

Ξερουμε πως η θαλασσα και οι λιμνες, που ειναι και οι τελικοι αποδεκτες ολων των ακαθαρτων νερων, ειναι αυτες που συγκεντρωνουν και το μεγαλυτερο ενδιαφερον απο οικολογικη πλευρα, και γι' αυτο το λογο αποτελουν και το βασικο κριτηριο της ρυπανσης των νερων μιας οποιασδηποτε μικρης ή μεγαλης περιοχης. Για αυτο ακριβως, τα χρησιμοποιημενα νερα, ειτε αστικα λυματα ειναι ειτε βιομηχανικα αποβλητα, πριν αποχετευτουν στον κοντινοτερο φυσικο αποδεκτη (λιμνη, ποταμι η θαλασσα), πρεπει να υφιστανται «καθαρισμο».

Καθαρισμός των χρησιμοποιημένων νερών.

Τα νερά που χρησιμοποιούνται για την ύδρευση των αστικών κέντρων ή την άρδευση των αγρών, είτε αποχετεύονται – τελικά – στο δίκτυο υπονόμων, αν υπαρχει, ή σε στεγανούς βόθρους (σηπτικοί βόθροι), είτε χύνονται μαζί με τα αποστραγγιζόμενα νερά των γεωρ. καλ/γειών σε χειμάρρους, λίμνες και ποτάμια, για να καταλήξουν στον τελικό αποδέκτη, τη θάλασσα. Τα λύματα που διοχετεύονται στους σηπτικούς βόθρους, είναι λιγότερο βλαπτικά, επειδή εκεί γίνονται αναερόβιες ζυμώσεις. Τα λύματα όμως που πηγαίνουν απευθείας σε ποταμό, λίμνη ή θάλασσα, δημιουργούν συνήθως σοβαρά προβλήματα ρύπανσης. Για να εξουδετερωθεί η ρύπανση κι αποφευχθεί η βλάβη των φυσικών αποδεκτών

και του υδροβιου περιβάλλοντος, πρέπει τα χρησιμοποιηθέντα αυτά νερά να υποβληθούν σε ορισμένες κατεργασίες που κατατάσσονται σε τρείς βαθμίδες:

Η πρώτη έχει σα σκοπό ν' απομακρύνει τα στερεά σώματα με τη βοήθεια εσχαρών, η δεξαμενών καθίζησης. Ο καθαρισμός μπορεί να συμπληρώνεται με χρήση χλωρίου για την καταστροφή των παθογόνων μικροβίων.
Η πρωτοβάθμια αυτή κατεργασία μειώνει μονάχα κατά 30%, το βιοχημικά αναγκαίο οξυγόνο (B.O.D).

Για να συμπληρωθεί ο «καθαρισμός» γίνεται μια δεύτερη επεξεργασία που στηρίζεται σε αερόβια ζύμωση. Με αυτή επιχειρείται στενότερη επαφή των λυμάτων με άφθονο αέρα, παρουσία λάσπης, προερχόμενης από άλλες παρόμοιες κατεργασίες και που περιέχει σε μεγάλο αριθμό κατάλληλους μικροοργανισμούς για την επιδιωκόμενη μετατροπή. Η επαφή αυτή των λυμάτων πετυχαίνεται είτε με καταιώ των χρησιμοποιημένων νερών επάνω σε στρώματα από πέτρες και χαλίκια, είτε με διοχέτευση αέρα – για 3 ώρες – μέσα σε λιμνοστάσια (ρηχές χωμάτινες δεξαμενές) που περιέχουν τα ακάθαρτα νερά. Αν γίνεται χρήση οξυγόνου, αντί για ατμοσφαιρικό αέρα, σε μικρές κυρίως εγκαταστάσεις, ο καθαρισμός γίνεται καλύτερα και σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Με μια ακόμα κατεργασία (συμπληρωματική) ο καθαρισμός συμπληρώνεται με *καθίζηση* σε λιμνοστάσια ή τσιμέντινες δεξαμενές, απ' τις οποίες παίρνεται κι ανακυκλώνεται μέρος της λάσπης που κατακάθεται στον πυθμένα και τέλος με *χλωρίωση*. Τέτοια νερά που έχουν υποβληθεί σε παρόμοιες κατεργασίες, είναι πια αβλαβή και μπορεί να διοχετευτούν χωρίς κανένα κίνδυνο σε ποτάμια, λίμνες ή θάλασσες. Για να πετυχαίνεται πλήρης απομάκρυνση των οργανικών κι ανόργανων ενώσεων που παραμένουν σε διάλυση, χρειάζεται να γίνει κι άλλος (τριτοβάθμιος) καθαρισμός, όπου εφαρμόζονται διάφορες μέθοδοι επεξεργασίας, όπως η *προσρόφηση πάνω σε ενεργό άνθρακα, η αντίστροφη ώσμωση, η καθίζηση φωσφορικών αλάτων, η ηλεκτροδιάλυση* κι άλλες φυσικοχημικές κατεργασίες.

Υπάρχουν μερικές άλλες μέθοδοι καθαρισμού υδρολυμάτων, που ο περιορισμένος χώρος του περιοδικού αλλά κι ο σκοπός του άρθρου, δεν μας επιτρέπουν να περιγράψουμε. Θα περιοριστούμε ν' αναφέρουμε τον καθαρισμό αστικών λυμάτων και βιομηχανικών απόβλητων με ηλιακές και άλλες παρεμφερείς μεθόδους, που δεν είναι μονάχα – περιβαλλοντολογικά – πολύ καλές, αλλά και οικονομικά συμφέρουσες. Τα χρησιμοποιημένα νερά, με κατάλληλη επιλογή, μπορούν μέσα σε ρηχές δεξαμενές, να συμβάλουν στην ανάπτυξη μικροφυκών με ταυτόχρονη χρησιμοποίηση της ηλιακής ενέργειας, από την οποία δεσμεύουν ένα ποσοστό αρκετά μεγαλύτερο απ' εκείνο που δεσμεύεται από τα οικοσυστήματα του φυτικού βασιλείου.

Μπορεί ακόμα να εκδηλώνονται αναερόβιες ζυμώσεις των φυτικών ιστών που οδηγούν στην «*αλγομεθανική ζύμωση*» με μετατροπή σ' αυτές της φωτεινής ενέργειας που παγιδεύτηκε από τα φύκη (φυτοπλαγκτόν), στη χημική ενέργεια του μεθάνιου. Το τελευταίο χρησιμοποιείται σαν καύσιμο αέριο, που με την καύση του μπαίνουν σε λειτουργία γεννήτριες, για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

Με τη μέθοδο αυτή είναι δυνατό διάφορα μικροφύκη ή άλλα υδρόβια φυτά που ευδοκιμούν μέσα σε ακάθαρτα νερά, να δίνουν μεθάνιο, με απόδοση μέχρι και 60%. Ένα λιμνοστάσιο έκτασης ενός στρέμματος, μπορεί να παράγει 2,5 με 5 τόνους υδρόβιων φυτών το χρόνο, με αντίστοιχη ενέργεια 3.000 μέχρι 6.000 κιλοβατώρες. Τα λιμνοστάσια αυτά – συνήθως χωμάτινα – κατασκευάζονται στη στεριά όπου περνούν μέσα απ' αυτά τα χρησιμοποιημένα νερά, πριν διοχετευτούν στα ποτάμια, τις λίμνες, τις λιμνοθάλασσες ή τη θάλασσα. Όταν φτάσουν πια εκεί, είναι εντελώς ακίνδυνα. Μ' αυτό τον τρόπο πετυχαίνονται δυό σκοποί συγχρόνως: Και τα βλαβερά για την υγεία του ανθρώπου λύματα-απόβλητα εξουδετερώνονται, και ενεργειακά και άλλα οφέλη εξασφαλίζονται.

Μεγάλες προσπάθειες γίνονται σ' όλο τον κόσμο σήμερα για την εξυγίανση του περιβάλλοντος. Από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα συλλογικών προσπαθειών προς την κατεύθυνση αυτή, είναι η περίπτωση προστασίας περιβάλλοντος – μοναδικής ίσως στον κόσμο – της σοβιετικής πόλης του Μίνσκ, καθώς κι εκείνης της πόλης του Λονδίνου, με την πλήρη σχεδόν απορρύπαντη του ποταμού Τάμεση.

Είναι πέρα από βέβαιο πως οποιαδήποτε δαπάνη είναι μικρή για την προστασία του περιβάλλοντος, ώστε ν' αξίζει κάθε θυσία για να εξασφαλιστεί το καθαρό νερό, που μαζί με τον καθαρό αέρα αποτελούν τα δυό πιο στοιχειώδη αγαθά του ανθρώπου.

Πιο κάτω δίνουμε μια σύντομη περιγραφή των εγκαταστάσεων και της μεθόδου καθαρισμού που χρησιμοποιείται στην περιοχή του Languedoc της Νότιας Γαλλίας. Η περίπτωση αυτή αναφέρεται σαν συγκεκριμένο παράδειγμα έργου με το οποίο επιχειρείται προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με οικον. ανάπτυξη.

Το Κέντρο Περιβαλλοντολογικών Ερευνών.

Τα δισεπίλυτα προβλήματα διάθεσης των λυμάτων πολλών αστικών κέντρων και η ανάγκη ανακύκλωσης και παραγωγικής αξιοποίησης ορισμένων στοιχείων που περιέχονται σ' αυτά, για τη γονιμοποίηση των εδαφών, τη μετατροπή τους σε καύσιμη ύλη, ή την ανάπτυξη στα απορρυπανθέντα νερά ιχθυοκαλλιεργειών, οδήγησαν – σε πολλές χώρες του δυτικού και ανατολικού κόσμου – στην επινόηση μεθόδων μετατροπής των υδρολυμάτων σε πρωτεϊνούχες τροφές ή πολυτιμότατες για τη βιομηχανία ενεργειακές ύλες. Η Γαλλία είναι μια από τις πρωτοπόρες στον τομέα αυτόν χώρες της Ευρώπης.

Το Κέντρο Επεξεργασίας με φυσικό βιολογικό καθαρισμό των χρησιμοποιημένων νερών της πόλης Meze, ιδρύθηκε από το Διακοινοτικό Συνδικάτο και την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών του βορειά από τη Λεκάνη του Τό (Bassin du Thau) γεωγραφικού διαμερίσματος της χώρας, με πρωτοβουλία του καθηγητή V.Pietrassanta, δημάρχου του Meze.

Ο φυσικός καθαρισμός που γίνεται, είναι στην πράξη η μόνη μέθοδος κατεργασίας αστικών υδρολυμάτων που επιστρέφει στον φυσικό αποδέκτη – τη λιμνοθάλασσα του Thau – νερά τα οποία διαθέτουν βιολογικά και χημικά γνωρίσματα που πλησιάζουν τα νερά που προορίζονται για λουόμενους. Οι κοινότητες του Meze και του Loupian, χάρη στη λειτουργία του συστήματος αυτού καθαρισμού, έχουν εξασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή προστασία της πιο πάνω λεκάνης, που αποτελεί μέχρι σήμερα σημαντική – από οικονομική άποψη – παραγωγική πηγή της περιοχής, λόγω των ιχθυοκαλλιεργητικών, αλιευτικών και οστρεοτροφικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σ' αυτή.

Το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της χρησιμοποιούμενης μεθόδου (συστήμα βιολογικού καθαρισμού «με τεχνητά λιμνοστάσια») είναι η απλότητα των εγκαταστάσεων από πλευρά εκμετάλλευσης κι η μεγάλη λειτουργική ευελιξία του συστήματος, το οποίο χρησιμοποιεί για την εξουδετέρωση της ρύπανσης των χρησιμοποιημένων νερών της πόλης, σαν μόνες πηγές ενέργειας, τον άνεμο και τον ήλιο, αντιμετωπίζει μ' επιτυχία τις καθημερινές και εποχικές μεταβολές της «ρυπαντικής παλίρροιας» και, τέλος, επιτρέπει την παραγωγή σημαντικής ποσότητας βιομάζας (μικροφύκη και ζωοπλαγκτόν) που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις υδατοκαλλιέργειες ή για την παρασκευή καύσιμων αερίων.

Η μέθοδος αυτή «λιμνοστασίωσης» (Lagunage), που βασίζεται στην κατασκευή αβαθών λεκανών βιολογικού καθαρισμού, προορίζεται για τον καθαρισμό των λυμάτων και αποβλήτων του αποχετευτικού δικτύου των κοινοτήτων του Meze και του Loupian, που ο πληθυσμός τους φτάνει τους 24.000 κατοίκους το καλοκαίρι. Ο Σταθμός του Κέντρου (Station de Recherches) εκτείνεται σε 120 περίπου στρέμματα γης, και βρίσκεται σε απόσταση 100 περίπου μέτρων από τις όχθες της λεκάνης του Thau.

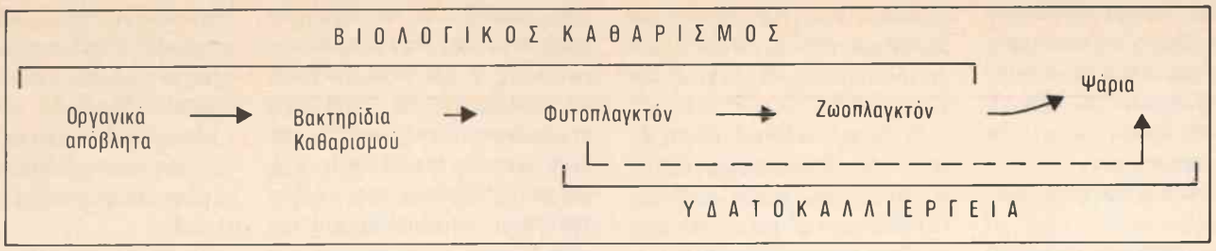

Πάνω:
Κυπρινοειδή που εκτράφηκαν και ψαρεύθηκαν σε δεξαμενές του Βιολογικού Σταθμού της ΜΕΖΕ (Ν. Γαλλίας)

Κάτω:
Σέρρα ιχθυεκκολαπτηρίου, με δεξαμενές εκτροφής ιχθυολαρβών.

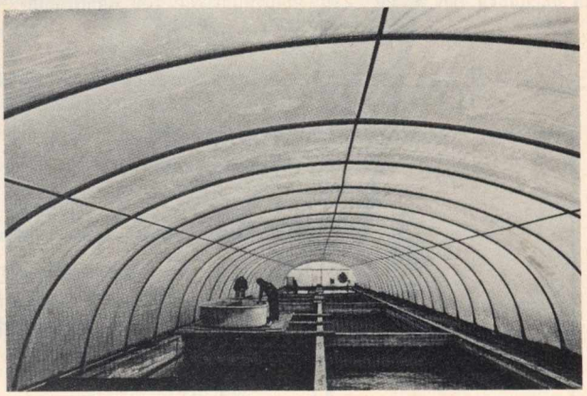

Επειτα από μια μικρή επεξεργασία (αφαίρεση της άμμου, μετάγγιση κι απομάκρυνση των ελαιοκηλίδων), τα υδρολύματα διοχετεύονται σε τρία στεγανά «λιμνοστάσια σταθεροποίησης», όπου ο καθαρισμός γίνεται με την επίδραση του φωτός, της θερμοκρασίας, του αέρα, του ήλιου, των μικροφυκών και των βακτηρίων. Η ολική επιφάνεια που καλύπτουν όλες μαζί οι λεκάνες, είναι 80.000 $μ^2$. (40.000 $μ^2$ για την πρώτη λεκάνη και από 20.000 $μ^2$ για καθε μια από τις δυό άλλες). Η μορφή των λεκανών συντελεί στην επίτευξη – μέσα στα λιμνοστάσια καθαρισμού – ενός «μέγιστου» υδροδυναμικού αποτελέσματος. Τα αναχώματα των τεχνητών λιμνοστασίων (Lagunage) είναι φτιαγμένα με αργιλλώδη υλικα. Το εσωτερικό πρανές είναι επενδυμένο μ' ένα στρώμα σωμάτωσης, ώστε ν' αποφεύγεται η διάβρωση που προκαλείται από το ξέσπασμα του νερού πάνω στα τοιχώματα των λεκανών. Το μέσο παχος του στρώματος του νερού στα λιμνοστάσια είναι 1,20μ. Υδροθυρίδες (καλόγηροι) επιτρέπουν τη ρύθμιση των μεταβολών της στάθμης του νερού. Η παροχή του αποχετευόμενου νερού κατά την εισοδό-του στις λεκάνες, ποικίλλει από 1.700 $μ^3$/ημέρα μέχρι 2.600 $μ^3$/ημέρα το καλοκαίρι. Ο μέσος όρος παραμονής στο συγκρότημα λιμνοστασίων των αποχετευόμενων υδρολυμάτων είναι 80 περίπου μέρες.

Το σύστημα τεχνητών λιμνοστασίων βιολογικού καθαρισμού (Lagunage) του Meze άρχισε να λειτουργεί στις 20.5.1980. Για να προσαρμόσει το κτιριακό συγκρότημα της μονάδας αυτής κατεργασίας αστικών υδρολυμάτων προς την επιλεγείσα τοποθεσία, ο αρχιτέκτονας του έργου φρόντισε να συνδυάσει αυτό με το γυρω τοπιο. Ετσι, με την προσεκτική επιλογή των δέντρων και αρωματικών θάμνων της μεσογειακής αυτής ζώνης, ο χώρος του λιμνοστασιακού συγκροτήματος βιολογικού καθαρισμού, πήρε μια ευχάριστη όψη κι αποτέλεσε μια ιδιομορφη πανιδολογική νησίδα, όπου αναπτύσσεται ένα εντελώς φυσικό οικοσύστημα.

Στον ίδιο χώρο, παράλληλα με τη μονάδα καθαρισμού των υδρολυμάτων των δυό κοινοτήτων που προαναφέραμε, δημιουργήθηκε ένα κέντρο ερευνών και πειραματισμού που εξυπηρετεί – άμεσα ή έμμεσα – το λιμνοστασιακό συγκρότημα φυσικού βιολογικού καθαρισμού.

Οι δυό βασικοί στόχοι του Κέντρου ερευνών είναι η εκπλήρωση των ακόλουθων αντικειμενικών σκοπών:

1. **έλεγχος**, εμπέδωση και βελτίωση του συστήματος καθαρισμού που ακολουθείται,
2. **εκμετάλλευση της παραγόμενης βιομάζας,** για εξυπηρέτηση υδατοκομικών ή ενεργειακών σκοπών.

Πρόκειται για μια μονάδα πιλότο, που οργανώθηκε, κατασκευάστηκε και λειτουργεί με τη γόνιμη συνεργασία μεταξύ επιστημόνων, τοπικής αυτοδιοίκησης, Ενωσης Αγροτ. και Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών της περιοχής και επαγγελματιων ψαράδων και οστρεοτρόφων της λεκα-

νης του Thau. Για την οργάνωση, τη διεξαγωγή ερευνών και το συντονισμό των εργασιών στο χώρο αυτό, έχουν συγκροτηθεί τα εξής 5 επιστημονικά συνεργεία, με τα ακόλουθα εργαστήρια:

- Ομάδα Εργαστηρίου εφαρμοσμένης χημείας,
- Ομάδα Εργαστηρίου θαλάσσιας υδροβιολογίας,
- Ομάδα Εργαστηρίου χημικής μηχανολογίας, εφαρμοσμένης στη βιοτεχνολογία,
- Σταθμός θαλάσσιας και λιμνοθαλάσσιας βιολογίας της Sete και
- Κέντρο Μελετών της Αγροτικής Μηχανολογίας του Υπουργείου Υδάτων και Δασών.

Τα πιό πάνω επιστημονικά συνεργεία διαθέτουν για την εξυπηρέτηση του σκοπού-τους, ειδικές εγκαταστάσεις για τη διεξαγωγή πειραμάτων.

Κοντά στα τεχνητά λιμνοστάσια βιολογ. καθαρισμού των λυμάτων, υπάρχουν μια δεξαμενή των 5.000 $μ^2$ και 20 στεγανές λεκάνες των 50-400 $μ^2$, από τις οποίες η μια στεγάζεται κάτω από μια αγροτικού τύπου σέρρα.

Το Κέντρο Ερευνών (Centre de Recherches Pluridisciplinaires) δίνει πληροφορίες για τα προβλήματα καθαρισμού και την αποτελεσματικότητα της κατεργασίας των αστικών υδρολυμάτων με τη μέθοδο «λιμνοστασίωσης», σε όλο τον πληθυσμό της περιοχής, συνεργάζεται με το δημαρχιακό συμβούλιο του Meze και τους συνεταιρισμούς των αγροτών και ψαράδων, ενημερώνοντας αυτούς για τα αποτελέσματα των πειραματικών υδατοκαλλιεργειών, που θα μπορούσε να έχουν εφαρμογή πάνω στις δικές τους καλλιέργειες, και τέλος, καλεί τους μαθητές των κοινοτικών σχολείων να πάρουν μέρος στις εργασίες και τις διεξαγόμενες μελέτες.

Έτσι το Κέντρο Ερευνών του Meze, με τις εγκαταστάσεις του και τις επιστημονικές του δραστηριότητες, αλλά και την τακτική ενημέρωση πάνω στα θέματα του περιβάλλοντος, βοηθά στην ανάπτυξη και καλλιέργεια της καταλληλης περιβαλλοντολογικής συνειδησης προς όλες τις κατευθύνσεις, ενώ συγχρόνως αξιοποιεί, προς όφελος του κοινού, τα αποτελέσματα του συνδυασμού της προστασίας του περιβάλλοντος με την οικονομική ανάπτυξη της Κοινότητας.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟ-ΧΗΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΤΟΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΥΔΡΟΛΥΜΑΤΩΝ.

1. Μικροβιολογία:

Στον καθαρισμό των αστικών υδρολυμάτων με την τεχνική της «λιμνοστασίωσης» (φυσικός βιολογικός καθαρισμός λυμάτων με το σύστημα της εγκατάστασης λιμνοστάσιων), τα βακτήρια παρεμβαίνουν σε πολλά επίπεδα. Τα χρησιμοποιημένα νερά των αστικών κέντρων βοηθούν άμεσα στην αποξήρανση των αποβλήτων του οργανισμού των ανθρώπων και του ζωϊκού περιβάλλοντός-τους.

Πιο κάτω δίνεται σχεδιάγραμμα του κυκλώματος διακίνησης και μετασχηματισμού της μικροβιακής χλωρίδας:

Τα απορρίμματα αυτά είναι οργανικής προέλευσης κατά το πλείστον κι ανόργανης κατά ένα μέρος, και περιέχουν μια μεγάλη ποσότητα μικροοργανισμών, από τους οποίους τα βακτήρια είναι αυτά που παίρνουν μέρος στην αποικοδόμηση των αποβλήτων αυτών. Άλλα βακτήρια, λιγότερο ενεργά στα πλαίσια της βιοαποικοδόμησης, είναι ικανά – κάτω από ειδικές συνθήκες – ν' αποβούν φορείς ή και άμεσα πρόξενοι ασθενειών.

Ο καθαρισμός αυτός πρέπει να εξαφανίσει τα σπέρματα μολυνσης, περιορίζοντας αυτά σε τέτοια ποσοστά, ώστε η πιθανότητα εκδήλωσης ασθενειών *υδρικής προέλευ-*

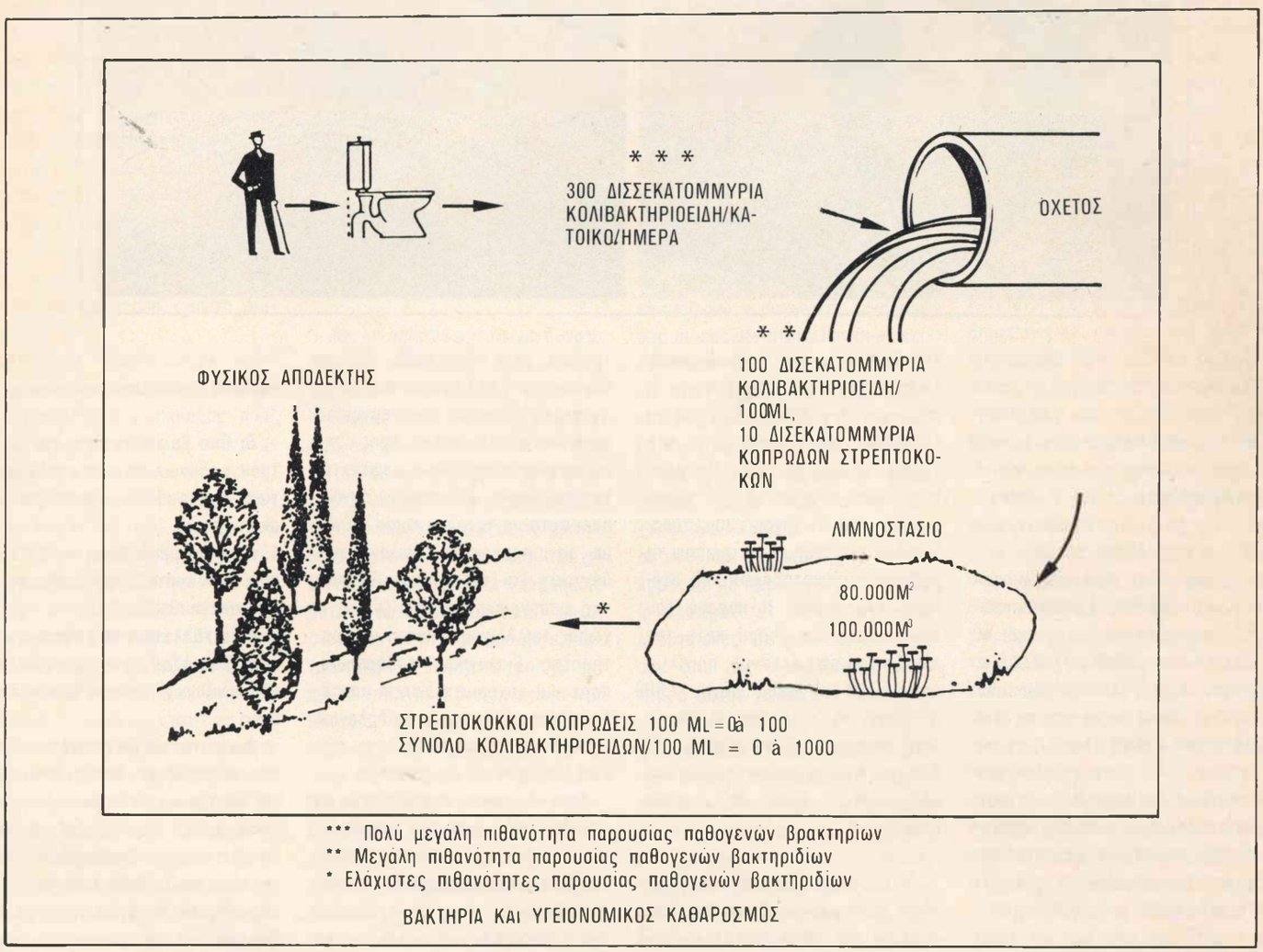

*** Πολύ μεγάλη πιθανότητα παρουσίας παθογενών βρακτηρίων
** Μεγάλη πιθανότητα παρουσίας παθογενών βακτηριδίων
* Ελάχιστες πιθανότητες παρουσίας παθογενών βακτηριδίων

ΒΑΚΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΟΣΜΟΣ

σης να πλησιάζει το μηδέν. Οι βακτηριολόγοι ελέγχουν την ποιότητα – από υγειονομική πλευρά – του λύματος κι ενδιαφέρονται για την προοδευτική πορεία μεταμόρφωσης των μη παθογόνων βακτηρίων, σε παραπαθογενή και παθογενή.

Ο καθαρισμός των υδρολυμάτων, για να είναι πλήρης, πρέπει να μετασχηματίζει τα οργανικής προέλευσης μόρια και να τα επαναφέρει στον ανόργανο κόσμο. Οι βακτηριολόγοι τότε ενδιαφέρονται για τα βακτήρια των βιογαιοχημικών κύκλων. Η μέθοδος βιολογικού καθαρισμού με το σύστημα της τεχνητής «λιμνοστασίωσης» βασίζεται στη δημιουργία και θέση σε λειτουργία ενός νεο-οικοσυστήματος στο οποίο ο ρολος του *βακτηριακού διαμερίσματος* είναι ο κυριότερος παράγοντας. Οι βακτηριολόγοι, στην περίπτωση αυτή, ενδιαφέρονται για τη βακτηριακή οικολογία.

2. Το πλαγκτόν.

α. Το φυτοπλαγκτόν.

Είναι τα μικροσκοπικά, μονοκύτταρα φύκη, που για τον κοινό άνθρωπο δεν έχουν αξιολογες διαφορές μεταξύ-τους. Στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για οργανισμούς που περιέχουν χλωροφύλλη και κάθε κύτταρό-τους έχει την ικανότητα να σχηματίσει ένα κύτταρο αναπαραγωγής. Δεν έχουν φύλλα, ρίζες ή άλλα ειδικά όργανα. Επιπλέουν ελεύθερα στο νερό. Γενικά είναι αυτότροφα και συναν-

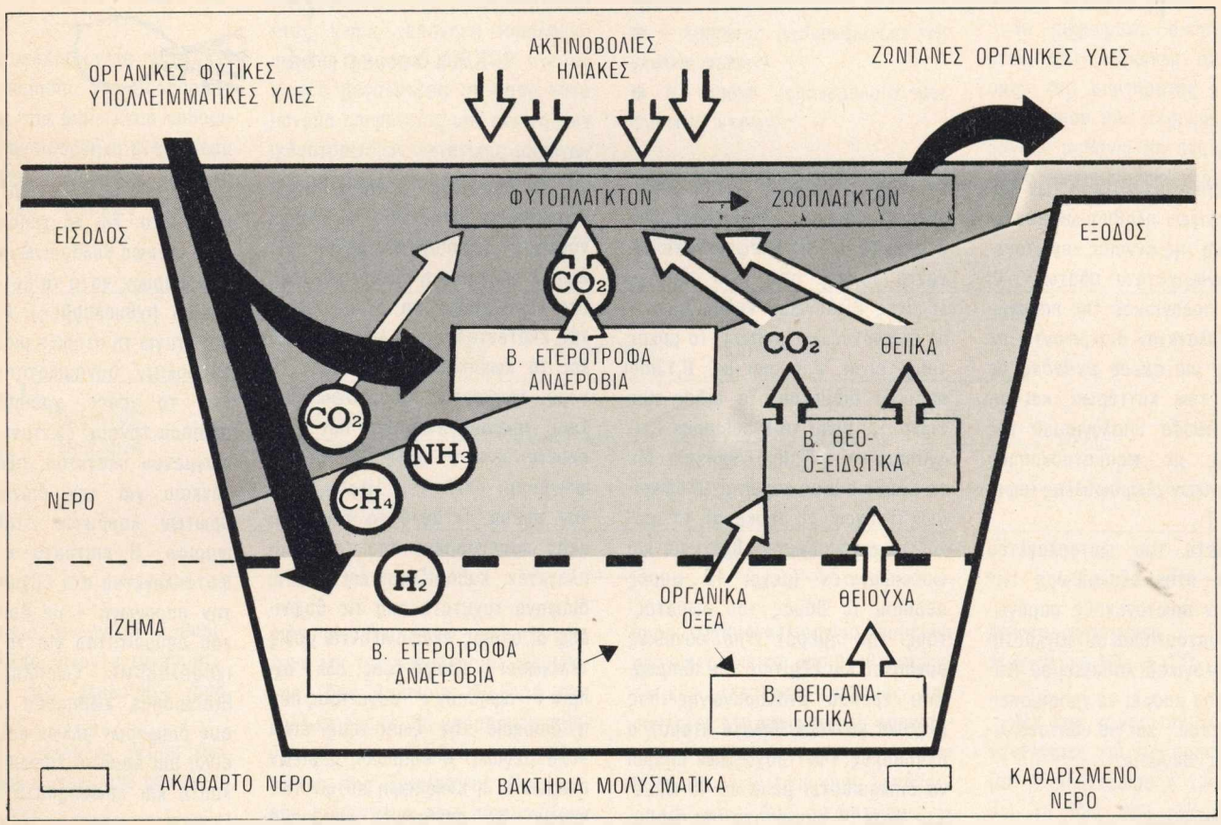

ΒΑΚΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ (ΒΙΟΑΠΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ)
ΒΑΚΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

τιώνται σε ομάδες ή σε μικρές αλυσίδες, στα γλυκά νερά, στις λίμνες, τα υφάλμυρα τενάγη και τις θάλασσες.

Το φυτοπλαγκτόν παράγει την τροφή-του με φωτοσύνθεση. Στα περισσότερα υδρόβια οικοσυστήματα είναι οι *κυρίως παραγωγοί* και σχηματίζουν τον πρώτο κρίκο στις τροφικές αλυσίδες. Υπό την επίδραση του φωτός, το φυτοπλαγκτόν χρησιμοποιεί το διοξείδιο του άνθρακα (που εν μέρει παράγεται με τη αναπνοή των βακτηρίων) και τις ύλες της αποικοδόμησης, για να επεξεργαστεί φυσική ύλη και ν' απελευθερώσει οξυγόνο (που χρησιμεύει στα αερόβια βακτήρια και στην αναπνοή του ζωοπλαγκτού): το οξυγόνο που παράγεται απο τα βακτήρια και το φυτοπλαγκτόν, βοηθάει στον καθαρισμό των ρυπασμένων νερών, επειδή οξειδώνει πολλούς ρυπαντές. Συντελεί ακόμα στην οξυγόνωση του νερού, όταν η περιεκτικοτητά-του είναι, εξαιτίας της ρύπανσης, χαμηλή. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα μικροφύκη των λιμνοστάσιων βιολογικού καθαρισμού, τα πράσινα φύκη ή χλωροφύκη οπως λέγονται, τα οποία – σε σχέση με τα άλλα φυτοπλαγκτονικά φύκη (ερυθροφύκη, χρυσοφύκη, καφεόχροα φύκη κ.ά.) – έχουν αυξημένη φωτοσυνθετική ικανότητα. Γι' αυτό και τα συναντάμε σε πολύ μεγάλες ποσότητες, σε όλο το κύκλωμα του βιολογικού καθαρισμού των λιμνοστασιων (Lagunage). Κυριαρχούν συνήθως τα ευροχλωροφύκη με κύριο εκπρόσωπο το Dictyosphaerium Pulchellum, σε συμβίωση ή εναλλακτικά με το D. Ehrenbergianum (φωτο X 1.000). Όταν τα νερά είναι πάρα πολύ φορτωμένα με οργανική ύλη, τα χλωροφύκη είναι λιγότερα. Στην περίπτωση αυτή εγκαθίστανται τα φαιοφύκη (καφεόχροα φύκη) με την Euglena Gracilis και E. Viridis που είναι ικανά να χρησιμοποιούν ένα είδος «μιξοτρόφου τροφής» (απορρόφηση οργανικών τροφών και χλωροφυλλική αφομοίωση).

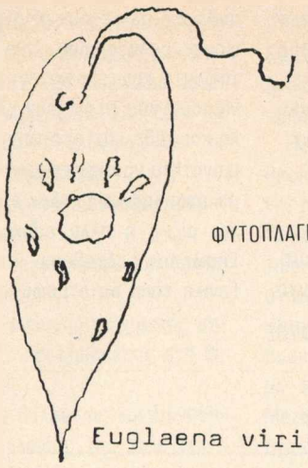

ΦΥΤΟΠΛΑΓΚΤΟΝ

Euglaena viridis

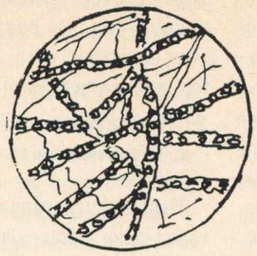

Dichtyosphairium pulchellum

Κωπήποδα

ΖΩΟΠΛΑΓΚΤΟΝ

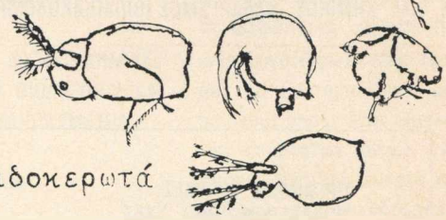

Κλαδοκερωτά

Η ποσοτική αξιολόγηση των φυτοπλαγκτονικών πληθυσμών αποτελεί τη βάση της έννοιας «πρωτογενής παραγωγικότητα υδάτων». Οι μέθοδοι υπολογισμού της παραγωγής φυτοπλαγκτού διακρίνονται σε 2 ομάδες: μια *άμεση μεθοδος* με αρίθμηση των κυττάρων, και μια *έμμεση μέθοδο* υπολογισμού της παραγωγής με φασματοσκόπηση των χρωστικών χλωροφύλλης (αφομοιωτές).

Η μελέτη του φυτοπλαγκτού αποσκοπεί στην εξακρίβωση των ικανοτήτων πρωτογενούς παραγωγής του λιμνοστασιακού συγκροτήματος βιολογικού καθαρισμού (Lagunage) που μπορεί να χρησιμοποιηθεί – έμμεσα – και για υδατοκαλλιεργητικούς σκοπούς.

β. Το ζωοπλαγκτόν.

Αυτό αποτελείται από μικροσκοπικά ως επιτοπλείστον υδρόβια ζωάκια, που παίζουν μεγάλο ρόλο στις περισσότερες υδρόβιες τροφικές αλυσίδες. Μερικοί ζωοπλαγκτονικοί οργανισμοί είναι *καθαριστές*, που τρέφονται από τη νεκρή οργανική ύλη, ενώ άλλοι είναι *καταναλωτές*, που τρέφονται από βακτηρίδια και μικροφύκη ή – άλλοι απ' αυτούς – από μικρότερο ζωοπλαγκτόν. Στους Σταθμούς καθαρισμού χρησιμοποιημένων νερών με «λιμνοστασίωση» συναντιώνται 4 ομάδες ζωοπλαγκτονικών ειδών:

i) *Τα βλεφαριδωτα:* Τα πρωτόζωα αυτά είναι μεγάλοι καταναλωτές βακτηρίων. Τα πιό άφθονα είναι τα *παραμήκια*. Η παρουσία-τους είναι ένδειξη ότι το λύμα (χρησιμοποιημένο νερό) είναι ελάχιστα αποικοδομημένο. Τέτοια βλεφαριδωτά συναντά κανείς στις δυό πρώτες λεκάνες βιολογικού καθαρισμού.

ii) *Τα τροχόζωα:* Rotifera. Το μήκος τους είναι 0,3 mm με 0,12mm περίπου διάμετρο. Το είδος που επικρατεί είναι το Brachionus Calcyflorus και η Finilia Longiseta. Με τη βοήθεια μιας κορώνας βλεφαρίδων (τροχοφόρα συσκευή), τα τροχόζωα καταναλώνουν βακτήρια και φυτοπλαγκτόν (μέχρι 10 φορές περίπου το βάρος του σώματός-τους την ημέρα). Υπό ευνοϊκές συνθήκες και εξαιτίας του ιδιόμορφου τρόπου αναπαραγωγής-τους (θηλυκά γεννούν θηλυκά άτομα), ο πληθυσμός των τροχοζώων μπορεί να διπλασιαστεί μέσα σε 48 ώρες. Στο Meze, η πυκνότητα του πληθυσμού είναι 150.000/λίτρο νερού.

iii) *Τα κωπήποδα:* Είναι οστρακώδη 0,5 με 2mm περίπου.

Η αναπαραγωγή-τους με τη βοήθεια αυγών δίνει γένεση σε μικροσκοπικές λάρβες, πολύ διαφορετικές του *ακμαίου*. Τα είδη που είναι παρόντα στις λεκάνες βιολογικού καθαρισμού, όπως ο Diacyclops Bicuspidatus, είναι ικανοί σε περίπτωση δυσμενών συνθηκών να χωθούν μέσα στο λασπώδη βυθό και να μείνουν εκεί επί μήνες. Όπως και τα τροχόζωα έτσι κι αυτά καταναλώνουν τόσο φυτοπλαγκτόν όσο και βακτήρια. Απαιτούν νερά πλούσια σχετικώς σε οξυγόνο και η παρουσία-τους μαρτυράει προχωρημένη φάση από την πλευρά βιολογικού καθαρισμού νερού.

iiii) *Οι δαφνίδες:* Daphnia Pulex. Είναι επίσης οστρακώδη του γλυκού νερού, μεγάλου σχετικά μάκρους (1 έως 3 mm) που η πυκνότητά-τους στο νερό μπορεί να φτάσει αρκετές εκατοντάδες στο λίτρο. Όπως και τα κωπήποδα, φιλτράρουν το νερό, τρώγοντας (απορροφώντας) τους μικροοργανισμούς που βρίσκονται μέσα σ' αυτό. Μια δαφνια φιλτράρει 1/10 του λίτρου νερό την ημέρα. Γι αυτό το λόγο ένα νερό πρασινισμένο από το φυτοπλαγκτόν, καθαρίζεται και γίνεται διάφανο ταχύτατα από τις δαφνίδες οι οποίες εξαφανίζονται μόλις τελειώσει η τροφή-τους, αλλ' όχι πριν ν' αφήσουν τ' αυγά-τους που η διάρκεια της ζωής-τους είναι πολύ μεγάλη. Η επιβίωση μερικών ατόμων κι η εκκόλαψη αυτών των αυγών, θα επιτρέψει αποικισμό ταχύτατο του νερού, μόλις η τροφή (φυτοπλαγκτόν) γίνει και πάλι άφθονη.

Η ταχύτητα ανάπτυξης όλων αυτών των ειδών θα εξαρτηθεί από τη θερμοκρασία, και γι αυτό την άνοιξη και το θέρος αφθονούν αυτά περισσότερο. Τα λιμνοστάσια βιολογικού καθαρισμού είναι οι χώροι όπου διαπιστώθηκαν μέχρι σήμερα οι μεγαλύτερες πυκνότητες φυτοπλαγκτού και ζωοπλαγκτού. Η ετήσια παραγωγή φυτοπλαγκτού υπολογίζεται σε 4 με 6 τόνους ανά στρέμμα, ενώ η παραγωγή των δαφνίδων, σε 500 κιλά/στρέμμα το χρόνο.

Το πλαγκτόν αυτό μπορεί να συλλέγεται με τη βοήθεια ενός μικροκόσκινου ή δίχτυου από πολύ ψιλή σίτα, και να χρησιμοποιείται για εκτροφή θαλασσινών και ευρυάλων ψαριών, κατά τα βρεφικά-τους στάδια (ιχθυολάρβες). Ας σημειωθεί ότι για τη στήριξη μιας μονάδας λαβρακιών δυναμικότητας 100 τόνων το χρόνο, χρειαζόμαστε 3 περίπου τόνους ζωντανού ή κατεψυγμένου πλαγκτού, που είναι αναγκαίο για την διατροφή των πρώτων λαρβικών σταδίων του ψαριού. Η επιτούτο καλλιέργεια φυτοπλαγκτού στο εργαστήριο, για την παραγωγή – με βάση αυτό – του απαραίτητου για τη διατροφή ιχθυολαρβών, ζωοπλαγκτού από Brachionus, κωπήποδα και ναυπλίους διαφόρων άλλων οστρακωδών, είναι μια δουλειά κοπιώδης, κάπως λεπτή και οπωσδήποτε δαπανηρή. Γι αυτό, η παρουσία κοντά σε μια μονάδα ευρυαλων ψαριών ενός σταθμού βιολογικού καθαρισμού ή λιμνοστάσιων πλούσιων σε τέτοια είδη, αποτελεί μια πολύτιμη παραγωγική πηγή ιχθυοτροφής, μοναδικής για υδατοκαλλιεργητικούς σκοπούς.

3. Υδατοκαλλιέργεια.

Η «λιμνοστασίωση» είναι μια πρωτότυπη μέθοδος φυσικού βιολογικού καθαρισμού των αστικών υδρολυμάτων, επειδή τα περιεχόμενα στα χρησιμοποιημένα νερά αποβλητα μετασχηματίζονται εκεί με διαφορους βιολογικούς μηχανισμούς, σε ζωντανή ύλη, της ίδιας φύσης με εκείνη που αναπτύσσεται μέσα στα φυσικά νερά. Η ζωντανή

αυτή ύλη αποτελείται από τις εξής 2 ομάδες:

● το φυτοπλαγκτόν, που δίνει στο νερό των λιμνοστάσιων το πράσινό του χρώμα και

● το ζωοπλαγκτόν, που αποτελείται, όπως είπαμε, από τροχόζωα και μικρά οστρακώδη όπως οι δαφνίδες.

Η βιομάζα αυτή είναι πολύ σημαντική σε ποσότητα, και γι αυτό αποτελεί ένα πολύ καλής ποιότητας απόθεμα ιχθυοτροφής για τα βρεφικά στάδια των εκτρεφόμενων ψαριών.

Η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί μέσο αξιοποίησης του υποπροϊόντος αυτού του βιολογικού καθαρισμού, με την προσθήκη ενός ακόμα κρίκου στην αυθόρμητη τροφική αλυσίδα των λεκανών «καθαρισμού».

Το πρώτο σύστημα επιτρέπει την εκτροφή ψαριών εύκρατων περιοχών, ανθεκτικών στις μεταβολές ποιότητας του νερού (διαλυμένο οξυγόνο, αμμωνία κλπ). Τα υπό μελέτη είδη ψαριών είναι:

● ο κυπρίνος (Cyprinus carpios) οι κινέζοι κυπρίνοι (Crenopharyngodon, Aristichthus κ.ά.).

● ο κέφαλος (Mugil cephalus) η τιλάπια (tilapia) κλπ.

Τ΄ αποτελέσματα που πραγματοποιήθηκαν μέχρι τώρα επιτρέπουν τη στόχευση παραγωγής της τάξης των 100 έως 200 κιλών/στρέμμα/έτος, χωρίς χορήγηση συμπληρωματικής τροφής, δηλ. 10 σχεδόν φορές μεγαλύτερη απόδοση κατά μονάδα επιφάνειας από εκείνη των ιχθυοτροφείων εκτατικής παραγωγής της Γαλλίας. Απαιτούνται ωστόσο μεγάλες επιφάνειες γαιών, και τα προτιμώμενα προς το παρόν είδη ψαριών, λόγω της αντοχής τους και της τροφικής συμπεριφοράς, δεν βρίσκουν διέξοδο στη γαλλική αγορά. Θα μπορούσαν πιθανώτατα να εξαχθούν σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας που παρουσιάζουν μεγαλύτερη ζήτηση.

Το δεύτερο σύστημα επιτρέπει ευρύτερη εκλογή ειδών. Το ζωοπλαγκτόν αποτελεί πραγματικά τη φυσική τροφή όλων σχεδόν των ψαριών κατά τα βρεφικά-τους στάδια. Από την άποψη αυτή τα υποπροϊόντα αυτά του βιολογικού καθαρισμού, θα μπορούσαν να βρουν ευνοϊκότερη διέξοδο προς τις καλλιέργειες θαλασσινών και ευρύαλων ψαριών καθώς και σε καλ/γειες ορισμένων ειδών των γλυκών νερών. Πιο συγκεκριμένα, τα είδη που θα μπορούσαν να ανταποκριθούν σε μια τέτοια προσφορά είναι, για τη Γαλλία:

● το λαβράκι (θαλασσινή ιχθυοκαλ-/γεια)

● ο κυπρίνος (ιχθυοκαλ/γεια των γλυκών νερών)

● η τούρνα (επανεμπλουτισμός φυσικών νερών).

Με την προϋπόθεση εξασφάλισης ζωοπλαγκτού παραγόμενου από λιμνοστάσια βιολογικού καθαρισμού, η ιχθυοκαλλιέργεια μπορεί να πραγματοποιείται υπό συνθήκες εντατικής εκτροφής, γεγονός που συντελεί στη μείωση των απαιτούμενων γαιών για εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία μιας μονάδας.

Και στις δυό περιπτώσεις ο βασικός στόχος είναι η ανάπτυξη μιας παραγωγικής μονάδας εκτροφής πιο αυτόνομης και περισσότερο οικονομικής, με ανακύκληση ενός υποπροϊόντος και με τη θέση σε εφαρμογή μιας σειράς διεργασιών οι οποίες να συνδυάζουν υδατοκαλλιέργεια με την επεξεργασία των χρησιμοποιημένων νερών. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως σε περίπτωση πετυχημένης έκβασης των δοκιμών του Meze, τα προγράμματα της υδατοκαλλιέργειας με εκείνα της προστασίας του περιβάλλοντος, θα μπορούσαν να βρούν ένα κοινό έδαφος δράσης, επωφελούς για όλους.

4. Παραγωγή μεθάνιου.

Τα μικροφύκη, αναπτυσσόμενα μέσα στις «λεκάνες στερεοποίησης» του συστήματος βιολογικού καθαρισμού που περιγράψαμε, παράγουν μεθάνιο με αναερόβια ζύμωση (αλγομεθανική ζύμωση).

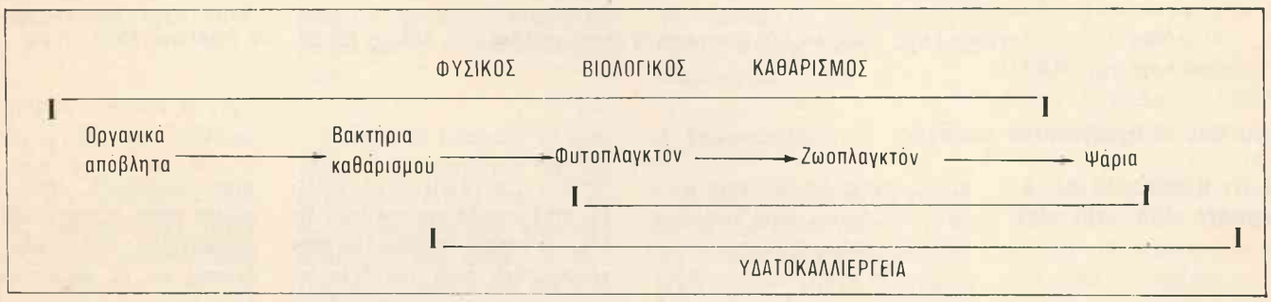

Στο Σταθμό Βιολογικού Καθαρισμού του Meze, γίνονται πειραματισμοί προς τις ακόλουθες δύο κατευθύνσεις:

ΣΥΣΤΗΜΑ 1 : είσοδος νερού των λιμνοστάσιων καθαρισμού σε ιχθυοτροφ. λεκάνες.

ΣΥΣΤΗΜΑ 2: συλλογή ζωοπλαγκτού από τα λιμνοστάσια καθαρισμού για τη διατροφή ιχθυοκαλλιεργειών που βρίσκονται έξω από το Σταθμό Βιολ. Καθαρισμού.

Μικροοργανισμοί

Μικροφύκη $CH_4 + CO_2$

Με την καύση-του λειτουργούν γεννήτριες για την παραγωγή ρεύματος ηλεκτρικού ή χρησιμοποιείται το ίδιο σαν καύσιμο αέριο, ανάλογα με τις παρουσιαζόμενες ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό μπορεί τα μικροφύκη που αναπτύσσονται μέσα στα λύματα να δώσουν μεθάνιο και με απόδοση μέχρι 65%.

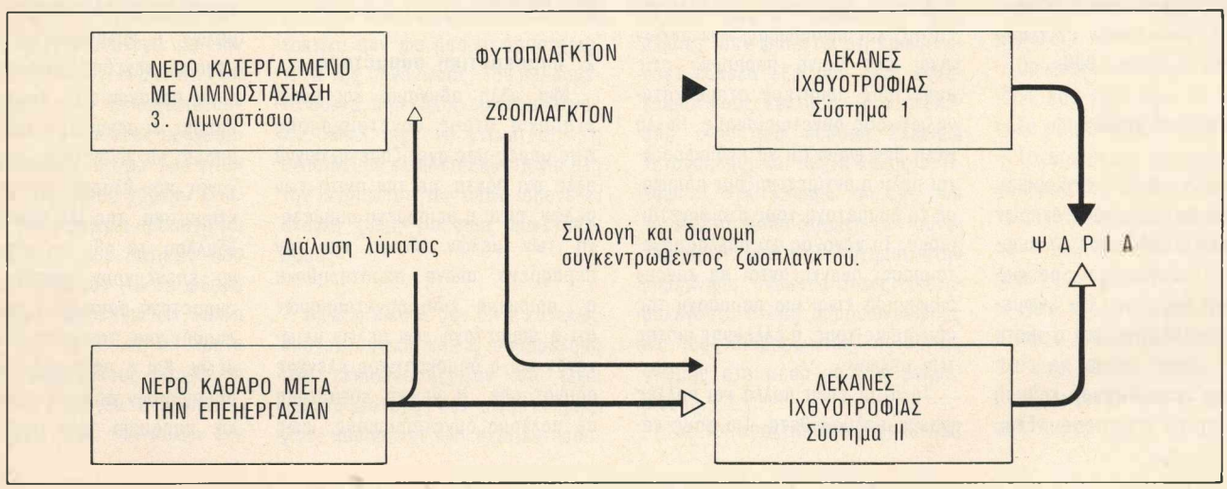

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΤΟ ΕΤΟΣ 2000

Δρ. A.F. Laidlaw

Στα δύο προηγούμενα τεύχη του περιοδικού-μας δημοσιεύσαμε ορισμένα τμήματα της εργασίας του Δρ A.F. Laidlaw *«Οι συνεταιρισμοί το έτος 2.000», που παρουσιάστηκε στο* XXVII *Συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης που έγινε το 1980 στη Μόσχα. Στο τεύχος αυτό συνεχίζουμε με τη δημοσίευση του 4ου μέρους της εργασίας του Δρ* Laidlaw *που αναφέρεται στην απόδοση και στα προβλήματα των συνεταιρισμών.*

Οπως σημειώνει και ο συγγραφέας, «σκοπος» αυτού του τμήματος της εργασίας «είναι να αξιολογήσουμε τις αδυναμίες και τις ελλείψεις των συνεταιρισμών, να τονίσουμε σε ποια σημεία υστερούν και να προτείνουμε λύσεις. Αυτή η προσπαθεια αυτοκριτικής «στοχεύει στη βελτίωση και την πρόοδο για τη δημιουργία πιο δυνατών συνεταιρισμών... κατα το έτος 2.000».

Στο επόμενο τεύχος του περιοδικού-μας ολοκληρώνεται η δημοσίευση της εργασίας «Οι συνεταιρισμοί το έτος 2.000» με την παρουσίαση των δύο τελευταίων τμημάτων-της που αναφέρονται στις μελλοντικές επιλογές και στα κρισιμότερα θέματα για τους συνεταιρισμούς του μέλλοντος.

Η μεταφραση από τα αγγλικά έγινε, όπως και στα προηγούμενα τεύχη, από τον κ. Π. Κολυρη, Προϊστ. των Υπηρεσιων Μελετών και Εκπαίδευσης της ΠΑΣΕΓΕΣ.

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

ΜΕΡΟΣ IV: Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Σ' αυτό το μέρος της εργασίας-μας, σκοπος είναι να αξιολογήσουμε τις αδυναμίες και τις ελλείψεις των συνεταιρισμών, να τονίσουμε σε ποια σημεία υστερούν και να προτείνουμε τρόπους βελτίωσης. Αν και αυτό φαίνεται να είναι μια αρνητική παράθεση ελαττωμάτων, θα πρέπει να ιδωθεί από τη θετική-του πλευρά σαν μια προσπαθεια αυτοκριτικής που στοχεύει στη βελτίωση και την πρόοδο για τη δημιουργία πιο δυνατών συνεταιρισμών, τόσο ως κοινωνικών θεσμών όσο και ως οικονομικών επιχειρήσεων, κατά το έτος 2.000.

1. Η πίστη των μελών.

Τα θεμέλια του συνεταιρισμού στηρίζονται σε μια ομάδα ατόμων με μια κοινή ανάγκη, που προσπαθούν να την ικανοποιήσουν αποφασίζοντας να δράσουν μαζί ενωμένοι. Αυτή η απόφαση και η πίστη στο συνεταιρισμό πρέπει να είναι πολύ ισχυρή, αφού αφορά κρίσιμα θέματα ζωής και επιβίωσης. Ετσι, στους συνεταιρισμούς εργατών η αφοσίωση πρέπει νάναι ολοκληρωτική γιατί αφορά την ευημερία του ατόμου. Το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και στους οικοδομικούς συνεταιρισμούς που αφορουν τη στέγη της οικογένειας. Επίσης, σε πολλούς αγροτικούς και αλιευτικούς συνεταιρισμούς, η αφοσίωση των μελών τείνει να είναι ισχυρή γιατί αφορά το εισόδημα και την ευημερία-τους.

Η πίστη και η αφοσίωση των μελών είναι το αίμα του συνεταιρισμού και σ' οποιεσδήποτε περιπτώσεις λείπει ή είναι αδυνατη, η οργάνωση παρακμάζει. Η έλλειψη πίστης και αφοσίωσης των μελών είναι ένα κοινό παράπονο στις μέρες-μας, ιδιαίτερα στους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς. Πολλά μέλη δεν φαίνεται να ενδιαφέρονται πολύ ή αντιμετωπίζουν αδιάφορα τη συμμετοχή-τους στο συνεταιρισμό. Το γεγονός ότι πολλοί συνεταιρισμοί αναγκάζονται να κάνουν διαφήμιση είναι μια παραδοχή της αδυναμιας-τους, η έλλειψης πίστης των μελών.

Τα αίτια είναι πολλά και πολλές φορές πολυσύνθετα. Για τους καταναλωτές αυτό μπορεί να οφείλεται στην ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων ή μπορεί να οφείλεται στην εξυπηρέτηση όλων των πελατών, μελών και μη μελών, με τους ίδιους όρους, γεγονος που δεν φαίνεται να δίνει τίποτε αποκλειστικά οφέλη στα μέλη. Ενας παλιός συνεταιρισμός στη Βρετανία τοποθετεί το πρόβλημα ως εξής: «Στους συνεταιρισμούς σήμερα έχουμε μόνο πελάτες, όχι μέλη».

Οποιαδήποτε κι αν είναι η αιτία, η πίστη και η αφοσίωση είναι βασικοί παράγοντες, και όταν εξασθενούν θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενα μελέτης και προσεκτικής έρευνας.

2. Δημοκρατική συμμετοχή.

Μια αλλη αδυναμία και κοινή ανησυχία στους συνεταιρισμούς στις μέρες-μας σχετιζόμενη, συχνα αλλα όχι πάντα, με την πίστη των μελών, είναι η μειούμενη συμμετοχή των μελών. Ακόμα και τον περασμένο αιώνα παρατηρήθηκε σ' ορισμένα είδη συνεταιρισμών ότι η συμμετοχή των μελών μειωνόταν και ο δημοκρατικός έλεγχος αδυνατούσε. Η γενική κατάσταση σε πολλούς συνεταιρισμούς, ίσως στην πλειοψηφία, είναι ότι ένα μάλλον μικρό ποσοστό των μελών συμμετέχουν στις γενικές συνελεύσεις και σε ορισμένους είναι δύσκολο να συγκεντρωθεί η απαραίτητη απαρτία για τις γενικές συνελεύσεις. Αν η συμμετοχή είναι ένας δείχτης δραστηριας δημοκρατικής διαδικασίας, τότε πολύ λίγοι συνεταιρισμοί θα ονομάζονταν δημοκρατικοί.

Είναι αρκετα εύκολο να διακρίνουμε πολλές αιτίες για τη μείωση της συμμετοχής. Η ανάπτυξη και το μεγάλωμα των οργανώσεων κάνουν τη συμμετοχή πιο δύσκολη. Αν δεν υπάρχουν μηχανισμοί για την αποκέντρωση των δραστηριοτήτων των μελών, η πολυσύνθετη φύση του μεγάλου μεγέθους είναι ένας αρνητικός παράγοντας. Οπως οι δεινόσαυροι, οι οργανισμοί και οι θεσμοί μπορεί να γίνονται γιγαντιαίοι, γεγονός που βλάπτει ορισμένα χαρακτηριστικά της λειτουργίας-τους. Εξάλλου, τα ήθη και έθιμα μπορεί να επενεργούν αρνητικά για τη συμμετοχή ορισμένων μελών – για παράδειγμα, των γυναικών και των νέων. Και η παρουσία εξωτερικών παραγόντων όπως η πατερναλιστική παρουσία των κυβερνητικών

εκπροσώπων, για παράδειγμα, μπορεί να επιδράσει αρνητικά στα μέλη, που αποσύρονται από το προσκήνιο και αδιαφορούν.

Οι μεγάλες κοινωνικές αλλαγές εμποδίζουν επίσης την ανάπτυξη του ενδιαφέροντος των μελών σε ένα μόνο τομέα των κοινωνικών υποθέσεων. Σε πολλές Δυτικές κοινωνίες, πρέπει να ομολογηθεί ότι η έλλειψη ενδιαφέροντος στους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς προέρχεται από την ύπαρξη πολλών και ποικίλων ενδιαφερόντων που έχουν σήμερα οι πολίτες σε σχέση με το παρελθόν. Για τις παλιότερες γενιές, ο τρόπος προμήθειας βασικών τροφίμων ήταν μια σημαντική υπόθεση για την οικογένεια, γεγονός που λίγο ενδιαφέρει τη σημερινή καταναλωτική κοινωνία.

3. Η παραμέληση της εκπαίδευσης.

Είναι γενικά αποδεκτό το γεγονός ότι η παραμέληση της εκπαίδευσης, που παρατηρείται στα περισσότερα συνεταιριστικά κινήματα, εκτός από ορισμένες χώρες του Τρίτου Κόσμου, είναι υπεύθυνη γι αυτή την κατάσταση. Σε πολλούς συνεταιρισμούς, η εκπαίδευση έχει χρησιμοποιηθεί σαν ένα είδος πυροτεχνήματος: πολλή δραστηριότητα και μεγάλο ενδιαφέρον στην αρχή και μείωση του ενδιαφέροντος στη συνέχεια. Ενώ η επιχειρηματική δραστηριότητα στους συνεταιρισμούς έχει μπεί στην εποχή του ηλεκτρονικού υπολογιστή, η εκπαίδευση βρίσκεται ακόμα στη νεολιθική εποχή σε πολλές χώρες. Ελάχιστοι συνεταιρισμοί μπορούν να ισχυριστούν ότι οι εκπαιδευτικές-τους δαπάνες έχουν διατηρηθεί σε επίπεδο ανάλογο με την επιχειρηματική-τους ανάπτυξη, και ελάχιστοι μπορούν να ισχυριστούν ότι τα εκπαιδευτικά-τους προγράμματα είναι τόσο ισχυρά όσο ήταν πριν τριάντα περίπου χρόνια. Δίνεται συχνά πολύ μεγάλη προσοχή για τη δημιουργία αποθεματικών που θα χρησιμοποιηθούν για τη φθορά των άψυχων μηχανημάτων, αλλά συνήθως δεν προβλέπεται τίποτα για ενός άλλου είδους φθορά, τη φθορά του έμψυχου ανθρώπινου υλικού. Η νέα γενιά των μελών δεν

μπορεί να αντιληφθεί τι είναι οι συνεταιρισμοί και γιατί δημιουργήθηκαν. Ο Γκαίτε έλεγε: «ό,τι δεν μπορεί να κατανοήσει κάποιος δεν μπορεί και να το αισθανθεί δικό-του».

Γενικά, δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι η εκπαίδευση έχει υποφέρει γιατί αφέθηκε στα χέρια των διευθυντών, όπου όμως στην πραγματικότητα δεν ανήκει. Η κύρια ευθύνη της εκπαίδευσης πρέπει να ανήκει στο διοικητικό συμβούλιο, και η υπηρεσία ή το τμήμα εκπαίδευσης να αναφέρεται κατευθείαν στο διοικητικό συμβούλιο. Αν ο ίδιος ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι πολυάσχολος μπορεί να αναθέσει αυτή τη δραστηριότητα σε κάποιον από τους αναπληρωτές-του. Καταρχή φυσικά, είναι υποχρέωση όλων των συμβουλίων να προβλέπουν τα απαραίτητα για την εκπαίδευση κεφάλαια στον προϋπολογισμό, όχι σπασμωδικά από τα πλεονάσματα, αλλά τακτικά σαν μια βασική δραστηριότητα της οργάνωσης. Τον περασμένο αιώνα, ο μεγάλος οικονομολόγος Τ.Σ. Μίλλ είχε τη γνώμη ότι: «η εκπαίδευση είναι επιθυμητή για όλη την ανθρωπότητα, όμως αποτελεί ανάγκη ζωής για τους συνεταιρισμούς».

Αλλά η εικόνα δεν είναι εντελώς απογοητευτική και η παραμέληση της εκπαίδευσης, αν και είναι αρκετά φανερή, δεν είναι πλήρης, γιατί παραμένει ένα σχετικό ποσοστό συνεταιρισμών σ' όλες τις χώρες όπου συνεχίζουν να υπάρχουν εκπαιδευτικά προγράμματα που δημιουργούν δυναμικές οργανώσεις, ικανούς ηγέτες και καλά πληροφορημένα μέλη.

4. Επικοινωνία.

Οι συνεταιριστές συχνά εκπλήσσονται όταν διαπιστώνουν ότι πολοί, καλά κατά τα άλλα, πληροφορημένοι πολίτες έξω από το κίνημα γνωρίζουν πολύ λίγα ή σχεδόν τίποτα για τους συνεταιρισμούς. Στους ηγέτες των συνεταιριστικών οργανώσεων φαίνεται πως οι οργανώσεις-τους είναι πολύ σημαντικές· στο γενικότερο κοινό όμως που δεν ασχολείται ιδιαίτερα μ' αυτούς, οι συνεταιρισμοί είναι κάτι που έχουν ακούσει να αναφέρεται, αλλά που δεν τους γνωρίζουν αρκετά. Γιατί είναι γεγονός πως οι συνεταιριστές γνωρίζουν πως να συνομιλούν μεταξύ-τους αλλά δεν ξέρουν πώς να μιλούν με τους άλλους· δεν φαίνεται ότι επικοινωνούν εύκολα έξω από τους συνεταιριστικούς κύκλους. Το αποτέλεσμα είναι μια σοβαρή έλλειψη κατανόησης, και συχνά κακής αντίληψης, στα κρίσιμα σημεία που χρειάζεται η υποστήριξη των συνεταιρισμών: στα πανεπιστήμια, στην κυβέρνηση, ανάμεσα στους οικονομολόγους, στους δημοσιογράφους και τους διαμορφωτές της κοινής γνώμης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Για να αποκτήσουν μεγαλύτερη δύναμη στις επόμενες δύο δεκαετίες, οι συνεταιρισμοί σ' όλο τον κόσμο πρέπει να μάθουν πως να μεταφέρουν τα μηνύματά-τους με μεγαλύτερη βεβαιότητα, με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Εξάλλου υπάρχει η παλιά συμβουλή: «Αν η σάλπιγγα βγάζει παράξενους και αστείους ήχους, ποιός θα ανταποκριθεί στο προσκλητήριο για τη μάχη;»

5. Η εικόνα των συνεταιρισμών.

Τι να πούμε για την εικόνα των συνεταιρισμών; Τι λένε γι' αυτούς αυτοί που τους κριτικάρουν; Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε, για να μπορούμε να διορθώσουμε αυτές τις εντυπώσεις τους ή να βρούμε τρόπους για την προσέλκυση νέων μελών στην οικογένεια του Συνεργατισμού.

Θα πρέπει όμως να μιλάμε για τις εικόνες μάλλον παρά για την εικόνα των συνεταιρισμών, γιατί αυτές οι εικόνες παρουσιάζονται με πολλές μορφές, κατά διαφορετικούς τρόπους και κάτω από διαφορετικές συνθήκες στις διάφορες χώρες και περιοχές του κόσμου. Το σημαντικό θέμα εδώ δεν είναι τι νομίζουν οι ίδιοι οι συνεταιριστές για τους συνεταιρισμούς-τους, αλλά τι εικόνα έχουν δημιουργήσει οι άλλοι για το θεσμό του συνεταιρισμού.

- Για ορισμένους ο συνεταιρισμός είναι ένα κατάστημα τροφίμων με την ονομασία «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ» – συνήθως όχι από τα πιό σύγχρονα που λειτουργούν στην περιοχή.
- Για άλλους είναι ένας ταξικός θεσμός, κυρίως για τους εργαζόμενους και τους μισθωτούς.
- Αλλού πάλι θεωρείται ως ο αποκλειστικός θεσμός για τους αγρότες.
- Ορισμένοι νομίζουν ότι είναι μια ιδέα που είχε αξία το 19ο αιώνα αλλά που ανήκει πια στο παρελθόν.
- Σε ορισμένες περιοχές, οι φτωχότερες τάξεις θεωρούν τους συνεταιρισμούς ως όργανο της μεσαίας τάξης που δεν εξυπηρετεί τα δικά-τους συμφέροντα.
- Σε πολλά μέρη του Τρίτου Κόσμου πολλοί άνθρωποι νομίζουν ότι είναι κάποιος θεσμός που τους βοηθάει για να πάρουν χρήματα από την Κυβέρνηση.

– Για ορισμένους πολιτικούς, οι συνεταιρισμοί αποτελούν τον εύκολο τρόπο για να αποκτήσουν μεγαλύτερη πολιτική δύναμη.
– Οι ιδιώτες επιχειρηματίες μπορεί να θεωρούν το συνεταιρισμό σαν ένα μέσο για να αποφύγουν τους φόρους που πρέπει να πληρώσουν.
– Σε μέρη που οι συνεταιρισμοί απέτυχαν σαν επιχειρήσεις είναι συχνά συνδεμένοι με την εικόνα της επιχειρηματικής αποτυχίας.
– Οι συντηρητικοί πολίτες τους θεωρούν ως το πρώτο βήμα προς την αριστερά.
– Αλλά και οι αριστεροί τους θεωρούν σαν ένα κυματοθραύστη για τη διατήρηση του «status quo».
– Και άλλοι μπορεί να τους θεωρούν σαν μια παραλλαγή των μεγάλων επιχειρήσεων.
– Ενώ στις περιπτώσεις που ο κρατικός παρεμβατισμός στους συνεταιρισμούς είναι έντονος, οι πολίτες μπορεί να τους θεωρούν σαν μέρος της απρόσωπης κρατικής μηχανής κ.ο.κ.

Οι εικόνες που έχουν σχηματίσει οι άνθρωποι για τους συνεταιρισμούς είναι άπειρες. Αλλά κάθε τέτοια εικόνα έχει και μια ιδιαίτερη σημασία για τους συνεταιριστές: ίσως να δίνουν την πραγματική εικόνα που έχει σχηματίσει η κοινή γνώμη· ή να δείχνουν τι είδους πληροφόρηση και δημοσιότητα χρειάζεται· ή να υποδείχνουν την πορεία που πρέπει να πάρει η συνεταιριστική ανάπτυξη. Η λαθεμένη, η ψευδής εικόνα των συνεταιρισμών αποτελεί, φυσικά, ένα σοβαρό εμπόδιο στην ανάπτυξη και πρόοδό-τους· και είναι ευθύνη της ηγεσίας-τους να προβάλει μια εικόνα για το κίνημα που να είναι σωστή και αληθινή αντανάκλαση του πραγματικού έργου και σκοπού-του.

6. Τα μέλη και οι τεχνοκράτες.

Στη θεωρία, οι συνεταιρισμοί διοικούνται από δύο διαφορετικές ομάδες: από τη μια μεριά τα αιρετά στελέχη που εκλέγονται από τα μέλη, και από την άλλη από τους διορισμένους διευθυντές και τους υπαλλήλους που επιλέγονται από το διοικητικό συμβούλιο. Αυτές οι δύο ομάδες μαζί αποτελούν την ηγετική ομάδα σε κάθε συνεταιρισμό, μικρό ή μεγάλο, και στην πράξη αυτή η δικέφαλη ηγεσία, μελών και τεχνοκρατών, εργάζεται αποτελεσματικά στους περισσότερους συνεταιρισμούς. Αυτό είναι ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των συνεταιρισμών, γιατί στις άλλες μορφές επιχειρήσεων υπάρχει συνήθως η τάση για μια μοναδική ηγεσία που αποτελείται από μια μικρή ομάδα τεχνοκρατών επικεφαλής της οποίας είναι μια ισχυρή προσωπικότητα.

Η επιτυχία της ηγετικής ομάδας του συνεταιρισμού εξαρτάται από ορισμένους παράγοντες, ο κυριότερος από τους οποίους είναι η αμοιβαία εμπιστοσύνη των αιρετών διοικήσεων και των τεχνοκρατών, χωρίς κανένας από τους δύο να προσπαθεί να υπερκαλύψει την

εξουσία του άλλου. Οι τεχνοκράτες να αναγνωρίζουν τα αιρετά στελέχη ως τους εκπροσώπους και τους εκφραστές των επιθυμιών των μελών, και τα αιρετά στελέχη να σέβονται τον καθημερινό έλεγχο που πρέπει να ασκούν τα τεχνοκρατικά στελέχη πάνω στην επιχείρηση. Σε μια ιδεώδη κατάσταση, τα αιρετά στελέχη δεν πρέπει να ασκούν καθημερινή διαχείριση και οι διευθυντές δεν θα πρέπει να καθορίζουν τη γενική πολιτική του συνεταιρισμού, αν και θα πρέπει βέβαια να παρέχουν τις συμβουλές-τους προς το διοικητικό συμβούλιο. Έτσι πετυχαίνεται μια ισορροπία και ένας διαχωρισμός των ευθυνών ανάμεσα στις δύο ομάδες. Οι τεχνοκράτες εξασφαλίζουν την επιχειρηματική βιωσιμότητα του συνεταιρισμού, ενώ τα αιρετά στελέχη, δρώντας ως φύλακες των συμφερόντων των μελών, διασφαλίζουν ότι η επιχείρηση λειτουργεί σαν καλός συνεταιρισμός.

Αυτή είναι η θεωρία και η ιδεώδης κατάσταση. Η μεγάλη αδυναμία σε πάρα πολλούς συνεταιρισμούς και ιδιαίτερα στις μεγάλες οργανώσεις που υπάρχουν σήμερα είναι, όμως, ότι αυτή η ισορροπία έχει διαταραχτεί και οι τεχνοκράτες αναλαμβάνουν σταδιακά τους ρόλους που παραδοσιακά ανήκουν στο διοικητικό συμβούλιο. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι αιρετοί γίνονται απλές «σφραγίδες» που επικυρώνουν τις αποφάσεις που παίρνουν οι τεχνοκράτες. Μ' αυτό τον τρόπο η διάρθρωση του ελέγχου που είναι απαραίτητη για την ύπαρξη της συνεταιριστικής δημοκρατίας διαστρεβλώνεται και αδυνατίζει.

Φυσικά, η ικανότητα των αιρετών να παίξουν σωστά το ρόλο-τους παράλληλα με τους τεχνοκράτες και τους ειδικούς στις σύγχρονες και πολυσύνθετες συνεταιριστικές οργανώσεις του σήμερα αποτελεί και το βασικό καθοριστικό παράγοντα σ' αυτό το πρόβλημα.

7. Σχέση με τα εθνικά θέματα.

Κανένας συνεταιρισμός δεν μπορεί να υφίσταται στο κενό αλλά πρέπει να λειτουργεί μέσα σ' ένα καθορισμένο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον. Θα πρέπει να αγωνίζεται, φυσικά, να αλλάξει και να βελτιώσει αυτό το περιβάλλον, αλλά δεν μπορεί να το πράξει αυτό αν δεν αναγνωρίζει τα βασικά προβλήματα, πρώτα του άμεσου περιβάλλοντός-του, μετά της περιφέρειας-του και τέλος του έθνους και γενικά της ανθρωπότητας.

Αναπόφευκτα κάποτε θα τεθεί το ερώτημα: τι κάνουν τελοσπάντων αυτοί οι συνεταιρισμοί και το συνεταιριστικό κίνημα σαν σύνολο για να βοηθήσουν τους πολίτες να αντιμετωπίσουν τα καθημερινά-τους προβλήματα; Ποια είναι η συμβολή των συνεταιρισμών στα βασικά εθνικά προβλήματα;
– Οι σκαπανείς της Ροτσντέηλ κήρυξαν τον πόλεμο ενάντια στη νοθεία των τροφίμων. Τι κάνουν σήμερα, οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί για να εξασφαλίσουν τη θρεπτική αξία των τροφίμων και να καταπολεμήσουν τις μορφές νοθείας του 20ού αιώνα;
– Η παραπλανητική, σπαταλη, απατηλή και δαπανηρή διαφήμιση αποτελεί ένα εθνικό πρόβλημα σε πολλές χώρες, ιδιαίτερα στις δυτικές κοινωνίες. Είναι οι συνεταιρισμοί υπεύθυνοι γι' αυτή την κατάσταση επίσης; ή είναι αποφασισμένοι να την καταργήσουν από τις συνεταιριστικές δραστηριότητες;
– Η απασχόληση ανάπηρων και μειονεκτούντων ατόμων είναι ένα τεράστιο εθνικό θέμα σ' όλες τις χώρες και είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό που ακούμε και διαβάζουμε για τα νέα σχέδια που εφαρμοζονται σ' όλο τον κόσμο για την επικερδή και δημιουργική απασχόληση αυτών των ατόμων μέσα σε συνεταιρισμούς.
– Ο αναλφαβητισμός αποτελεί ένα εθνικό πρόβλημα, όχι μόνο στις φτωχές και υποανάπτυκτες χώρες αλλά επίσης στις πλούσιες και αναπτυγμένες. Οι σκαπανείς του συνεταιριστικού κινήματος στο τέλος του περασμένου και στις αρχές αυτού του αιώνα αποτελούσαν την εμπροσθοφυλακή για την εκπαίδευση των ενηλίκων και εφάρμοσαν πολλά προγράμματα για τη λαϊκή επιμόρφωση. Υπάρχει κανένας λόγος που τους εμποδίζει ν' αναλάβουν αυτό το ρόλο πάλι στον 20ό αιώνα;

– Το κίνημα των πιστωτικών ενώσεων στη Βορεια Αμερικη πρωτοτυπησε με το σύστημα της παροχής ομαδικής ασφάλισης με μικρό κόστος για ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων σε όλες τις εισοδηματικές τάξεις. Αυτό είναι ένα παράδειγμα συμβολής των συνεταιρισμών για τη λύση ενός σοβαρού κοινωνικού προβλήματος.

– Η αγροτική ανάπτυξη που αφορά όλες τις πτυχές της ζωής κατά έναν ολοκληρωμένο τρόπο αποτελεί, χωρίς αμφιβολία, τη μεγαλύτερη ελπίδα του Τρίτου Κόσμου. Αυτό είναι ένα από τα πιό σοβαρά καθήκοντα που θα απασχολήσουν το παγκόσμιο συνεταιριστικό κίνημα τις επόμενες δύο δεκαετίες, αλλά και στο απώτερο μέλλον.

Πολλοί συνεταιρισμοί συμβάλλουν στη λύση των μεγάλων προβλημάτων σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο και ορισμένα μόνο παραδείγματα δόθηκαν πιο πάνω. Είναι η συμβολή των συνεταιρισμών στη λύση αυτού του είδους των προβλημάτων που, μακροπρόθεσμα, θα αποτελέσει και τη βάση για την αξιολόγησή-τους. Δυστυχώς, μερικές φορές οι συνεταιρισμοί γίνονται μέρος του προβλήματος αντί να συμβάλουν στη λυση-του.

8. Ο Συνεταιρισμούς ως εργοδότης.

Μια σοβαρή αδυναμία των συνεταιριστικών επιχειρήσεων είναι, γενικά, οι σχέσεις μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου: όχι επειδή οι συνθήκες δουλειάς στους συνεταιρισμούς είναι κατώτερες από ό,τι σε άλλες επιχειρήσεις, γιατί πραγματικά είναι εξίσου καλές και σε πολλές περιπτώσεις καλύτερες· ούτε γιατί οι μιστοί και τα ημερομίστια που πληρώνουν οι συνεταιρισμοί είναι κατώτερα σε σύγκριση με αυτά που καταβάλλονται από άλλους εργοδότες, γιατί, αν και στο παρελθόν οι αμοιβές που πλήρωναν οι συνεταιρισμοί ήταν συνήθως κατώτερες, σήμερα αυτές οι αμοιβές είναι εφάμιλλες και σε πολλές περιπτώσεις καλύτερες από αυτές που καταβάλλουν άλλες επιχειρήσεις· και ούτε γιατί υπάρχει εχθρότητα ανάμεσα στα συνδικαλιστικά όργανα που εκπροσωπούν τους συνεταιριστικούς υπαλλήλους και στους συνεταιρισμούς ως εργοδότες, γιατί στις περισσότερες περιπτώσεις αυτές οι σχέσεις είναι αρκετά φιλικές.

Όχι, η αδυναμία δεν βρίσκεται σε κανένα απ' αυτά τα αίτια, αλλά μάλλον στο γεγονός ότι η σχέση ανάμεσα στον εργοδότη και στους εργαζόμενους στο συνεταιρισμό δεν είναι διαφορετική απ' αυτή που ισχύει για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις γενικά. Οι συνεταιρισμοί ισχυρίζονται ότι είναι διαφορετικοί και είναι πραγματικά διαφορετικοί, στους στόχους και τις μεθόδους-τους, αλλά σε θέματα απασχόλησης και μεταχείρισης των εργαζόμενων δεν είναι συνήθως διαφορετικοί, ούτε πιο πρωτότυποι από ό,τι οι κοινές εταιρίες ή οι μεγάλες επιχειρήσεις. Έχουν απλούστατα αποτύχει να εκμεταλλευτούν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα-τους και τη μοναδική θέση που κατέχουν σαν συνεταιρισμοί. Γενικά, οι περισσότεροι συνεταιρισμοί δεν προσπαθούν να κάνουν τίποτα περισσότερο από ό,τι οι κοινοί εργοδότες.

Σκεφτείτε προς στιγμή τη σπουδαιότητα που έχει ο εργαζόμενος για το συνεταιρισμό. Αυτός/αυτή καταναλώνει συνήθως περίπου οκτώ ώρες την ημέρα στη δουλειά-του/της, ενώ το μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να παραβρεθεί μόνο μερικά λεπτά την εβδομάδα. Για το μέσο μέλος, ο συνεταιρισμός μπορεί να είναι μόνο ένα από τα ενδιαφέροντά-του και ίσως όχι το πιο σημαντικό· για το μέσο εργαζόμενο, ο συνεταιρισμός είναι το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή-του που έχει άμεση σχέση με την ευημερία-του και την ασφάλειά-του. Επιπλέον, τα μέλη παίρνουν συνήθως από τους εργαζόμενους τις πρώτες εντυπώσεις για το συνεταιρισμό καθώς επίσης και τις πληροφορίες για τη λειτουργία-του. Με άλλα λόγια, εκτός από τους αιρετούς, η μόνη επαφή που έχουν τα μέλη με το συνεταιρισμό είναι μέσω των εργαζόμενων, συνήθως δε με τους εργαζόμενους στα κατώτερα επίπεδα της ιεραρχίας. Σχετικά μ' αυτό, από την άποψη της σχέσης του μέλους με το συνεταιρισμό, ο

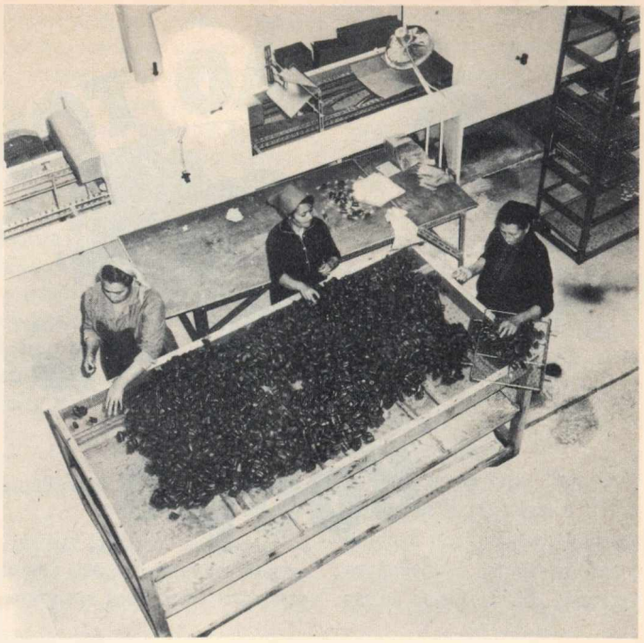

υπάλληλος στο γκισέ είναι πολύ πιο σημαντικός από το γενικό διευθυντή. Με λίγα λόγια, οι συνεταιριστικοί υπάλληλοι είναι σημαντικοί!

Η πρόταση που γίνεται εδώ είναι ότι οι συνεταιρισμοί πρέπει να προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα νέο είδος γέφυρας ανάμεσα στην οργάνωση και στους εργαζόμενους σ' αυτή, και πραγματικά θα υποχρεωθούν μάλλον να το πράξουν αυτό αν θέλουν να συγκρατήσουν στο μέλλον οποιοδήποτε προτέρημα έχουν απέναντι στις εμπορικές και μεταποιητικές επιχειρήσεις. Ειδικότερα:

– Το διοικητικό συμβούλιο και η γενική διεύθυνση θα πρέπει να σταματήσουν να σκέπτονται, αν σκέπτονται ακόμα, ότι η αναγνώριση του συνδικαλιστικού οργάνου των εργαζόμενων είναι μια χάρη προς το προσωπικό και ότι το συνδικαλιστικό όργανο των εργαζόμενων αποτελεί το μοναδικό κανάλι επικοινωνίας μ' αυτούς. Το συνδικαλιστικό όργανο είναι το ελάχιστο δυνατό για τη διατήρηση καλών εργασιακών σχέσεων.

– Το διοικητικό συμβούλιο και η γενική διεύθυνση θα πρέπει ν' αρχίσουν να θεωρούν τους εργαζόμενους ως *συνεργάτες* σε μια επιχείρηση που δεν είναι όμοια με τις άλλες. Οι καλοί εργαζόμενοι θέλουν να θεωρούνται ως *συν-εργάτες* και όχι σαν απλοί απασχολούμενοι.

– Στις χώρες όπου οι συνεταιρισμοί δεν είναι νομικά υποχρεωμένοι να δέχονται εκπροσώπηση των εργαζόμενων στο διοικητικό συμβούλιο, θα πρέπει να συζητηθεί στις γενικές συνελεύσεις το θέμα της εθελοντικής παροχής αυτού του δικαιώματος στους εργαζόμενους στους συνεταιρισμούς. Προτείνεται ότι αυτό πρέπει να αποφασιστεί από τα μέλη, γιατί το διοικητικό συμβούλιο ή η γενική διεύθυνση μπορεί να διστάζουν να προχωρήσουν σε μια τέτοια καινοτομία.

– Οι ανώτεροι υπάλληλοι θα πρέπει να συζητήσουν με τους εργαζόμενους διάφορα σχέδια αυτοδιαχείρισης και να ερευνήσουν τις ευκαιρίες για τη δοκιμαστική εφαρμογή τέτοιων σχεδίων στην πράξη.

– Σε πολλές περιπτώσεις, οι συνεταιρισμοί θα ανακαλύψουν ότι ορισμένα τμήματα ή δραστηριότητες μέσα στην επιχείρηση μπορεί να μετατραπούν σε συνεταιρισμό εργαζόμενων με συμβόλαιο παραγωγής.

– Τα διοικητά συμβούλια και η γενική διεύθυνση θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στις ευκαιρίες για αυτοανάπτυξη, εκπαίδευση και τεχνική επιμόρφωση των εργαζόμενων. **(συνεχίζεται)**

Μετάφραση Π. Κολύρη

ΣΕΙΣ απ' ολο τον κοσμο ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΦΕ

'Επιμέλεια: Μ. Παπαδοπούλου, Γ. Βαρδάκη, Ε. Παπάζογλου

Μείωση κόστους αποξήρανσης καρπών.

Οικονομία στα καύσιμα ως 65% μπορεί να επιτευχθεί αν χρησιμοποιηθεί ένα νέο σύστημα (συνεχής αποξήρανση) σε συνδυασμό με έναν αποξηραντήρα καρπών. Αυτή την έκτίμηση κάνει η κατασκευάστρια εταιρία, η οποία έχει ήδη εγκαταστήσει 14 τέτοια συστήματα στη Γαλλία και Ιταλία.

Η μέθοδος αυτή είναι οικονομική μόνο για μεγάλες ποσότητες καρπών, δηλαδή 5.000 ως 6.000 τόνους το χρόνο. Στη μονάδα αποξήρανσης, όπου γίνεται συνεχής αποξήρανση, το ψυκτικό μηχάνημα μετατρέπεται σε αποξηραντικό. Ο ζεστός καρπός με ένα κονβέϊορ μεταφέρεται από τον αποξηραντήρα σε σιλό.

Το πάνω μέρος του σιλό που ονομάζεται «ζώνη εφίδρωσης» είναι καλά μονωμένο και δεν αερίζεται από πουθενά. Η ζέστη του καρπού προκαλεί την υγρασία να ανέβει στην επιφάνεια του καρπού. Αυτή η διαδικασία θέλει 8 ώρες. Κάτω από τη ζώνη εφίδρωσης βρίσκεται μια ζώνη εξαερισμού, όπου ανεμιστήρες στον πάτο του σιλό στέλνουν ισχυρό ρεύμα αέρα προς τα πάνω, στους καρπούς που αφήνονται να πέσουν, αλλά βέβαια δεν τα καταφέρνουν λόγω του αντίθετου ρεύματος αέρα. Δηλαδή, οι καρποί «χορεύουν» ανάλογα με την ένταση του αέρα που μπορεί να είναι από 40 ως 60 κυβικά την ώρα. Ο αέρας αυτός αφαιρεί την υγρασία από την επιφάνεια του καρπού. Στο τέλος, σβήνουν οι ανεμιστήρες και οι καρποί πέφτουν πια στον πυθμένα απ' όπου συλλέγονται ξεροί και δροσεροί.

Εκτός από την οικονομία στα καύσιμα, η κατασκευάστρια εταιρία μας πληροφορεί πως ο καρπός ξεραίνεται καλύτερα και με λιγότερη φύρα.

FN 81-2

Παρακολούθηση αγελάδων.

Μια νέα μικρή ηλεκτρονική κατασκευή είναι τόσο εξειδικευμένη, ώστε θα μπορεί ο καθένας να γνωρίζει κάθε στιγμή όχι μόνο πού βρίσκεται η αγελάδα-του, αλλά να παίρνει και την πλήρη «ταυτότητά»-της.

Κάθε αγελάδα θα έχει πάνω-της ένα μικρό πομπό 3 κυβικών εκατοστών που θα πιάνεται στο αυτί-της, αλλά και στην ανάγκη, με μια μικρή επέμβαση, θα μπορεί να τοποθετείται κάπου μέσα-της. Αυτός ο πομπός επιτρέπει στον ιδιοκτήτη που θάχει τον κεντρικό ηλεκτρονικό δέκτη, να ξέρει πού βρίσκεται το ζώο-του. Και όχι μόνο αυτό! Με τον ίδιο μικρό «κατάσκοπο» μπορεί να ξεχωρίζει: πόσο γάλα παρήγαγε το ζώο, το βάρος-του, τη θερμοκρασία-του, το μέγεθος της μαστίτιδας και το αν εγκυμονεί ή όχι! Αλλά η κατασκοπία δεν σταματά εδώ, επεκτείνεται και στα πρόβατα!

Ο Στην Λώρενς της κατασκευάστριας εταιρίας μας πληροφορεί πως με έναν φορητό δέκτη μπορεί κανείς να πάρει σήματα του πομπού σε απόσταση 3 μέτρων. Θα πείτε πως η απόσταση είναι αστεία και τι χρειάζεται ο πομπός για να «δει» κανείς το πρόβατό-του σε τρια μέτρα. Δίκιο έχετε, αλλά ο Λώρενς μιλά για ειδικές περιπτώσεις: Σε μια χιονοθύελλα ένας βοσκός χάνει μερικά πρόβατά-του που σκεπάστηκαν από το χιόνι. Πώς θα τα βρεί; Θα γυρίζει στην περιοχή με το δέκτη-του και μόλις ακούσει το σήμα, θα σκάψει και θα βρεί το ζώο-του. Πολύ εξυπηρετική αυτή η συσκευή σ' αυτή τη περίπτωση, φτάνει να συμβεί μια τέτοια χιονοθύελλα...

FN 81-3

VIV '82

Από τις 2 ως τις 5 Νοεμβρίου έγινε στην Ολανδία μεγάλη έκθεση Εντατικής Παραγωγής Ζώων. Η Ολανδία στον τομέα αυτό είναι πρωτοπόρος και οι παραγωγοί-της χρησιμοποιούν τις νεότατες μεθόδους και δεν διστάζουν να επενδύσουν σε κάθε μοντέρνο σύστημα που αφορά την αποδοτικότητα και την ποιότητα του προϊόντος. Η τελευταία VIV που έγινε το '80 είχε 31.000 επισκέπτες, 2.000 από τους οποίους ήταν ειδικοί στα θέματα της κτηνοτροφίας. Φέτος έλαβαν μέρος 600 εκθέτες από 20 χώρες, καλύπτοντας μια επιφάνεια 19.000 τ.μ.

Με την ευκαιρία αυτή, σας δίνουμε και ένα συγκριτικό πινακα για την παραγωγικότητα σε χοίρους, πουλερικά και αυγα των κυριότερων Ευρωπαϊκων κρατων (Παραγωγη 1980).

Χώρα	Χοίροι σε τόνους	Πουλερικά σε τόνους	Αυγά κότας σε εκατ. κομμάτια
Ολανδία	1.351.000	376.102	8.264
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	674.000	108.000	3.150
Δανία	978.000	97.000	1.200
Δυτ. Γερμανία	3.140.000	372.000	12.850
Γαλλία	1.648.000	1.125.000	13.250
Αγγλία	946.000	765.000	13.600

Πρόβλεψη ορθοπεδικών προβλημάτων.

Με τη βοήθεια μιας συσκευής που επινόησε και κατασεύασε το Σκωτσέζικο Ινστιτούτο Κτηνοτροφίας, οι κτηνοτρόφοι θα μπορούν πολύ σύντομα να εντοπίζουν τα ζώα που έχουν πιθανότητες να φέρουν απογονους με ευπαθεια στα άκρα.

Η συσκευή αυτή αποτελείται από ένα δίσκο «πίεσης και δυναμης» που διευκολύνει στη μελέτη των συνηθειων βαδισματος των ζωων και στην εντόπιση του σημείου που το πόδι δέχεται τη μεγαλύτερη πίεση. Ο δίσκος αυτός αποκαλύπτει τις πιέσεις που ασκούνται προς τα κάτω, πλάγια και προς τα εμπρός του ποδιού. Η μελέτη αυτών των ζωων βοηθα τους επιστήμονες να καθορίσουν ποιό είναι το βάδισμα που βλάπτει και ποιός είναι ο σωστός τρόπος βαδίσματος, ώστε να αποφεύγεται κάθε ορθοπεδικό πρόβλημα.

Σώστε τα πρόβατα από την υποθερμία.

Ένας από τους λόγους που χάνεται το 1/3 των νεογέννητων προβάτων είναι η υποθερμία. Για την πρόληψη αυτής της κατάστασης κατασκευάστηκε ένα «κουτί» μέσα στο οποίο τα πρόβατα μπορούν να αναζωογονουνται με θερμό αέρα. Το κουτί αυτό είναι αρκετα μεγαλο ωστε να χωρα 6 αρνια και εχει για δαπεδο ενα μεταλλικό πλέγμα μέσα από το οποίο κυκλοφορεί θερμός αέρας. Τα αρνιά έχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο:

α) όταν χάνουν περισσότερη θερμότητα από αυτήν που μπορούν να παράγουν κατά τις πρώτες ώρες της ζωής-τους, και

β) λόγω ασιτίας 12 ώρες μετά τη γέννηση-τους.

Επιπλέον, μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχουν τα δίδυμα και τρίδυμα – 6 και 12 φορές περισσότερο, αντίστοιχα – απ' ό,τι τα μονογενη. Η συμβουλή που δίνεται από τους ειδικούς είναι να σκουπίζονται τα προβατάκια πολύ προσεχτικά πριν μπουν στο «κουτί» για θέρμανση, γιατι αν ειναι υγρα, η εξατμιση που θα προκληθεί θα έχει σαν αποτέλεσμα να χασουν περισσότερη θερμοκρασια απ' οση ειναι να κερδίσουν, με ευνοητα δυσάρεστα αποτελέσματα. Η φυσιολογική θερμοκρασία ενός υγιούς προβατου είναι μεταξύ 39 και 40 βαθμων Κελσίου.

Δροσερές πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις.

Ένα σύστημα ψύξεως πτηνοτροφικών εγκαταστασεων, ειδικά σχεδιασμένο για θερμά και άγονα κλίματα, έχει αποδειχτεί τόσο πετυχημένο, ώστε μια Αιγυπτιακή επιχείρηση παραγωγής αυγών που προορίζεται να γινει μια από τις μεγαλύτερες του κόσμου, το υιοθέτησε.

Η όλη επιχείρηση περιλαμβάνει την εφαρμογή αυτού του συστήματος σε 7 συνολικά πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, η κάθε μια από τις οποιες έχει 6 μονάδες εκτροφής 25.000 πουλιών και 18 μονάδες ωοτοκίας δυναμικότητας 22.500 πουλιών. Κάθε αγρόκτημα θα έχει τη δυνατότητα παραγωγής 90 εκατ. αυγών το χρόνο. Το σύστημα αυτό που παρέχει ψύξη και δροσίζει τις εγκαταστασεις, περιλαμβανει μονωμένα κτίρια, συστήματα αυτόματης παροχής τροφής, ύδρευσης και συλλογής των αυγών, χώρους συσκευασίας και ταξινόμησης των αυγων και δροσερες αποθηκες για να διατηρειται η ποιότητά-τους. Η κοπριά από το πτηνοτροφείο αναμένεται ότι θα αποδειχτεί ένα πολύτιμο υποπροϊόν, μιας και θα βοηθησει στη λίπανση της γής που μ' αυτό τον τρόπο θα αναζωογονηθεί και θα διασωθεί, αφού το σύστημα αυτό, όπως προαναφέρθηκε, εφαρμόζεται σε ευρεια κλίμακα στις ξερές, ζεστές και άγονες περιοχές της Μ. Ανατολής.

Γ FN 79-1

Προωθητικά ανάπτυξης.

Σχετικές μελέτες που έγιναν σε μοσχαρια όσον αφορα την αποτελεσματικοτητα των προωθητικών ανάπτυξης εγκαταστασεις, περιλαμβανει μονωμενα κτιρια, συστηματα αυτομάτης παροχης τροφης, υδρευσης και συλλογης των αυγων, χωρους συσκευασιας και ταξινομησης των αυγων και δροσερες αποθηκες για να διατηρειται η ποιοτητα-τους. Η κοπριά από το πτηνοτροφειο αναμενεται οτι θα αποδειχτει ενα πολυτιμο υποπροϊον, μιας και θα βοηθησει στη λιπανση της γης που μ' αυτό τον τροπο θα αναζωογονηθει και θα διασωθει, αφου το συστημα αυτο, οπως προαναφερθηκε, εφαρμοζεται σε ευρεια κλιμακα στις ξερες, ζεστες και αγονες περιοχες της Μ. Ανατολης.

Γ FN 79-1

Προωθητικά ανάπτυξης.

Σχετικές μελέτες που έγιναν σε μοσχαρια όσον αφορα την αποτελεσματικοτητα των προωθητικών ανάπτυξης

Ηλεκτροστατική κεφαλή ψεκασμού.

Μια νέα περιστρεφόμενη ηλεκτροστατική κεφαλή ψεκασμού προορισμό έχει να καλυτερέψει την κάλυψη, γιατί τα σταγονίδια πέφτουν και στα πάνω όσο και στα κάτω φύλλα των φυτών. Επιστημονικές παρατηρήσεις όπως και δοκιμές στους αγρους έδειξαν οτι μερικοί καρποι ψεκάζονται περισσότερο απ' όσο πραγματικά χρειάζονται οι δόσεις· λοιπόν μπορούν να μειωθούν στο μισό χωρίς να μειωθεί και η αποτελεσματικότητα του ψεκαστικού υγρού, αρκεί μόνο η κάλυψη να ειναι πλήρης.

Η ψεκαστική κεφαλή που ονομάζεται APE 80 και λειτουργει και με υδαρη και με λιπώδη διαλύματα, είναι λιγότερο από ένα μικροαμπέρ. Το πλατος ψεκασμου ειναι ένα μετρο και μπορει να τοποθετηθεί σε κάθε ψεκαστικο συστημα. Το υψηλό βολταζ του τρακτερ αρκει για να λειτουργήσουν 20 ψεκαστικές κεφαλές συγχρονως.

Γ FN 75-6.

ΝΕΑ ΦΡΕΖΑ

Εδαφη που κάποτε πιστευόταν δύσκολο να δουλευτούν, τώρα με την κατασκευή μιας νέας φρέζας που πραγματικα πηδα πανω από κάθε βράχο, κούτσουρο ή άλλα εμπόδια που βρίσκονται στον αγρό, οι δύσκολοι αυτοί αγροί είναι εύκολη υπόθεση.

Ο Ρόκοππερ, όπως ονομάζεται η νέα αυτή φρέζα, έχει 1 ή 2 ή 3 μαχαίρια που μπορούν να σκάψουν σε βάθος 80 εκατοστών, γρήγορα και με ασφάλεια, ένα έδαφος στο οποίο κανένα άλλο παρόμοιο μηχάνημα δεν θα τα κατάφερνε χωρίς ζημιές.

Οι φρέζες συνήθως συναρμολογούνται με βίδες που πρέπει να αντικαθίστανται όταν χτυπιούνται σε εμπόδια – πράγμα και χρονοβόρο και πολυέξοδο – ή με ελατήρια στα μαχαίρια, οπότε δεν είναι δυνατή η απομάκρυνση των εμποδίων. Το εύρημα του Ρόκοππερ είναι ότι μόλις τα μαχαίρια συναντήσουν εμπόδιο, σηκώνονται πάνω και πάνε συγχρόνως προς τα πίσω, με μια κίνηση πιο γοργή από αυτήν που έχει το τρακτέρ που πάει προς τα εμπρός. Για να ξαναγυρίσουν στη θέση-τους, ο χειριστής απλώς λύνει τον από τρία σημεία σύνδεσμο των μαχαιριών με το τρακτέρ, και με το βάρος-τους τα μαχαίρια πέφτουν στην πρώτη-τους θέση.

Στα μαχαίρια μπορεί να προσαρμοστούν και πτερύγια για να προστατεύουν από τις πλάγιες φθορές. Η φρέζα αυτή ζυγίζει 1,5 τόνο και οι διαστάσεις-της είναι 2,45μ. μήκος, 3,08 πλάτος και 1,73 ύψος.

FN 81-1

ΔΑΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΦΕΣΗ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΞΥΛΕΙΑΣ

Γράφουν: Οι κ.κ. Ι. Καρτάσης
και Γ. Μαναβής
Της Υπηρεσίας Δασικής Οικονομίας της ΠΑΣΕΓΕΣ

Είναι βέβαια σε όλους γνωστό ότι από τα μέσα του έτους 1980 άρχισε και συνεχίζεται μια σοβαρή κάμψη στην κατανάλωση των προϊόντων επεξεργασίας του ξύλου.

Έτσι, ανάμεσα Ιούλιο 1980 και Ιούλιο 1982, έχουμε διαφορές προς τα κάτω στους δείκτες των εξής αγαθών (με βάση το 100 για το έτος 1970).

	ΙΟΥΛΙΟΣ 1980	ΙΟΥΛΙΟΣ 1982
Είδη διατροφής	125,5	119,0
Είδη ένδυσης-υπόδησης	215,9	186,0
Καταναλωτικά αγαθά	186,1	179,6

Δεν είναι φυσικά η πρώτη φορά που εμφανίζεται τέτοιο φαινόμενο. Άλλωστε, πρόσφατη και ζωηρή είναι η ανάμνηση από τη μεγάλη κάμψη στην κατανάλωση του ξύλου κατά τη διετία 1974-75. Αλλά και πιο μικρότερες κάμψεις είχαν γίνει το 1969, το 1962, το 1958 και άλλοτε.

Αυτή όμως τη φορά η μείωση της κατανάλωσης είναι μεγάλης διάρκειας, γιατί ενώ έχει συμπληρωθεί διετία δεν φαίνεται άμεση μια σημαντική βελτίωση της κατάστασης.

Η μείωση αυτή υπήρξε συνέπεια της οικονομικής ύφεσης που πλήττει από το 1980 την παγκόσμια οικονομία και που είχε σαν αποτέλεσμα να εξασθενίσει δραστικά το πραγματικό μέσο ατομικό εισόδημα τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα.

Φυσικό είναι, ένα συρικνωμένο ατομικό εισόδημα να μην προσφέρεται για σοβαρές δαπάνες και να περιορίζεται σε κάλυψη των πιο άμεσων αναγκών, όπως είναι τα καταναλωτικά αγαθά, τα είδη ένδυσης-υπόδησης, τα είδη διατροφής κλπ.

Αντίθετα στον οικοδομικό τομέα η κάμψη παραμένει πολύ μεγαλύτερη. Ενώ τον Αύγουστο του 1980 οι νέες οικοδομικές άδειες είχαν καλύψει 4.157.000 Μ3 τον Αύγουστο του 1982 ήταν κατά 22% πιο κάτω δηλαδή στα 3.239.000 Μ3.

Τα πιο πολλά βιομηχανικά προϊόντα ξύλου παρουσιάζουν μεγάλη ευαισθησία στο φαινόμενο της ύφεσης, μια και ενσωματώνονται σε διαρκή καταναλωτικά αγαθά με μεγάλο ύψος επένδυσης, όπως η κατοικία, η επίπλωση κλπ.

Και η ευαισθησία αυτή όσο πάει και μεγαλώνει με την τάση κορεσμού ορισμένων τομέων, όπως είναι η κατοικία στις πόλεις.

Πέντε είναι οι μεγάλοι τομείς στους οποίους το ξύλο χρησιμοποιείται ευρύτατα:

Οι υπηρεσίες
Η διατροφή
Η ξυλοτεχνία
Η οικοδομική
Η επιπλοποιία.

Στον τομέα των υπηρεσιών (ενημέρωση, πληροφόρηση-διαφήμιση), το χαρτί αποτελεί το κύριο υλικό. Οι επιπτώσεις από την ύφεση υπήρξαν αρκετά σοβαρές ιδίως το 1982. Μόνο μέσα στο πρώτο εξάμηνο του έτους αυτού η τιμή της χαρτόμαζας από 580 $ ανά τόνο (αλκαλική, μακρόϊνη, λευκασμένη) κατέβηκε στα 480 $ ενώ ταυτόχρονα η παραγωγή χαρτόμαζας και χαρτιού στις ΗΠΑ και στις Σκανδιναβικές χώρες μειώθηκε κατά 4,5 - 5,5%.

Στον τομέα της διατροφής, το ξύλο χρησιμοποιείται σαν μέσο συσκευασίας (κιβώτια φρούτων, παλέτες, τυροβάρελα, κρασοβάρελα κτλ.). Η κατανάλωση των προϊόντων αυτών ακολουθεί την κατανάλωση των προϊόντων που υπόκεινται σε τέτοια συσκευασία και πάντως ζημιώθηκε οπωσδήποτε λιγότερο από την ύφεση.

Στον τομέα της ξυλοτεχνίας, το ξύλο χρησιμοποιείται σε μια σειρά από κατασκευές που αρχίζουν από τα ξύλινα παιχνίδια, τα τουριστικά είδη μέχρι τα τέμπλα των εκκλησιών. Ιδιαίτερη θέση τα τελευταία χρόνια έχει πάρει στην Ελλάδα η ξύλινη επένδυση του εσωτερικού των κατοικίσιμων χώρων (decoration).

Εδώ, χωρίς να έχουμε σαφή στατιστικά στοιχεία, η εντύπωση είναι ότι η κατανάλωση αυξάνεται, γιατί το ξύλο σαν μέσο εξωραϊσης των κατοικιών και σαν θερμομονωτικό υλικό έχει καθιερωθεί στις συνήθειες του καταναλωτή.

Ο τομέας της οικοδομικής δραστηριότητας είναι ο μεγάλος ζημιωμένος από την οικονομική αυτή ύφεση. Και εδώ όμως ο βαθμός ζημιάς διαφέρει μέσα στον τομέα αυτό.

Έτσι θα μπορούσαμε να διακρίνουμε πολλούς επιμέρους υποτομείς, όπως είναι ο της συντήρησης των κατοικιών, ο της αγροτικής κατοικίας, ο της δεύτερης κατοικίας στον περιαστικό χώρο, ο τομέας της αστικής πολυκατοικίας κλπ. Φυσικά πιο πολύ ζημιώθηκε η αστική πολυκατοικία και λιγότερο η δεύτερη μονοκατοικία, αφού πιά η δεύτερη αυτή κατοικία δεν αποτελεί μόνο μέσο αναψυχής, αλλά και μέσο επιβίωσης για τους κατοίκους των βαρημένων με ρυπαντές μεγάλων πόλεων.

Ο τομέας των επίπλων θίχτηκε και αυτός σοβαρά, γιατί η επίπλωση σήμερα απαιτεί σοβαρή επένδυση και φυσικά επηρεάζεται η ζήτησή της από τη δραστηριότητα του οικοδομικού τομέα (καινούργια νοικοκυριά).

Τα προϊόντα πρώτης επεξεργασίας του ξύλου που καλύπτουν τις παραπάνω ανάγκες είναι τα εξής:

Πριστή ξυλεία κωνοφόρων
Πριστή ξυλεία πλατυφύλλων
Μοριοσανίδες
Ινοσανίδες
Αντικολλητά-Επικολλητά
Χαρτόμαζα (μηχανική-ηλεκτρική-χημική)

Η κατανάλωση των παραπάνω προϊόντων (πλην χαρτόμαζας), σύμφωνα με στοιχεία του FAO για την Ευρώπη (πλην Ρωσίας), ακολούθησε την εξής εξέλιξη στη 13ετία του 1969-1981 (σε 1000 Μ3).

Μ.Ο. κατανάλωσης τριετιών	Πριστή κωνοφόρων	Πριστή πλατυφύλλων	Μοριοσανίδες	Ινοσανίδες	Αντικολλητά & επικολλητα
1969-71	71.851	19.354	12.517	2.752	4.801
1976-78	73.192	21.415	22.373	4.469	5.278
1979-81	77.743	22.381	23.900	4.419	5.279
Κύμανση μεταξύ 1976/78 και 1969/71	+10,2%	+10,6%	+78,7%	+62,3%	9,9%
Κύμανση μεταξύ 79/81 και 76/78	+6,2%	+4,5%	+6,8%	-1%	0%
Συνολική κύμανση 1979/81,1969/71	+10,7%	+11,5%	+90,9%	+60,6%	+9,9%

Πηγή: ΕΞΥΕ

Από τον πίνακα αυτό προκύπτει ότι μεταξύ μέσης ετήσιας κατανάλωσης δασικών προϊόντων των πρώτων τριετιών 76/78 και 69/71 υπάρχει μεγάλη θετική διαφορά, που φτάνει για ορισμένα προϊόντα (μοριοσανίδες-ινοσανίδες) σε πολύ υψηλά ποσοστά 62-78%. Αντίθετα, η διαφορά στην κατανάλωση μεταξύ των τελευταίων δύο τριετιών 79/81 και 76/78 πέφτει χαμηλά, και μάλιστα σε ορισμένα προϊόντα (ινοσανίδες και αντικολλητά) μηδενίζεται, ή γίνεται και αρνητική.

Τελικά βέβαια η διαφορά ποσοστών κύμανσης μεταξύ των δύο ακραίων τριετιών παραμένει υψηλή για τα δύο προϊόντα μοριοσανίδες και ινοσανίδες.

Δεν θα επιχειρήσουμε παραπέρα ανάλυση των στατιστικών αυτών στοιχείων που γενικά παρουσιάζουν μια ενθαρρυντική εικόνα για την κατανάλωση των δασικών προϊόντων και βέβαια δεν θα προσπαθήσουμε να κάνουμε χρονικές προεκτάσεις της κατανάλωσης με βάση τα στοιχεία όλης αυτής της περιόδου 1969-1981.

Θα περιοριστούμε στα στοιχεία της τελευταίας περιόδου 1976-1981, προσθέτοντας και τις εκτιμήσεις του FAO για το έτος 1982, που γενικά είναι συγκρατημένες. Έτσι μέσα στην 7ετή αυτή περίοδο περιλαμβάνονται τα τρία τελευταία χρόνια της οικονομικής ύφεσης (1980-1981-1982) και τα τέσσερα χρόνια της συγκρατημένης ανάκαμψης (1976-1979) (ύστερα από τη γνωστή περίοδο οικονομικής ύφεσης του 1974-75).

Η κατανάλωση των βασικών προϊόντων ξύλου (πλην χαρτόμαζας) κατά την περίοδο αυτή στην Ευρώπη παρουσιάζεται ως εξής:

Οι διακυμάνσεις υπολογίστηκαν με βάση τη μέθοδο των ελάχιστων τετραγώνων. Για τα προϊόντα αυτά και για την εξεταζόμενη περίοδο είναι οι εξής:

Πριστή κωνοφόρων	+1,0%
Πριστή πλατυφύλλων	+4,7%
Μοριοσανίδες	+7,7%
Ινοσανίδες	-3,8%
Αντικολλητά-Επικολλητά	-0,1%

Δηλαδή τα δύο προϊόντα, πριστή πλατυφύλλων και μοριοσανίδων παρουσίασαν μια σημαντική αύξηση, παρά την ύφεση, ενώ η κατανάλωση της πριστής ξυλείας κωνοφόρων έμεινε σχεδόν στάσιμη. Αντίθετα η κατανάλωση των ινοσανίδων και αντικολλητών - επικολλητών επηρεάστηκε σοβαρά από την οικονομική ύφεση της περιόδου 1980-1982, ιδιαίτερα δε η των ινοσανίδων.

Εντούτοις η οικονομική ύφεση και η κατανάλωση ξύλου δεν βρίσκονται στην ίδια στενή συσχέτιση σε όλες τις περιοχές της Ευρώπης, όπως θα δούμε στη συνέχεια. Και αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να αναμένεται, ενόψη του ότι στην κατανάλωση ξύλου επιδρά όχι μόνο το ύψος του κατά κεφαλή εισοδήματος και η αύξηση του πληθυσμού αλλά και η διαφορά μεταξύ υφιστάμενης ικανοποίησης των αναγκών σε ξύλο και της επιθυμητής ικανοποίησης-τους, ή αλλοιώς το κενό που υπάρχει ή μπορεί να δημιουργηθεί στην αγορά. Η διαφορά αυτή σε ορισμένες περιοχές της Ευρώπης (Σκανδιναβία) είναι μικρή, ενώ σε άλλες υπό ανάπτυξη χώρες της Ευρώπης, όπως οι νότιες, είναι πολύ μεγαλύτερη.

Παρακάτω θα απομονώσουμε στατιστικά τις χώρες αυτές και θα συγκρίνουμε την εξέλιξη της κατανάλωσής-τους σε ξύλινα προϊόντα με τις άλλες χώρες, για τη δυσμενή γενικά χρονική αυτή περίοδο 1976-1982.

Σαν νότιες χώρες της Ευρώπης εννοούμετις εξής 8: Την Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ιταλία, τη Γιουγκοσλαβία, την Τουρκία, την Κύπρο και την Μάλτα. Δεν συμπεριλαμβάνουμε την Αλβανία και τη Βουλγαρία, γιατί η οικονομία τους είναι κατευθυνόμενη και η σχέση μεταξύ υφιστάμενων αναγκών και της δυνατότητας ικανοποίησης αυτών δεν αντιμετωπίζεται με την ίδια πολιτική όπως στις υπό εξέταση χώρες.

Ο πληθυσμός των χωρών αυτών (το 1977) ανερχόταν σε 175.237.000 έναντι 522.587.000 κατοίκων της Ευρώπης, δηλαδή αποτελούσε το 33,5% αυτού. Αν πάρουμε σαν βάση το έτος 1977 για το οποίο έχουμε στοιχεία από έκδοση του FAO, η κατανάλωση κατά προϊόν είναι η εξής: (σε 1000 Μ3).

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ετη	Πριστή κωνοφόρων (1000 Μ3)	Πριστή πλατυφύλλων (1000 Μ3)	Μοριοσανίδες (1000 Μ3)	Ινοσανίδες (1000 Μ3)	Αντικολλητά και Επικολλητά (1000 Μ3)
1976	71.738	20.884	21.543	4.613	5.462
1977	73.481	21.330	22.400	4.341	5.109
1978	74.359	22.031	23.177	4.454	5.265
1979	79.932	23.437	24.184	4.443	5.780
1980	78.028	22.345	24.329	4.543	5.198
1981	75.270	21.280	23.210	4.270	4.860
1982*	73.150	22.122	23.524	4.511	5.045

* *Εκτίμηση* FAO, TIMBER COMMITTEE, OCTOBER 1982...

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΝΟΤΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

	Ευρώπη	8 Νότιες χώρες	Ποσοστό %
Πριστή ξυλεία κωνοφόρων	73.481	12.802	17,4
Πριστή ξυλεία πλατυφύλλων	21.330	5.083	23,8
Μοριοσανίδες	22.400	4.498	20,0
Ινοσανίδες	4.341	662	15,2
Αντικολλητά-Επικολλητά	5.109	831	16,3

Δηλαδή έναντι ποσοστού πληθυσμού των νότιων αυτών χωρών 33%, σε σχέση με το συνολικό ευρωπαϊκό πληθυσμό, μόνο για την πριστή ξυλεία πλατυφύλλων η κατανάλωση πλησιάζει το 72% (17,4/33,0 Χ 100) της ευρωπαϊκής για το έτος αυτό, με δεύτερη την κατανάλωση μοριοσανίδων στο επίπεδο του 61% και με τελευταίες τις ινοσανίδες με το 50%. Δηλαδή για να πλησιάσουν οι χώρες αυτές το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να διπλασιάσουν την κατανάλωση των ινοσανίδων, να αυξήσουν κατά 60% την κατανάλωση των μοριοσανίδων κτλ. (πάντοτε για το έτος 1977).

Αν συγκρίνουμε τις καταναλώσεις των προϊόντων των 8 νότιων χωρών όχι με το σύνολο της ευρωπαϊκής κατανάλωσης αλλά με την κατανάλωση των λοιπών ευρωπαϊκών χωρών (δηλαδή μετά την αφαίρεση από την ευρωπαϊκή κατανάλωση των 8 νότιων χωρών) η διαφορά είναι ακόμα πιο χαρακτηριστική. Πραγματικά ο πληθυσμός των λοιπών ευρωπαϊκών χωρών ανέρχεται σε 347.750.000 (1977) ενώ των 8 νότιων χωρών σε 175.237.000 κατοίκους. Δηλαδή καλύπτει το 50% του πληθυσμού. Η αντίστοιχη κατανάλωση (έτος 1977) δίνεται από τον παρακάτω πίνακα: (σε 1.000 Μ3).

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ (σε 1000m³)

	Λοιπές χώρες	8 Νότιες χώρες	Ποσοστό %
Πριστή ξυλεία κωνοφόρων	60.679	12.802	21
Πριστή ξυλεία πλατυφύλλων	16.247	5.083	31
Μοριοσανίδες	17.902	4.498	25
Ινοσανίδες	3.679	662	18
Αντικολλητά-Επικολλητά	4.218	831	19

Με τη σύγκριση των ποσοστών προκύπτει ότι μόνο η κατανάλωση της πριστης ξυλείας πλατυφύλλων στις 8 νότιες χώρες φτάνει το 62% της μέσης των λοιπών ευρωπαϊκών χωρών, με δεύτερη των μοριοσανίδων, με ποσοστό 50%, ενώ οι ινοσανίδες έρχονται τελευταίες με ποσοστό 36%.

Οι διαφορές αυτές οφείλονται τόσο στο γνωστό χαμηλότερο συγκριτικά μέσο κατά κεφαλή εισόδημα της περιοχής αυτής όσο και στις παραδοσιακές συνήθειες του πληθυσμού αυτού προς άλλα κατασκευαστικά υλικά.
γες (FAO).

Λογικά πρέπει να προβλεφτεί μείωση στο μέλλον των διαφορών αυτών παρά τον επηρεασμό από τον παράγοντα παραδοσιακή προτίμηση προς το μάρμαρο, τούβλο, πέτρα κτλ.

Αυτό προκύπτει τόσο από την αναμενόμενη πληθυσμιακή ανακατανομη στο χώρο της Ευρώπης όσο και από την εξέλιξη της κατανάλωσης των προϊόντων ξύλου κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο 1976-1982, δυσμενή γενικά ως προς την πορεία της κατανάλωσης των προϊόντων ξύλου.

Ως προς τον πληθυσμό, για το 2.000 προβλέπονται οι εξής αλλα-

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

	Ετος 1977	Ετος 2.000	Αύξηση %
8 νότιες χώρες	175.237.000	227.970.000	30,0
Λοιπές χώρες	347.750.000	372.940.000	7,2
Ευρώπη	522.987.000	600.910.000	14,8

Δηλαδή η ποσοστιαία αύξηση του πληθυσμού στις εξεταζόμενες 8 νότιες χώρες θα είναι 4 φορες πιο μεγάλη από την αύξηση του πληθυσμού στις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες.

Αναλυτικά η κατανάλωση κατα προϊόν κατά την περίοδο 1976-1982 υπήρξε η εξής στις παραπάνω 8 νότιες χώρες:

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΝΟΤΙΕΣ ΧΩΡΕΣ (σε 1000m³)

Ετη	Πριστή κωνοφόρων	Πριστή πλατυφύλλων	Μοριοσανίδες	Ινοσανίδες	Αντικολλητ επικολλητά
1976	12.681	4.892	3.932	561	875
1977	12.802	5.083	4.498	662	831
1978	14.606	5.378	4.350	635	735
1979	15.840	6.135	4.797	618	757
1980	13.939	5.878	4.934	698	798
1981	13.315	5.925	4.441	686	637
1982*	13.221	5.900	4.722	669	739

*Εκτίμηση

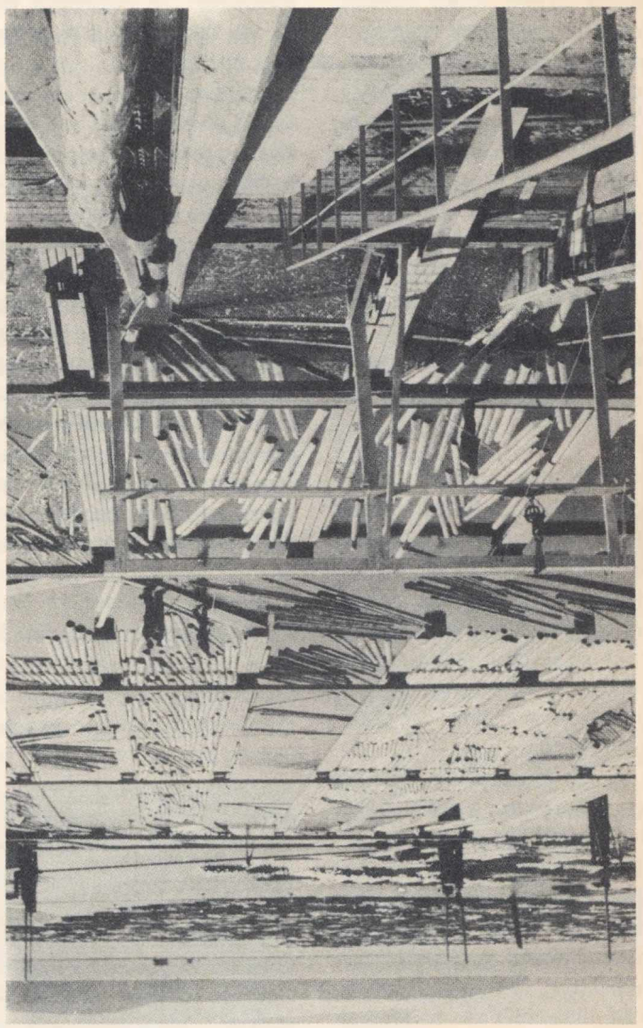

Με βάση τη μέθοδο των ελάχιστων τετραγώνων, η παραταθείσα διακύμανση της κατανάλωσης κατά προϊόν είναι η εξής:

Πριστή κωνοφόρων	+3,0%
Πριστή πλατυφύλλων	+ 22,2%
Μοριοσανίδες	+14,5%
Ινοσανίδες	+0,3%
Επικολλητά-Αντικολλητά	−18,5%

Δηλαδή τα δύο προϊόντα, πριστή πλατυφύλλων και μοριοσανίδες, έρχονται επικεφαλής της αύξησης στις Νότιες χώρες, ενώ στα αντι-

κολλητά και επικολλητά έχουμε σοβαρή καθίζηση.

Η αντίστοιχη κατανάλωση κατά προϊόν κατά την ίδια χρονική περίοδο 1976-1982 υπήρξε η εξής στις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες (Βόρειες):

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ετη	Πριστή κωνοφόρων	Πριστή πλατυφύλλων	Μοριοσανίδες	Ινοσανίδες	Αντικολλητά επικολλητά
1976	59.057	15.992	17.611	4.052	4.587
1977	60.679	16.247	17.902	3.679	4.278
1978	59.753	16.653	18.827	3.819	4.530
1979	64.092	17.302	19.387	3.885	5.023
1980	64.089	16.467	19.395	3.845	4.400
1981	61.955	15.355	18.769	3.364	4.223
1982	59.929	16.222	18.802	3.584	4.306

Με την ίδια μέθοδο, η παρατηρηθείσα διακύμανση στις καταναλώσεις των προϊόντων είναι η εξής:

Πριστή κωνοφόρων	+0,5%
Πριστή πλατυφύλλων	-1,7%
Μοριοσανίδες	+6,1%
Ινοσανίδες	-6,8%
Αντικολλητά-Επικολλητά	-4,7%

Δηλαδή εδώ την πρώτη θέση στην αύξηση έχουν οι μοριοσανίδες με δεύτερη την πριστή ξυλεία κωνοφόρων, ενώ όλα τα αλλα προϊόντα παρουσιαζουν μείωση.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1976-1982)
(Σε 1000μ3)

Ετη	Πριστή κωνοφόρων	Πριστή πλατυφύλλων	Μοριοσανίδες	Ινοσανίδες	Αντικολλητά
1976	592	238	171	20	41
1977	607	259	180	24	53
1978	660	210	186	33	41
1979	595	239	285	31	51
1980	575	222	296	23	47
1981	560	209	291	23	55
1982	550	218	280	23	50

Ειδικότερα για την Ελλάδα η κατανάλωση των παραπάνω δασικών προϊόντων κατά την περίοδο αυτή ήταν η εξής:

Η διακύμανση στις καταναλώσεις των προϊόντων αυτών είναι η εξής:

Πριστή κωνοφόρων	-7,9%
Πριστή πλατυφύλλων	-13,8%
Μοριοσανίδες	+82,6
Ινοσανίδες	-2,5%
Αντικολλητά-Επικολλητά	+5,6

ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1969-82
(1000 Μ3)

Είδη προϊόντων	Ελλάδα	8 Νότιες χώρες Ευρώπης	Λοιπές χώρες Ευρώπης	Σύνολο Ευρώπης
1. Πριστή κωνοφόρων	-3,2	+123,3	+3,4	+6,6
2. Πριστή πλατυφύλλων	+34,5	+26,6	+11,5	+15,0
3. Μοριοσανίδες	+203,0	+143,0	+69,9	+81,0
4. Ινοσανίδες	+23,8	+98,0	+45,5	+55,0
5. Αντικολλητά-Επικολλητά	-23,3	-11,5	+12,8	+8,6

Στη χώρα μας, όπως προκύπτει απο τα παραπάνω στοιχεία (εφόσον βέβαια οι εκτιμήσεις αυτές είναι σωστές), δύο είναι τα προϊόντα που παρουσίασαν σημαντική άνοδο: Οι μοριοσανίδες και τα αντικολλητά-επικολλητά. Στα τελευταία αυτά περιλαμβάνονται και οι πηχοσανίδες. Τα υπόλοιπα προϊόντα παρουσιάζουν μειώσεις. Μικρότερη όμως μείωση εμφανίζουν οι ινοσανίδες (-2,5%).

Για να μπορέσουμε να βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα από όλη αυτή την ανάλυση, θα πρέπει να συγκρίνουμε τις διάφορες διακυμάνσεις της κατανάλωσης στις εξετασθείσες περιοχές.

Η σύγκριση πρέπει να γίνει τόσο για την ευρύτερη περίοδο 1969-1982 όσο και την μικρότερη 1976-1982.

ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1969-82
(1000 Μ3)

Είδη προϊόντων	Ελλάδα	8 Νότιες χώρες Ευρώπης	Λοιπές χώρες Ευρώπης	Σύνολο Ευρώπης
1. Πριστή κωνοφόρων	-7,9	+3,0	+0,5	+1,0
2. Πριστή πλατυφύλλων	-13,8	+22,2	-1,7	+4,7
3. Μοριοσανίδες	+82,6	+14,5	+6,1	+7,7
4. Ινοσανίδες	-2,5	+0,3	-6,8	-3,8
5. Αντικολλητά-Επικολλητά	+5,6	-18,5	-4,7	-7,2

Με βάση τα στοιχεία αυτά των δύο πινάκων δίνουμε ένα συνοπτικό σχολιασμό για τα διάφορα προϊόντα:

1. Πριστή ξυλεία κωνοφόρων.

Στο χρονικό διάστημα της τριετίας 1979-1982, η γενική τάση στην κατανάλωση του ξύλου αυτού υπήρξε αυξητική αλλά με χαμηλό μέσο ποσοστό στις πιο πολλές χώρες (3-6%). Εξαίρεση αποτέλεσαν οι Νότιες χώρες που παρουσίασαν στο διάστημα αυτό μια σημαντική αύξηση 23%, που δικαιολογείται από τις ανάγκες μιας δραστηριας οικοδομικής δραστηριότητας που επικράτησε στις αρχές της περιόδου αυτής. Αντίθετη εξέλιξη υπήρξε στη χώρα μας, που δεν αύξησε διολου την κατανάλωση αυτή, προφανώς γιατί κάλυψε τις ανάγκες της με άλλα υλικά, όπως οι μοριοσανίδες, που όπως θα δούμε παρακάτω παρουσίασαν αλματώδη αύξηση κατανάλωσης. Χαρακτηριστική είναι η σχετική σταθερότητα κατανάλωσης του υλικού αυτού στις Ευρωπαϊκές γενικά χώρες, όπου ακόμα και τη δυσμενή περίοδο 1976-1982 παρά την τριετή ύφεση η μέση τάση κατανάλωσης παράμεινε ελαφρά αυξητική.

2. Πριστή ξυλεία πλατυφύλλων.

Στη χρονική περίοδο 1969-1982 η κατανάλωση του υλικού αυτού αυξήθηκε σημαντικά τόσο στην Ευρώπη (15%) όσο ιδιαίτερα στις 8 Νότιες χώρες (27%) με πιο μεγάλη ακόμα έμφαση στη χώρα-μας με 34,5%. Η αύξηση αυτή εξηγείται από τη σημαντική χρησιμοποίηση του υλικού αυτού στην επιπλοποιία. Προφανώς στις νότες χώρες καθοριστικό ρόλο έπαιξε η αθρόα χρησιμοποίηση του τροπικού ξύλου όπως και στην Ελλάδα.

Χαρακτηριστική είναι η επιμονή της αυξητικής τάσης-κατανάλωσης στις Νότιες χώρες ακόμα και στη χρονική περίοδο 1976-1982 (22,2%). Αντίθετα η Ελλάδα παρουσίασε μια ανεξήγητη σημαντική μετάπτωση στην κατανάλωση πριστής ξυλείας πλατυφύλλων μεταξύ της περιόδου 1969-1975 και 1976-1982, που από έντονη αυξητική μετατράπηκε σε σημαντικά μειωτική (-13,8%). Αν δεν πρόκειται για λαθεμένη στατιστική πληροφόρηση, τότε η μείωση αυτή οφείλεται στη μείωση της κατανάλωσης στον τομέα της επιπλοιίας, ειδικά κατά την τελευταία τριετία (1980-1982).

3. Μοριοσανίδες.

Στη χρονική περίοδο 1969-1982, η κατανάλωση των μοριοσανίδων υπήρξε έντονα αυξητική, με ποσοστό αύξησης για μεν την Ευρώπη σαν σύνολο 81% για δε τις Νότιες χώρες με ποσοστό 143%. Ειδικά στην Ελλάδα η αύξηση αυτή ήταν αλματώδης και έφτασε μέχρι και τριπλασιασμό (203%).

Το προϊόν αυτό συγκράτησε την αυξητική τάση κατανάλωσής-του και κατά την περίοδο 1976-1982 τόσο στην Ευρώπη σαν σύνολο (+7,7) όσο και στις Νότιες ευρωπαϊκές χώρες (+14,5). Στη χώρα μας, η μέση αύξηση αυτή παράμεινε κατά την περίοδο αυτή πολύ υψηλή (82%). Η προτίμηση στο προϊόν αυτό οφείλεται στα γνωστά πλεονεκτήματά-του και στο γεγονός ότι αντικατάστησε, ιδίως στις Νότιες ευρωπαϊκές χώρες, στην οικοδομική και στην επιπλοποιία, την πριστή ξυλεία κωνοφόρων και πλατυφύλλων, που δεν παράγεται ούτε στις απαιτούμενες ποσότητες ούτε στις κατάλληλες ποιότητες.

4. Ινοσανίδες.

Στο χρονικό διάστημα 1969-1982 η κατανάλωση των ινοσανίδων παρουσίασε υψηλά ποσοστά αύξησης τόσο γενικά στην Ευρώπη (+55%) όσο και ειδικότερα στις Νότιες ευρωπαϊκές χώρες, όπου το ποσοστό αύξησης κυμάνθηκε στο 98%. Ειδικότερα στην Ελλάδα η αύξηση υπήρξε σχετικά συγκρατημένη (+24%).

Χαρακτηριστική είναι όμως η καταναλωτική πορεία του υλικού αυτού στην περίοδο 1976-1982. Πραγματικά, τόσο στο σύνολο της Ευρώπης όσο και στις επιμέρους περιοχές, νότιες και μή, η κατανάλωσή-του ή δεν παρουσίασε καμιά διακύμανση (Νότιες ευρωπαϊκές χώρες) ή μειώθηκε σε ποσοστά 2,5-7%.

Η ευαισθησία του υλικού αυτού στην οικονομική ύφεση σε σχέση με τις μοριοσανίδες (υλικά και τα δύο καινούργια στην αγορά του ξύλου) οφείλεται στο ότι οι μοριοσανίδες έχουν ευρύτερο φάσμα χρησιμοποίησης τόσο στην οικοδομική όσο και στην επιπλοποιία, ενώ οι ινοσανίδες, σκληρές ή μονωτικές, έχουν χρήση σχεδόν μόνο στην οικοδομική, η οποία, όπως είναι γνωστό, έπαθε λόγω ύφεσης κάθετη πτώση. Αναλογικά, η κατανάλωση των μονωτικών ινοσανίδων και όχι των σκληρών έπαθε τη σοβαρότερη μείωση, μια και επικράτησαν στην αγορά άλλα ανταγωνιστικά υλικά πιο εύχρηστα (πλαστικά κλπ).

Μια νέα περίοδος, όπως φαίνεται, πρόκειται να αρχίσει για την κατηγορία αυτού του προϊόντος με την εμφάνιση στην αγορά των ινοσανίδων μέσης πυκνότητας (MOF), που θα αντικαταστήσει ένα μέρος της πριστής ξυλείας, και μοριοσανίδων.

5. Αντικολλητά - Επικολλητά.

Το χρονικό διάστημα 1969-1982 δεν ήταν ευνοϊκό για την κατανάλωση του υλικού αυτού. Πραγματικά σε διάστημα 14 χρόνων η αύξηση της κατανάλωσης στην Ευρώπη δεν ξεπέρασε το 8,6% ενώ αντίθετα κατά την πρόσφατη 7ετή περίοδο 1976-1982 η κατανάλωση μειώθηκε κατά 7,2%.

Στις νότιες χώρες η κατανάλωση μειώθηκε τόσο στο ευρύτερο χρονικό διάστημα 1969-1982 κατά 11,5% όσο και κατά την πρόσφατη περίοδο 1976-1982 κατά 18,5%.

Η δυσμενής αυτή εξέλιξη κυρίως στις νότιες χώρες οφείλεται σε

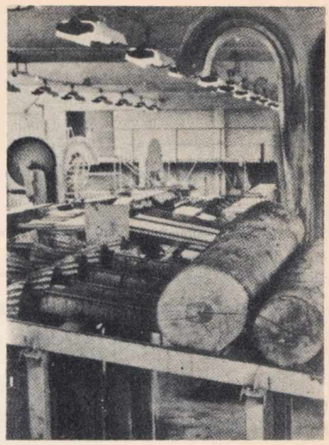

γεγονός ότι οι πηχοσανίδες (που ανήκουν και αυτές σ' αυτήν την κατηγορία) χρησιμοποιούνται αρκετά στην κατασκευή της καλύτερης ποιότητας επίπλου.

Κλείνοντας την ανάλυση αυτή, θα θέλαμε να σταθούμε ακόμα μια φορά στη διαπίστωση ότι η κατανάλωση ξύλου δέχτηκε την αρνητική επίπτωση της πρόσφατης οικονομικής ύφεσης, αλλά ο βαθμός που αντέδρασε είναι διαφορετικός ανάλογα με την εξεταζόμενη ευρύτερη περιοχή στον ευρωπαϊκό χώρο και το είδος του προϊόντος.

Έτσι για την περίοδο 1976-1982 οι διαφορές είναι σημαντικές αν συγκρίνουμε τις καταναλώσεις μεταξύ νότιας περιοχής της Ευρώπης και της λοιπής βορειοτερης.

	Νότια περιοχή	Βόρεια περιοχή
Πριστή κωνοφόρων	+3,0	+0,5
Πριστή πλατυφύλλων	+22,2	-1,7
Μοριοσανίδες	+14,5	+6,1
Ινοσανίδες	+93,0	-6,8
Αντικολλητά-Επικολλητά	-18,5	-4,7

δύο παράγοντες: Στη μεγάλη τιμή κατά μονάδα όγκου του προϊόντος αυτού σε σχέση με το χαμηλό ατομικό εισόδημα της περιοχής και στη δυνατότητα των άλλων ανταγωνιστικών υλικών μοριοσανίδων και ινοσανίδων να αντικαταστήσουν το υλικό αυτό.

Στην Ελλάδα, η εικόνα της κατανάλωσης εμφανίζει αντιφάσεις. Ενώ στην αρχική περίοδο 1969-1975 παρατηρείται μείωση της κατανάλωσης, κατά την πρόσφατη περίοδο 1976-1982 παρατηρείται αύξηση της κατανάλωσης. Πιθανόν η εξέλιξη αυτή να οφείλεται στο

Τελικά, μόνο στις μοριοσανίδες και στην πριστη κωνοφόρων η αύξηση παρουσιάζεται ταυτόχρονα και στις δύο περιοχές.

Αν το 1982 αποτελεί στην κατανάλωση του ξύλου το χαμηλότερο σημείο της καμπύλης σε διεθνή και σε ευρωπαϊκή κλίμακα, όπως υποστηρίζεται από πολλούς, τότε από το 1983 θα πρέπει να αρχίσει η αναμενόμενη ανάκαμψη. Κατ' άλλους, πιο αισιόδοξους, μια ελαφρά ανάκαμψη έχει ήδη αρχίσει στην Ευρώπη και στην Ιαπωνία ενώ στις Η.Π.Α. η ύφεση βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη (FAO, TIM/R 76/29.9.1982).

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΕΦΟΔΙΑΖΟΥΝ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

Για το θέμα της εμπορίας των οπωροκηπευτικών και ειδικότερα την εξέταση των δυνατοτήτων εφοδιασμού των στρατιωτικών μονάδων από τις συνεταιριστικές οργανώσεις με φρούτα και λαχανικά, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη, στις 24.2.1983 στα γραφεία της ΠΑΣΕΓΕΣ με συμμετοχή εκπροσώπων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Κοινό συμπέρασμα των περισταμένων αντιπροσώπων ήταν ότι ο τομέας της διακινήσεως και εμπορίας των οπωροκηπευτικών ιδιαίτερα χωλαίνει και η απουσία των συνεταιριστικών οργανώσεων στον τομέα αυτό είναι ιδιαίτερα έντονη, αφού στο μεν χονδρεμπόριο οι συνεταιρισμοί διακινούν ποσοστό περίπου 5%, στο δε λιανεμπόριο (λαϊκές αγορές κλπ.) σχεδόν απουσιάζουν.

Ότι οι συνεταιρισμοί πρέπει έντονα να παρέμβουν στον τομέα της εμπορίας των οπωροκηπευτικών για την προστασία των παραγωγών από την εκμετάλλευση των εμπόρων, του μεγάλου αριθμού των ενδιαμέσων κλπ., που απομυζούν τον αγροτικό κόσμο.

Η συμπαράσταση της πολιτείας για τη δραστηριοποίηση των συνεταιριστικών οργανώσεων στον τομέα της εμπορίας των οπωροκηπευτικών, πρέπει να είναι έντονη και ενεργός, αφού σα στόχο θα έχει την προστασία των παραγωγών και καταναλωτών και την εξυγίανση από τα κυκλώματα του παρεμπορίου που τώρα τους δυναστεύει.

Εκτιμάται ιδιαίτερα η πρωτοβουλία που είχε η ΠΑΣΕΓΕΣ να καλέσει τη σύσκεψη αυτή και να ανταλλαγούν τόσο χρήσιμες απόψεις και εμπειρίες, όπως πρόσφατα οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν, από την απεργία των εμπόρων και την παρέμβαση των συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Αναφορικά με τον εφοδιασμό των Ενόπλων Δυνάμεων με φρούτα και λαχανικά από τις συνεταιριστικές οργανώσεις, οι παριστάμενοι εκπρόσωποι εκτιμούν ιδιαίτερα την εμπιστοσύνη που δείχνει η ηγεσία των ενόπλων δυνάμεων στις συνεταιριστικές Οργανώσεις. Και οι οργανώσεις αντίστοιχα που θ΄ αναλάβουν το έργο αυτό θα έχουν συνέχεια και συνέπεια στον τακτικό εφοδιασμό των στρατιωτικών μονάδων της περιοχής τους, στην καλή ποιότητα των προϊόντων και στις καλές τιμές.

Επειδή καμιά περιοχή δεν παράγει όλη την ποικιλία των ζητούμενων προϊόντων καθόλη τη διάρκεια του έτους, είναι συνεταιριστική υποχρέωση η ενδιαφερόμενη Ένωση να εξασφαλίζει τα αναγκαία προϊόντα από Ενώσεις Συνεταιρισμών άλλων περιοχών. Για τη διευκόλυνση αυτών των ανταλλαγών προβλέπεται η λειτουργία κεντρικού συντονιστικού γραφείου.

Η ορθολογική διεξαγωγή της προμήθειας των στρατιωτικών μονάδων με οπωροκηπευτικά είναι σκόπιμο να συνδυαστεί με τον εφοδιασμό νοσοκομείων και άλλων ιδρυμάτων αλλά και του κοινού κάθε περιοχής γενικότερα. Αυτή η συνολική αντιμετώπιση εξασφαλίζει περισσότερη σταθερότητα στην αναλαμβανόμενη πρωτοβουλία.

Από τους παριστάμενους εκπροσώπους ζητήθηκε να μεταφερθούν οι απόψεις της σύσκεψης στα Διοικητικά Συμβούλια των Οργανώσεών τους για να πάρουν σχετικές αποφάσεις ενεργοποίησης στο χώρο αυτό εφοδιασμού. Οι διοικήσεις των Οργανώσεων παρακλήθηκαν να εξετάσουν το θέμα αυτό στο συντομότερο δυνατό χρόνο και να γνωρίσουν τις αποφάσεις τους στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

Οι Οργανώσεις, που ήδη εφοδιάζουν στρατιωτικές μονάδες με οπωροκηπευτικά ή και άλλα προϊόντα, θα ενημερώσουν την ΠΑΣΕΓΕΣ γι΄ αυτή τη δραστηριότητά τους, αναφέροντας και τις παρατηρήσεις τους από τις ως τώρα εμπειρίες τους.

Το πρόγραμμα εφοδιασμού με οπωροκηπευτικά προβλέπεται να λειτουργήσει δοκιμαστικά για ένα χρόνο, ώστε να βγούν τα απαραίτητα συμπεράσματα.

ΕΛΣΥ Διανομες

Τά προϊόντα τῶν συνεταιρισμῶν στήν κατανάλωση

Ἀπό τόν καινούργιο χρόνο ἕνας συνεταιριστικός φορέας, μέ σύγχρονη πρωτοποριακή ὀργάνωση, ἀναλαμβάνει τή διανομή προϊόντων τῶν γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων καί βιομηχανιῶν στήν ἀγορά τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ «Ἑλληνική Συνεταιριστική Ἑταιρία Διανομῶν, Ἐξαγωγῶν καί Εἰσαγωγῶν» ἱδρύθηκε ἀπό τίς Συνεταιριστικές Ὀργανώσεις μέ στόχο νά ἐξυπηρετήσει ἄμεσα καί ἀποτελεσματικά τόν καταναλωτή, προσφέροντάς του προϊόντα ἐγγυημένης ποιότητας.

Ἡ «ΕΛΣΥ Διανομές» διαθέτει δικές της ἐγκαταστάσεις (ἀποθηκευτικούς χώρους βαθειᾶς καταψύξεως, ψυγεῖα, ἀποθῆκες), ἰδιόκτητα μεταφορικά μέσα καί σύγχρονα φορτοεκφορτωτικά μηχανήματα γιά τήν καλή καί οἰκονομική διακίνηση τῶν προϊόντων.

Τό ὅλο σύστημα ὀργανώσεως καί διανομῆς βασίζεται σέ εὐρωπαϊκά πρότυπα καί σ' αὐτό συνέβαλαν οἱ σουηδικοί καταναλωτικοί συνεταιρισμοί, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν τήν τεράστια πεῖρα τους.

ΕΛΣΥ Διανομες

Ἑλληνική Συνεταιριστική Ἑταιρία Διανομῶν Ἐξαγωγῶν Εἰσαγωγῶν Α.Ε.
Ἀκαδημίας καί Γενναδίου 8, Ἀθήνα 142, τηλ.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Λειτουργεῖ τώρα
στά ἰδιόκτητα γραφεῖα της
Ἀκαδημίας - Γενναδίου 8
Τηλ.

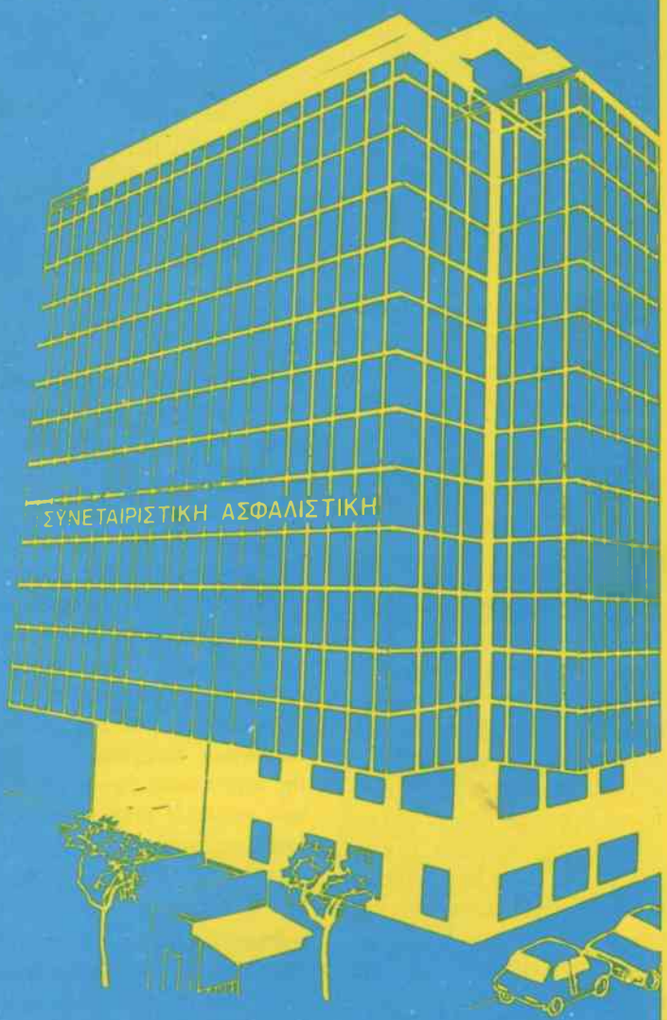

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ

- *συνέπεια*
- *καλή πίστη καί*
- *κατανόηση*

Η άρση των δασμών για τα κατεψυγμένα κρέατα.

Στα πλαίσια των συζητήσεων που γίνονται στις Βρυξέλες ανάμεσα στην Ελλάδα και την Κοινή Αγορά για διάφορα οικονομικά ζητήματα, έχει τεθεί και συζητείται ελληνικό αίτημα για την αναστολή των δασμών που έχει επιβάλει η Κοινότητα στα κατεψυγμένα κρέατα που εισάγονται στην Ελλάδα από τρίτες χώρες. Ειδικότερα, το ελληνικό αίτημα, όπως είχε συζητηθεί και παλαιότερα, συνίσταται στην από 1.7.83 κατάργηση του δασμού που έχει επιβληθεί για το κατεψυγμένο βοδινό κρέας της δασμολογικής κλάσης 02.01.

Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, ο δασμός που επιβάλλεται στις εισαγόμενες από τρίτες χώρες ποσότητες είναι 20% επί της αξίας. Ταυτόχρονα όμως η Κοινότητα έχει επιβάλει και αντισταθμιστική εισφορά, που κυμαίνεται από 70-200 δρχ. το κιλό. Το πλαφόν που είχε καθορίσει η Κοινότητα για εισαγωγές στην Ελλάδα από τρίτες χώρες ανέρχεται σε 3.500 τόνους το 1982.

Η ρύθμιση που ζητάει η ελληνική πλευρά είναι αποτέλεσμα της μείωσης της συνολικής κατανάλωσης κρεάτων, γιατί έχει ελαττωθεί σημαντικά η κατανάλωση κατεψυγμένων, χωρίς να αυξηθεί ανάλογα η κατανάλωση νωπού κρέατος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου, η μείωση της κατανάλωσης των κατεψυγμένων οφείλεται στην κατακόρυφη άνοδο των τιμών-τους, που σχεδόν παρουσιάζουν μια μικρή διαφορά από τις τιμές των νωπών.

Επισημαίνεται ακόμα ότι πριν από την ένταξη στην ΕΟΚ, οι τιμές των νωπών ήταν σχεδόν διπλάσιες από τις τιμές των κατεψυγμένων, με αποτέλεσμα οι χαμηλόμισθοι καταναλωτές να προτιμούν αυτό. Τώρα όμως φαίνεται ότι το ελληνικό αίτημα προς την Κοινή Αγορά είναι απόλυτα συνυφασμένο με μια προσπάθεια στροφής της κατανάλωσης προς τα κατεψυγμένα και πάλι, στα πλαίσια καταπολέμησης των πληθωριστικών τάσεων και συγκράτησης της συναλλαγματικής δαπάνης για εισαγωγή κρεάτων. Αυτό φαίνεται άλλωστε και από τα αναλυτικά στοιχεία που έχει θέσει στη διάθεση της Κοινοτικής Επιτροπής η μόνιμη ελληνική αντιπροσωπεία στις Βρυξέλες.

Οι τιμές ανάσχεσης για κρέατα πουλερικών.

Με τον κανονισμό 2822/82 της Επιτροπής των Κοινοτήτων που δημοσιεύτηκε στην ΕΕΕΚ L 297, καθορίστηκαν οι τιμές ανάσχεσης που θα ισχύουν στον τομέα του κρέατος πουλερικών. Οι τιμές αυτές αποτελούν τη βάση μηχανισμού προστασίας της Κοινοτικής παραγωγής πουλερικών από τα εισαγόμενα από τρίτες χώρες ομοειδή προϊόντα.

Συγκεκριμένα, οι τιμές ανάσχεσης αντιστοιχούν στο κόστος παραγωγής, με βάση τα διεθνή πρότυπα ανά κιλό σφαγμένων πουλερικών. Στην περίπτωση κατά την οποία οι τιμές των εισαγόμενων πέσουν κάτω από τις τιμές ανάσχεσης, επιβάλλονται πέρα από τις καθορισμένες εισφορές για τα εισαγόμενα και συμπληρωματικά ποσά εισφορών.

Το καθεστώς εισαγωγής κρεάτων από Γιουγκοσλαβία.

Τροποποιείται το καθεστώς που διέπει τις πραγματοποιούμενες στην Ελλάδα εισαγωγές κρεάτων από την Γιουγκοσλαβία, με βάση τη γνωστή ανάμεσα στα δύο κράτη συμφωνία.

Ειδικότερα, σύμφωνα με πληροφορίες, κατά τις τελευταίες συζητήσεις που έγιναν στις Βρυξέλες, η αρμόδια επιτροπή έκανε καταρχήν δεκτό το αίτημα που είχε υποβληθεί από την ελληνική πλευρά για την αύξηση των εισαγωγών κρεάτων από τη Γιουγκοσλαβία χωρίς την επιβολή αντισταθμιστικής εισφοράς.

Ο αριθμός των προβατινών στην Ελλάδα.

Στις 31.12.81 ο αριθμός των προβατινών στην Ελλάδα έφτανε τα 6.630.000. Αυτό προκύπτει από απογραφή που πραγματοποίησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με σκοπό, με

βάση τα στοιχεία αυτά (που συγκεντρώθηκαν και από άλλα κράτη-μέλη), να εκτιμήσει το ύψος του ποσού της πριμοδότησης (που καταβάλλεται εφόσον υφίσταται απώλεια εισοδήματος της παραγωγής πρόβειου κρέατος) ανά προβατίνα για την περίοδο 1982-83.

Ενίσχυση κτηνοτρόφων.

Ο Υπουργός Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης ανακοίνωσε ότι οι πτηνοτρόφοι που έχασαν το 1982 ζώα ή πουλερικά από θεομηνίες, αρώστιες και άλλα αίτια, θα ενισχυθούν με ποσό 70.000.000 δρχ.

Όπως διευκρινίστηκε, η ενίσχυση γίνεται για να αντικατασταθούν ζώα ή πουλερικά που έχασαν, με την αγορά ζώων μικρόπλων, βοδινών (αναπαραγωγής και πάχυνσης), αιγοπροβάτων, χοίρων αναπαραγωγής και πάχυνσης, καθώς και νεοσσών αναπαραγωγής, απλής ωοτοκίας και πάχυνσης.

Σύσκεψη υπουργών της ΕΟΚ για τα πλεονάσματα βουτύρου.

Στο Λουξεμβούργο συναντήθηκαν οι Υπουργοί Γεωργίας της ΕΟΚ προκειμένου να βρούν μια λύση στο πρόβλημα των πλεονασμάτων βουτύρου.

Ανάμεσα στις προταθείσες λύσεις είναι και η επιβολή δασμών κατά την εισαγωγή λιπών και ελαίων, όμως πολλά κράτη-μέλη και ιδιαίτερα οι ΗΠΑ αντιτίθενται στην ιδέα αυτή.

Υπενθυμίζεται ότι η ΕΟΚ παρουσίασε πλεόνασμα 387.400 τόνων βουτύρου.

Η Γαλλία θέλει να πουλήσει 200.000 τόνους στους Σοβιετικούς, ενώ η Βρετανία να εισαγάγει 180.000 τόνους.

Οι επιστροφές για την εξαγωγή βοδινού κρέατος σε τρίτες χώρες.

Με τον Κανονισμό ΕΟΚ 2773/82 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθορίστηκαν οι επιστροφές που χορηγούνται κατά την εξαγωγή από την Κοινότητα προς τρίτες χώρες προϊόντων του τομέα του βοδινού κρέατος. Ο σχετικός Κανονισμός δημοσιεύτηκε στην ΕΕΕΚ L 292/82.

Η εισαγωγή νωπού κρέατος Αργεντινής στην Κοινότητα.

Με σχέδιο απόφασης που υπόβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο, προβλέπεται η τροποποίηση του πίνακα των εγκαταστάσεων (σφαγεία, εργαστήρια κοπής και ψυκτικοί χώροι αποθήκευσης) της Αργεντινής, που εγκρίνονται για την εισαγωγή νωπού κρέατος στην Κοινότητα.

Κοινοτική ενίσχυση για εκτροφή αγελάδων.

Η ΕΟΚ θα χορηγήσει οικονομική ενίσχυση στους κτηνοτρόφους που εκτρέφουν αγελάδες αναπαραγωγής.

Σε σχετική απόφαση που υπόγραψε ο Υπουργός Γεωργίας κ. Σημίτης αναφέρεται ότι η Κοινότητα πριμοδοτεί με 32 Ε.Λ.Μ. ή 2.130 δρχ. κάθε νεογέννητο μοσχάρι που βρίσκεται στη ζωή σε ηλικία τουλάχιστο έξι μηνών για την εμπορική περίοδο 1982-83.

Υπολογίζεται ότι το συνολικό ποσό που θα διατεθεί στους Έλληνες αγελαδοτρόφους από την ΕΟΚ για το σκοπό αυτό υπερβαίνει τα 450.000.000 δρχ.

Οι εισαγωγές στην Κοινότητα πρόβειου κρέατος τρίτων χωρών.

Σύμφωνα με σχετική πρόταση Κανονισμών που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι εισαγωγές πρόβειου κρέατος από τρίτες χώρες που επιτρέπεται να γίνουν ορίστηκαν κατά ποσότητες, για το 1983.

Ο ίδιος Κανονισμός αναφέρεται και για το κατσικίσιο κρέας.

Η είσπραξη εισφοράς που εφαρμόζεται κατά την εισαγωγή ορίστηκε κατ' ανώτατο όριο σε 10% (καταξία) του σφαγίου στα πλαίσια των ποσοτικών ορίων που προβλέπονται.

Στην ίδια πρόταση, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι είναι δυνατό να επιτραπεί στα κράτη-μέλη να χορηγούν πιστοποιητικά εισαγωγής για τα προϊόντα αυτά στα όρια των ποσοτήτων που αντιστοιχούν στις παραδοσιακές εισαγωγές από τις εν λόγω τρίτες χώρες.

Οι δαπάνες για τους ελέγχους γαλακτοκομικών προϊόντων.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, εκδικάζοντας υπόθεση που είχε αντιμέτωπους μια γερμανική ιδιωτική επιχείρηση και την Ομοσπονδιακή υπηρεσία διατροφής και δασικής οικονομίας, αποφάνθηκε ότι τα κράτη-μέλη της ΕΟΚ μπορούν να χρεώνουν στις επιχειρήσεις τις δαπάνες που δημιουργούνται από τους ελέγχους σε γαλακτοκομικά προϊόντα για τα οποία ζητείται κοινοτική βοήθεια, με την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές δεν είναι υπερβολικές.

Στο σκεπτικό του το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αναφέρει ότι οι κοινοτικοί κανονισμοί και ιδιαίτερα ο 1725/79 δεν προβλέπουν τίποτα σχετικά με τα παραπάνω έξοδα ελέγχου.

Έτσι το κείμενο του κανονισμού 1725/79 δεν απαγορεύει στα κράτη-μέλη να πραγματοποιούν τους ελέγχους αυτούς δωρεάν, όπως δεν απαγορεύει και την επιβάρυνση των επιχειρήσεων με τα προαναφερθέντα έξοδα.

Μέτρα της ΕΟΚ για τα αποθέματα βουτύρου.

Η ΕΟΚ μελετά τα μέτρα που πρέπει να παρθούν προκειμένου να μειωθούν τα αποθέματα αποβουτυρωμένου γάλατος σε σκόνη και βουτύρου.

Συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσανατολίζεται στην πραγματοποίηση συμφωνίας με την ΕΣΣΔ για την πώληση σ' αυτήν σημαντικών ποσοτήτων βουτύρου, ενόψει μάλιστα και της περιόδου των εορτών, και στην έκδοση κανονισμού που θα επιτρέπει την σε μειωμένη τιμή πώληση αποβουτυρωμένου γάλατος σε σκόνη, για την πάχυνση των χοίρων.

Η εκποίηση αποβουτυρωμένου γάλατος.

Ο κοινοτικός κανονισμός 2592/82 της Επιτροπής, που δημοσιεύτηκε στην ΕΕΕΕΚ L 276 και ισχύει από 5 Οκτωβρίου, ορίζει ότι μπορούν να πουληθούν με πλειοδοτικό διαγωνισμό ποσότητες αποβουτυρωμένου γάλατος που έχουν αποθεματοποιηθεί από τους αρμόδιους για το σκοπό αυτό Οργανισμούς, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τη διατροφή χοίρων και πουλερικών.

Οι εξαγωγές ζωοτροφών.

Από τα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας, Εμπορίου και Γεωργίας αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της εξασφάλισης μεγαλύτερων ποσοτήτων αραβόσιτου και κριθαριού για τις ανάγκες της εγχώριας κτηνοτροφίας. Το όλο πρόβλημα επανεξετάζεται κάτω από το πρίσμα της περιορισμένης εγχώριας παραγωγής αραβόσιτου και κριθαριού που μόλις και μετά βίας καλύπτει το 20% της εγχώριας κατανάλωσης σε ζωοτροφές, ενώ παράλληλα πραγματοποιούνται εξαγωγές σε διάφορες μορφές. Έτσι η χώρα μας αναγκάζεται να κάνει μεγάλες εισαγωγές και δαπανά συνάλλαγμα.

Η ιδέα προς την οποία κατευθύνονται οι αρμόδιοι είναι ο περιορισμός των εξαγωγών αραβόσιτου και κριθαριού, προκειμένου να καλύψουν έστω και κατά ένα ποσοστό τις εγχώριες ανάγκες.

Η ενίσχυση για τους σπόρους σόγιας.

Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2772/82 που εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθορίστηκε σε 29.925 ΕΝΜ ανά 100 κιλά, το ύψος της ενίσχυσης που χορηγείται για τους σπόρους σόγιας.

Η ενίσχυση αυτή είναι ίση με τη διαφορά της τιμής στόχου και της διεθνούς τιμής, όταν η πρώτη είναι ψηλότερη της δεύτερης και χορηγείται σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις.

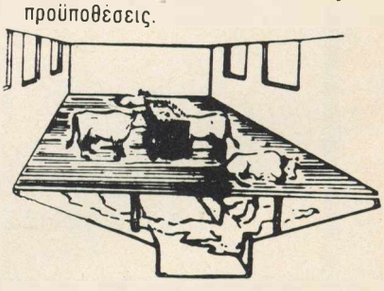

ΕΛ.ΒΙ.Ζ Α.Ε

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
ΜΕΤΟΧΟΙ : ΚΥΔΕΠ - Α.Τ.Ε

Τὸ μεγαλύτερο καὶ τὸ πιὸ σύγχρονο Ἐργοστάσιο Ζωοτροφῶν στὴν Ἑλλάδα σᾶς ἐγγυᾶται τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ οἰκονομικὴ διατροφὴ τῶν ζώων σας.

ΔΙΚΤΥΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ Σ' ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΠΛΑΤΥ ΗΜΑΘΙΑΣ

Τηλ. :
ΓΡΑΦΕΙΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ : Μητροπόλεως 13 τηλ.
TELEX

ΣΠΕ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑ: Μιχαήλ Βόδα 8, Τηλ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: Πολυτεχνείου 27, Τηλ.
ΛΑΡΙΣΑ: Ηλιοδώρου 4, Τηλ.
ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Παπαναστασίου 138, Τηλ. ...

Hako

αγροτικα και συνεταιριστικα θεματα

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

Με απόφαση της Επιτροπής Τιμών και Εισοδημάτων εγκρίνονται και εντάσσονται στο βασικό πρόγραμμα ενισχύσεων της παραγωγικότητας της κτηνοτροφίας έτους 1982-1983 οι παρακάτω δραστηριότητες:

Οικονομική ενίσχυση αγελάδων, προβατινών και γιδιών στα οποία εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου αποδόσεων για ερευνητικούς σκοπούς, χρήση μελάσας και ταπιόκας στη διατροφή των ζώων, κατασκευές σιρών, διατήρηση της φυλής των μικρόσωμων αλόγων στη Σκύρο και μεταφορά σε βοσκότοπους. Οι διατιθέμενες πιστώσεις ειναι ύψους 96.000.000 δραχ.

Διατίθενται επίσης 125.000.000 δρχ. για βοσκότοπους και συγκεκριμένα για εκτέλεση τεχνικών έργων υποδομής, βελτιωτικές εργασίες βλάστησης, μηχανήματα και εξαγορά μικροεκτάσεων που παρεμβάλλονται στους βοσκότοπους.

Εξάλλου με δικαιούχους κρατικά ιδρύματα Δήμους και Κοινότητες, διατίθενται 65.000.000 δρχ. για το πρόγραμμα βελτίωσης των βοσκοτοπων.

Τέλος, με 500.000 δρχ. ενισχύονται οι παραγωγοί για την ανάπτυξη της μελισσοκομίας και με 9.500.000 δρχ. οι συνεταιριστικοί φορείς και παραγωγοί για την προμήθεια και διατήρηση ζώων αναπαραγωγής.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Η εφαρμογή του φετινού προγράμματος εξισωτικών αποζημιώσεων των κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών αποτελεί αρμοδιότητα της Δ/νσης Γεωργίας κάθε νομού, στα πλαίσια της αποκέντρωσης, υπογραμμίζεται σε εγκύκλιο του Υπουργού Γεωργίας Κώστα Σημίτη.

Για ν' αποφευχθεί η ταλαιπωρία των αγροτών και η άσκοπη αλληλογραφία, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να απευθύνονται στη Δ/νση Γεωργίας στην οποία ανήκουν κι όχι στην Κεντρική Υπηρεσία.

Οι αγρότες θα πρέπει να υποβάλουν τυχόν προσφυγές κατά της απόφασης του Δ/ντή Γεωργίας μέσα σε 20 μέρες από την ανάρτηση του καταλόγου στην Κοινότητα. Οι προσφυγές διαβιβάζονται στις Περιφ. Δ/νσεις Γεωργικής Ανάπτυξης, οι αποφάσεις των προϊσταμένων των οποίων είναι **τελεσίδικες** και **υποχρεωτικές** για το Δ/ντή Γεωργίας.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΘΑ ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Για πρώτη φορά φέτος, Γεωργικοί Συνεταιρισμοί από όλες τις περιοχές της χώρας, παίρνουν μέρος σε δημοπρασίες του Δημοσίου, για την προμήθεια τροφίμων σε νοσοκομεία, ιδρύματα και την Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη.

Η προσπάθεια αυτή που ξεκινά φέτος η Νομαρχία Θεσ/νίκης έχει σαν στόχο της, να βελτιώσει την ποιότητα των τροφίμων που δίνονται στους ασθενείς των νοσοκομείων.

Δεν ήταν λίγα τα κρούσματα σάπιων και ακατάλληλων τροφίμων που σημειώθηκαν στο παρελθόν στα νοσοκομεία.

Και φυσικά στοχεύει στο να εξαφανιστούν από τις εφημερίδες πολλά από εκείνα τα ρεπορτάζ για «σάπια τρόφιμα σε νοσοκομεία κι άλλα ιδρύματα».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας Κ. Σημίτη εγκρίθηκε η επιχορήγηση του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας και Δασών με το ποσό των 196.735.000 δρχ. για την εφαρμογή προγραμμάτων στο Δασικό Τομέα και με το ποσό των 116.910.150 δρχ. για την εφαρμογή προγραμμάτων βελτίωσης στο γεωργικό τομέα κατά το τρέχον έτος.

ΤΟ ΝΕΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ

Συγκροτήθηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Γεωπονικού Συλλόγου Μακεδονίας-Θράκης από τους παρακάτω συμβούλους που εκλέχτηκαν στις αρχαιρεσίες της 9 και 16.1.83 ως εξής:

Πρόεδρος Λέων Ιω. Βαρβέρης, Αντιπρόεδρος Βασίλης Ε. Σκούρας, Γενικός Γραμματέας Κώστας Ν. Μπάρκας, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Ρένα Γ. Φραγκάκη, Ταμίας Θαλής Γ. Στρουθοπουλος, Μέλης Θέμης Ν. Κουταλιανός, Αντώνης Δ. Βαφειάδης, Θανάσης Ι. Σιάτρας, Πέτρος Μ. Θεοδωρίδης, Σωκράτης Α. Σιαπέρας, Μιχάλης Ε. Καραβέλας.

Ο Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΔΕΠ

Επίσκεψη στα γραφεία της ΚΥΔΕΠ πραγματοποίησε ο υπουργός Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης και είχε την πρώτη του ενημέρωση από τη νέα διοίκηση σε θέματα που αφορούν την υπηρεσία.

Το κύριο πρόβλημα που απασχολεί την ΚΥΔΕΠ, είναι όπως αναφέρθηκε η αργοπορία ολοκληρώσεως των έργων κατασκευής αποθηκών. Όπως δήλωσε ο υπουργός κ. Κ. Σημίτης, θα συζητηθούν σύντομα μέτρα για την επίσπευση των έργων, ενώ παράλληλα πρόσθεσε ότι το υπουργείο συμφωνεί στην κατασκευή των αποθηκών από τις πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΗΚΕ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΖΩΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΗΣ Σ' ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ

Καθορίσθηκαν ζώνες χρήσεως γης σ' ολόκληρη τη χώρα σε μελέτη που καταρτίσθηκε από ομάδα εργασίας του υπουργείου Χωροταξίας, η οποία θα ενσωματωθεί στο πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως 1983-87.

Μ' αυτή τη ζωνοποίηση και τελικά πολιτική καθορισμού χρήσεως γης που θ' αναλύσουμε παρακάτω, οι μελετητές υποστηρίζουν ότι μπορεί να πραγματοποιηθεί μία καλύτερη χωροταξική κατανομή της εργασίας και καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων αναπτύξεως, στους νομούς και τις περιφέρειες.

Πρέπει εδώ να διευκρινισθεί ότι με τον όρο ζώνη εννοούν ευρύτερους ανθρωπογεωγραφικούς χώρους και τις δυνητικές τους προοπτικές, όσον αφορά το θέμα της ισόροπης και περιφερειακά αποκεντρωμένης αναπτύξεως. Πρόκειται, δηλαδή, για αναπτυξιακές ζώνες, που μπορούν να εντάξουν τις παραγωγικές διαδικασίες, σε συστηματοποιημένη βάση.

Με αυτή την άποψη οι μελετητές στη συγκεκριμένη μελέτη διακρίνουν τις ζώνες ανά κατηγορία ως εξής:

– Ζώνες φυτικών καλλιεργειών, ανά κατηγορία: δημητριακών, βιομηχανικών φυτών, κηπευτικών, δενδροκαλλιεργειών κλπ.

– Ζώνες κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ανά κατηγορία: ζώων παραγωγής γάλακτος, ζώων παραγωγής κρεάτων, πτηνοειδών κλπ.

– Ζώνες ιχθυοπαραγωγής και αλιευτικών, ανά κατηγορία ψαριών: πλατιάς καταναλώσεως ψαριών κονσερβοποιήσεως κλπ.

– Ζώνες εκμεταλλεύσεως των δασών, ανά κατηγορία: καύσιμης ξυλείας, ξυλείας οικοδομών, ξυλείας βιομηχανικής χρήσεως κλπ.

– Ζώνες τουριστικής αναπτύξεως ανά κατηγορία: αρχαιολογικοί χώροι, ιαματικές πηγές, χώροι αναψυχής κλπ.

– Ζώνες μεταλλευτικές και εξόρυξεως πρώτων υλών.

– Ζώνες αγροτικών βιομηχανιών ανά κατηγορία: μικρής και μέσης βιομηχανίας παραγωγής καταναλωτικών ειδών και τροφίμων βαριάς βιομηχανίας παραγωγής ζάχαρης, επεξεργασία καπνού, αχυροκυτταρίνης κλπ.

– Ζώνες βαριάς βιομηχανίας παραγωγής ενεργείας, μηχανοκατασκευών κλπ. και τέλος.

– Σε άλλες ζώνες αναπτύξεως.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΘΑΓΟΡΑ

Στην κατασκευή του έργου, της ανθαγοράς στη θέση Λεκάνες Δήμου Μενιδίου Αττικής. Θα προχωρήσει το υπουργείο Γεωργίας ύστερα από την απόφαση και την έγκριση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας για την κατασκευή του παραπάνω έργου.

Αυτό αναφέρεται σε δήλωση του υφυπουργού Γεωργίας κ. Γιώτα. Το έργο έχει προϋπολογιστεί σε 500 εκατομμύρια δραχμές και το οικόπεδο στο οποίο θα γίνει (84 στρέμματα), ανήκει στην ιδιοκτησία του υπουργείου Γεωργίας.

Τέλος, στην ανακοίνωση αναφέρεται ότι η ανθαγορά θα λειτουργήσει κάτω από συνεταιριστικό φορέα των παραγωγών με τη συμμετοχή του Δήμου Μενιδίου.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΓΕΣΑΣΕ ΣΤΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΓΙΑ ΤΕΥΤΛΑ, ΚΑΠΝΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΝΤΟΜΑΤΑ

Πάνω από 70 αγροτικοί σύλλογοι, 60 συνεταιρισμοί και 20 ενώσεις συνεταιρισμών απ' όλη την Ελλάδα πήραν μέρος στη σύσκεψη που οργάνωσε η ΓΕΣΑΣΕ και η Ένωση Αγροτικών Συλλόγων Θεσσαλονίκης για τα τεύτλα, τα καπνά και τη βιομηχανική ντομάτα.

Όλοι οι εισηγητές υπογράμμισαν, όπως και οι υπόλοιποι ομιλητές, την καθολική απαίτηση για διαμόρφωση των τιμών με βάση το κόστος παραγωγής και με συμμετοχή των αγροτικών φορέων. Με ψήφισμα που εγκρίθηκε στο τέλος της σύσκεψης ζητείται να καθοριστούν οι παρακάτω τιμές ασφάλειες:

– Για τα τεύτλα 3,8 δραχμές το κιλό και για ζαχαρικό τίτλο 14%.

– Για τη βιομηχανική ντομάτα τιμή 6,50 δραχμές το κιλό.

– Για τα καπνά, κατά ποικιλίες από 190 ως 600 δραχμές το κιλό.

Στη σύσκεψη παραβρέθηκαν και χαιρέτισαν: ο νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Σακελλάρης, ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης, κ. Μαναβής, βουλευτές και εκπρόσωποι της ΠΑΣΕΓΕΣ, της ΚΥΔΕΠ, του Εθνικού Οργανισμού Καπνού και της ελληνικής βιομηχανίας ζάχαρης.

Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Το Πρατήριο της Κεντρικής Ενώσεως Οινοποιητικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων Ελλάδας (ΚΕΟΣΟΕ) επισκέφθηκε ο υπουργός Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης και συζήτησε με τους υπεύθυνους της Ενώσεως τα προβλήματα που απασχολούν την οινοποιητική βιομηχανία.

Όπως ανακοίνωσε ο κ. Σημίτης, το υπουργείο Γεωργίας, αποφάσισε να δοθεί στην ΚΕΟΣΟΕ πίστωση 3.000.000 δρχ. για τη χρηματοδότηση των δαπανών προβολής των οινοποιητικών συνεταιριστικών προϊόντων, που αποτελεί βασικό πρόβλημα για τους Οινοποιητικούς Συνεταιρισμούς.

Το υπουργείο θα βοηθήσει τους Συνεταιρισμούς στην κατασκευή δύο οινοπνευματοποιείων, που θα ιδρυθούν στην περιοχή του Κατακώλου Ηλείας και στην Κρήτη.

Επίσης ο κ. Σημίτης, δήλωσε, ότι το υπουργείο θα βοηθήσει τους Συνεταιρισμούς Οινοποιητικών Προϊόντων, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Προωθήσεως Εξαγωγών, στην προβολή και διοχέτευση των προϊόντων–τους, σε αγορές του εξωτερικού.

300 ΕΚΑΤ. ΣΕ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΔΙΝΕΙ Ο ΟΓΑ

Συμπληρωματικό ποσό 300 εκατ. δραχμών εγκρίθηκε από τον ΟΓΑ για αποζημιώσεις παραγωγών σε διάφορες περιοχές της χώρας που οι καλλιέργειες τους καταστράφηκαν κατά το 1982 από παγετούς πλημμύρες ανεμοθύελλες και χαλάζι.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του οργανισμού, τα χρήματα θα σταλούν τις επόμενες μέρες στους παραγωγούς. Το μεγαλύτερο ποσό 227 εκατ. δρχ. χορηγείται για αποζημιώσεις παραγωγών της Θεσσαλίας.

Οι υπηρεσίες του Ο.Γ.Α. σύμφωνα με την ανακοίνωση, συνεχίζουν την επεξεργασία των στοιχείων που έχουν στην διάθεσή τους για την καταβολή σύντομα όλων των αποζημιώσεων.

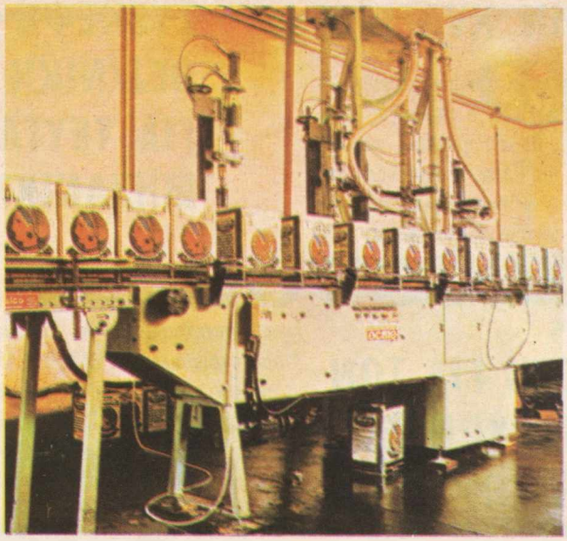

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ
ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ

Τό ἐλαιόλαδο Κολυμβαρίου εἶναι:

- **Ὁ πιό φυσικός χυμός ἀπό φρέσκο καί ὑγειή ἐλαιόκαρπο.**
- **Φιλτραρισμένο ἐν ψυχρῷ μέ ὅλες τίς ὀργανοληπτικές του ἰδιότητες καί τό φυσικό του ἄρωμα ἄθικτο.**
- **Ἀπαλλαγμένο ἀπό ὑγρασία καί ἀπό κάθε ξένη ὕλη.**
- **Προϊόν φυσικό ἀρίστης ποιότητας καί ἀσύγκριτο σέ γεύση.**
- **Ἕνα ἀγνό προϊόν μέ ἰδιαίτερα θρεπτικές καί διαιτητικές ἰδιότητες, ὀφέλιμο γιά τήν ὑγεία κάθε ὀργανισμοῦ.**

Τό ἐλαιόλαδο τῆς Ἑνώσεως Κολυμβαρίου, πού προέρχεται ἀπό ὑγειῆ καί φρέσκο ἐλαιόκαρπο, παράγεται μέ μηχανικά μέσα, μέ ἁπλή πίεση, σέ κλασσικά ἐλαιουργεῖα τῶν Συνεταιρισμῶν-μελῶν της καί μεταφέρεται ἀπ' εὐθείας στίς σύγχρονες ἀνοξείδωτες ἐλαιοδεξαμενές της, ὅπου καί ἐναποθηκεύεται, γιά τήν ὑπό τίς καλύτερες ὑγιεινές προϋποθέσεις καί προδιαγραφές διατήρηση καί συντήρηση τῆς ποιότητάς του. Τό ἀγνό καί φυσικό αὐτό λάδι, φιλτράρεται ἐν ψυχρῷ μέ ὑπερσύγχρονα φίλτρα, γιά τήν ἀφαίρεση ὑγρασίας καί ξένων οὐσιῶν, χωρίς νά ὑφίστανται καμιά ἀλλοίωση οἱ ὀργανοληπτικές καί φυσικές του ἰδιότητες.

Τό ἐξαιρετικό αὐτό ἐλαιόλαδο τῆς Ἑνώσεως Κολυμβαρίου συσκευάζεται μέ αὐτόματα μηχανήματα σέ δοχεῖα τῶν 16, 8, 5, καί 2,5 κιλῶν ὡς καί τοῦ 1, τοῦ μισοῦ καί τοῦ 1/4 τοῦ λίτρου, καί διατίθεται γιά λογαριασμό τῶν παραγωγῶν ἀπ' εὐθείας στήν κατανάλωση, μέ τά διακριτικά στοιχεῖα **«ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ»,** μέσω τοῦ Πρατηρίου, Α31, πού ἔχει ἡ Ἕνωση στήν Κεντρική Λαχαναγορά Ἀθηνῶν ἤ μέσω τῶν Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Βορείου Ἑλλάδος μέ τίς ὁποῖες συνεργάζεται.

ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ

Συσκευάζεται σέ δοχεῖα τῶν 16, 8, 5 καί 2,5 κιλῶν ὡς καί τοῦ 1, τοῦ μισοῦ καί τοῦ 1/4 τοῦ λίτρου

Τό ἐλαιόλαδο, καί ἰδιαίτερα τό **Ἔξτρα Παρθένο Ἐλαιόλαδο Κολυμβαρίου,** ἐνεργεῖ σάν ἕνας προστατευτικός θώρακας κατά τῶν ἀγγειοκαρδιακῶν παθήσεων καί προστατεύει τήν καρδιά ἀπό τήν ἀρτηριοσκλήρωση, εἶναι ἄριστο ἀντιϋπερτασικό φάρμακο, μειώνει τά ἐπίπεδα τῆς χοληστερίνης στό αἷμα, εἶναι θεραπευτικό μέσο γιά τούς ἐλκοπαθεῖς καί ὅσους πάσχουν ἀπό πέτρα στή χολή, βοηθεῖ ἐγγύους καί βρέφη, ἀντικαθιστώντας τό μητρικό γάλα, συμβάλλει στήν καλύτερη λειτουργία τοῦ ὀργανισμοῦ καί τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐγκεφάλου καί γενικά ἐπιταχύνει τήν σωματική καί πνευματική ἀνάπτυξη.

Αὐτά εἶναι συμπεράσματα πού διατυπώθηκαν στό 3ο Παγκόσμιο Συνέδριο γιά τήν βιολογική ἀξία τοῦ ἐλαιολάδου, πού ἔγινε στά Χανιά τῆς Κρήτης, ὅπου ἐπιστήμονες, γιατροί, χημικοί καί βιολόγοι ἀπ' ὅλο τόν κόσμο, ἀνέπτυξαν τίς ἀπόψεις τους γιά τήν διαιτητική, θεραπευτική καί ὑγιεινή ἀξία τοῦ ἐλαιολάδου.

Ἐλαιόλαδο Ἔξτρα Παρθένο Κολυμβαρίου

θά τό βρῆτε στήν

ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ (ΧΑΝΙΑ) ΤΗΛ.

καί στό

ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ, Α 31, ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΛ.

ΤΡΑΚΤΕΡ
35 - 45 - 55 - 65
85-100-120 ΙΠΠΩΝ

ΣΠΕ

URSUS

AGROMET MOTOIMPORT

- Τὸ «URSUS» εἶναι ἁπλό, ἰσχυρὸ καὶ οἰκονομικὸ στὰ καύσιμα.
- Τέλειο γιὰ ὅλες τὶς δουλειές, προσαρμοσμένο στὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη, τὸ πιὸ φθηνὸ στὴν ἑλληνικὴ ἀγορά.
- Μὲ τέλειο ὑδραυλικὸ σύστημα καὶ ἀερόφρενα γιὰ πλατφόρμα.
- Ἄμεση ἐξυπηρέτηση καὶ ἀφθονία ἀνταλλακτικῶν.

(ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ)

Ἐπίσης ἡ ΣΠΕ διαθέτει :

— Γεωργικὰ μηχανήματα,—Εἴδη γεωργικῆς χρησιμότητας
— Εἴδη οἰκιακῆς χρήσεως καὶ βιοτικῆς ἀνάγκης,
— Γεωργικὰ φάρμακα, λιπάσματα, σπόρους καὶ

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΓΚΗ ΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑ: Μιχαήλ Βόδα 8, Τηλ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: Πολυτεχνείου 27, Τηλ.
ΛΑΡΙΣΑ: Ηλιοδώρου 4, Τηλ.
ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Παπαναστασίου 138, Τηλ.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εχουν αρχισει και συνεχίζονται τα μαθήματα συνεταιριστικής εκπαίδευσης στη Συνεταιριστική Σχολή Θεσσαλονίκης.

Τα μαθήματα αυτά που είναι διάρκειας τριών μηνών απευθύνονται σε δύο κατηγορίες συνεταιριστικών υπαλλήλων.

α. Σε όσους συνεταιριστικούς υπαλλήλους έχουν προσληφθεί σε συνεταιριστικές οργανώσεις μέχρι 31.12.80 και

β. Σε όσους συνεταιριστικούς υπαλλήλους έχουν προσληφθεί μέχρι 31.12.82 και παρακολούθησαν και τα 4 σεμινάρια στα 4 περιφερειακά κέντρα.

Τα μαθήματα αυτά παρακολουθούν 14 συνεταιριστικοί υπάλληλοι από διάφορες συνεταιριστικές οργανώσεις.

Τα μαθήματα που διδάσκονται είναι μεταξύ άλλων συνεταιριστική ιδεολογία και οικονομία, συνεταιριστικό δίκαιο, λογιστική, οικονομία, οικονομικά μαθηματικά κ.ά.

Τα μαθήματα θα διαρκέσουν μέχρι τις 31.3.83

*
* *

Δύο σεμινάρια με θέμα «Γεωργικός Συνεργατισμός» για αιρετά στελέχη δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων συνεταιρισμών πραγματοποιηθηκαν στη Θεσσαλονίκη. Τα σεμινάρια αυτά παρακολούθησαν 34 και 36 συνεταιριστές αντίστοιχα από διάφορες συνεταιριστικές οργανώσεις.

*
* *

Αρχισε η όλη προπαρασκευαστική εργασία για την έναρξη των σεμιναρίων επιμόρφωσης των νεοπροσληφθέντων υπαλλήλων σε συνεταιριστικές οργανώσεις στα τέσσερα εκπαιδευτικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο Κρήτης).

Ηδη οι διάφορες συνεταιριστικές οργανώσεις έχουν ενημερωθεί την Υπηρεσία Συνεταιριστικής Εκπαίδευσης (Υ.Σ.Ε.), για τις προσλήψεις τις οποίες έχουν κάνει,σε νέους συνεταιριστικούς υπαλλήλους, μέσα στο 1982 και έχει γίνει η καταγραφή-τους στα εκπαιδευτικά μητρώα.

Τα σεμινάρια αυτά πραγματοποιούνται στα πλαίσια χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο και παρέχουν κίνητρα στους μετεκπαιδευόμενους νεοπροσλαμβανόμενους συνεταιριστικούς υπαλλήλους.

*
* *

Σειρά σεμιναρίων έχουν προγραμματιστεί, όπως σεμινάρια Συνεταιριστικών κινήτρων, Μαρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων, Δημοσίων Σχέσεων, Ισολογισμού, Φορολογίας κλπ. για το 1983.

Τα σεμινάρια αυτά απευθύνονται σε αιρετούς και μέλη συνεταιριστικών οργανώσεων, σε υπαλληλικά στελέχη και νεοπροσληφθέντες συνεταιριστικούς υπαλλήλους.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Ενα χρόνο λειτουργίας συμπλήρωσε η εταιρία ΕΛΣΥ Διανομές, που δημιουργήθηκε από τις γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις για την προώθηση των προϊόντων-τους στην αγορά.

Η ΕΛΣΥ Διανομές άρχισε τον Φεβρουάριο του 1982 να διανέμει προϊόντα που παράγονται από διάφορους γεωργικούς συνεταιρισμούς. Στο δωδεκάμηνο διάστημα που μεσολάβησε αναπτυξε γρήγορα τις δραστηριότητές-της, με αποτέλεσμα σήμερα να μπορεί να θεωρείται μια από τις μεγάλες εταιρίες διανομής στον ελληνικό χώρο. Η ΕΛΣΥ απασχολεί 50 άτομα, έχει 10 ιδιόκτητα φορτηγά αυτοκίνητα, από τα οποία τα 3 είναι διαμορφωμένα σε ψυγεία. Εχει σύγχρονους αποθηκευτικούς χώρους 7.500 κυβικών μέτρων, ψυγεία συντήρησης 500 κυβικών και καταψυξης 1.000 κυβικών. Εχει επίσης όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για ταχεία φορτοεκφόρτωση των εμπορευμάτων, ενώ ήδη εγκατάστησε ένα τελευταίου τύπου υπολογιστή για την πλήρη μηχανογράφηση των υπηρεσιών-της.

Η ΕΛΣΥ με την υποδομή αυτή επισκέπτεται καθημερινά 120 - 150 πελάτες-της και πραγματοποιεί πωλήσεις που πλησιάζουν τα δύο εκατομμύρια ημερησίως και που συνεχώς αυξάνονται με μεγάλο ρυθμό.

Η ΕΛΣΥ εξυπηρετεί στο λεκανοπέδιο της Αττικής περισσότερα από 2.500 σημεία πώλησης. Από αυτά, τα περισσότερα είναι καταστήματα τροφίμων. Η ΕΛΣΥ εφοδιάζει και πολλά ξενοδοχεία, εστιατόρια, νοσοκομεία κλπ.

Η ΕΛΣΥ διανέμει αποκλειστικά στην Αττική τα προϊόντα της ΣΕΒΑΘ, της ΣΕΚΟΒΕ, της ΡΟΔΟΠΗΣ, της ΣΕΠΕΚ, της ΒΙΟΧΥΜ και των Ε.Γ.Σ. Σερρών, Τήνου, Βέρροιας, Γιαννιτσών, Ηλείας - Ολυμπίας. Σύντομα θα προστεθούν και άλλες οργανώσεις. Η γκάμα των προϊόντων που παράγουν οι παραπάνω συνεταιριστικές οργανώσεις είναι πλούσια και περιλαμβάνει: κονσέρβες κηπευτικών όλων των ειδών, πουρέ πατάτας, τουρσιά, κομπόστες, χυμούς φρούτων, τη ΧΡΥΣΗ ΠΑΤΑΤΑ, την καταψυγμένη προτηγανισμένη πατάτα, καταψυγμένα λαχανικά, γάλα μακράς διάρκειας, φέτα, αλλαντικά, ρύζι, φακή, ρεβίθια, σπορέλαια, τυριά διάφορα, συμπυκνωμένους χυμούς, λάδι, κρασί κλπ.

Για το 1983 η ΕΛΣΥ Διανομές προγραμματίζει τη λειτουργία υποκαταστήματος στη Θεσσαλονίκη για να καλύψει το χώρο της Βορειας Ελλάδας.

ΒΟΥΤΥΡΟ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΤΙΜΗ

Κυκλοφορεί στην αγορά το βούτυρο που διατίθεται σε μειωμένη τιμή, επειδή επιδοτείται από την ΕΟΚ με 86,50 δρχ. το κιλό. Πρόκειται για ποσότητα που εγκρίθηκε στην Ελλάδα με βάση τον Κοινοτικό Κανονισμό 2991/82, ο οποίος προβλέπει ότι η επιδότηση θα καταβληθεί στις ελληνικές βιομηχανίες και βιοτεχνίες που παράγουν δικό-τους βούτυρο ή που προμηθεύονται βούτυρο από την ελεύθερη αγορά, μετά την ειδική συσκευασία-του, ώστε να διατεθεί σε τιμή κατά 86,50 δρχ. το κιλό φθηνότερη.

Υπενθυμίζεται ότι το βούτυρο μειωμένης τιμής διατίθεται σε πακέτα βάρους μικρότερου του μισού κιλού, που φέρουν ειδική ετικέτα για την καλύτερη ενημέρωση του καταναλωτή.

Οι παρακάτω δύο εταιρίες, που προκρίθηκαν ύστερα από διαγωνισμό για τη συσκευασία του βουτύρου ειδικής πώλησης ΕΟΚ μειωμένης τιμής, διαθέτουν το βούτυρο συσκευασμένο σε πακέτα των 250 και 500 γραμμαρίων.

Οι λιανοπωλητές έμποροι γαλακτοκομικών προϊόντων μπορούν να προμηθεύτούν το βούτυρο αυτό από τα πρατήρια των εταιριών, στην Αθήνα και τη Θεσ/νίκη στις παρακάτω διευθύνσεις:

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

1. ΑΛΠΙΝΟ α. Εργοστάσιο, οδός Ωραιοκάστρου (40% χιλ/τρο, τηλ. 652244), β. Τσιμισκή 4, τηλ. 530743.

2. ΣΥΝΕΡΓΑΛ, Δωδεκανήσου 27.

ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΕΡΓΑΛ α. Σωκράτους 2, τηλ. 3217267, β. Παπαδοπούλου 1, Αγ. Ιωάννης Ρέντης.

Η επιδότηση δίνεται τόσο στο εισαγόμενο όσο και στο ελληνικό.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ FAO

Ο Διευθυντής Ευρώπης του FAO κ. Στάμπαχ, αρμόδιος για τα προγράμματα ανάπτυξης του ΟΗΕ, κατά την ολιγοήμερη επίσκεψή-του στην Ελλάδα τον περασμένο μήνα, είχε συζητήσεις με τους αρμόδιους του Υπουργείου Γεωργίας για τα αναπτυξιακά προγράμματα του FAO στη χώρα-μας.

Ειδικότερα, συζητήθηκαν:

– Η δημιουργία δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών επιστημονικού περιεχομένου με ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας.

– Το πειραματικό πρόγραμμα για τον ευρωπαϊκό χώρο, που προβλέπει ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης των προβληματικών αγροτικών περιοχών, με έμφαση στην πολυαπασχόληση και αξιοποίηση του γυναικείου δυναμικού.

Οπως είναι γνωστό, για την εφαρμογή του προγράμματος αυτού, στη χώρα-μας, έχουν επιλεγεί τα Ζαγοροχώρια – επιλογή που εγκρίθηκε κι από ομάδα Ευρωπαίων ειδικών που επισκέφθηκε πρόσφατα την Ελλάδα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι από την ελληνική πλευρά έχει προσκληθεί να επισκεφτεί την Ελλάδα και ο Γεν. Διευθυντής του FAO κ. Σαουμα.

ΑΤΕ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Παροχή δωρεάν οικονομικών ενισχύσεων της Α.Τ.Ε. σε γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις για την επίτευξη των στόχων της Περιφερειακής Αναπτύξης της χώρας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σήμερα αποδίδεται στους όρους «Περιφερειακή Ανάπτυξη» και «Αποκέντρωση», μια ξεχωριστή έμφαση. Κι αυτό, γιατί έχει πια κατανοηθεί το πόσο μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη της χώρας έχει η ανάπτυξη της ελληνικής επαρχίας, του ελληνικού χωριού. Πραγματικά, δεν αρκεί η ανάπτυξη μιας μόνο περιοχής, π.χ. της περιοχής της Πρωτεύουσας, για να πούμε πως η χώρα αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς. Θα πρέπει παραλλήλα να αναπτύσσεται και η περιφέρεια.

Αλλά για να γίνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να διαμορφωθούν, στο χώρο της περιφέρειας, εκείνες οι συνθήκες που θα επιτρέψουν στον τοπικό πληθυσμό να συγκρατηθεί στις εστίες-του και να μην εγκαταλείψει το τόπο-του για να αναζητήσει την τύχη-του στην Αθήνα ή σε κάποια άλλη μεγάλη πόλη. Για να πετύχει όμως ο στόχος αυτός, πέρα από τη καταλληλη πολιτική που πρέπει να εφαρμόζει η Πολιτεία, θα πρέπει να βοηθήσουν και οι ίδιοι οι κάτοικοι των περιοχών της περιφέρειας.

Πως όμως; Μέσα από τους Γεωργικούς-τους Συνεταιρισμούς, μέσα από τις Γεωργικές-τους Ενώσεις που συσπειρώνουν γύρω από τις θεμελιακές έννοιες της αλληλεγγύης και της κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας το παραγωγικό δυναμικό της ελληνικής υπαίθρου.

Στα πλαίσια αυτά και με βασικό στόχο την επιτάχυνση της διαδικασίας προώθησης της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας, εγκρίθηκε πρόσφατα από το Διοικητή της Αγροτικής Τράπεζας κ. Βασίλη Καφίρη η παροχη δωρεάν οικονομικής ενίσχυσης σε Γεωργικές Συνεταιριστικές Ενώσεις και Εταιρίες Αγροτικής Ανάπτυξης, συνολικού ύψους 26 εκατομμυρίων δραχμών, για την πραγματοποίηση του στόχου αυτού.

Το ποσό αυτό κατανέμεται αναλογα με τη συγκεκριμένη επιδίωξη με τον ακόλουθο τρόπο:

– 15,5 εκατομμύρια δραχμές στις συνεταιριστικές γεωργικές οργανώσεις, για να διευκολυνθούν αυτές να προσλάβουν ειδικούς συμβούλους ψηλής επιστημονικής στάθμης, πράγμα που θα επιτρέψει το ποιοτικό-τους ανέβασμα και τη βελτίωση των παρεχόμενων από αυτές στα μέλη-τους υπηρεσιών.

– 6 εκατομμύρια δραχμές για την εκτέλεση έργων υποδομής στην ύπαιθρο. Βασικά, το ποσό αυτό προορίζεται για τη διάνοιξη δασόδρομων και την παραγωγική αξιοποίηση του δασικού πλούτου της χώρας.

– 4,5 εκατομμύρια δραχμές, για τη σύνταξη ειδικών τεχνικο-οικονομικών μελετών που θα στοχεύουν στην εκτέλεση ομαδικών αρδευτικών έργων.

Με τη βοήθεια αυτή – που όπως είπαμε δίνεται δωρεάν – η Αγροτική Τράπεζα επιβεβαιώνει το ζωηρό ενδιαφέρον-της για την ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου, της ελληνικής περιφέρειας.

* * *

Η ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΞΙΣΩΤΙΚΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 1982

Δόθηκε φέτος για δεύτερη φορά η εξισωτική αποζημίωση στους δικαιούχους που προβλέπει η οδηγία της Ε.Ο.Κ. για τους κατοίκους των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας. Οι περιοχές αυτές είναι ήδη γνωστές και περιέχονται στους ειδικούς καταλόγους που είχε ετοιμάσει τον προηγούμενο χρόνο το Υπουργείο Γεωργίας.

Η καταβολή της αποζημίωσης στους δικαιούχους έγινε πάλι από τα υποκαταστήματα της Αγροτικής Τράπεζας με βάση τις θεωρημένες ονομαστικές καταστάσεις που στάλθηκαν σ' αυτά από τις κατα τόπους αρμόδιες Διευθύνσεις Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας.

Για την ομαλή διενέργεια των πληρωμών αυτών από τα υποκαταστήματα της Α.Τ.Ε. είχε ήδη εκδοθεί και αποσταλεί προς αυτά σχετική εγκύκλια διαταγή του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας.

Όσοι από τους δικαιούχους αγρότες, κάτοικοι των περιοχών αυτών, δεν μπορέσαν, για οποιοδήποτε λόγο, να πάρουν την εξισωτική αποζημίωση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1982 που έπρεπε, μπορούν να την πάρουν και σήμερα και μέχρι τις 30 Απριλίου 1983 που λήγει πια οριστικά η προθεσμία καταβολής-της.

Αλλά και εκείνοι ακόμα από τους δικαιούχους στους οποίους δεν θα έχουν καταβληθεί τα ποσά της εξισωτικής αποζημίωσης μέχρι και την ημερομηνία αυτή, δεν θα τα χάσουν.

Με τα ποσά αυτά θα πιστωθούν οι λογαριασμοί καταθέσεων Ταμιευτηρίου που έχουν οι δικαιούχοι αυτοί αγρότες στην Τράπεζα. Στην περίπτωση που δεν έχουν τέτοιο λογαριασμό, θα ανοιχτεί για το σκοπό αυτό λογαριασμός καταθέσεων στο όνομά-τους.

Προσοχή όμως. Τα ποσά αυτά της εξισωτικής αποζημίωσης σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να συμψηφιστούν με τυχόν χρέη του δικαιούχου προς την Τράπεζα. Κι αυτό γιατί η αποζημίωση αυτή είναι βοήθημα που δίνεται στους αγρότες αυτούς, για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν κάπως τις δυσκολίες-τους εξαιτίας του γεγονότος ότι κατοικούν σε ορεινές περιοχές όπου οι συνθήκες ζωής είναι πιό δύσκολες από εκείνες των άλλων αγροτών της χώρας και να βοηθηθούν σε τελική ανάλυση στις δαπάνες της γεωργικής-τους ή κτηνοτροφικής-τους εκμετάλλευσης.

Ωστόσο, αν οι αγρότες αυτοί επιθυμούν από μονοι-τους να εξοφλήσουν με τα λεφτά αυτά ή να πληρώσουν μέρος από τα χρέη-τους στην Τράπεζα, μπορούν να το κάνουν.

Από το ποσό της εξισωτικής αποζημίωσης που δικαιούται να πάρει ο καθένας, αφαιρείται ένα μικρό ποσοστό (3,60%) για το χαρτόσημο που η Τράπεζα αποδίδει στο Δημόσιο και το υπόλοιπο καταβάλλεται σ' αυτόν.

Τέλος στην περίπτωση που δικαιούχος αγρότης στείλει άλλον να εισπράξει για λογαριασμό-του την αποζημίωση, ή στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι αγράμματος κλπ., η καταβολή-της από το υποκατάστημα της Α.Τ.Ε. γίνεται σύμφωνα μ' αυτά που ισχύουν σε παρόμοιες περιπτώσεις για την καταβολή των επιδοτήσεων και των άλλων οικονομικών ενισχύσεων που δίνει η Τράπεζα σ' αυτούς.

* * *

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟΥΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ο κλάδος της κτηνοτροφίας στη χωρα-μας αντιμετωπίζει σήμερα πολλά και σοβαρα προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά αναγονται βασικά στο χαμηλό βαθμό της ανταγωνιστικότητας του κλάδου έναντι ομοειδών κλάδων άλλων χωρών και ιδιαίτερα εκείνων της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Η χαμηλή ανταγωνιστικοτητα πάλι της ελληνικής κτηνοτροφίας οφείλεται στο ψηλό κόστος παραγωγης, την έλλειψη μεγάλων, καλά οργανωμένων μονάδων, το χαμηλό βαθμό τεχνολογίας-τους κλπ.

Κάτω από την πίεση των προβλημάτων αυτών, η Κυβέρνηση μελετα τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, σε μια προσπάθεια να βρεθούν οι λύσεις εκείνες που θα επιτρέψουν στον κλάδο να εξελιχτεί ικανοποιητικά από εδώ και πέρα.

Ωστόσο και μέχρι την οριστική εξαγγελία των μέτρων αυτών, το Υπουργείο Γεωργίας αποφασισε την οικονομική ενίσχυση του κλάδου με το ποσό των 2,5 δισεκατομμυρίων δραχμών, στα πλαίσια του προγράμματος αύξησης της παραγωγικότητας της κτηνοτροφίας της χώρας.

Η ενίσχυση αυτή θα δοθεί στους κτηνοτρόφους της χώρας με τη μορφή της επιδοτησης για τις αγελάδες που θηλάζουν ή για τα νεογέννητα μοσχάρια καθώς και με κάθε άλλη μορφή που προβλέπει το σχετικό πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας.

Η καταβολή των ενισχύσεων αυτών προς τους κτηνοτρόφους της χώρας θα γίνει από τα υποκαταστήματα της Αγροτικής Τράπεζας που όπως είναι γνωστό φτάνουν μέχρι και το τελευταίο ορεινό χωριό, για να εξυπηρετήσουν τον Έλληνα αγρότη.

Βέβαια, για να πάρει ο ενδιαφερόμενος κτηνοτρόφος την επιδότηση αυτή θα πρέπει να υποβάλει στο υποκατάστημα της Α.Τ.Ε. της περιφερειας-του αίτηση που να συνοδεύεται από τα σχετικά δικαιολογητικά.

Ι. Παπακωνσταντινίδης

KÄRCHER

Μηχανήματα Καθαρισμοῦ Ὑψηλῆς Πιέσεως
Γιά Γεωργικές Καί Κτηνοτροφικές Εφαρμογές

Καλύτερες Συνθῆκες Υγιεινῆς Σημαίνει
Περισσότερο Κέρδος

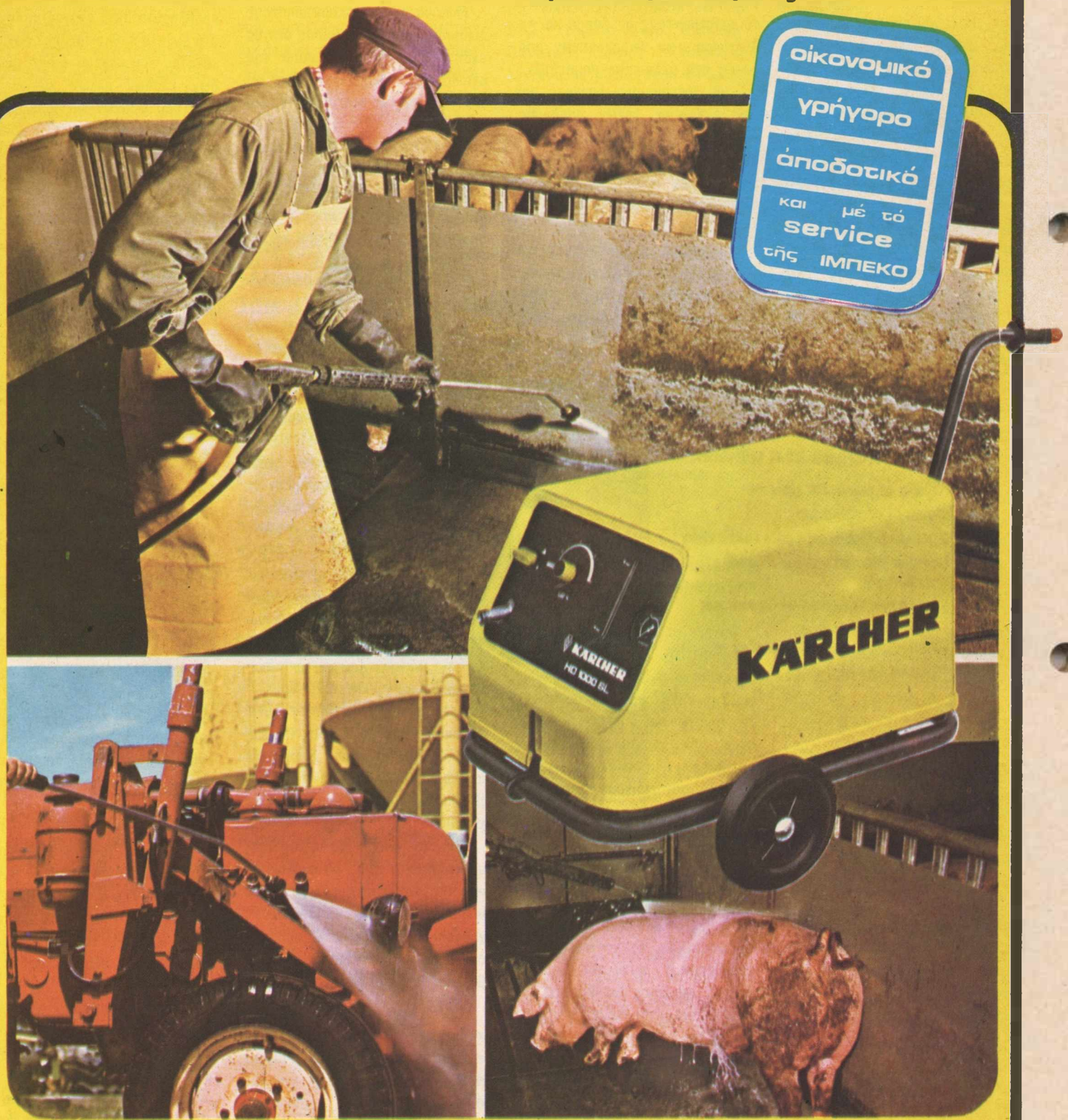

ΙΜΠΕΚΟ ΕΠΕ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ : Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗ 17-19 ΚΑΛΛΙΘΕΑ τηλ.
ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ : ΣΟΛΩΜΟΥ 133 ΜΟΣΧΑΤΟ τηλ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ : ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ 39 τηλ.

MURRAY

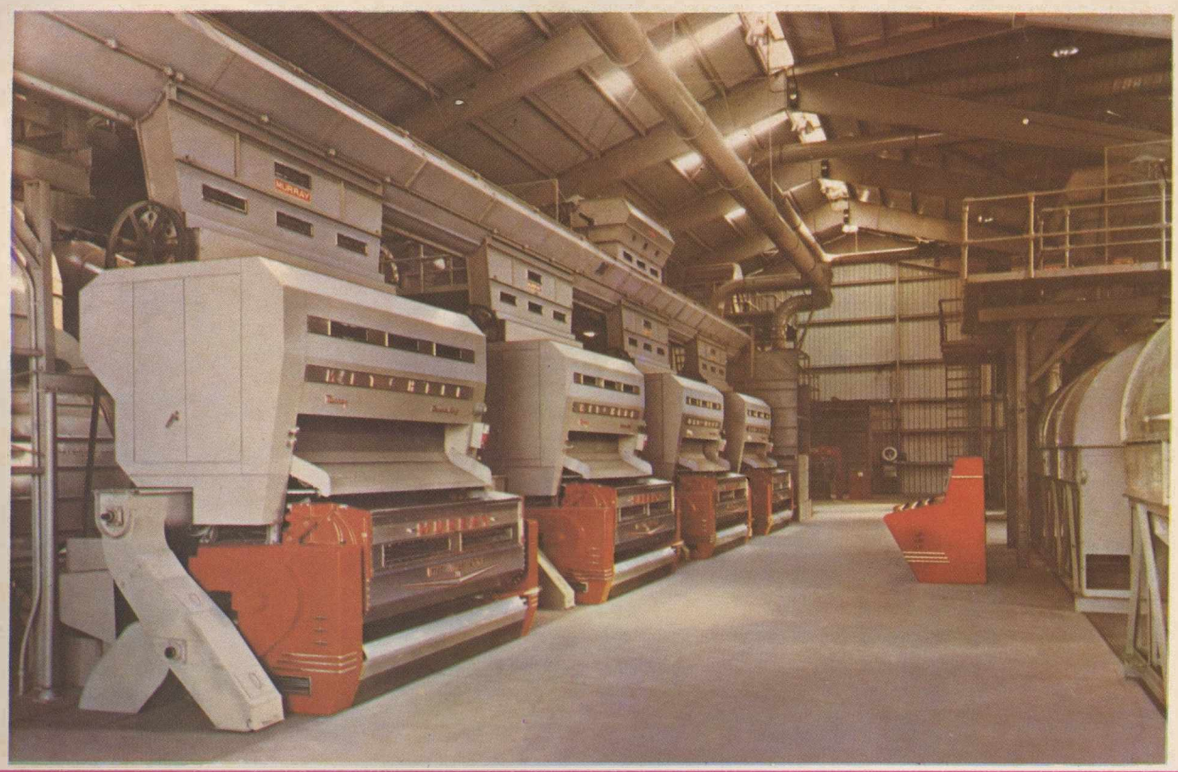

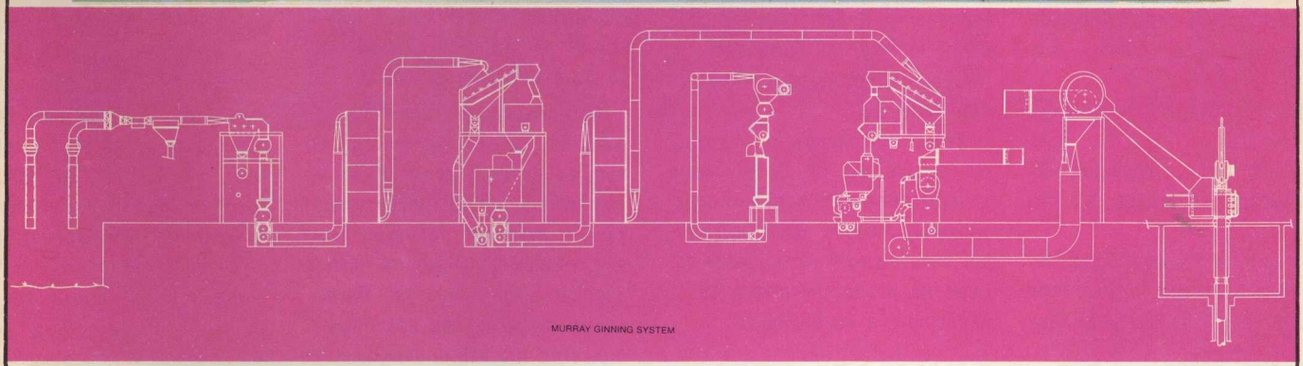

MURRAY GINNING SYSTEM

Λὸγῳ τῆς ἀπολύτου ἀκριβείας κατασκευῆς καὶ ποιότητος, τὸ σύστημα ἐκκοκκίσεως βάμβακος MURRAY παρέχει τὸ μέγιστον τῆς ἀποδόσεως εἰς ὅλο τὸ κύκλωμα ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τοῦ βάμβακος μέχρι τὸ ἕτοιμο δέμα.

Τὸ σύστημα ἐκκοκκίσεως βάμβακος MURRAY εἶναι εὐέλικτο καὶ δυνάμεθα νὰ βασιζόμεθα σ' αὐτὸ γιατὶ περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μηχανήματα γιὰ μιὰ τέλεια λειτουργία τοῦ Ἐκκοκκιστηρίου Βάμβακος. Ἀγοράζοντας μηχανήματα ἐκκοκκίσεως βάμβακος MURRAY, ἔχετε τὴν πεποίθηση καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἐξασφαλίσετε τέτοια ΑΠΟΔΟΣΗ ποὺ θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΕΡΔΗ γιὰ Σᾶς.

MURRAY

Ἀποκλειστικοὶ γι' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα Ἀντιπρόσωποι

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜ. ΠΕΤΡΙΔΗ Ε.Π.Ε.

Ὁδὸς Σόλωνος 102 - Ἀθῆναι (144) - Τηλ.

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 75 ΧΡΟΝΙΑ. Η ΠΙΟ ΣΙΓΟΥΡΗ ΛΕΞΗ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΚΚΟΚΚΙΣΕΩΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

ΝΕΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Σε βιώσιμη οικονομική μονάδα, που θα λειτουργεί δημοκρατικά, μετατρέπεται ο πρωτοβάθμιος αγροτικός συνεταιρισμός, σύμφωνα με το νέο σχέδιο νόμου που κατάρτισε το υπουργείο Γεωργίας.

Σύμφωνα με το πρώτο αυτό σχέδιο, ο πρωτοβάθμιος Αγροτικός Συν/σμός γίνεται βιώσιμη οικονομική μονάδα, με ελάχιστο αριθμό μελών 100 και ελάχιστο ύψος συνεταιρικής μερίδας 30.000 δρχ. Καθιερώνεται η υπό προϋπόθεση, δεσμευτική υποχρέωση των μελών να παραδίδουν την παραγωγή τους στον συν/σμό για διακίνηση και εμπορία.

Οι αναγνωριζόμενες από το κράτος, με βάση τις οδηγίες της ΕΟΚ, ομάδες παραγωγών λειτουργούν μέσα στα πλαίσια του συν/κού κινήματος και δεν δρουν ανεξάρτητα μ' αυτό.

Σε κάθε νομό λειτουργεί μόνο μία Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, στην οποία ανήκουν υποχρεωτικά όλες οι πρωτοβάθμιες Αγρ. Συν/κές Οργανώσεις.

Ιδρύονται δέκα οκτώ κεντρικές κλαδικές Συν/κές ενώσεις κατά κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν με περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια.

Η εποπτεία και ο έλεγχος επί των Αγρ. Συν/κών οργανώσεων ασκείται από τα Εποπτικά–τους συμβούλια με τη βοήθεια Ειδικού Σώματος Ελεγκτών που συγκροτείται με ευθύνη της ανωτάτης συνεταιριστικής οργανώσεως. Το κράτος βοηθάει στην ανάπτυξη του Συν/κού Κινήματος με την παροχή οικονομικών κινήτρων και ενισχύσεων προς αυτό.

Το σύνολο των υφισταμένων σήμερα Κοινοπραξιών, (ν. 479/43, ν.δ. 3874/58 και ν. 921/79), συν/κών Ανωνύμων Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης και Ομορρύθμων Εταιριών, καθώς επίσης και των Κεντρικών Ενώσεων Γεωργικών Συν/σμών εντάσσεται στις διάφορες βαθμίδες του νέου οικοδομήματος του Συν/κού Κινήματος, έτσι ώστε οι μέχρι τώρα δραστηριότητές τους να ασκούνται είτε από την Ένωση Αγροτικών Συν/σμών είτε από την αντίστοιχη προς το σχετικό προϊόν, Κεντρική Κλαδική Συνεταιριστική Ένωση, είτε από Συνετ/κό Οργανισμό.

Το σχέδιο αυτό μετά από επεξεργασία θα δοθεί στους ενδιαφερόμενους για να εκφράσουν τη γνώμη–τους και αμέσως μετά στη δημοσιότητα.

Τέλος το υπουργείο Γεωργίας ανακοίνωσε ότι με το νέο νόμο καθορίζεται ενιαία δομή στο συνεταιριστικό κίνημα. Όσοι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί λειτουργούν σήμερα θα μετασχηματιστούν σε ελεύθερους ή θα διαλυθούν.

ΣΕ ΑΠΛΕΤΟ ΦΩΣ ΘΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΤΟ ΕΞΗΣ Η ΑΤΕ

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρο παρουσιάζουμε για τους αναγνώστες μας τις πρόσφατες δηλώσεις του Διοικητή της Α.Τ.Ε. κ. Βασίλειου Καφίρη για το νέο σύστημα Χρηματοδοτήσεως που θα εφαρμόσει στο εξής η Αγροτική Τράπεζα:

Ένα σύστημα-τομή που στοχεύει την εμπέδωση της εμπιστοσύνης του πολίτη προς τον κρατικό μηχανισμό.

Από φέτος, με απόφαση του διοικητή κ. Β. Καφίρη, καθιερώνεται «πλήρης διαφάνεια» στις διαδικασίες χρηματοδότησης της Τράπεζας. Θα μπορεί δηλαδή ο οποιοσδήποτε πολίτης να πληροφορείται για τα δάνεια και τους δανειζόμενους της Τράπεζας: Ποιός πήρε και ποιό ποσόν δανείου, από πού και για ποιό συγκεκριμένο σκοπό και ανάγκη.

«Δεν έχουμε να κρύψουμε τίποτα, εξηγεί ο κ. Καφίρης. Η Τράπεζα ανήκει στον καθε Έλληνα αγρότη. Του δίνουμε, λοιπόν, το δικαίωμα να μας ελέγχει είτε ατομικά είτε με τους μαζικούς του φορείς.».

Πιο συγκεκριμένα, κάθε αγρότης αλλά και κάθε άλλος πολίτης θα έχει το δικαίωμα να ζητάει και να του δίνονται από τα Υποκαταστήματα της Αγροτικής Τράπεζας βασικές πληροφορίες για το δάνειο κάποιου άλλου προσώπου. Σύμφωνα με εγκύκλιο, που υπέγραψε ο διοικητής της ΑΤΕ οι υπάλληλοι θα είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν αυτές τις βασικές πληροφορίες εκτός από ελάχιστα στοιχεία που είναι απόρρητα (λχ. φορολογική δήλωση).

«Το ευχάριστο με το νέο θεσμικό σύστημα αυτό, εξηγεί ο καθηγητής κ. Βασ. Καφίρης δεν είναι μόνο ότι αποτελεί υλοποίηση της Κυβερνητικής πολιτικής για ανοιχτή και δημοκρατική λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, αλλά και υιοθετήθηκε από όλα τα ανώτερα στελέχη της ΑΤΕ».

Μάλιστα, μετά από πρόταση διευθυντών και τμηματαρχών της ΑΤΕ, θα κυκλοφορεί από κάθε υποκατάστημα της Τράπεζας ένας πολυγραφημένος κατάλογος με τα δάνεια του κάθε τριμήνου. Έτσι, στις αρχές Απριλίου θα κυκλοφορήσουν τα δάνεια που έχουν εγκριθεί το πρώτο τρίμηνο του 1983. Κάθε υποκατάστημα θα στείλει τον κατάλογο αυτό στα νομαρχιακά συμβούλια, στους συνεταιρισμούς, στους αγροτικούς συλλόγους, στους Δήμους και τις Κοινότητες και τους αρμόδιους κρατικούς φορείς του νομού ή της περιοχής–του.

Στους πίνακες θα περιλαμβάνονται τα εκατοντάδες μεσομακροπρόθεσμα δάνεια κάθε κατηγορίας, πάνω από 1.000.000 δραχμές με βασικές πληροφορίες (ονοματεπώνυμο δανειζομένων, ημερομηνία αίτησης, ύψος δανείου, σκοπός κλπ.), ενώ για τα χαμηλοτέρου ύψους – που είναι δεκάδες χιλιάδες κάθε τρίμηνο – θα ισχύει η «ανοιχτή και υποχρεωτική πληροφόρηση» σε κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη ή φορέα.

«Με το σύστημα της «διαφάνειας» αυτής – καταλήγει ο καθηγητής κ. Καφίρης – υλοποιούμε στην Τράπεζα ένα ακόμα σχέδιο για τη ριζική της ανα διάρθρωση. Ειδικότερα, το μέτρο αυτό θα ενισχύσει την υπευθυνότητα των υπηρεσιακών παραγόντων και τη διαφύλαξή τους, από τυχόν κακόπιστους σχολιασμούς».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΤΕ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί θα μπορούν εφεξής να χρηματοδοτούνται από την ΑΤΕ, για την προμήθεια καταναλωτικών ειδών και γεωργικών εφοδίων και την διάθεσή–τους στα μέλη–τους, χωρίς τους περιορισμούς που ισχυαν ως τώρα.

Όπως δήλωσε ο διοικητής της ΑΤΕ Βασίλης Καφίρης, το μέτρο αυτό κρίθηκε αναγκαίο για τη διεύρυνση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων, τον παραμερισμό εμπορικών κυκλωμάτων και την κάλυψη άμεσων αναγκών των αγροτών.

Με χρηματοδότηση της Αγροτικής Τράπεζας, οι συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις Γ.Σ. θα μπορούν να αγοράζουν απ' ευθείας από παραγωγούς (κυρίως από συνεταιρισμούς και συνεταιριστικές βιομηχανίες) και να προμηθεύουν στα μέλη τους προϊόντα ηλεγμένα ως προς την ποιότητα και την τιμή.

ΕΝΑ ΔΙΣ. ΣΤΗΝ ΚΥΔΕΠ

Με απόφαση του υφυπουργού Γεωργίας κ. Στ. Γιώτα δόθηκε εντολή στην ΑΤΕ να διαθέσει στην ΚΥΔΕΠ ποσό 1 δισ. δρχ. από τις πιστώσεις των 6 δισ. δρχ. που έχουν εγκριθεί – για τη συγκέντρωση σύσπορου ή εκκοκκισμένου βάμβακος, σοδειάς 1982, για λογαριασμό των παραγωγών, μέσω των εκκοκκιστηρίων των ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών.

Β. ΣΗΛΥΒΡΙΔΗΣ

ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Θερμοκήπια ύψηλῆς ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Ὑαλόφρακτα θερμοκήπια - Prins N.V. Dok kum ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ - ΑΡΔΕΥΣΕΙΣ -
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ - ΥΔΡΟΝΕΦΩΣΕΙΣ
ΣΙΝΑ 58 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.

γιά σωστή διακίνηση...

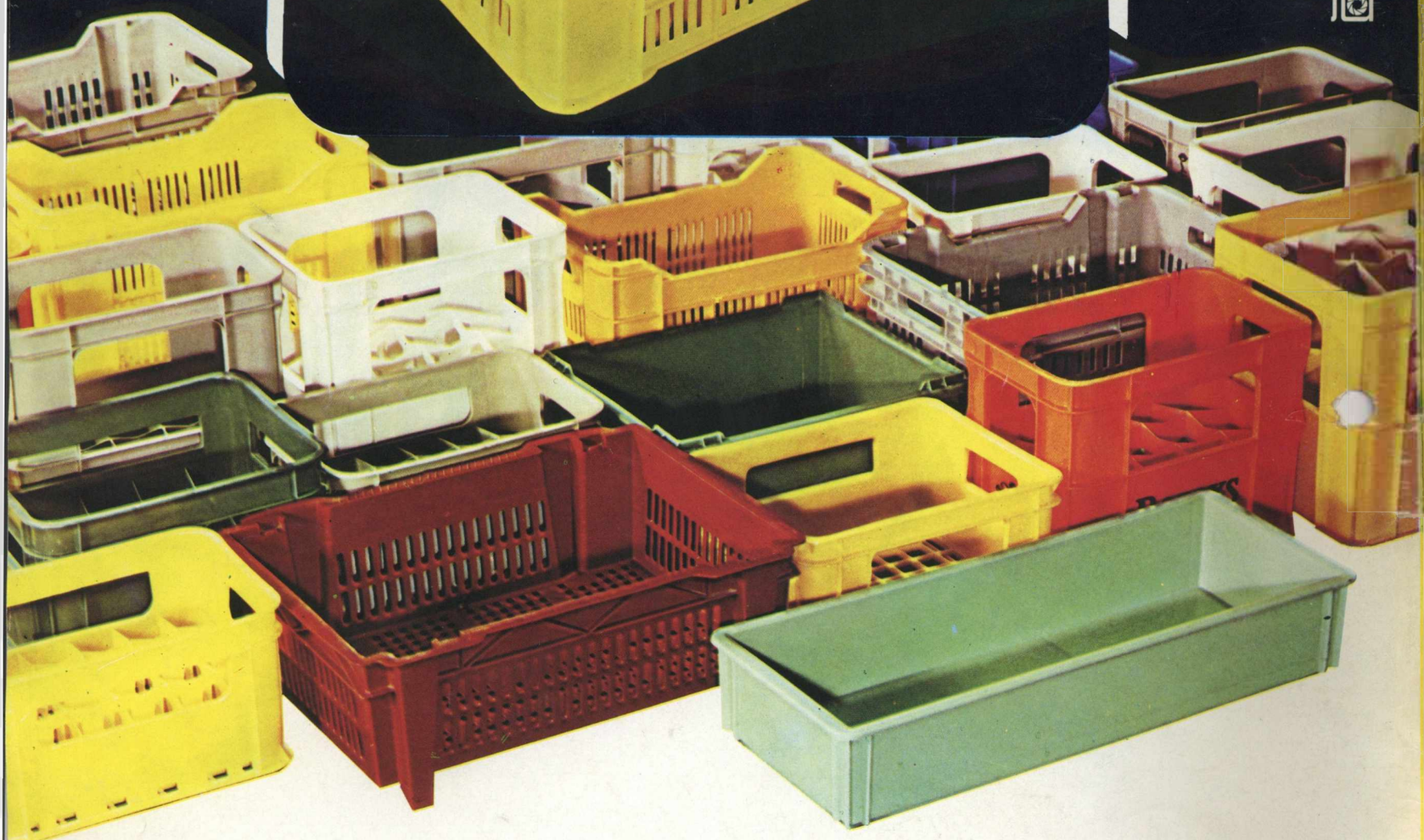

ή πιό σύγχρονη βιομηχανία πλαστικών

ΦΙΛΙΚΩΠΛΑΣΤ Α.Ε.

ΚΗΦΙΣΟΥ 125, ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΕΝΤΗΣ - ΑΤΤΙΚΗ, ΤΗΛ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ

ΚΙΒΩΤΙΑ ΓΙΑ: ● ΒΕΡΙΚΟΚΑ ● ΚΕΡΑΣΙΑ ● ΤΟΜΑΤΑ ● ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ ● ΡΟΔΑΚΙΝΑ ● ΕΛΙΕΣ ● ΚΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΔΟΣ ● ΚΙΒΩΤΙΑ ΓΙΑ ΜΠΟΥΚΑΛΙΑ: ΚΡΑΣΙΩΝ ● ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ ● ΚΙΒΩΤΙΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΧΡΗΣΗ...